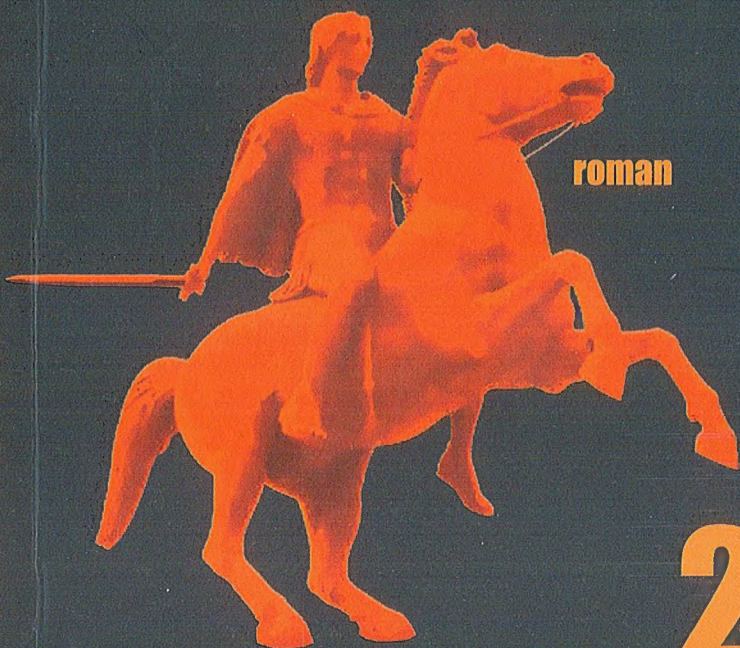

biblioteca de buzunar

biblioteca de buzunar

VALERIO MASSIMO MANFREDI

roman

VOLUMUL **2**

NISIPURILE LUI AMON

ALEXANDRU CEL MARE

Valerio Massimo Manfredi

ALÉXANDROS – LE SABBIE DI AMON

Copyright © 1998 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

Valerio Massimo Manfredi

ALEXANDRU CEL MARE – NISIPURILE LUI AMON

Copyright © 2001, 2006 Editura ALLFA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MANFREDI, MASSIMO VALERIO

Alexandru cel Mare/ Valerio Massimo Manfredi; trad. Radu Gâdei. – Ed. a 2-a. – București: ALLFA, 2006

3 vol.

ISBN (10) 973-724-060-X; ISBN (13) 978-973-724-060-6

Vol. 1: Nisipurile lui Amon. – ISBN (10) 973-724-062-6; ISBN (13) 978-973-724-062-0

I. Gâdei, Radu (trad.)

821.131.1-311.6=135.1

94(381)''-03'' Alexandru III cel Mare(0:82-31)

929 Alexandru III cel Mare(0:82-31)

Toate drepturile rezervate Editurii ALLFA.

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii ALLFA.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of ALLFA, is strictly prohibited.

Copyright © 2006 by ALLFA.

Editura ALLFA:

Bd. Timișoara nr. 58,

sector 6, cod 061317 – București

Tel.: 402 26 00

Fax: 402 26 10

Departamentul distribuție: Tel.: 402 26 75; 402 26 38

Comenzi la:

comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactor:

Olimpia Novicov

Design copertă:

Andra Penescu

**VALERIO MASSIMO
MANFREDI**

ALEXANDRU CEL MARE

Traducere din limba italiană:
Radu Gâdei

2
VOLUMUL
NISIPURILE LUI AMON

EDITURA

ALLFA

Din înaltul colinei, Alexandru își îndreptă privirea spre plajă contemplând o priveliște care se repeta aproape aidoma la distanță de o mie de ani: sute de corăbii înșirate la malul mării, mii și mii de războinici, dar orașul care se afla în spatele său, Ilion, urmaș al anticei Troia, nu se pregătea acum de un asediu lung de zece ani, ci, dimpotrivă, își deschidea larg porțile pentru a-l primi pe el, coborâtorul nu numai din Ahile, dar și din Priam.

Își zări tovarășii de bătlîi urcând spre el călare și-i dădu pinteni lui Ducipal, îndreptându-se spre stîncă. Voia să intre el primul și de unul singur în străvechiul sanctuar al Atenei. Lăsă căpăstrul în grija unui servitor și trecu pragul templului.

Înăuntru, se cufundă în penumbra ce domnea peste tot, printre lucirile unor obiecte nedeslușite cu forme abia deslușite, și trebui să aștepte cîteva clipe pentru a-și obișnui privirea pînă atunci copleșită de cerul orbitor al Troadei, încins de soarele la zenit.

Totul împrejur era înțesat de relicve, arme care aminteau de războiul cîntat de Homer, de epopeea asediului de zece ani asupra zidurile înălțate de zeii cei nemuritori. Fiecare dintre aceste mărturii ale timpurilor de mult apuse purta o dedicație, o inscripție: lira cu care cînta Paris, armele lui Ahile cu marele său scut de legendă.

Privi împrejurul său, ațintindu-și ochii asupra acelor relicve pe care mâinile nevăzute ale vizitatorilor le atinseseră cu pioasă curiozitate păstrându-le peste secole luciul de odinioară. Erau atârnate pe coloane, agățate de grinzile tavanului și prinse pe pereții altarului: care dintre ele erau cele adevărate? Cât era rodul șireteniei preoților în goana lor continuă după câștig?

Simțea în acel moment că singurul lucru sincer în toată învâlmășeala aceea care amintea mai mult de îngrămădeala de obiecte dintr-o piață decât de interiorul unui templu era doar dragostea sa pentru poetul antic orb, admirația nemărginită pentru eroi pierduți de mult timp în negurile trecutului și ale nenumăratelor întâmplări care se învâlmășiseră între cele două țărmuri ale Strâmtoarelor.

Intrase acolo pe neașteptate, așa cum intrase tatăl său, Filip, în templul lui Apollo din Delfi, și nu-l așteptase nimeni. Auzi pași ușori și se ascunse în spatele unei coloane de lângă statuia de cult, o reprezentare impresionantă a zeiței Atena, sculptată în piatră și pictată, cu arme din metal adevărat: era o imagine țeapănă și primitivă, realizată dintr-un singur bloc de piatră închisă la culoare, cu ochi din perle care contrastau într-o manieră impresionantă cu figura înnegrită de trecerea anilor și de fumul lămpilor folosite de preoți.

O fată îmbrăcată într-un peplos alb imaculat, cu părul strâns într-o scufie de aceeași culoare, se apropie de statuie purtând într-o mână o găletușă iar în cealaltă un șomoioag de cârpă.

Se urcă pe pedestal și începu să șteargă piatra statuii, răspândind pe sub bărnele din înaltul tavanului o mireasmă puternică de aloe și de levănțică. Alexandru se apropie pe nesimțite de ea și o întrebă:

– Cine ești?

Fata tresări și scăpă din mână găletușă care se răsturnă pe pardoseală și se rostogoli până departe, oprindu-se la picioarele unei coloane.

– Nu te teme – o liniști regele. – Sunt doar un pelerin care a venit să se închine în fața zeiței. Tu, cine ești, cum te cheamă?

– Numele meu este Daunia și sunt una dintre sclavele sacre – răspunse tânăra, impresionată de înfățișarea lui Alexandru care, cu siguranță, nu arăta a simplu pelerin. Sub mantia acestuia se întrezărea lucirea platoșei și a pulparelor și, la fiecare mișcare, se auzea zgomotul zalelor care completau armura.

– O sclavă sacră? Nu s-ar spune. Ai trăsături frumoase, de aristocrată, și o privire foarte mândră.

– Poate că tu ești obișnuit să vezi doar sclave sacre ale Afroditei: acelea sunt simple sclave, înainte de a fi sacre, sclave pentru poftetele bărbaților.

– Tu, însă, nu ești așa? – întrebă el și-i culese de pe jos gălețușa după care i-o dădu.

– Eu sunt neprihănită. Așa, ca zeița. N-ai auzit niciodată vorbindu-se despre orașul femeilor? Eu vin de acolo.

Vorbea cu un accent foarte ciudat pe care regele nu-l mai auzise niciodată.

– N-am auzit niciodată că ar exista un oraș al femeilor. Unde este?

– Este în Italia. Se numește Locri și are o aristocrație formată doar din femei. A fost întemeiat de către o sută de familii, toate descendente din femeile fugite din Locrida, patria lor natală. Rămăseseră văduve și se spune că se împreunaseră cu sclavii lor.

– Dar tu de ce te afli aici, într-o țară atât de îndepărtată?

– Pentru a ispăși un păcat.

– Un păcat? Ce păcat ar putea comite vreodată o fată atât de tânără?

– Nu eu. Acum o mie de ani, eroul nostru național, Ajax, fiul lui Oileu, a siluit-o, în noaptea în care Troia cădea, pe prințesa Cassandra, fiica lui Priam, chiar aici, pe pedestalul pe care se afla Palladionul sacru, minunata imagine a Atenei,

căzută din cer. De atunci, locrienii plătesc acest sacrilegiu dăruind două fete din rândul celor mai nobile familii, care slujesc timp de un an întreg în templul zeiței.

Alexandru scutură din cap ca și cum nu-i venea să creadă cele auzite. Privi în jur în timp ce afară, pe pavajul din fața intrării în templu, se auzea tropotul copitelor de cai: sosiseră prietenii săi.

În acel moment își făcu apariția un preot care-și dădu seama imediat pe cine avea în față și făcu o plecăciune adâncă.

– Fii bine venit mărite rege. Îmi pare rău că nu ne-ai anunțat: ai fi fost primit cu totul altfel. – Îi făcu semn fetei să se îndepărteze. Alexandru, însă, o opri.

– Este mai bine așa – spuse el. – Fata asta mi-a spus o poveste extraordinară pe care nu mi-o puteam imagina. Am auzit că în templul acesta se păstrează relicve ale războiului din Troia. Așa este?

– Desigur. Statuia din fața ta este un Palladion: reproduce figura unei vechi statui a Atenei care căzuse direct din cer și făcea ca orașul în care se afla să devină de necucerit.

În clipa aceea intrară în templu Hefestion, Ptolemeu, Perdicas și Seleucos.

– Dar statuia originală unde se află? – întrebă Hefestion apropiindu-se.

– Unii spun că ar fi luat-o Diomede pentru a o duce în Argos; alții spun că Ulise a plecat cu ea în Italia și i-a dăruit-o regelui Latinus; sunt și unii care afirmă că Enea ar fi dus-o într-un templu nu departe de Roma, unde s-ar mai afla și acum. Oricum, multe orașe se laudă că la ele s-ar afla adevărata statuie.

– Cred și eu – remarcă Seleucos. – O asemenea convingere îți dă curaj.

– Așa este – fu de acord și Ptolemeu. – Aristotel ar spune că o convingere sau o profeție fac ca un eveniment să se producă.

– Dar prin ce anume se deosebește Palladionul cel adevărat de celelate statui? – întrebă Alexandru.

– Statuia cea adevărată – spuse preotul pe un ton solemn – poate să închidă ochii și să miște lancea.

– Asta nu-i greu – le spuse celorlalți Ptolemeu. – Oricare dintre inginerii noștri militari ar ști să construiască o asemenea jucărie.

Preotul îl fulgeră cu privirea și chiar și regele clătină din cap. – O mai exista ceva în care să crezi și tu, Ptolemeu?

– Sigur că da – răspunse tânărul punând mâna pe mânerul sabiei. – Asta. – Și, mai apoi, punând o mână pe umărul lui Alexandru: – Și prietenia.

– Și totuși – insistă preotul – obiectele pe care le vedeți suntenerate între aceste ziduri sacre din vremuri imemorale, iar în mormintele străvechi de pe malul mării odihnesc din totdeauna osemintele lui Ahile, Patrocle și Ajax.

Se auziră niște pași: era Calistene care îi ajunsese din urmă pentru a vizita și el vestitul templu.

– Tu ce părere ai despre asemenea lucruri, Calistene? – îl întrebă Ptolemeu ieșindu-i în întâmpinare și luându-l de braț. – Crezi că, într-adevăr, aceea să fie armura lui Ahile? Și că aceasta, agățată pe coloană, este lira lui Paris? – Atinse corzile făcând să se audă un sunet înăbușit și fără vlagă.

Alexandru părea că deja nu mai asculta cele ce vorbeau prietenii săi: o privea țință pe tânăra locriană care turna acum ulei parfumat în opaițele din templu, îi privea formele perfecte care se întrezăreau prin peplumul devenit transparent datorită unei raze de lumină și nu-i scăpă nici licărul tainic din privirea ei, altfel calmă și supusă.

– Știți bine că toate acestea nu au nici o importanță – răspunse Calistene. – La Sparta, în templul Dioscurilor, este expus oul din care s-ar fi născut cei doi frați gemeni ai Elenei, dar eu am impresia că este un ou de struț, o pasăre din Libia înaltă cât un cal. Sanctuarele noastre sunt pline de asemenea

relicve. Are importanță doar ce vrea lumea să creadă, pentru că oamenii vor să creadă în ceva, au nevoie să viseze. – Spunând toate acestea, se întoarse către Alexandru.

Regele se apropie de panoplia uriașă de bronz, cu ornamente din cositor și bronz, și atinse ușor cu degetele scutul purtând pe el bătute în relief scenele descrise de Homer și coiful împodobit cu o creastă triplă.

– Cum o fi ajuns aici armura aceasta? – îl întrebă pe preot.

– Ulise a adus-o înapoi, cuprins de remușcări pentru că i-o luase lui Aiax, și a depus-o la mormântul acestuia ca ofrandă, rugându-se pentru propria sa întoarcere în Itaca. A fost, după aceea, adusă și păstrată în acest templu.

Alexandru veni lângă preot. – Știi cine sunt?

– Da. Ești Alexandru, regele macedonenilor.

– Așa este. Și sunt urmașul direct, dinspre mama mea, al lui Pirus, fiul lui Ahile, cel care a întemeiat dinastia Epirului, și sunt, prin urmare, moștenitorul lui Ahile. Așa încât această armură și armele lui îmi aparțin și le vreau înapoi.

Preotul păli. – Mărite Doamne...

– Ei poftim! – se încruntă Ptolemeu. – Noi ar trebui să credem că această liră i-a aparținut lui Paris, că astea sunt armele lui Ahile făurite de însuși zeul Hefaistos și tu nu crezi că regele nostru este urmașul direct al lui Ahile, fiul lui Peleus?

– Oh, nu – bâigui preotul. Doar că este vorba despre obiecte sacre care nu se pot...

– Povești – interveni și Perdicas. – O să-i pui pe meșterii voștri să fie facă altă armură și alte arme, exact la fel cu acestea. Nimeni n-o să-și dea seama. Nu vezi că regele nostru dorește să le aibă și cum ele aparțineau strămoșului său... – Întinse în lături brațele ca și cum ar fi vrut să spună: „o moștenire rămâne o moștenire”.

– Puneți pe cineva să le ducă în tabără: vor fi înfățișate în fața oștenilor ca un adevărat simbol, înaintea oricărei bătălii – ordonă Alexandru. – Acum, să ne întoarcem: vizita s-a terminat.

Ieșiră pe rând, mai zăbovind câte puțin pentru a mai privi de jur-împrejur mulțimea de obiecte atârnate pe coloane și pe pereți.

Preotul observase că Alexandru o privea insistent pe fată pe când aceasta ieșea din templu printr-o ușiță laterală.

– În fiecare seară, după asfințit, se scaldă în mare lângă gura de vărsare a râului Scamandros– îi șopti el regelui la ureche.

Alexandru o văzu sosind cu mers iute și sigur prin întuneric, pe malul stâng al râului, și oprindu-se acolo unde apele Scamandrosului se amestecau cu undele mării.

Era o noapte liniștită și senină, iar luna începuse tocmai în acele momente să urce dinspre mare așternând o lungă dîră argintie dinspre orizont către țărm. Fata își lăsă veșmintele să alunece pe nisip, își răsfiră părul în lumina lunii și intră în apă. Corpul său, mângâiat de valuri, lucea asemenea marmurii lustruite.

– Ești frumoasă ca o zeiță, Daunia – murmură Alexandru ieșind din umbra în care o așteptase.

Fata se cufundă în apă până la bărbie și se dădu înapoi.
– Să nu-mi faci rău. Sunt consacrată.

– Ca să ispășești o silnicie de demult?

– Ca să ispășesc orice silnicie. Femeile au avut întotdeauna de suferit.

Regele se dezbracă și el și intră în apă, în timp ce ea își încrucișa brațele peste piept pentru a-și ascunde sânii.

– Se spune că Afrodita din Cnidos, sculptată de divinul Praxiteles, își acoperă sânii la fel cum faci tu acum. Chiar și Afrodita este pudică... Nu te teme. Vino.

Fata se apropie mergând pe nisipul de pe fundul mării și, pe măsură ce se apropia, corpul său dumnezeiesc ieșea treptat din mare, acoperit de stropii de apă și valurile îi mângâiau soldurile și pantecele.

– Du-mă la locul unde se află mormântul lui Ahile. Nu vreau să ne vadă nimeni.

– Vino cu mine – spuse Daunia. – Sper că știi să înoți bine. Se lăsă pe o parte, alunecând pe valuri ca una dintre Nereide, o nimfă a adâncurilor mării.

Țărmlul mării forma un golf larg, luminat deja de focurile din tabăra macedonenilor, și în depărtare se zărea un promontoriu la capătul căruia se ivea un tumul de pământ.

– Știu să înot – răspunse Alexandru înotând alături de ea.

Fata porni spre larg traversând golful la jumătatea lui și se îndreptă drept spre promontoriu. Înota cu mișcări elegante, ușoare și prelungi, aproape fără zgomot, despicând apele ca o creatură a mării.

– Ești foarte bună – spuse Alexandru gâfâind de oboseală.

– M-am născut pe malul mării. Mai crezi că putem ajunge pe promontoriul Sigeos?

Alexandru nu răspunse și continuă să înoate până când văzu de-a lungul țărmului, în lumina lunii, spuma valurilor care se prelingeau până la temelia marelui tumul.

Ieșiră din apă ținându-se de mână și regele se apropie de zidul întunecat al mormântului lui Ahile. Simțea, sau avea impresia că simte, spiritul eroului pătrunzându-i întreaga ființă și, când se întoarse spre tovarășa sa de călătorie, i se păru că o vede pe Briseis cu obraji ei îmbujorați. Daunia stătea acum în picioare în fața lui scăldată în lumina de argint a lunii și-i căuta privirea prin umbra care-i acoperea fața.

– Doar zeilor le sunt permise clipe ca aceasta – șopti Alexandru către briza caldută ce adia dinspre mare. – Aici stătea Ahile deplângând moartea lui Patrocle. Aici, mama sa, făptură a oceanului, a așezat armele sale, făurite de un zeu.

– Crezi, deci, în această poveste? – îl întrebă fata.

– Da.

– De ce, atunci, în templu...

– Aici este altceva. Este noapte și vocile de demult, amuțite de-acum, se mai pot încă auzi. Iar tu strălucești fără veșminte în fața mea.

- Ești, într-adevăr, un rege?
- Privește-mă. Cine crezi că aş putea fi?

– Ești tânărul care-mi apărea deseori în vis pe când dormeam împreună cu celelalte fete în templul zeiței. Tânărul pe care aş fi dorit să-l iubesc.

Se apropie și-și rezemă capul pe pieptul lui.

– Măine voi pleca și doar peste câteva zile va trebui să port o bătălie grea: voi învinge sau voi muri.

– Atunci, dacă vrei, bucură-te de mine, pe nisipul acesta călduț încă, și lasă-mă să te strâng în brațe, chiar dacă, mai târziu, am putea regreta. Îl sărută lung, mângâindu-i părul. – De asemenea clipe nu se pot bucura decât zeii. Vom fi și noi niște zei atât timp cât va ține noaptea.

Alexandru se dezbracă în fața armatei sale aliniate și înconjură în fugă de trei ori mormântul lui Ahile, conform obiceiului străvechi iar Hefestion făcu la fel în jurul mormântului lui Patrocle. De fiecare dată când treceau prin fața armatei, peste patruzeci de mii de glasuri strigau:

Alalalai!

– Ce actor extraordinar! – exclamă Calistene dintr-un ungher al taberei.

– Crezi? – replică Ptolemeu.

– N-am nici o îndoială. El nu crede în mituri și legende mai mult decât credem noi, tu și eu, dar se poartă ca și cum toate acestea ar fi mai ceva decât realitatea: le demonstrează astfel oamenilor săi că visurile se pot îndeplini.

– Se pare că tu îl cunoști foarte bine – spuse Ptolemeu pe un ton sarcastic.

– M-am învățat să observ și oamenii, nu numai natura.

– Atunci, ar trebui să știi că nimeni nu poate afirma că-l cunoaște pe Alexandru. Acțiunile sale sunt în văzul tuturor, dar ele nu pot fi prevăzute și nu este posibil nici să înțelegi adevăratul lor înțeles. El crede, dar, în același timp, nu crede, este în stare să dea dovadă de o mare dragoste și de accese nestăvilite de furie, este...

– Ce anume?

– Deosebit de toți ceilalți. Eu l-am întâlnit prima dată când avea șase ani și încă nu pot spune că-l cunosc cu adevărat.

– Poate că ai dreptate. Dar acum toți soldații săi cred că el este reîntruparea lui Ahile, iar Hefestion a lui Patrocle.

– Acum cred aceasta chiar și ei doi. De fapt, nu tu ai fost acela care a stabilit, pe baza calculelor tale astronomice, că expediția noastră are loc în aceeași lună în care a început războiul troian, cu exact o mie de ani în urmă?

Între timp, Alexandru își îmbrăcase armura și Hefestion făcuse la fel. Amândoi încălecară. Generalul Parmenion ordonă să se sune din trâmbițe și Ptolemeu sări, la rândul său, în șa. – Trebuie să ajung la detașamentul meu. Alexandru începe să treacă oștirea în revistă.

Trâmbițele se porniră să sune din nou, de mai multe ori, și armata se alinie de-a lungul țărmului, fiecare detașament cu steagurile și cu simbolurile sale.

Infanteria număra în total treizeci și două de mii de oameni. Pe flancul stâng se aflau trei mii de „scutieri” și, în continuare, șapte mii de aliați greci, doar aproape o zecime din cei care, cu o sută cincizeci de ani în urmă, luptaseră la Plateea împotriva persanilor. Purtau armurile grele tradiționale ale infanteriei grecești de linie și aveau pe cap enorme coifuri corintiene care le ascundeau complet fața până la baza gâtului, lăsând câte o deschizătură doar pentru ochi și pentru gură.

În centru se aflau cele șase batalioane ale falangei, *peze-terii*: cam zece mii de oameni. Pe flancul drept, însă, se aflau soldații auxiliari din nord: cinci mii de traci și de triballi care răspunseseră la chemarea lui Alexandru, atrași de plata promisă și de eventualele jafuri. Erau foarte curajoși, în stare de isprăvi temerare, neobosiți, capabili să suporte frigul, foamea și puteau efectua tot felul de munci. Îngrozitori la vedere, aveau părul roșu și zburlit, bărbile lungi, pielea deschisă la culoare și pistriuată și corpul acoperit de tatuaje.

Printre acești barbari, cei mai sălbatici și primitivi erau agrienii din munții ilirici: nu înțelegeau deloc limba greacă și era nevoie de un tâlmaci pentru a putea vorbi cu ei, dar erau cei mai îndemânatici în cățărutul pe orice perete stâncos, folosind frânghii din fibre vegetale, cârlige și cângi. Toți tracii, ca și ceilalți soldați auxiliari din nord, purtau coifuri și platoșe din piele groasă, scuturi mici în formă de semilună și săbii lungi cu care luptau înțepând sau tăind. În timpul luptei erau cruzi ca fiarele și, în lupta corp la corp, deveneau atât de furioși încât sfâșiau cu dinții carnea inamicilor. În sfârșit, parcă pentru a compensa sălbăcia barbarilor, se aflau acolo și alți șapte mii de mercenari greci, infanterie grea și ușoară.

Pe aripi, separată de infanterie, era aliniată cavaleria grea a *eterilor*, două mii opt sute de oameni în total, la care se adăugau tot atâți călăreți tesalieni și cam patru mii de soldați auxiliari, plus cei cinci sute de călăreți de elită care alcătuiau „Vârful”, escadronul lui Alexandru.

Regele, călare pe Ducipal, trecu în revistă armata, detașament cu detașament, urmat de tovarășii săi. Printre aceștia se afla și Eumene, înarmat până în dinți, purtând un pieptar atenian din țesătură groasă de in, împodobită și întărită cu plăci de bronz lustruite ca oglinda. Gândurile pe care le avea în minte pe când trecea prin fața acelei mulțimi de luptători erau destul de prozaice: calcula în gând cât grâu, câte legume, cât pește sărat și cât vin vor fi necesare pentru a sătura și a potoli setea tuturor acelor oameni și câți bani va trebui să cheltuiască în fiecare zi pentru a cumpăra din piețe toate cele necesare; se mai gândea și cât timp îi vor ajunge rezervele de bani pe care le luase cu el pentru nevoile uriașei armate.

Cu toate acestea, spera să-i poată oferi regelui, chiar în ziua aceea anumite sfaturi utile pentru reușita expediției sale.

Când ajunseră la capătul formației, Alexandru îi făcu semn lui Parmenion care dădu ordinul de plecare. Lunga coloană

porni în marș: cavaleria pe flancuri, pe două rânduri, iar pedestreimea în mijloc. O luară către nord, de-a lungul țărmului mării.

Armata se întindea precum un șarpe nesfârșit și coiful lui Alexandru, având în vârf două pene lungi albe, se putea vedea de la mare depărtare.

Daunia apăru tocmai în clipa aceea în pragul templului Atenei și se opri în capul scărilor. Tânărul căruia i se dăruise pe malul mării, în acea noapte înmiresmată de primăvară, se zărea acum mic cât un copil, strălucind în razele soarelui cu armura lui prea lustruită, prea bătătoare la ochi. Nu mai era el acela, nu mai exista.

Simți în toată ființa ei un gol imens când îl văzu îndepărtându-se spre orizont. Când nu-l mai putu zări, se șterse la ochi cu o mișcare rapidă a palmei, intră din nou în templu și închise ușa în urma ei.

Între timp, Eumene trimisese doi curieri cu escortă, unul la Lampsacus și unul la Cysicus, două cetăți grecești puternice de pe malurile Strâmtoarelor: prima se afla pe țărmul propriu-zis, cealaltă, însă, pe o insulă. Le trimitea încă o dată propunerea din partea lui Alexandru de a le oferi libertatea și posibilitatea unui tratat de alianță.

Regele era încântat de peisajul pe care-l întâlnea și, ori de câte ori drumul făcea o cotitură, se întorcea către Hefestion. – Uită-te la satul acela, uită-te la copacul acela, uite ce statuie frumoasă... – Totul era nou pentru el, se minuna de tot ce vedea: satele albe de pe dealuri, templele divinităților grecești și barbare, pierdute în marea de verdeață, parfumul merilor înfloriți, verdele strălucitor al rodierilor.

În afară de călătoria prin munții înzăpeziți ai Iliriei, acesta era primul său drum dincolo de hotarele Greciei.

În urma lui călăreau Ptolemeu și Perdicas, iar toți ceilalți prieteni ai lui se aflau printre soldații pe care îi comandau.

Lisimah și Leonatos închideau lunga coloană, comandând cele două detașamente de ariergardă rămase puțin mai în urmă.

– De ce mergem spre nord? – întrebă Leonatos.

– Alexandru dorește să aibă sub control malul asiatic al strâmtorii. În acest fel, nimeni nu va putea intra sau ieși din Pontul Euxin fără permisiunea noastră iar Atena, care depinde de importurile de grâu din această regiune, va avea cele mai bune motive pentru a ne rămâne credincioasă. În plus, vom bloca toate provinciile persane cu ieșire la Marea Neagră. Este o mișcare foarte inteligentă.

– Ai dreptate.

Își continuă drumul sub soarele care începuse să urce către înaltul cerului. Leonatos deschise din nou discuția:

– Este, totuși, ceva ce nu înțeleg.

– Nu este posibil să înțelegi totul în viață – îl luă ușor peste picior Lisimah.

– O fi și cum spui tu, dar explică-mi de ce împrejur este atâta liniște. Am debarcat cu patruzeci de mii de oameni în plină zi, Alexandru a vizitat templul din Ilion, a îndeplinit acel ceremonial în jurul mormântului lui Ahile și nimeni nu ne-a întâmpinat. Vreau să spun, nici un persan. Nu ți se pare ciudat?

– Câtuși de puțin.

– De ce nu ți se pare?

Lisimah se întoarce. – Îi vezi pe cei doi de acolo? – îl întrebă arătându-i siluetele a doi călăreți care se vedeau pe culmea munților Troadei. – Se țin după noi din zori și sunt sigur că ne-au ținut și ieri sub observație și că mai mișună o mulțime de jur împrejur.

– Să-i spunem atunci lui Alexandru că...

– Fii liniștit. Alexandru știe asta foarte bine și mai știe și că persanii ne vor pregăti o primire pe cinste.

Mărșăluiră fără probleme toată dimineața, până la popasul de amiază. Nu se vedeau decât țăranii de pe ogoare, ocupați

cu munca lor, sau cete de copii care alergau pe drum țipând în gura mare și încercând să atragă atenția.

La căderea serii instală tabăra nu departe de Abydos și Parmenion ordonă să se pună santinele la o distanță oarecare împrejurul corturilor și trimise în cercetare mai multe pâlcuri de călăreți pentru a evita vreun atac prin surprindere.

Îndată ce cortul lui Alexandru fu înălțat, se dădu prin sunetul trâmbiței semnalul de adunare pentru generali și aceștia se adunară în jurul unei mese la care fu servită cina. Era prezent și Calistene, dar lipsea Eumene care îi anunțase să înceapă fără el.

– Băieți, aici o ducem mult mai bine decât în Tracia! – exclamă Hefestion. – Clima este foarte plăcută, oamenii par primitivi, am văzut și niște fete drăguțe, iar persanii nu se arată. Parcă am fi la Mieza, când Aristotel nu pune să căutăm insecte prin pădure.

– Nu-ți face iluzii – îi răspunse Leonatos. – Lisimah și cu mine am descoperit că doi călăreți ne-au urmărit toată ziua și sunt și-acum pe-aici, pe undeva.

Parmenion, în maniera sa de general din vechea gardă, ceru respectuos să ia cuvântul.

– Tu nu ai nevoie să ceri permisiunea de a vorbi, Parmenion – îi răspunse Alexandru. – Aici tu ești omul cu cea mai mare experiență și noi toți avem multe de învățat de la tine.

– Mulțumesc – spuse bătrânul general. – Vroiam să știu doar care îți sunt intențiile pentru mâine și pentru următoarele zile.

– Să înaintez către interior, către teritoriul controlat direct de persani. Acolo nu vor mai avea de ales: vor trebui să ne înfrunte în câmp deschis și noi îi vom bate.

Parmenion nu spuse nimic.

– Nu ești de acord?

– Doar până la un punct. eu am avut de-a face cu persanii încă din prima campanie: pot să te asigur că sunt inamici de

temut. În plus, se bazează pe un comandant formidabil: Memnon din Rodos.

– Un grec renegat! – nu se putu stăpâni Hefestion.

– Nu. Un soldat de meserie. Un mercenar.

– Și nu-i tot aia?

– Nu-i același lucru, Hefestion. Există oameni care au luptat în multe războaie și, spre sfârșitul vieții nu mai au nici o convingere și nici un ideal, dar sunt foarte pricepuți și au o mare experiență. Într-un asemenea moment își vând spada celui care oferă mai mult, dar sunt oameni de onoare, și Memnon este unul dintre aceștia, și rămân cu orice preț credincioși angajamentelor luate. Altă patrie nu au în afara cuvântului dat și o respectă până la capăt.

„Memnon reprezintă pentru noi un pericol, cu atât mai mult cu cât are sub comandă și trupe de-ale sale: între zece și cincisprezece mii de mercenari, toți greci, cu toții bine înarmați și redutabili în câmp deschis.”

– Am învins noi batalionul sacru al tebanilor – le aduse aminte Seleucos.

– Nu contează – reluă Parmenion. – Aceștia sunt soldați de meserie: nu fac altceva decât să lupte și când nu luptă se antrenează în vederea altor lupte.

– Parmenion are dreptate – îl aprobă Alexandru. – Memnon este periculos și falanga sa de mercenari este la fel, în special dacă luptă alături de cavaleria persană.

În clipa aceea intră Eumene.

– Îți stă bine armura – îl luă peste picior Crater. – Parcă ai fi un general. Păcat că ai picioarele strâmbe și slăbănoage și...

Izbucniră cu toții în râs, dar Eumene începu să recite:

Nu-mi place un general frumos la înfățișare și elegant.

Fie el urât, chiar și cu picioare strâmbe, dar inimă de leu să aibă.

– Bravo! – strigă Calistene. – Arhiloh este unul dintre poeții mei preferați.

– Lăsați-l să vorbească – îi potoli Alexandru. – Eumene ne aduce vești care sper să fie dintre cele mai bune.

– Și bune și rele, prietene. Tu hotărăști cu care trebuie să încep.

Alexandru își reținu cu greu nemulțumirea. – Începe cu cele rele. Pentru cele bune este timp oricând. Dați-i un scaun.

Eumene se așeză, rămânând totuși țeapăn din cauza platoșei care-i împiedica mișcările.

– Locuitorii din Lampsacus au spus că se simt deja destul de liberi așa că nu mai au nevoie de ajutorul nostru. Mă rog, ne sfătuiesc să ne lăsăm păgubași în privința lor.

Alexandru se întunecase la față și se vedea că este pe cale să dea frâu liber mâniei. Eumene continuă de îndată:

– Vești bune, în schimb, de la Cizic. Orașul este de partea noastră și acceptă să ni se alăture. Este într-adevăr o veste bună pentru că toate lefurile mercenarilor aflați în slujba persanilor sunt plătiți în moneda din Cizic. Statere de argint, mai bine zis. Ca acesta. – Și aruncă o monedă strălucitoare pe masă. Moneda mai întâi sări, după care începu să se învârtă ca un titirez și doar mâna păroasă a lui Clito cel Negru o opri cu o lovitură puternică în masă.

– Și ce-i cu asta? – întrebă generalul învârtind moneda între degete.

– În cazul în care orașul Cizic nu mai bate monedă pentru provinciile persane – le explică Eumene – guvernatorii se vor afla curând în dificultate. Vor trebui să contribuie ei cu o cotă, sau să caute alte forme de plată care nu vor fi pe placul mercenarilor. Același lucru este valabil și pentru aprovizionarea lor, pentru lefurile echipajelor flotei și pentru toate celelalte.

– Dar cum ai făcut? – întrebă Crater.

– Este clar că n-am așteptat să debarcăm în Asia pentru a acționa – răspunse secretarul. – Sunt de mai mult timp în

tratative cu orașul. Încă de pe vremea când mai trăia încă... – și coborî glasul – regele Filip.

La aceste cuvinte ale sale, sub cort se așternu tăcerea, ca și cum spiritul marelui suveran ucis de pumnalul unui asasin pe când se afla în culmea gloriei ar fi poposit printre cei prezenți.

– Bine – încheie Alexandru. – Asta nu ne schimbă cu nimic planurile. Măine ne vom îndrepta spre interior: mergem să scoatem leul din bârlogul în care s-a ascuns.

În toată lumea cunoscută pe atunci, nimeni nu avea hărți atât de precise și de bine executate ca acelea ale lui Memnon din Rodos. Se spunea că erau rodul experienței de mii de ani a marinarilor de pe insula sa și al experienței unui cartograf despre numele căruia nu se știa nimic.

Mercenarul grec întinse harta pe masă, o fixă la colțuri cu patru sfeșnice, luă o fisă dintr-o casetă de joc și o așeză într-un anumit loc dintre Dardania și Frigia. – În acest moment, Alexandru se află cam aici.

Membrii statului-major persan stăteau cu toții în picioare în jurul mesei, în ținută de război, purtând pantaloni și cizme: Arsamenes, guvernator al Pamfiliei, și Arsites, al Frigiei, apoi Rheomitres, comandant al cavaleriei bactriene, Rosakes și comandantul suprem, satrapul Lidiei și al Ioniei, Spithridates, un iranlian cu o statură impresionantă, cu pielea măslinie și cu ochii negri înfundați în orbite, care prezida adunarea.

– Ce propui? – întrebă acesta din urmă în grecește.

Memnon ridică privirea de pe hartă: cam de patruzeci de ani, avea tâmpilele cărunte, brațele musculoase și o barbă foarte bine îngrijită, potrivită cu briciul, care îl făcea să semene cu unul dintre personajele reprezentate de artiștii greci în basoreliefuri sau în imaginile de pe vasele create de ei.

– Ce vești avem de la Susa? – întrebă el.

– Deocamdată nici una. Dar nu putem aștepta întăriri mai serioase decât peste cel puțin două luni: distanțele sunt foarte mari și recrutările de soldați se fac foarte încet.

– Înseamnă că nu putem conta decât pe propriile noastre forțe.

– În mare parte, da – confirmă Spithridates.

– Suntem inferiori ca număr.

– Nu cu mult.

– Într-o asemenea situație, este destul de bine. Macedonenii sunt extraordinar de bine pregătiți pentru luptă, sunt cei mai buni dintre toți. Au înfrânt în câmp deschis armate de toate felurile și de toate naționalitățile.

– Așadar?

– În acest moment, Alexandru încearcă să ne provoace, dar eu cred că ar fi mai bine să evităm o ciocnire frontală cu oastea lui. Iată care este planul meu: va trebui să trimitem un număr cât mai mare de iscoade călări care să ne țină în permanență la curent cu mișcările lui, să infiltrăm spioni care să-i afle intențiile și, apoi, să ne retragem din fața lui lăsând în urma noastră doar pământ pârjolit, fără nici un bob de grâu și fără nici o picătură de apă de băut.

„Pălcuri de cavalerie ușoară vor trebui să întreprindă incursiuni permanente împotriva detașamentelor pe care el le va trimite în căutare de hrană pentru oameni și de furaje pentru animale. Când dușmanii vor fi extenuați de foame și sleiți de puteri, îi vom ataca aruncând în luptă toate forțele pe care le avem, iar un corp expediționar naval va debarca o armată pe teritoriul macedonean.”

Spithridates privi tăcut mult timp harta lui Memnon, își trecu o mână prin barba sa încrețită și deasă, se întoarse pe călcâie și se îndreptă către un balcon care dădea spre grădină.

Valea Djilah era minunată: din grădina care se întindea în jurul palatului se ridica mireasma amăruie a păducelului înflorit și aceea, mai dulceagă și mai delicată a iasomiei și a crinilor; coroanele imaculate ale cireșilor și ale piersicilor în floare, arbori ai zeilor, care creșteau doar în acest *pairidaeza* străluceau în soarele primăvărat.

Privi pădurile care acopereau munții și palatele și grădinile celorlalți nobili persani prezenți în jurul mesei din spatele lui și-și imaginează toate acele minunății căzute pradă focului lui Memnon, marea aceea de verdeață ca smaraldul devenită o întindere de tăciuni și de cenușă peste care plutesc nori de fum. Se întoarse brusc și spuse:

– Nu!

– Dar, Înălțimea Ta ...– obiectă Memnon apropiindu-se. – Ai cântărit bine planul meu? Eu consider că...

– Nu se poate, comandante – îl întrerupse imediat satrapul. – Nu putem să ne distrugem grădinile, ogoarele, palatele și să fugim. În primul rând, așa ceva nu este de demnitatea noastră și, apoi, ar fi o crimă să aducem propriului nostru teritoriu pagube mai grave decât ne-ar putea aduce inamicul. Alexandru acesta este doar un băiețandru înfumurat care merită să i se dea o lecție aspră.

– Te rog să ai în vedere că, în această zonă, se află și casa și proprietatea mea și că sunt gata să sacrific totul pentru victorie.

– Nimeni n-a pus la îndoială cinstea ta – îi răspunse Spithridates. – Spun doar că planul tău este irealizabil. Repet, vom lupta și-i vom respinge pe macedoneni. – Se adresează, apoi, celorlalți generali: – Din clipa aceasta, toate trupele vor fi puse în stare de alarmă și voi va trebui să-i înrolați pe toți aceia care sunt capabili să lupte sub steagul nostru. Nu avem la dispoziție prea mult timp.

Memnon clătină din cap. – Greșiți, și mă tem că, atunci când vă veți da seama de aceasta, va fi prea târziu.

– Nu fi așa de pesimist – spuse persanul. – Vom încerca să-i înfruntăm de pe o poziție care să ne fie favorabilă.

– Ce vrei să spui?

Spithridates se aplecă asupra mesei, rezemându-se de ea cu brațul stâng, și începu să caute ceva pe hartă cu vârful arătătorului de la mâna dreaptă. Se opri în dreptul unei linii

albastre șerpuitoare, un râu care curgea către nord vărsându-se în Propontida.

– Eu aş fi de părere, aici.

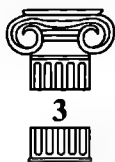
– Pe Granicos?

Spithridates dădu din cap aprobator.

– Cunoști zona, comandante?

– Destul de bine.

– Eu cunosc bine locurile acelea pentru că am fost acolo la vânătoare de mai multe ori. În acest loc, râul are maluri abrupte și argiloase. Sunt greu, dacă nu chiar imposibil de trecut, pentru cavalerie; sunt, de asemenea, destul de incomode și pentru infanteria grea. Îi vom respinge și, chiar în seara de după bătălie, sunteți cu toții invitați la un ospăț aici, în palatul meu din Djilah, pentru a sărbători izbânda noastră.

Memnon se întoarse noaptea târziu în palatul său: o construcție măreață în stil oriental de pe culmea unui deal, înconjurată de un parc cu vânat de toate felurile și de o moșie întinsă cu case, animale de muncă, lanuri de grâu, vii, livezi de măslini și de pomi fructiferi.

Trăia de mulți ani printre persani, aidoma lor, și luase de nevastă o nobilă persană, Barsines, fiica satrapului Artabazos, o femeie de o frumusețe răpitoare, cu pielea oacheșă, cu păr negru foarte lung și cu un trup unduitor și grațios ca al gazelor de pe podișul anatolian.

Copiii săi, doi băieți, unul de cincisprezece și altul de unsprezece ani, vorbeau cu mare ușurință atât limba tatălui lor, cât și pe aceea a mamei și fuseseră educați în spiritul ambelor culturi. Ca niște adevărați copii persani, fuseseră obișnuiți să nu mintă niciodată, pentru nici un motiv, să tragă cu arcul și să călărească; la fel ca tinerii greci, aveau un adevărat cult al curajului și al onoarei pe câmpul de luptă, cunoșteau poemele homerice, tragediile lui Sofocle și ale lui Euripide, ca și doctrinele filosofilor ionici. Aveau tenul măsliniu și părul negru al mamei, corpul musculos și ochii verzi ai tatălui. Cel mare, Eteocles, avea un nume grecesc; al doilea, Phraates, un nume persan.

Vila familiei se înălța în mijlocului unui parc în stil iranian, cultivat și întreținut de grădinari persani, cu plante și cu animale

rare, inclusiv cu minunații păuni indieni din Palimbotra, o cetate aproape legendară de pe fluviul Gange. În interiorul clădirii se aflau sculpturi persane și babiloniene, vechi basoreliefuri hitite pe care Memnon le adusese dintr-o cetate părăsită de pe podiș, servicii splendide de ceramică atică pentru banchete, bronzuri de Corint și din îndepărtata Etrurie, sculpturi din marmură de Paros pictate în culori vii.

Pe pereți atârnau tablouri ale celor mai mari pictori ai acelor vremuri: Apelles, Zeusis, Parrasios, înfățișând scene de vânătoare și de bătlie, dar și reprezentări mitologice ale aventurilor atribuite diferiților eroi greci și devenite faimoase printr-o îndelungată tradiție.

Totul în acea casă era un amestec de culturi diferite; totuși, impresia celui care o vizita era de ciudată și aproape inexplicabilă armonie.

Doi servitori ieșiră în întâmpinarea stăpânului lor, îl ajutară să-și dezbrace armura și-l duseră în sala de baie ca să se poată răcori puțin înainte de cină. Barsines veni și ea aducându-i o cupă de vin rece și se așază în preajma lui pentru a-i ține companie.

– Ce vești sunt despre invazie? – îl întrebă ea.

– Alexandru se îndreaptă spre interiorul provinciei, probabil cu intenția de a ne provoca la o confruntare frontală.

– N-au vrut să te asculte și acum inamicul este la porțile caselor noastre.

– Nimeni nu și-ar fi închipuit că băiețandru acela putea fi atât de cutezător. Credeau că războaiele din Grecia îl vor reține ani întregi și-i vor măcina forțele. A fost o presupunere cu totul greșită.

– Ce fel de om este? – îl întrebă Barsines.

– Cred că este greu să-l caracterizezi: este foarte tânăr, foarte frumos, impetuos și pătimaș, dar se pare că, în fața unui pericol, devine rece ca gheața și este în stare să analizeze cu o detașare incredibilă situațiile cele mai delicate și mai încâlcite.

– Dar nu are și puncte slabe?

– Îi place vinul, îi plac femeile, dar se pare că nutrește o afecțiune profundă doar pentru prietenul său Hefestion care este, probabil, pentru el mai mult decât un prieten. Se spune că ar fi iubiți.

– Este însurat?

– Nu. A plecat în expediție fără a lăsa moștenitori pentru tronul Macedoniei. Înainte de plecare, se pare că a făcut cadou toate proprietățile prietenilor săi apropiați.

– Barsines făcu semn slujnicelor să se îndepărteze și se ocupă personal de soțul ei care ieșea din baie. Luă un ștergar de in ionic moale și i-l înfășură în jurul umerilor pentru a-l șterge pe spate. Memnon continua să-i povestească despre dușmanul său:

– Se zvonește că unul dintre acești prieteni l-ar fi întrebat: „Pentru tine ce mai păstrezi?”. „Speranța” i-ar fi răspuns Alexandru. Greu de crezut, dar este foarte clar că tânărul suveran a devenit deja o legendă. Și asta nu-i bine pentru că nu este deloc ușor să lupți împotriva unui mit.

– Chiar nu are nici o femeie? – Întrebă Barsines.

O slujnică luă ștergarul umed și alta îl ajută pe Memnon să se îmbrace cu veșmintele pentru cină: un chiton lung până la călcâie, albastru deschis, brodat la poale și la mâneci cu fir de argint.

– De ce te interesează așa de mult asemenea lucruri?

– Pentru că femeile sunt întotdeauna punctul slab al unui bărbat.

Memnon își luă soția de braț și intră în sufragerie, unde mesele erau așezate după obiceiul grecesc în fața paturilor pentru banchet.

Bărbatul se așează și o slujnică îi turnă încă puțin vin rece și ușor dintr-un superb vas corintian vechi de două sute de ani, așezat pe masa mare din mijlocul încăperii.

Memnon arată înspre o pânză de Apelles atârnată pe perețele din fața lui și care înfățișa o scenă amoroasă foarte

îndrăzneală dintre Ares și Afrodita. – Îți amintești când Apelles a venit aici ca să picteze tabloul ăsta?

– Da, îmi amintesc foarte bine – răspunse Barsines care se așeza întotdeauna cu spatele la tabloul acela pentru că, nici după atâta timp, nu se obișnuise cu lipsa de prejudecăți a grecilor și cu maniera lor de a prezenta corpurile goale.

– Îți amintești și de modelul care a pozat pentru el ca Afrodita?

– Sigur că da. Era uluitor de frumoasă: una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am văzut vreodată și era demnă de a reprezenta zeita dragostei și a frumuseții.

– Era amanta grecoaică a lui Alexandru.

– Cred că nu vorbești serios.

– Ba chiar așa este. Se numea Kampaspes și când a apărut pentru prima dată goală în fața ochilor lui Alexandru, el a fost atât de fermecat de o asemenea apariție încât l-a chemat pe Apelles să-i picteze nuditatea. Și-a dat seama mai târziu că pictorul se îndrăgostise nebunește de ea: se mai întâmplă asemenea lucruri între un pictor și modelul său. Știi ce-a făcut? I-a dăruit-o, dar a vrut în schimbul ei tabloul. Pe Alexandru nu-l descurajează nimic și mă tem că nici dragostea nu-l poate subjugă. Îți spun eu că este foarte periculos.

– Barsines îl privi ținând drept în ochi. – Și tu? Tu te lași să fii învins de dragoste?

Memnon îi susținu privirea. – Este singurul adversar în fața căruia mă pot recunoaște învins.

Băieții veniră să-i salute și-i sărutară atât pe tatăl cât și pe mama lor.

– Când o să ne iei, tată, și pe noi la luptă? – întrebă cel mare.

– Mai este timp – îi răspunse Memnon. Trebuie să mai creșteți. – Apoi, după ce ei se îndepărtară, adăugă, coborându-și bărbia în piept: – Și să hotărâți de ce parte vreți să fiți.

O vreme, Barsines păstră tăcerea.

– La ce te gândești? – o întrebă soțul ei.

– La băătălia care se va da, la pericolele prin care va trebui să treci, la neliniștea cu care voi aștepta în vârful foișorului să zăresc un sol care să mă anunțe dacă ești viu sau mort.

– Asta-i viața mea, Barsines. Sunt soldat de meserie.

– Știu, dar faptul că știu nu mă ajută la nimic. Când va fi?

– Ciocnirea cu Alexandru? Curând, chiar dacă eu nu sunt de acord cu ea. Foarte curând.

Încheiară cina cu un vin dulce din Cipru, apoi Memnon își ridică privirea spre tabloul lui Apelles pe care-l avea în față. Zeul Ares era înfățișat dezbrăcat de armura care se afla împreună cu armele aruncate pe jos iar zeița Afrodita era așezată lângă el, goală, și-și ținea capul rezemat pe pânțele lui și mâinile pe coapse.

Se întoarse spre Barsines și-o luă de mână. – Să mergem la culcare – îi spuse.

Ptolemeu se întoarse din inspecția pe care o făcuse de-a lungul palisadei înălțate în jurul taberei și se îndreptă către corpul de gardă principal, pentru a se asigura că ordinele sale în privința schimburilor de pază erau respectate.

Văzu că în cortul lui Alexandru mai era încă lumină și se apropie. Peritas dormita în culcușul lui și nu-l învrednici nici măcar cu o privire. Trecu printre gărzi și-și vârî capul înăuntru. – Mai este vreun pahar de vin pentru un bătrân soldat obosit și însetat?

– Am ghicit că ești tu îndată ce ți-am văzut apărând nasul – glumi Alexandru. – Vino și servește-te. Pe Leptine am trimis-o la culcare.

Ptolemeu își turnă dintr-o cană mare o cupă de vin și sorbi câteva înghițituri. – Ce citești? – întrebă întinzându-se să vadă peste umărul regelui.

– Xenofon, „retragerea celor zece mii”.

– Of, Xenofon ăsta. A reușit să facă dintr-o retragere o ispravă mai glorioasă decât războiul Troiei...

Alexandru mâzgăli o însemnare pe o foaie de papirus, își așază ca semn pumnalul pe sulul din care citea și-și ridică privirea. – Este, însă, o carte extraordinar de interesantă. Ascultă aici:

Este de-acum după-amiaza târziu, ora la care, în general, barbarii se retrag: au, într-adevăr, obiceiul de a-și face tabăra la cel puțin șaizeci de stadii, temându-se că, la căderea întunericului, grecii i-ar putea ataca. De fapt, noaptea, armata persană nu face nici doi bani. Obişnuiesc să-și priponească caii și, mai mult, îi și împiedică astfel încât să nu fugă chiar și dacă se dezleagă. De aceea, dacă este atacat noaptea, persanul trebuie să-și dezlege calul, să-i pună zăbala și dârlogii, să-și pună armura, să-și ia armele și să încalece, toate acestea fiind niște operații dificile în întunericul nopții și în învâlmășeala iscată în cazul unui atac...

Ptolemeu dădu aprobator din cap în semn că și el cunoștea pasajul respectiv. – Și crezi că toate astea corespund realității?

– De ce nu? Orice armată își are obiceiurile ei la care ține întotdeauna.

– La ce te gândești?

– Iscoadele noastre mi-au reportat că persanii au pornit de pe valea Djilah spre apus. Asta înseamnă că vin în întâmpinarea noastră pentru a ne opri înaintarea.

– După toate probabilitățile, așa este.

– Exact... Acum, ascultă-mă: dacă tu ai fi comandantul lor ce loc ai alege ca să oprești înaintarea noastră?

Ptolemeu se apropie de masa pe care era întinsă o hartă a Anatoliei, luă un opaiț și plimbă lumina înainte și înapoi pe linia țărmului, apoi către interior. La un moment dat, se opri.

– Ar fi râul acesta. Cum se numește?

– Se numește Granicos – răspunse Alexandru. – Și este foarte probabil că ne vor aștepta acolo.

– Și tu te gândești acum să treci râul pe întuneric și să-i ataci pe malul celălalt înainte de răsăritul soarelui. Am ghicit?

Alexandru începu din nou să citească din Xenofon. – Ți-am spus: este o lucrare foarte interesantă. Ar trebuie să-ți faci rost și tu de un exemplar.

Ptolemeu clătină din cap.

- E ceva care nu merge?
- Oh, nu, planul este excelent. Doar că...
- Ce anume?

– Ei, nu știu. După dansul tău ritual în jurul mormântului lui Ahile și după ce ai luat armele eroului din templul Atenei din Ilion, mă așteptam la o bătălie în câmp deschis, la lumina soarelui, într-o înfruntare decisivă. O bătălie... homerică, dacă mă pot exprima așa.

– Așa va fi – îi răspunse Alexandru. – De ce crezi că l-am luat cu mine pe Calistene? Deocamdată, însă, nu voi pune inutil în pericol viața nici măcar a unuia dintre oamenii mei, dacă nu voi fi nevoit. Același lucru va trebui să-l faceți și voi.

- Fii pe pace.

Ptolemeu se așează și rămase să-l privească pe rege care continua să-și facă însemnări de pe sulul de papirus pe care-l avea în față.

- Memnon acela este o nucă tare – vorbi el după o vreme.
- Știu. Parmenion mi-a povestit multe despre el.
- Și cavaleria persană?
- Avem lănci mai lungi și sulițe mai ascuțite și mai tari.
- Să sperăm că va fi de-ajuns.

– Restul îl vor face surpriza și dorința noastră de a învinge: în situația în care ne aflăm, va trebui să-i batem cu orice preț. Acum, dacă vrei să asculți un sfat, du-te să te odihnești. Trămbițele vor da semnalul de plecare înainte de ivirea zorilor și vom mărșălui toată ziua.

- Vrei să fii pe poziții mâine seara, nu-i așa?

– Exact așa. Consiliul de război îl vom ține pe malul Granicosului.

- Dar tu, nu te culci?

– O să fie timp și pentru somn... Zeii să-ți vegheze somnul, Ptolomeu.

- Și ție, Alexandru.

Ptolemeu ajunsese în cortul său care fusese înălțat pe o mică ridicătură de pământ de lângă gardul de la răsărit al taberei, se spală, se schimbă și se pregăti de culcare. Mai aruncă o ultimă privire pe afară înainte de a se vâri în pat și văzu că doar în două corturi se mai vedea lumină: în acela al lui Alexandru și în acela, mult mai îndepărtat, al lui Parmenion.

Trâmbițele sunară înainte de vărsarea zorilor, așa cum ordonase Alexandru, dar bucătarii erau deja în picioare cu mult timp înainte și pregătiseră masa de dimineață: câni fumegânde de *maza*, un fel de terci de orz în care se adăugase brânză. Pentru ofițeri se pregătiseră plăcinte din făină de grâu, brânză de oi și lapte de vacă.

La al doilea semnal, suveranul încălecă și se așeză în fruntea armatei, în dreptul porții de răsărit a taberei, însoțit de gărzile de corp și de Perdicas, Crater și Lisimah. În urma lui se puse în mișcare falanga *pezeteri*-lor, având în frunte pâlcuri de infanterie ușoară și urmată de infanteria greacă grea și de auxiliarii traci, triballi și agrieni; pe flancuri se aflau două coloane de cavalerie grea.

Cerul devenea roșu către răsărit și în aer începuse să se audă ciripitul vrăbiilor și şuieratul mierlelor. Stoluri de porumbei sălbatici se ridicau de prin pădurile din apropiere pe măsură ce ropotul cadențat al soldaților și zăngănitul armelor îi trezeau din amorțeala de peste noapte.

Frigia se întindea în fața ochilor lui Alexandru cu privesc-tea dealurilor acoperite de brazi, a micilor văi străbătute de pâraie limpezi, de-a lungul cărora se întindeau șiruri de ploi argintii și de sălcii cu frunze lucioase. Turmele și cirezile ieșeau la păscut, mânate de păstori și supravegheate de câini; viața părea să-și urmeze liniștită cursul ca și cum răpăitul amenințător al armatei în mers s-ar fi putut contopi fără dificultate cu behăitul mieilor și cu mugetul juncanilor.

Pe dreapta și pe stânga armatei, prin văile paralele cu direcția de mers, înaintau patrulă de cercetași, fără steaguri și

fără armuri, camuflați, cu misiunea de a ține la distanță eventualele iscoade ale persanilor. Era, însă, o precauție inutilă: oricare păstor sau țăran ar fi putut fi un spion inamic.

În urma coloanei, escortat de o jumătate de duzină de călăreți tesalieni, mergea Calistene, împreună cu Filotas și cu un catâr care purta doi desagi plini cu suluri de papyrus. Din când în când, la scurtele popasuri, istoricul așeza pe pământ un taburet, lua dintr-o desagă o planșetă de lemn și un sul de papyrus și începea să scrie sub privirile curioase ale soldaților din jurul său.

Se răspândise repede vestea printre ei că tânărul uscățiv și cu un aer pedant era acela care urma să povestească totul despre expediție și fiecare în sinea lui spera ca, mai devreme sau mai târziu, să fie immortalizat în acele pagini de cronică. Pe nimeni nu interesa, în schimb, rapoartele zilnice seci întocmite de Eumene și de ceilalți ofițeri cărora le revenea sarcina de a ține jurnalul de marș și de a stabili etapele următoare.

Poposiră pentru a prânzi pe la amiază și, apoi, apropiindu-se de Granicos, se opriră din nou din ordinul lui Alexandru, la adăpostul unui deal pentru a nu fi observați, așteptând lăsarea întunericului.

Puțin înainte de asfințit, regele convocă un conciliu de război în cortul său și expuse planul de bătăie. Erau de față Crater, care comanda un escadron de cavalerie grea, Parmenion, care răspundea de comanda falangei *pezeteri*-lor, și Clito cel Negru. Se aflau acolo și toți prietenii lui Alexandru, care formau garda sa de corp și luptau împreună cu cavaleria: Ptolemeu, Lisimah, Seleucos, Hefestion, Leonatos, Perdicas și, de asemenea, Eumene care continua să se înfățișeze la întruniri în ținută militară, cu platoșă, pulpare și centiron: părea că prinsese gustul unei asemenea înfățișări.

– Îndată ce se va întuneca – începu regele – un detașament de asalt format din infanterie ușoară și auxiliari vor trece râul și se vor apropia cât mai mult posibil de tabăra persană pentru

a o ține sub observație. Un curier se va întoarce imediat la noi pentru a ne informa la ce distanță se află ai noștri de fluviu și, dacă în cursul nopții, barbarii s-ar deplasa, alți curieri vor fi trimiși cu rapoarte.

„Noi nu vom aprinde focuri iar dimineța comandantii de batalion și de escadron vor da deșteptarea fără sunete de trâmbiță, cu puțin înainte de încheierea celui de-al patrulea schimb de pază. Dacă drumul este liber, cavaleria va trece prima râul, se va alinia pe malul celălalt și, când infanteria va ajunge și ea acolo, se vor pune cu toții în mișcare.

„Acesta va fi cel mai important moment al zilei” sublinie el privindu-i pe rând pe toți. „Dacă socotelile mele sunt exacte, persanii se vor mai afla încă prin corturi sau, în orice caz, nu vor fi într-o formație gata de luptă. În acel moment, știind la ce distanță ne aflăm de inamic, vom declanșa atacul printr-o șarjă de cavalerie care va produce panică printre barbari. Imediat după aceea, falanga va da lovitura decisivă. Auxiliarii și detașamentele de asalt vor face restul.”

– Cine va comanda cavaleria? – întrebă Parmenion care tăcuse până atunci ascultând spusele regelui.

– Eu – răspunse Alexandru.

– Nu te sfătuiesc, Măria Ta. Este prea periculos. Lasă-l pe Crater să comande: a fost cu mine în prima expediție din Asia și se pricepe foarte bine.

– Generalul Parmenion are dreptate – interveni și Seleucos. – Este prima noastră ciocnire cu persanii, de ce să riscăm s-o compromitem?

Suveranul ridică o mână pentru a pune capăt discuției. – M-ați văzut luptând la Cheronea împotriva Batalionului sacru și pe Istros împotriva tracilor și a triballilor: cum v-ați putea gândi că acum m-aș comporta altfel? Voi conduce eu însumi Vârful și voi fi primul macedonean care va intra în contact cu dușmanul. Oamenii mei trebuie să știe că înfrunt același pericol pe care-l înfruntă și ei și că în această bătălie noi punem în joc

totul, chiar și viața. Pentru moment, altceva nu am ce să vă mai spun. Vă aștept pe toți la cină.

Nimeni nu avu curajul să mai adauge ceva, dar Eumene, așezat alături de Parmenion, îi șopti acestuia la ureche: – Eu aş pune lângă el pe cineva cu o experiență deosebită, cineva care să mai fi luptat împotriva persanilor și să le cunoască tehnicile de luptă.

– M-am și gândit deja la asta – îl asigură generalul. – Clito cel Negru va fi alături de rege: o să vezi că totul va merge bine.

Consiliul luă sfârșit. Ieșiră cu toții din cort și plecară la trupele lor pentru ultimele dispoziții. Eumene rămase mai în urmă și se apropie de Alexandru. – Vroiam să-ți spun că planul tău este excelent, dar rămâne o necunoscută și este ceva important.

– Mercenarii lui Memnon.

– Așa este. Dacă se vor închide într-un careu, va fi greu și pentru cavalerie.

– Știu. S-ar putea ca falanga noastră să fie pusă în dificultate, poate că va trebui să se folosească și de armele scurte, sabia și securea. Dar mai este și altceva...

Eumene se așeză, își trase mantaua peste genunchi și gestul acela îi aminti lui Alexandru de tatăl său, Filip, când se așeza după o izbucnire de furie. Cu Eumene era altceva: noaptea se făcea răcoare, el nu era obișnuit să poarte chitonul militar scurt așa încât, de frig, avea pe picioare pielea ca de găină.

Suveranul luă un sul de papyrus din faimoasa sa lădiță, cea în care se afla ediția lui Homer ce-i fusese dăruită de Aristotel, și o deschise pe masă. – Cunoști „retragerea celor zece mii”, așa-i?

– Fără îndoială, acum se citește în toate școlile. Este o lucrare scrisă fluent și nici chiar elevii nu întâmpină dificultăți în parcurgerea ei.

– Bine, atunci ascultă. Suntem pe câmpul de luptă de la Cunassa, acum circa șaptezeci de ani, și Cyrus cel Tânăr îi spune comandantului Clearchos:

Îi porunci să-și conducă trupele asupra centrului inamic pentru că acolo se afla regele. „Și, dacă-l ucidem pe el”, afirmă, „am realizat ceea ce era mai greu.”

– Ai vrea, deci, să-l ucizi pe comandantul inamic cu mâinile tale – spuse Eumene pe un ton total dezaprobat.

– Pentru aceasta voi comanda Vârful. Ne vom ocupa apoi și de mercenarii lui Memnon.

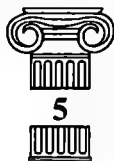
– Am înțeles, așa că plec, cu atât mai mult cu cât tu nu vei sta să ascuți sfaturile mele.

– Nu, domnule secretar general – râse Alexandru. – Dar asta nu înseamnă că nu țin la tine.

– Și eu țin la tine, căpos afurisit. Zeii să te apere.

– Să te păzească și pe tine, prietene.

Eumene ieși, ajunse în cortul său, își scoase armura, puse ceva pe el mai călduros și începu să citească un manual de tactică militară, în așteptarea orei de cină.

Râul curgea repede, umflat în urma topirii zăpezilor de pe munții Pontici, și un vânt slab dinspre apus făcea să se miște coroanele plopilor care creșteau de-a lungul malurilor. Maluri abrupte, argiloase, muiate de ploile care căzuseră în ultimul timp.

Alexandru, Hefestion, Seleucos și Perdicas se aflau pe o mică ridicătură de unde puteau vedea atât albia Granicosului cât și o bună parte din teritoriul de dincolo de malul răsăritean.

– Ce părere aveți? – întreabă suveranul.

– Lutul de pe maluri este muiat de apă – remarcă Seleucos. – Dacă barbarii se instalează de-a lungul râului, ne vor acoperi de săgeți și de sulite, ne vor decima înainte de a putea ajunge pe malul celălalt și, chiar ajunși acolo, caii noștri se vor afunda până la genunchi în noroi, mulți își vor rupe picioarele și vom fi tot la mila dușmanilor.

– Nu este o situație prea ușoară – comentă laconic Perdicas.

– Este prea devreme ca să ne îngrijorăm și de asta. Să așteptăm să se întoarcă iscoadele.

Tăcură timp de câteva clipe și murmurul apelor nu era acoperit decât de orăcăitul monoton al broaștelor din bălțile apropiate de râu și de cântecul greierilor care începuse să se audă în liniștea nopții senine. La un moment dat, se auzi un țipăt ca de cucuvea.

– Iscoadele sunt – spuse Hefestion.

– Auziră un zgomot de lut călcat în picioare și bolboreseala apelor în jurul a două siluete întunecate care treceau prin vad: două iscoade din batalionul „scutierilor”.

– Ei? – întrebă Alexandru nerăbdător. Cei doi arătau îngrozitor așa acoperiți complet de noroi roșietic din cap până în picioare.

– Mărite Rege – vorbi primul dintre ei – barbarii sunt la trei sau patru stadii de Granicos, pe un delușor de unde se vede toată câmpia până la malul râului. Au un cerc dublu de santinele și patru detașamente de arcași care patrulează prin zona dintre tabără și apă. Este foarte greu să te apropii fără a fi văzut. În plus, de jur împrejur, în corpurile de gardă, sunt ruguri aprinse iar santinelele proiectează peste tot lumina focurilor cu ajutorul părții concave a scuturilor, lustruită ca oglinda.

– Bine – spuse Alexandru. – Întoarceți-vă acolo și rămâneți pe malul celălalt. La cea mai mică mișcare, alergați încoace și dați alarma la postul de cavalerie din spatele plopilor acelora. Eu voi afla imediat și voi putea să mă mișc cum voi crede de cuviință. Acum, plecați și aveți grijă să nu vă descopere.

Cei doi coborâră din nou în albia râului și-l traversară cu apa până la brâu. Alexandru și tovarășii săi merseră la cai ca să se întoarcă în tabără.

– Și dacă mâine ne trezim cu ei pe malul Granicosului? – întrebă Perdicas luându-și murgul de căpăstru.

Alexandru își trecu rapid prin păr degetele unei mâini, cum făcea atunci când cădea pe gânduri: – Într-un asemenea caz, ei ar trebui să-și înșire infanteria de-a lungul râului. Ce sens ar avea să folosești cavaleria pentru a lua o poziție fixă?

– Este adevărat – îl aprobă Perdicas, din ce în ce mai laconic.

– Infanteria lor se va instala, deci, pe o poziție în lungul malului și noi vom trimite la atac pe traci, triballi și agrieni și, de asemenea, pe „scutieri” sub acoperirea unui val de săgeți

și de sulite ale infanteriei ușoare. Dacă ai noștri vor reuși să-i îndepărteze pe barbari de malul râului, vor porni la atac infanteria grea a grecilor și falanga, în timp ce cavaleria le va asigura flancurile. În orice caz, este prea devreme ca să luăm o hotărâre decisivă. Să ne întoarcem, peste puțin timp ar trebui să fie gata de cină.

Se întoarseră în tabără și Alexandru îi invită pe comandanți în cortul său, inclusiv pe cei ai trupelor auxiliare străine care se simțiră foarte onorați.

Mâncară așa cum se găseau, în ținuta de război, după cum o cerea situația. Vinul fu servit după obiceiul grecesc, amestecat cu trei părți de apă, astfel încât discuțiile să poată fi purtate cu toată luciditatea, dar și pentru că agrienii și triballii, când se îmbătau, puteau deveni periculoși.

Suveranul îi puse la curent pe cei prezenți cu ultimele evoluții ale situației și răsuflară cu toții ușurați la gândul că, măcar până în acel moment, dușmanii nu stăpâneau efectiv malul râului.

– Măria Ta – interveni Parmenion – Clito cel Negru cere să i se acorde cinstea de a sta mâine la dreapta ta: el a mai luptat în linia întâi în timpul primei campanii împotriva persanilor.

– Și am stat și la dreapta regelui Filip, tatăl tău, și nu o singură dată – adăugă Clito.

– Atunci, vei sta lângă mine – aprobă Alexandru.

– Mai ai și alte ordine de dat? – întrebă Parmenion.

1Cina se încheie curând, comandanții se retraseră și Alexandru însuși se pregăti pentru noapte. Leptine îl ajută să-și scoată armura și hainele și să se spele în baia pregătită într-o anexă a cortului regal.

– Este adevărat că vei intra în luptă, stăpâne? – îl întrebă pe când îi freca umerii cu buretele.

– Asta nu te privește pe tine, Leptine. Și dacă o să mai tragi cu urechea, o să pun să te gonească.

Fata lăsă ochii în jos și tăcu o vreme. Apoi, când înțelese că lui Alexandru îi trecuse furia, spuse: – De ce nu mă privește și pe mine?

– Pentru că nu ți s-ar întâmpla nimic rău dacă eu aș cădea în luptă. Vei fi liberă și vei avea o rentă suficientă pentru ca să trăiești.

Leptine se uită fix la el, cu o încordare îndurerată. Bărbia îi tremura și ochii i se umeziră: întoarse capul pentru ca el să nu-și dea seama de starea în care se afla.

Alexandru observă, însă, lacrimile care i se prelingeau pe obraji. – De ce faci asta? M-aș fi așteptat să fii mulțumită.

Fata își reținu plânsul și, îndată ce fu în stare, spuse: – Eu sunt mulțumită doar atât timp cât te văd, stăpâne. Dacă nu te mai văd, pentru mine nu mai există nici lumină, nici respirație, nici viață.

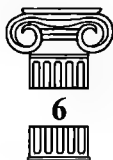
Zgomotele din tabără începuseră să se stingă: se mai auzeau doar glasurile santinelelor care se chemau prin noapte și lătratul câinilor hoinari în căutare de hrană. Alexandru păru că ascultă atent câteva clipe zgomotele de afară, apoi se ridică în picioare și ea se apropie de el ca să-l șteargă de apă.

– Voi dormi îmbrăcat – spuse regele. Îmbracă haine curate și alege armura pe care urma s-o poarte a doua zi: un coif de bronz cu ornamente de argint în formă de cap de leu cu fălcile larg căscate, împodobit cu două pene lungi albe de stârc, o platoșă ateniană din in bătut cu o apărătoare pentru inimă din bronz având forma unei gorgone, o pereche de pulpare din plăci de bronz atât de lustruit încât păreau de aur, o centură de piele roșie având ca pafta chipul zeiței Atena.

– Vei putea fi văzut de departe – remarcă Leptine cu voce tremurândă.

– Oamenii mei trebuie să mă vadă și să știe că eu risc mai întâi viața mea și apoi pe a lor. Acum, du-te la culcare: nu mai am nevoie de tine.

Fata ieși cu un mers iute și abia auzit; Alexandru își rezemă armele de suportul pentru haine de lângă pat și stinse felinarul. În întuneric, panoplia de pe perete tot se mai putea distinge: părea fantoma unui războinic care aștepta nemișcat lumina zorilor pentru a reveni la viață.

Peritas îl trezi lingându-l pe obraz și Alexandru sări în picioare și văzu în fața patului două ordonanțe care-l ajutară să-și îmbrace armura. Leptine îi aduse ca gustare, pe o tavă de argint, „cupa lui Nestor”: ouă crude bătute cu brânză, făină, miere și vin.

Suveranul mănă în picioare în timp ce slujitorii îi prindeau platoșa și jambierele, îi atârnavă pe umăr diagonală și-i prindeau de ea sabia cu teaca ei.

– Nu vreau să încălesc pe Ducipal – spuse el pe când ieșea din cort. – Malurile râului sunt prea alunecoase și și-ar putea rupe vreun picior. Aduceți-mi murgul sarmatic.

– Ordonanțele pleacă după cal și el ajuns pe jos în mijlocul taberei ținându-și coiful sub brațul stâng. Oamenii erau aproape toți deja în formație și în fiecare clipă soseau în fugă și ceilalți pentru a intra în rânduri alături de camarazii lor. Alexandru încăleacă pe calul care-i fusese adus și inspectă mai întâi escadroanele cavaleriei macedonene și tesaliene, apoi infanteria greacă și falanga.

Călăreții care alcătuiau Vârful îl așteptau la capătul taberei, lângă poarta de răsărit, în perfectă ordine, aranjați pe cinci rânduri. Ridică lăncile în tăcere când regele trecu prin fața lor.

Clito cel Negru veni lângă Alexandru atunci când acesta ridică brațul pentru a da ordinul de plecare. Se auzi tropăitul

miilor de copite ale cailor care se puneau în mișcare și zăngănitul înfundat al armelor pe când lungile șiruri ale războinicilor porneau în marș prin întuneric.

La o depărtare de doar câteva stadii de Granicos, se auzi zgomot de galop și o patrulă de patru iscoade ieși pe neașteptate din beznă, oprindu-se în fața lui Alexandru.

– Măria Ta – spuse cel care îi comanda – barbarii încă nu s-au mișcat din loc și se află în tabără la circa trei stadii de râu, pe un loc puțin mai înalt decât restul câmpiei. Pe mal nu sunt decât câteva patrule de cercetași mezi și sciți care țin sub observație și malul pe care ne aflăm noi. Nu putem să-i luăm chiar total prin surprindere.

– Nu, sigur că nu – aprobă Alexandru – dar mai înainte ca armata lor să parcurgă cele trei stadii care o despart de malul răsăritean, noi vom traversa râul prin vad și ne vom afla pe celălalt mal. Se va realiza astfel ce era mai greu. – Făcu semn gărzilor sale de corp să se apropie. – Anunțați-i pe toți comandanții de detașamente să fie gata pentru a trece pe malul opus, îndată ce malul pe care ne aflăm va coborî în pantă lină spre apă. La semnalul dat de trâmbițe, va trebui să năvălim către râu și să trecem prin vad cât putem de repede. Cavaleria va fi prima.

Gărzile se îndepărtară și, puțin după aceea, pedestrima se opri pentru a lăsa cele două coloane de călăreți de pe flancuri să treacă înainte și să se rânduiască pe malul râului. La răsărit, cerul se lumina ușor în sclipirea palidă a zorilor.

– Ei credeau că vom lupta cu soarele în ochi, iar noi nu am avut necazuri nici măcar cu luna – spuse Alexandru arătând spre secera subțire și luminoasă a astrului nopții care apunea spre sud în spatele dealurilor frigiene.

Înălță mâna și-și îndemnă calul în apele râului urmat îndeaproape de Clito și de toți călăreții Vârfului. În aceeași clipă, de pe malul celălalt se auzi un strigăt și, după aceea, sunetul prelung și tânguitor al unui corn la care răspunseră,

mai îndepărtate, alte semnale. Cercetașii mezi și sciți dădeau alarma.

Alexandru, care se afla deja la mijlocul râului, urlă: – Trâmbițele! – Și trâmbițele sunară: o singură notă, ascuțită, violentă, pornită ca o săgeată către malul opus, care se amestecă îndată cu aceea mai înfundată a cornului și se răsfrânse în ecouri repetate prin munții din jur.

Granicosul fierbea parcă în spume când regele urmat de garda sa înaintau cât de repede puteau. Se auzi un strigăt și un călăreț macedonean căzu în apă străpuns de o săgeată. Cercetașii mezi și sciți se adunaseră pe malul celălalt și trăgeau în plin fără măcar să mai țintească. Alți călăreți fură loviți în gât, în stomac, în piept. Alexandru își desprinsc scutul agățat lateral lângă șa și dădu mai puternic pînteni murgului. Ieșise din apă!

– Înainte! – urlă el. – Înainte! Trâmbițele!

Sunetul de bronz deveni și mai ascuțit și pătrunzător și-i răspunse nechezatul bidiviilor, întărați de învâlmășeală și de strigătele călăreților care-i îndemnau continuu și-i loveau cu cravașa pentru a ieși din vârtejul turbure al curentului.

Al doilea și al treilea rând de atac depășiseră mijlocul râului, iar al patrulea, al cincilea și al șaselea intrau la rîndul lor în apă. În acest timp, Alexandru urca din greu în fruntea escadronului său malul alunecos de dincolo de apă. În urma sa, se auzea, încă înfundat din cauza distanței, răpăitul cadentat al falangei care-și luase formația tradițională de luptă.

Cercetașii inamici, terminându-și săgețile, își întoarseră caii și porniră cu toată viteza către tabăra lor de unde se auzea deja zgomotul nelămurit, dar amenințător al armelor iar umbrele luptătorilor alergau peste tot prin întuneric, purtând torțe în mâini și strigând într-o sumedenie de limbi diferite.

Alexandru ordonă Vârfului să ia formația de luptă și se așează în frunte, pe când cele două escadroane de *eteri* și cele două de călăreți tesalieni luau poziție în urmă și pe flancuri,

aliniați pe patru rânduri, zoriți de ordinele comandanților. Macedonenii erau conduși de Crater și de Perdicas, tesalienii de principele Aminta și de ofițerii lor: Eonomaos și Echekratides. Trâmbițașii așteptau ordinul regelui pentru a da semnalul șarjei decisive.

– Clito – strigă Alexandru. – Unde sunt pedestrașii noștri?

Clito se repezi până la capătul formației și aruncă o privire înspre râu. – Coboară chiar acum, Măria Ta!

– Atunci, sunați din trâmbițe! În galop!

Trâmbițele sunară din nou și douăsprezece mii de cai porniră în galop, cap lângă cap, sforăind și nechezând, urmând masivul murg sarmatic al lui Alexandru.

Între timp, de partea cealaltă, cavaleria persană se aduna în mare grabă, dar și în oarecare învâlmășeală: cei care se aflau deja în formație așteptau un semn al comandantului suprem, satrapul Spithridates.

Doi cercetași sosiră în goana mare. – Atacă, stăpâne! – strigară ei.

– Urmați-mă, atunci! – porunci Spithridates fără a mai aștepta altceva. – Să-i dăm peste cap pe acești *yauna*, să-i aruncăm în mare ca hrană la pești! Înainte! Înainte!

Cornurile sunară și pământul se cutremură sub galopul apăsat al focșilor bidivii asiatici. În prima linie de atac se aflau mezii și khorasmii cu arcurile lor mari care aveau curbura dublă, după ei oxienii și kadușii cu săbiile lor lungi și curbate, iar la urmă se aflau saka și drangienii cu iatagane enorme.

Îndată ce cavaleria porni la atac, infanteria grea a mercenarilor greci, în formație compactă, o urmă la pas.

– Mercenari ai Anatoliei! – le strigă Memnon ridicând lancea. – Săbii de vânzare! Nu aveți nici patrie, nici casă la care să vă întoarceți! Nu puteți decât să învingeți sau să muriți. Țineți minte că pentru noi nu există milă, chiar dacă suntem greci, pentru că luptăm de partea Marelui Rege. Bărbați, patria noastră este onoarea pe câmpul de luptă, pâinea noastră este

lancea. Luptați pentru viața voastră: este singurul lucru care vă mai rămâne de făcut.

Alalalai!

Porni apoi înainte, cu pas iute și apoi alergând. Luptătorii săi răspunseră:

Alalalai!

Îl urmară păstrând alinierea formației, cu un zăngănit înfricoșător de fier și de bronz la fiecare pas.

Alexandru văzu norișorul alb de praf la mai puțin de un stadiu distanță și urlă la un trâmbițaș:

– Sună pentru șarjă! – Semnalul trompetei se auzi imediat, dezlănțuind galopul furibund al Vârfului.

Călăreții aplecară lăncile și țâșniră înainte, ținând cu stânga frâiele și coama cailor lor, până ajunseră la ciocnire, până la înspăimântătoarea învălmășeală de oameni și de animale, de urlete și de nechezături care urmă după duelul nimicitor dintre lungile lănci de frasin și de corn și ploaia deasă a sulitelor persane.

Alexandru îl zări pe Spithridates care lupta furios cu sabia deja înroșită de sânge, puțin aplecat spre dreapta și protejat din stânga de uriașul Rheomitres, și dădu pinteni calului îndreptându-l în acea direcție. – Vino la luptă, barbarule! Luptă cu regele macedonenilor, dacă ai curaj!

Spithridates își îndemnă la rândul său calul înspre el și aruncă în el cu sulita. Vârful ei sfărâmă apărătoarea de umăr a platoșei lui Alexandru și zgâriindu-i ușor pielea între gât și claviculă, dar suveranul scoase sabia din teacă și-l atacă în forță, izbindu-l în plin cu calul. Satrapul, dezechilibrat în urma ciocnirii, fu nevoit să se țină bine de calul său și-și lăsă desoperită pentru o clipă partea laterală a pieptului: în aceeași clipă,

Alexandru îl străpunse cu sabia sub umăr, dar de-acum toți persanii își concentraseră atacurile asupra lui. O săgeată îi lovi calul și acesta căzu în genunchi așa încât regele nu se mai putu feri de securea lui Rheomitres.

Cu scutul, reuși să abată doar parțial lovitură care îi atinse totuși coiful. Taișul securii despică metalul, tăie căptușeala de postav și creastă pielea capului făcând să țâșnească un val de sânge care năpădi fața regelui, căzut acum la pământ împreună cu calul său.

Rheomitres ridică încă o dată securea, dar Clito cel Negru se repezi în aceeași clipă asupra lui, urlând ca turbat și învârtind o sabie ilirică enormă cu care îi retează brațul aruncându-l în țărână.

Barbarul căzu urlând de durere de pe cal și sângele care-i curgea în valuri din ciotul rămas îi luă viața, înainte ca sabia lui Alexandru, acum din nou în picioare, să-i dea lovitură de grație.

Regele sări, apoi, din zbor pe primul cal pe care-l văzu liber și se aruncă iarăși în luptă.

Îngroziți de moartea comandanților lor, persanii începură să dea înapoi, în timp ce, la șocul provocat de șarja Vârfului, se adăuga lovitură formidabilă a celor patru escadroane de *eteri* și de călăreți tesalieni conduși de Aminta.

Cavaleria persană lupta cu curaj, dar rândurile sale erau de-acum învâlmășite de călăreții Vârfului care pătrundeau în rândurile lor din ce în ce mai adânc și de acțiunea combinată a cavaleriei ușoare care ataca în valuri pe flancuri. Mai erau și războinicii traci și triballi, cruzi ca niște fiare, care dădeau târcoale pe margini și aruncau nori de săgeți și de sulite, pândind momentele în care se puteau arunca în lupta corp la corp îndată ce vedeau undeva dușmani epuizați și însângerați.

Camarazii lui Alexandru, Crater, Filotas și Hefestion, Leonatos, Perdicas, Ptolemeu, Seleucos și Lisimah, urmând exemplul regelui lor, luptau în primele rânduri și căutau să intre în

luptă directă cu comandanții dușmani care căzură în număr mare. Printre aceștia se aflau și multe rude ale Marelui Rege.

Cavaleria persană fu pusă în cele din urmă pe fugă, urmărită de *eteri*, de tesalieni și de călăreții extraordinar de iuți traci și triballi, dezlănțuiți acum în atacuri furioase corp la corp.

Se aflau, acum, față în față, falanga *pezeteri*-lor și cea a mercenarilor lui Memnon care continuau să înainteze în formație compactă, umăr la umăr, protejați de marile lor scuturi convexe, cu fețele acoperite de coifurile corintene. Cele două armate strigară cu glasuri puternice:

Alalalai!

și porniră la atac cu armele îndreptate spre inamic.

La un ordin al lui Memnon, mercenarii greci își aruncară lăncile toți odată, revărsând în același timp asupra dușmanilor și un nor de sulite cu vârfuri de fier, apoi puseră mâna pe săbii și se aruncară în luptă înainte ca falanga să se fi putut regrupa. Loviturile lor năpraznice curgeau neîncetat încercând să reteze sarisele pentru a-și putea croi drum prin formația inamică.

Dându-și seama de pericol, Parmenion ordonă agrienilor să intervină și-i trimise pe flancurile formației lui Memnon care fu nevoită să se replieze pentru a face față acestui atac.

Falanga își refăcu formația și începu să atace cu lăncile aplecate orizontal. În clipa aceea, mercenarii greci se treziră înconjurați și din spate de cavaleria macedoneană care se întorcea din urmărirea persanilor fugari, dar luptară cu înverșunare până la ultimul.

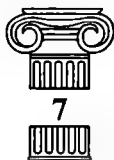
Soarele scălda acum în razele sale câmpul pe care cadavrele zăceau îngrămădite unul peste altul. Alexandru ordonă să-i fie adus Ducipal, în timp ce veterinarii îl îngrijeau pe murgul său rănit, și trecu în revistă trupele victorioase. Avea fața plină de sângele de la rana primită la cap, armura ruptă de sulita lui

Spithridates iar corpul îi era năclăit de praf și de sudoare, dar în fața oamenilor săi el apărea asemenea unui zeu. Băteau cu lăncile în scuturi la fel ca în ziua în care Filip anunțase armatei nașterea sa și strigau:

Aléxandre! Aléxandre! Aléxandre!

Regele își îndreptă privirea către capătul din dreapta al formației *pezeterilor* și-l văzu pe generalul Parmenion, în picioare, în armură, având pe corp urme ale bătăliei care se încheiase, el, de aproape șaptezeci de ani, cu sabia în mână, la fel ca un băiat de douăzeci de ani.

Se apropie de el, coborî de pe cal și-l îmbrățișă pe când uralele soldaților urcau până la cer.

Cei doi războinici agrieni se aplecară peste un morman de cadavre și începură să le jefuiască de armele mai de preț pe care le aruncau într-un cărucior: coifuri de bronz, săbii de fier, pulpare.

Deodată, în lumina slabă și nesigură a înserării, unul dintre ei văzu la încheietura mâinii unui mort o brățară de aur în formă de șarpe și se apropie, în timp ce tovarășul său se întorcea cu spatele, cu gândul să ia doar pentru sine acea mică avere. Când, însă, se aplecă pentru a o înhăța, un pumnal țâșni ca un fulger din mormanul acela de corpuri omenești și-i tăie beregata de la o ureche la cealaltă.

Omul se prăvăli fără să scoată nici măcar un geamăt. Tovarășul său, ocupat cu încărcarea armelor în cărucior, făcea un zgomot așa de mare că nici nu auzi bufnitura căderii celui alt. Când se întoarse, era singur în întuneric și începu să-și cheme prietenul, gândindu-se că acesta s-a ascuns ca să-i joace o festă.

– Hai, vino încoace, nu face pe prostul și pune mâna să mă ajuți, că toate astea... – Nu reuși să-și termine vorba: aceeași armă care tăiasse gâtul tovarășului său i se înfipse până la plăsele între clavicule, la baza cefei.

Agrianul se prăbuși în genunchi ducând mâinile spre mânerul pumnalului, dar nu mai avu puterea să-l scoată din rană și căzu cu fața la pământ.

Atunci, Memnon se ridică, dând la o parte cadavrele sub care rămăsese ascuns până atunci, și se clătină pe picioarele nesigure. Era foarte slăbit, ardea de febră și continua să piardă sânge dintr-o rană mare care îi cresta coapsa stângă.

Luă centura unuia dintre agrieni și își strânse piciorul mai sus de rană, apoi își rupse o fâșie din chiton ca să se panseze, reducând astfel, în bună măsură, hemoragia. Când termină această operație sumară, se târî la adăpostul unui copac și așteptă să se întunece mai bine.

Auzea, mai slab din cauza depărtării, strigătele de bucurie care veneau din tabăra macedoneană și vedea în stânga sa, cam la două stadii distanță, pâlپăirile flăcărilor de la tabăra persană care ardea, după ce fusese complet jefuită de învingători.

Își tăie cu sabia un toiag și plecă șchiopătând, în timp ce din întuneric începeau să iasă haite de câini vagabonzi care veneau să roadă membrele soldaților din armata Marelui Rege, înțepenite de moarte. Merse mai departe strângând din dinți din cauza durerii atroce și pentru a învinge oboseala care-l doboră. Pe măsură ce înainta, simțea că piciorul rănit devenea din ce în ce mai greu, ca o greutate fără viață.

Observă deodată o umbră mai întunecată în fața sa: un cal răătăcit care se întorsese către câmpul de luptă probabil ca să-și caute stăpânul și care acum, surprins de întuneric, nu mai știa ce să facă. Memnon se apropie puțin câte puțin de el, îi vorbi pentru a-l liniști și întinse încetîșor mâna ca să apuce frîul care-i atârna la gât.

Se apropie și mai mult, îl mîngăie și, apoi, cu mari eforturi, se urcă în șa și-l îndemnă blînd cu călcăiele. Calul porni la pas și Memnon, ținîndu-se de coama animalului, îl conduse către Djilah, către casă. De mai multe ori în timpul nopții, fu pe punctul de a cădea, răpus de neputință și rămas aproape fără sânge, dar gîndul la Barsines și la băieții săi îi mai dădu puteri ca să continue drumul până la ultima picătură de energie.

La ivirea zorilor, când era gata să se prăbușească de pe cal, văzu apărând din întuneric un grup de soldați care se furișau la marginea unei păduri. Auzi o voce care-l striga: – Comandante, noi suntem. – Erau patru mercenari din garda sa de corp, foarte credincioși lui, care porniseră în căutarea lui. Recunosc cu greutate chipurile lor când fură aproape, apoi nu mai știu nimic de el.

Când deschise din nou ochii, văzu în jurul lui un grup de călăreți persani care veniseră să cerceteze până unde înaintase dușmanul.

– Sunt comandantul Memnon – spuse el pe limba lor – și am scăpat cu viață din bătălia de pe râul Granicos împreună cu acești curajoși prieteni de-ai mei. Duceți-ne acasă.

Comandantul patrului sări din șa, se apropie de el, apoi le făcu semn oamenilor săi să-l ajute. Îl duseră la umbra unui copac și-i dădură să bea dintr-o ploscă: avea buzele crăpate de febră, corpul și fața pline de sânge închegat, praf și sudoare, părul năclăit pe frunte.

– A pierdut mult sânge – spuse cel mai în vârstă dintre soldați.

– Adu cât poți de repede un car – porunci ofițerul unuia dintre soldați – și adu-l și pe medicul egiptean, dacă se mai află încă în casa nobilului Arsites. Trimite pe cineva și la familia comandantului Memnon să le spună că l-am găsit și că trăiește.

Omul sări în șa dispărând în câteva clipe.

– Ce s-a întâmplat? – îi întrebă ofițerul pe mercenari. – Mesajele pe care le-am primit se bat cap în cap.

Oamenii cerură apă și, după ce-și potoliră setea, începură să povestească: – Au trecut râul când era încă întuneric și ne-au atacat mai întâi cu cavaleria. Spithridates a trebuit să contraatace când ostașii săi nu se aflau cu toții în formație de luptă. Noi am luptat până la ultimul om, dar am fost depășiți: la un moment dat aveam în față falanga macedoneană și în spate cavaleria lor.

– Am pierdut mare parte dintre oamenii mei – mărturisi Memnon coborând privirea. – Veterani căliți în focul greutăților și al luptelor, soldați curajoși de care mă legau foarte multe lucruri. Aceștia pe care-i vedeți sunt printre puținii care mi-au mai rămas. Alexandru nu ne-a lăsat nici măcar posibilitatea de a duce tratative pentru predare: era evident că oamenii săi aveau ordin să lovească doar pentru a ucide și nimic altceva. Masacrarea noastră trebuia să servească drept pildă pentru toți grecii care vor mai îndrăzni să se opună planurilor sale.

– Și ce planuri crezi că ar avea? – întreabă ofițerul persan.

– După cât se spune, eliberarea orașelor grecești din Asia, dar eu nu cred asta. Armata sa este o mașinărie formidabilă, pregătită de mult timp pentru planuri mai mari.

– Care?

Memnon clătină din cap. – Nu știu.

În ochii săi se putea ghici o oboseală de moarte, fața sa avea un colorit pământiu, în ciuda febrei puternice. Tremura și dinții îi clănțăneau.

– Odihnește-te deocamdată – spuse ofițerul acoperindu-l cu o manta. – Curând o să vină medicul și te vom duce acasă. – Memnon închise ochii și adormi, răpus de oboseală: un somn agitat, tulburat de dureri și de imagini de coșmar. Când, într-un târziu, sosi medicul egiptean, delira și striga cuvinte fără înțeles, pradă unor halucinații care-l înspăimântau.

Medicul îl așează într-un car, îi spală rana cu oțet și cu vin curat, i-o cusu și-i bandajă coapsa cu bandaje curate. Îl dădu să înghită și o băutură amară care-i alina durerea și-i făcea somnul mai odihnitor. În acel moment, ofițerul persan dădu ordin de plecare și carul se puse în mișcare, scârțâind și balansându-se, tras de o pereche de catâri.

Ajunseră noaptea târziu la palatul din Djilah. Îndată ce văzu carul, departe pe drum, Barsines alergă plângând în întâmpinarea lui; băieții, însă, grație educației primite de la

tatăl lor, rămaseră tăcuți lângă ușă în timp ce soldații îl transportau pe brațe pe Memnon și-l așezau în patul lui.

Toată casa era luminată și trei medici greci se aflau deja acolo așteptând să-l ia în primire pe comandant. Cel care părea maestrul lor era și cel mai în vârstă dintre ei. Venea din Adramittion și numele lui era Ariston.

Medicul egiptean nu vorbea decât persana și Barsines trebui să facă pe tâlmaciul pentru consultul care avu loc la căpătâiul soțului său.

– Când am ajuns la el, îşi pierduse jumătate din sânge și mersese toată noaptea. Nu are oase rupte, urinează normal, iar pulsul este slab, dar regulat și asta este, deja, ceva bun. Cu ce credeți că ați putea interveni?

– Cataplasme cu nalbă pe rană și drenaj dacă începe să supureze – răspunse Ariston.

Colegul său egiptean fu și el de aceeași părere. – Sunt de acord, dar dați-i să bea cât mai multe lichide. Eu v-aș recomanda să-i dați și bulion de carne: produce sânge.

Când termină de tradus cuvintele sale, Barsines îl însoți până la ușă și-i puse în mână o pungă cu bani.

– Îți sunt foarte recunoscătoare pentru ce ai făcut pentru soțul meu: fără tine, acum ar fi fost mort.

Egipteanul acceptă onorariul cu o plecăciune. – Am făcut destul de puțin, doamnă. Meritul îi aparține lui, pentru că este puternic ca un taur, crede-mă. A rămas ascuns printre cadavre o zi întreagă pierzând sânge din cauza rănii și apoi a mers aproape toată noaptea, îndurând o durere teribilă; puțini oameni au o asemenea forță.

– Va trăi? – îl întrebă Barsines cu îngrijorare în glas și soldații care îl priveau fără să scoată nici un cuvânt aveau în priviri aceeași întrebare.

– Nu știu. De fiecare dată când un bărbat este rănit atât de grav, umorile care întrețin viața se scurg afară din corp și duc o dată cu ele o parte din sufletul său: așa că viața lui este

într-un pericol serios. Pe de altă parte, nimeni nu știe cât sânge a pierdut Memnon și cât i-a mai rămas în inimă, dar tu ai grijă să bea cât mai multe lichide: chiar și un sânge subțiat cu apă este mai bun decât nimic.

Se îndepărtă și Barsines se întoarce în camera în care medicii greci își făceau de lucru în jurul pacientului, pregătind ierburile și ceaiurile și pregătind instrumente chirurgicale în cazul în care ar fi fost necesară drenarea rănii. Între timp, slujnicele îl dezbrăcaseră și-i curătau trupul și fața cu cârpe muiate în apă caldă parfumată cu esență de mentă.

Băieții, care până în acel moment rămăseseră tăcuți, se apropiară întrebând ce face tatăl lor.

– Puteți să veniți aici – spuse unul dintre medici – dar să nu-l deranjați: are nevoie de odihnă.

Eteocles, cel mare, înaintă cel dintâi și-și privi tatăl sperând că va deschide ochii. Apoi, văzând că nu mișcă deloc, se întoarce către fratele său și clătină din cap.

– Mergeți la culcare – încercă să-i liniștească Barsines. – Măine tatăl vostru se va simți mai bine și veți putea vorbi cu el.

Copiii sărutară mâna care atârna fără vlagă peste marginea patului și ieșiră împreună cu învățătorul lor.

Înainte de a se retrage în camera sa, Eteocles se întoarce către Phraates și-i spuse; – Dacă tata moare, îl voi găsi pe Alexandru acesta, oriunde ar fi, și-l voi ucide. Jur.

– Și eu jur – repetă fratele său.

Barsines stătu de veghe toată noaptea lângă patul soțului ei, deși cei trei medici se schimbă și ei precum santinelele. Din când în când, îi schimba compresele cu apă rece de pe frunte. În zori, Ariston dezveli piciorul pacientului și-și dădu seama că era foarte umflat și se înroșise. Îl trezi pe unul dintre ajutoarele sale.

– Trebuie să-i aplicăm lipitori pentru a face să scadă presiunea lichidelor interne. Mergi în camera mea și adu tot ce trebuie.

Barsines interveni: – Iartă-mă, dar când v-ați sfătuit cu celălalt medic, n-a pomenit nimeni de aplicarea lipitorilor. S-a prescris drenajul doar în caz de supurare.

– Doamnă, trebuie să ai încredere în mine. Eu sunt medicul.

– Egipteanul era medicul personal al lui Spithridates și l-a îngrijit pe însuși Marele Rege Darius. Eu am încredere și în el, deci nu veți aplica lipitori până când nu trimit după el.

– Doar nu vreți să-l ascultați pe barbarul acela – lăsa să-i scape Ariston.

– Și eu sunt o barbară – îi atrase atenția Barsines – și-ți spun că nu vei pune cheștiile alea pe pielea soțului meu dacă medicul egiptean nu este de acord.

– Dacă așa doriți, eu plec – spuse nervos Ariston.

– Pleacă... – se auzi în clipa aceea o voce care părea că vine de pe altă lume – și du-te dracului.

– Memnon! – exclamă Barsines răsucindu-se către pat. Apoi, i se adresa lui Ariston: – Soțul meu se simte bine, puteți pleca. Măine voi trimite pe cineva cu onorariul dumneavoastră.

Ariston nu așteptă să i se spună de două ori și-i chemă pe asistenții săi. – Totuși, eu te-am prevenit – spuse el ieșind din cameră. – Fără lipitori, nu va putea suporta presiunea și...

– Îmi asum eu toată răspunderea – răspunse Barsines. – N-ai grijă de asta.

Când grecii plecară, trimise un servitor să-l cheme pe medicul egiptean care sosi în grabă de la palatul satrapului Spithridates.

– Ce s-a întâmplat, doamnă? – întrebă el îndată ce apărui.

– Medicii *yauna* vroiau să-i aplice lipitori, dar eu m-am opus: preferam să aud mai întâi ce părere ai. Ei s-au supărat și au plecat.

– Bine ai făcut, doamnă: lipitorile ar fi făcut situația și mai rea. Acum, cum se simte?

– Are și acum temperatură foarte mare, dar s-a trezit și vorbește.

– Du-mă la el.

Intrară în camera lui Memnon și-l găsiră treaz: deși slujnicele îl rugau, iar oamenii săi, care stătuseră de strajă la ușă toată noaptea, bombăneau, el încerca să coboare din pat.

– Dacă pui jos piciorul ăla, va trebui să ți-l tai – îl amenință medicul. Timp de o clipă, Memnon rămase nehotărât și apoi se întinse la loc în pat bodogănind. Barsines îi dezveli coapsa rănită și medicul începu s-o examineze: era umflată, inflamată și-l durea, dar nu prezenta încă semne de supurare. Își deschise tolba și-i răsturnă conținutul pe o măsură.

– Ce este? – întrebă Barsines.

– Este o specie de mușchi. I-am văzut pe războinicii oxieni tratându-și rănila cu așa ceva și obțineau de cele mai multe ori o cicatrizare rapidă. Nu știu de ce se întâmplă așa, dar, pentru un medic, important este să ajungă la vindecare, nu să se satisfacă opiniile. Oricum, mă tem că doar cataplasmele cu nalbă nu ar fi suficiente.

Se apropie de Memnon și-i puse mușchiul pe rană, înfășurând piciorul cu un bandaj. – Dacă până mâine va simți o mâncărime puternică, înseamnă că se va vindeca. Dar nu trebuie lăsat să se scarpine, chiar dacă va trebui să-i legați mâinile. Dacă, însă, piciorul îl va durea și i se va umfla mai mult, chemați-mă pentru că în acest caz va trebui să i-l amputez. Acum, trebuie să plec: sunt mulți răniți la Djilah și trebuie îngrijiți.

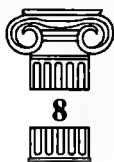
Se îndepărtă în grabă cu trăsurica lui trasă de doi catâri.

Barsines dădu voie soldaților să-și vadă timp de câteva clipe comandantul și, apoi, urcă în turnul cel mai înalt al palatului, acolo unde pusese să i se construiască un mic altar al focului. Un preot o aștepta rugându-se, cu ochii ațintiți asupra flăcării sacre.

Barsines îngenunche pe podea fără să spună nimic, privi limbile de foc care tremurau în adierea ușoară venită de pe crestele munților și așteptă răspunsul. La sfârșit, preotul vorbi: – Nu aceasta este rana care-l va ucide.

– Nu poți să-mi mai spui și altceva? – îl întrebă îngrijorată femeia.

Preotul își aținti din nou privirile în flăcările care se înteteau o dată cu o pală de vânt mai puternică. – Văd pentru Memnon o mare cinste, dar o dată cu aceasta și o mare primejdie. Stai în preajma lui, doamnă, și fă în așa fel încât și fiii săi să-i fie pe aproape. Mai au încă multe lucruri de învățat de la el.

Prada adunată din tabăra persană și armele luate de la cei căzuți erau îngrămădite în mijlocul taberei macedonene și oamenii lui Eumene făceau un inventar al lor.

Alexandru sosi și el, împreună cu Hefestion și Seleucos și se așează pe un scăunel în apropierea secretarului general.

– Ce-ți face capul? – întreabă acesta arătând spre bandajul enorm care înfășura capul regelui, operă a medicului Filip.

– Destul de bine – răspunse Alexandru – dar n-a lipsit mult. Dacă n-ar fi fost Clito cel Negru, azi n-aș mai fi fost cu voi să mă bucur de lumina zilei. După cum vezi – adăugă el arătând spre prada foarte bogată – nu mai ai motiv să fii îngrijorat din cauza banilor. E destul aici ca să-i hrănim pe oameni cel puțin o lună și mai rămâne ca să plătim și mercenarii.

– Nu vrei să păstrezi nimic din toate astea pentru tine? – întreabă Eumene.

– Nu. Aș vrea doar să trimit stofele de purpură, covoarele și perdelele mamei și câte ceva și surorii mele, cum ar fi, de exemplu, hainele acelea persane. Cleopatrei îi plac lucrurile mai ieșite din comun.

– Așa vom face – promise Eumene și dădu ordin servitorilor să pună deoparte obiectele cerute de rege. – Mai este și altceva?

– Da. Alege trei sute de armuri, cele mai frumoase pe care le găsești și trimite-le la Atena ca ofrandă zeiței Atena din Partenon. Cu o dedicație.

– O dedicație ...mai deosebită?

– Sigur. Scrie așa:

Alexandru și grecii, cu excepția spartanilor, au oferit aceste armuri luate de la barbarii din Asia.

– O palmă zdravănă pentru spartani – comentă Seleucos.

– Tot așa cum mi-au dat-o și ei mie refuzând să participe la expediția mea – replică suveranul. – În curând o să-și dea seama că nu sunt altceva decât un sat oarecare. Lumea merge împreună cu Alexandru.

– Am dat dispoziții să fie aduși Apelles și Lisip ca să te picteze într-un tablou ecvestru – îl anunță Eumene. – Cred că în câteva zile vor ajunge în vreun port, la Assus sau la Abidus. În orice caz, o să ne anunțe așa încât să poți poza atât pentru statuie cât și pentru tablou.

– Nu asta mă interesează – spuse Alexandru. – Vreau un monument pentru soldații noștri căzuți în bătălie, ceva ce nu s-a mai văzut până acum și doar Lisip va fi în stare să-l realizeze.

– Vom afla în curând și ce efect a avut victoria ta atât asupra prietenilor, cât și asupra dușmanilor – interveni Seleucos. – Sunt curios să aflu ce vor spune cei din Lampsacus care nu doreau să fie eliberați.

– Vor spune că-ți sunt foarte recunoscători pentru că i-ai eliberat – rânji Hefestion. – Învingătorul are întotdeauna dreptate, învinsul pierde tot.

– Scrisoarea pentru mama a plecat? – îl întreabă Alexandru pe Eumene.

– Îndată ce mi-ai dat-o. Acum a ajuns deja pe țărm.

Dacă au vânt bun, va ajunge în Macedonia peste cel mult trei zile.

– Nici o veste de la persani?

– Nici una.

– Ciudat... Am ordonat ca răniții lor să fie îngrijiți de medicii mei iar morții lor să fie îngropați cu toate onorurile.

Eumene ridică din sprâncene.

– Dacă ai ceva de spus, vorbește, pe Zeus!

– Tocmai aici este problema.

– Nu te înțeleg.

– Persanii nu-și îngroapă morții.

– Ce?!

– Nici eu nu știam, mi-a explicat ieri un prizonier. Persanii consideră că pământul este sacru și tot sacru este considerat și focul, iar un cadavru este considerat a fi impur: din această cauză, ei cred că dacă l-ar îngropa, ar spurca pământul, iar dacă l-ar arde, cum facem noi, ar spurca focul care este pentru ei un adevărat zeu.

– Și... atunci, ce fac?

– Pun cadavrele pe înălțimi sau în vârful unor turnuri din munți, unde sunt mâncate de păsări sau se macină lent din cauza intemperiilor. Ei numesc asemenea construcții „turnuri ale tăcerii”.

Alexandru nu mai spuse nimic. Se ridică și porni către cortul său.

Eumene îi înțelese starea de spirit și făcu semn prietenilor să nu-l deranjeze. – Se simte umilit pentru că nu a cunoscut obiceiurile unui popor pe care-l respectă și pentru că, în felul acesta, a profanat obiceiurile respective, chiar dacă fără voia lui.

Se duse la el abia după asfințit și doar după ce se anunță. Alexandru îl invită să intre.

– Generalul Parmenion te invită să iei cina împreună cu noi toți, dacă ai chef.

– Da, spune-i că vin peste puțin timp.

– Nu trebuie să te necăjești. Tu nu puteai să-ți închipui... – spuse Eumene văzându-l tot trist.

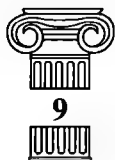
– Nu de asta. Mă gândeam ...

– La ce?

– La acest obicei al persanilor.

– Eu am impresia că ei au păstrat un ritual care datează din epoca în care mai erau încă nomazi.

– Tocmai în asta constă măreția aceluia ritual, în faptul că un obicei al strămoșilor n-a fost uitat. Prietene, dacă va fi să cad în vreo bătălie, poate că aş vrea și eu să-mi dorm somnul de veci într-un turn al tăcerii.

Adoua zi, Alexandru îl trimise pe Parmenion să ocupe Daskyleion, capitala Frigiei hellespontice, un oraș frumos de pe malul mării, cu un palat mare fortificat și să ia în stăpânire și Djilah.

Nobilii persani fugiseră luând cu ei doar obiectele mai prețioase și generalul încercă să afle de la servitori unde s-ar fi putut duce și, mai ales, vru să afle unde era Memnon, din moment ce cadavrul lui nu fusese găsit pe câmpul de luptă.

– Noi nu l-am mai văzut de atunci, mărite domn – îi spuse unul dintre administratorii palatului. – Poate că s-a târât departe de câmpul deătălie și a murit mai târziu ascuns pe undeva. Poate că servitorii sau soldații lui l-au găsit și l-au îngropat pentru a nu-l lăsa pradă căinilor și corbilor. Dar pe aici n-a fost.

Parmenion îl chemă pe fiul său Filotas.

– Eu nu cred nici o iotă din tot ce mi-au îndrugat barbarii ăștia, dar, oricum, este foarte probabil ca Memnon să fi fost rănit. După cât se pare, avea o vilă pe aici și trăia ca un satrap persan.

Trimite tu câteva detașamente de cavalerie ușoară ca să percheziționeze zona; grecul acela este cel mai periculos dintre dușmanii noștri. Dacă trăiește, ne va mai face o mulțime de necazuri. Astă-noapte am văzut semnale luminoase prin

munți: sunt sigur că transmit foarte rapid și la mari distanțe vești despre victoria noastră. Vom avea în curând o ripostă și, cu siguranță, nu ne va aduce prea multe bucurii.

– Voi face tot ce voi putea, tată, și-l voi aduce legat la picioarele tale.

Parmenion clătină din cap. – Nu vei face nimic din tot ce spui. Dacă-l găsești, tratează-l cu respect: Memnon este cel mai curajos soldat de la răsărit de Strâmtori.

– Bine, dar este un mercenar.

– Și ce dacă? Este un bărbat care nu mai are nici o iluzie în viață și care mai crede doar în sabia sa. Din punctul meu de vedere, acesta este un motiv suficient de puternic pentru a-l respecta.

– Filotas cutreieră regiunea palmă cu palmă, percheziționă vilele și palatele, îi interogă pe servitori folosindu-se chiar și de tortură, dar nu obține nici un rezultat.

– Nimic – raportă el tatălui său după câteva zile. Ca și cum nici n-ar fi existat.

– Poate că există o modalitate de a-l scoate din ascunzătoare. Ține sub observație medicii, mai ales pe cei buni, și vezi unde merg să facă vizite: s-ar putea să ajungi la căpătâiul vreunui bolnav de seamă.

– Asta-i o idee bună, tată. E ciudat, dar m-am gândit întotdeauna la tine ca la un soldat, ca la un om capabil să făurească doar planuri geniale de bătălie.

– Nu-i suficient să ieși învingător dintr-o bătălie: partea grea vine după aceea.

– Voi face așa cum m-ai sfătuit.

Din ziua aceea, Filotas începu să împartă bani în jurul său și să lege prietenii, în special din rândul persoanelor de condiție mai modestă și nu după mult timp află care erau cei mai buni medici și care cel mai bun dintre cei buni: un egiptean pe nume Snefru-en-Kaptah. Îl tratase la Susa pe regele Darius și fusese, apoi, medicul personal al satrapului Frigiei, Spithridates.

Organiză o serie de pânde și, într-o seară, îl văzu ieșind pe furiș pe o porțiță dosnică, urcându-se într-o trăsurică trasă de o catârcă și pornind peste câmp. Filotas, în fruntea unui detașament de cavalerie ușoară, îl urmări de la distanță și mergând pe alături de drum. După un drum lung prin beznă, văzură în depărtare luminile unei locuințe somptuoase: un palat cu ziduri crenelate, porticuri și balcoane suspendate.

– Am ajuns unde trebuie – își anunță el oamenii. – Pregătiți-vă.

Descălecară și se apropiară pe jos, ținând caii de căpăstru. Totuși, pe ultima porțiune de drum care le mai rămăsese până la palat fură întâmpinați de un cor de lătrături furioase: o haină de dulăi de Cappadocia îi atacară din toate părțile.

Fură nevoiți să se folosească de sulite pentru a-i ține la distanță, dar pe întuneric nu reușeau să-i nimerească și cu atât mai puțin nu puteau să se folosească de arcuri și de săgeți, astfel încât se trezeau atacați pe neașteptate și trebuiau să se lupte cu câinii corp la corp folosind pumnalele. Unii cai, speriați de moarte, o luară la fugă nechezând și aruncând din copite prin beznă, iar călăreții, când în cele din urmă reușiră să gonească haita care-i atacase, se împușinaseră simțitor.

– Să intrăm oricum! – ordonă Filotas în culmea furiei.

Săriră pe cai, cei care mai aveau unul, și intrară în curtea palatului iluminată de lămpi de jur-împrejurul porticului. Ajunseră în fața unei femei de o frumusețe răpitoare, îmbrăcată în veșminte persane brodate și cu ciucuri lungi aurii.

– Cine sunteți? – întrebă ea în grecește. – Ce doriți?

– Îmi pare rău, doamnă, dar căutăm un om care luptă în serviciul barbarilor și avem motive să credem că s-ar afla în această casă, probabil rănit. L-am urmărit pe medicul său.

La auzul acestor cuvinte femeia tresări și pări cuprinsă de mânie, dar se dădu în lături pentru a le face loc. – Intrați și controlați peste tot, dar vă rog să respectați camerele femeilor,

altfel voi face în așa fel încât regele vostru să fie informat. Am auzit că ar fi un om care urăște violențele.

– Ați auzit? – îi întrebă Filotas pe soldații săi care erau plini de mușcături și cu hainele sfâșiate.

– Îmi pare rău – mai adăugă Barsines văzându-i în asemenea hal. – Dacă ați fi anunțat că veniți, am fi putut evita aceste neplăceri. Din păcate, zona este cutureierată de bandiți și trebuie să ne apărăm. În ce-l privește pe medic, dacă vreți, vă pot conduce imediat la el.

Intră în atrium împreună cu Filotas și o luă, apoi, pe un coridor lung, având în față o slujnică purtând un felinar.

Intrară într-o cameră în care un băiat zăcea pe un pat, iar Snefru-en-Kaptah îl consulta.

– Cum se simte? – îl întrebă Barsines.

– Nu-i decât o indigestie. Dați-i să bea ceaiul acesta de trei ori pe zi și mâine nu va mânca nimic toată ziua. Se va face bine repede.

– Trebuie să vorbesc între patru ochi cu medicul – spuse Filotas.

– Cum vrei – acceptă Barsines și-i conduse într-o cameră alăturată.

– Noi știm că aceasta este casa lui Memnon – începu Filotas îndată ce intrară.

– Într-adevăr, așa este – confirmă egipteanul.

– Noi îl căutam pe acest om.

– Atunci, trebuie să-l căutați în alte părți: aici nu este.

– Dar unde este?

– Nu știu.

– L-ai tratat?

– Da. Îi îngrijesc pe toți aceia care au nevoie de ajutorul meu.

– Știi că, dacă vreau, te pot obliga să vorbești.

– Sigur că da, dar n-aș putea să-ți spun nimic altceva. Crezi că un om ca Memnon i-ar fi spus medicului său încotro avea intenția să se îndrepte?

– Era rănit?

– Da.

– Grav?

– Toate rănilile sunt grave. Depinde de felul în care evoluează.

– Nu vreau să-mi dai o lecție de medicină. Vreau să știu în ce stare era Memnon ultima oară când l-ai văzut.

– Era în curs de vindecare.

– Datorită îngrijirilor tale?

– Și a celor acordate de câțiva medici greci, printre care și un oarecare Ariston din Adramittion, dacă nu mă înșel.

– Putea să călărească?

– N-am idee. Nu mă pricep la călărie. Acum, te rog să mă scuzi, mă mai așteaptă și alți pacienți.

Filotas nu mai știu ce l-ar mai fi putut întreba așa că îi dădu voie să plece. În atrium, dădu peste oamenii săi care terminaseră de percheziționat casa.

– Ei?

– Nimic. Nu am găsit nici o urmă. Dacă a fost aici, cu siguranță a plecat de ceva timp, sau se află ascuns pe undeva unde nu-l putem găsi, doar dacă....

– Ce?

– Doar dacă dăm foc clădirii: în caz că sunt șoareci ascunși, vor trebui să iasă, nu crezi?

Barsines își mușcă buzele, dar nu scoase nici un cuvânt. Își coborî doar privirea pentru a nu fi obligată să-i privească în ochi pe dușmani.

Filotas clătină nervos din cap. – S-o lăsăm baltă și să plecăm: aici nu-i nimic care să ne intereseze. – Ieșiră din casă și după puțin timp galopul cailor se stinse în depărtare însoțit de lătratul câinilor. Când se aflau la o distanță de trei stadii, Filotas smuci frâul calului său.

– Ei, drăcie! Fac pariu că, în clipa asta, el a ieșit din vreo vizuină de sub pământ și stă de vorbă liniștit cu soția sa. Frumoasă femeie... frumoasă femeie, pe Zeus!

– Eu nu am înțeles de ce n-om fi... – începuse să spună unul dintre oamenii săi, un trac din Salmidesos.

– Pentru că o asemenea bucătică nu-i de nasul tău și dacă Alexandru ar fi aflat ți-ar fi tăiat boașele și le-ar fi dat câinelui său să le mănânce. Desfată-te cu târfele din tabără, dacă nu mai ai ce face. Să mergem, am pierdut deja prea mult timp.

De cealaltă parte a văii și chiar în aceeași clipă, Memnon era transportat într-o altă ascunzătoare pe o targă legată pe spinarea a doi catâri, unul în față și altul în spate, duși de căpăstru de un om al său.

Înainte de a depăși trecătoarea ca să meargă către valea râului Esep și orașul Azira, îl rugă pe cel care conducea catării să se oprească o clipă ca să privească pentru ultima oară luminile casei sale. Mai simțea încă în nări parfumul ultimei îmbrățișări a lui Barsines.

Armata se puse în mișcare, cu furgoanele și cu carele sale, către sud, în direcția muntelui Ida și a golfului Adramittion. Nu mai exista nici un motiv pentru a mai rămâne în nord, dat fiind că orașul-capitală a Frigiei fusese ocupată și acolo se instalase o puternică garnizoană macedoneană.

Parmenion primise din nou comanda operativă a armatei, în timp ce Alexandru lua deciziile care țineau de strategia generală.

– Vom merge spre sud de-a lungul coastei – anunță el într-o seară membrilor consiliului de război. – Am cucerit capitala Frigiei, acum vom ocupa și capitala Lydiei.

– Sardes – preciză Calistene. – Capitala legendară a lui Midas și Cesus.

– Pare ceva imposibil – interveni Leonatos. – Amintiți-vă ce ne povestea bătrânul Leonidas! Acum vom putea vedea toate acele locuri.

– Chiar așa – confirmă Calistene. – Vom vedea râul Hermus pe ale cărui maluri Cesus a fost învins de persani acum aproape două sute de ani. Și vom vedea și Patulos, cu nisipurile sale aurifere care au stat la originea legendei lui Midas. Și mormintele în care odihnesc regii Lydiei.

– Crezi că vom găsi și bani în orașul acela? – întreabă Eumene.

– Tu te gândești mereu numai la bani! – exclamă Seleucos. – În orice caz, cred că ai dreptate.

– Sigur că am dreptate. Știți cât ne costă flota aliaților noștri greci? Știți?

– Nu – răspunse Lisimah – nu știm, domnule secretar general: tu pentru asta te afli aici.

– Ne costă o sută șazeci de talanți pe zi. O sută șazeci. Înseamnă că tot ce am capturat pe Granicos și la Daskyleion ne va ajunge doar pentru aproximativ cincisprezece zile dacă totul merge bine.

– Ascultați – spuse Alexandru. – Ne vom îndrepta acum spre Sardes și nu cred că vom întâmpina o rezistență prea puternică. Apoi vom ocupa restul coastei până la granița cu Lycia și până la râul Xanthus. În acel moment putem spune că am eliberat toate orașele grecești din Asia. Toate acestea se vor întâmpla până la sfârșitul verii.

– Minunat – aprobă Ptolemeu. – Și după aceea?

– Nici vorbă să ne întoarcem acasă! – exclamă Hefestion. – Eu chiar încep să mă distrez.

– Nu se poate spune că va fi atât de ușor – le atrase atenția Alexandru. – Până acum doar am zgândărit puterea persanilor și sunt aproape sigur că Memnon mai trăiește încă. Și, de altfel, nici măcar nu știm dacă porțile tuturor orașelor grecești se vor deschide înaintea noastră.

Mărșăluiră timp de câteva zile printre promontorii, golfuri de o frumusețe neasemuită și plaje umbrite de pini giganti, însoțiți de imaginea unei puzderii de insule de toate dimensiunile care urmau linia coastei ca un alai marin. Ajunseră în cele din urmă pe malurile Hermusului, un râu mare cu ape limpezi care curgeau spre mare într-o albie de prundiș curat.

Satrapul Lydiei se numea Mithrites și era o persoană inteligentă; dându-și seama că nu avea nici o altă posibilitate, trimise o solie la Alexandru pentru a-i propune capitularea

cetății și apoi îl însoți el însuși pe suveranul macedonean când acesta vizită fortăreața cu cele trei rânduri de ziduri ale sale, contraforturile și pasajul de pe coama zidurilor pe care puteau circula gărzile.

– De aici a pornit „retragerea celor zece mii” – spuse Alexandru cuprinzând cu privirea câmpia în timp ce vântul îi răvășea șuvițele de păr și făcea ca prin frunzișul sălciilor și al frasinilor să treacă un freamăt ușor.

Calistene îl însoțea la oarecare distanță luând notițe. – Așa este – spuse el. – Și aici locuia Cyrus cel Tânăr, pe vremea aceea satrap al Lydiei.

– Și de aici, am putea spune că începe și expediția noastră. Cu deosebirea că noi nu vom parcurge același drum. Măine vom merge la Efes.

Efesul capitulă fără nici un fel de rezistență. Garnizoana de mercenari greci plecase deja și, când Alexandru se instalează în oraș, tabăra democraților, care fuseseră alungați din oraș și acum se reîntorceau, porniră o adevărată vânătoare de oameni, conducând populația la atacarea caselor celor bogați, ale stăpânilor de sclavi care, până atunci, fuseseră aliați ai guvernatorului persan.

Unii dintre ei, refugiați în temple, fură târați afară cu forța și uciși cu pietre; tot orașul Efes era bântuit de răzmerițe. Alexandru ordonă „scutierilor” să iasă pe străzi ca să restabilească ordinea, dădu garanții că democrația va fi repusă în drepturi și, cu titlu de despăgubire, îi obligă pe cei bogați să plătească o taxă specială pentru reconstruirea grandiosului templu al zeiței Artemis, distrus cu puțini ani înainte de un incendiu.

– Știi ce se povestește despre templu? – îl întrebă Calistene pe Alexandru pe când treceau printre ruinele giganticului edificiu. – Că zeița n-a putut stinge focul pentru că veghea asupra nașterii tale. Într-adevăr, sanctuarul a ars acum douăzeci și unu de ani, exact în ziua nașterii tale.

– Eu vreau ca templul să renască – hotărî regele. – Vreau o pădure de coloane uriașe care să sprijine tavanul și vreau ca sculptorii și pictorii cei mai buni să-l împodobească și să picteze interioarele.

– Este un gând frumos. Poți începe să vorbești despre el cu Lisip.

– A venit? – întrebă regele luminându-se la față.

– Da. A sosit ieri seara în port și abia așteaptă să te vadă.

– Lisip, pe toți zeii din cer! Măinile acelea, privirea aceea... N-am mai văzut niciodată arzând atâta forță creatoare în ochii vreunui om. Când se uită ținută la tine, simți că intră în contact cu sufletul tău, că este pe cale să creeze un alt om... Din ipsos, din bronz, din ceară, n-are importanță: el creează un om ca și cum ar fi un zeu.

– Zeu?

– Da.

– Care zeu?

– Zeul care se află în toți zeii și în toți oamenii, dar pe care doar puțini sunt aceia în stare să-l vadă și să-l audă.

Notabilitățile orașului, capii taberei democratice, instalați cândva de tatăl său, alungați de persani și reîntorși o dată cu sosirea lui Alexandru, îl așteptau pentru a-i arăta minunile orașului Efes.

Așezarea se întindea pe o porțiune de litoral care cobora lin spre mare și către golful larg în care se vărsa râul Caistros. Cheiurile portului erau pline de corăbii care descărcau tot felul de mărfuri și încărcau stofele, mirodeniile și parfumurile care veneau din Asia interioară, pentru a fi revândute în locuri îndepărtate, în cele mai ascunse colțuri ale Golfului Adriatic, în insulele Mării Tirenene, pe pământul etruscilor și al iberilor. Se putea desluși larma acelor activități neîncetate, strigătele neguțătorilor de sclavi care vindeau la licitație bărbați puternici și fete minunate pe care soarta le adusese într-o asemenea tristă situație.

De-a lungul străzilor se aflau porticuri prin care se putea ajunge la locuințele cele mai mari și mai somptuoase, în jurul templelor închinat diferiților zei se aflau tarabele vânzătorilor ambulanți care ofereau spre vânzare trecătorilor amulete aducătoare de noroc și ocrotitoare de blesteme, relicve și mici figurine înfățișându-i pe Apollo și pe sora sa, fecioara Artemis, care avea chipul de fildeș.

Sângele vărsat cu ocazia răzmerițelor fusese spălat de pe străzi și durerea rudelor celor uciși se retrăsese după pereții locuințelor. Peste tot în oraș se țineau lanț serbările și banchetele; lumea se îngrămădea să-l vadă pe Alexandru și flutura prin aer ramuri de măslin, în timp ce fete tinere împrăștiu petale de trandafiri în calea sa ori le aruncau cu mișcări largi de la balcoanele caselor umplând aerul cu vârtejuri de culori și de miresme.

Ajunseră în sfârșit în fața unui palat măreț cu atriumul susținut de coloane din marmură cu capiteli ioni, împodobite cu aur și vopsite în albastru, cândva reședință a unuia dintre aristocrații care plătiseră cu viața prietenia lor cu ocupanții persani. Acum palatul urma să fie locuit de tânărul zeu coborât de pe culmile Olimpului până pe coasta imensei Asii.

Lisip îl aștepta în picioare într-o cameră de primire. Îndată ce-l văzu, alergă în întâmpinarea lui și-l strânse la piept cu mâinile sale uriașe ca ale unui spărgător de piatră.

– Bunul meu prieten! – exclamă Alexandru îmbrățișându-l și el.

– Regele meu! – răspunse Lisip, cu ochii umezi.

– Te-ai îmbăiat? Ai prânzit? Ți-ai dat haine curate ca să te schimbi?

– Mă simt bine, stai liniștit. Singura mea dorință era aceea de a te reîntâlni: când mă uit la portretele tale nu-i același lucru. Este adevărat că o să-mi pozezi?

– Da, dar mai am și alte planuri în minte: vreau un monument cum n-a mai văzut nimeni până acum. Așază-te.

– Te ascult – spuse Lisip în timp ce servitorii mai aduceau scaune pentru demnitari și pentru prietenii lui Alexandru.

– Ți este foame? Stai la masă cu noi?

– Cu plăcere – răspunse marele sculptor.

Servitorii aduseră mese în fața fiecăruia dintre oaspeți și serviră specialitățile orașului: pește fript aromatizat cu rozmarin și măslina sărate, legume, verdețuri și pâine proaspătă coaptă în cuptor.

– Uite despre ce este vorba – începui să vorbească regele în timp ce toți începuseră să mănânce – eu vreau un monument în amintirea celor douăzeci și cinci de *eteri* din Vârful pe care-l comand eu, căzuți pe malurile râului Granicos în timpul primului atac împotriva cavaleriei persane. Am pus să li se facă portretele înainte de a-i arde pe rugul funebru, pentru ca să le păstrăm chipurile. Va trebui să-i înfățișezi în vârtejul șarjei, în toiul luptei. Trebuie cumva ca privitorul să aibă impresia că aude bubuitul galopului, răsuflarea cailor și a oamenilor. Nu va trebui să le lipsească nimic acelor corpuri, decât poate suflul vieții pe care zeii nu l-au inclus, încă, printre darurile tale de artist.

Lăsă capul în jos și un văl de tristețe îi umbri ochii în mijlocul acelei veselii generale, al cupelor de vin și al farfuriilor pline cu mâncăruri îmbietoare.

– Lisip, prietene... flăcăii aceia sunt acum cenușă iar osemintele lor zac sub pământ, dar tu, tu prinde din zbor sufletul lor fremătător, prinde-l de pe aripile vântului înainte de a se pierde în neant și contopește-l cu bronzul, fă-l să devină etern!

Se ridicase în picioare și se apropia de o fereastră care dădea înspre golful scânteietor sub soarele de amiază. Toți ceilalți mâncau, beau și glumeau, încălziți de multele cupe de vin băute. Lisip veni lângă el.

– Douăzeci de statui călare... ceata lui Alexandru la Granicos. Va trebuie să fie o învălmășeală de copite și de crupe puternice de cai, de guri din care iese strigătul de răz-

boi, de brațe care mânuiesc amenințătoare spada și lancea. Mă înțelegi, Lisip? Înțelegi ce vreau să-ți spun?

„Monumentul va fi înălțat în Macedonia și va rămâne pentru eternitate în amintirea acelor tineri care și-au dat viața pentru țara noastră, disprețuind o existență obscură și fără glorie.

„Vreau ca în bronzul pe care-l vei topi să pui și ceva din energia ta vitală, vreau ca arta ta să creeze cea mai mare minune pe care lumea a văzut-o vreodată. Lumea care va trece prin fața monumentului să fie cuprinsă de un fior de admirație și de spaimă, ca și cum acei călăreți ar fi aieuea pe punctul de a se avânta la atac, ca și cum din gurile lor ar sta să izbucnească strigătul care trece dincolo de moarte, dincolo de negurile Hadesului de unde nimeni nu s-a întors vreodată.,,

Lisip îl privea fără a scoate nici o vorbă, împietrit, cu mâinile sale enorme și bătătorite atârându-i inerte și aparent neputincioase de-a lungul corpului.

Alexandru i le strânse. – Mâinile tale pot face minuni, știu asta. Nu există întrecere pe care tu să n-o poți câștiga, doar să vrei. Tu semeni cu mine, Lisip, și din această cauză nimeni, nici un alt sculptor, nu va putea crea o statuie de-a mea. Știi ce-a spus Aristotel în ziua când ai terminat primul meu bust din perioada retragerii de la Mieza? A spus: „Dacă există vreun zeu, ar trebui să aibă mâinile lui Lisip”. Îi vei plăsmui în bronz pe camarazii mei căzuți în luptă? Ai să faci asta?

– O voi face, *Aléxandre*, și va o operă care va umple lumea de uimire. Ți-o jur.

– Alexandru dădu din cap aprobator și-l privi plin de dragoste și de admirație.

– Vino, acum – îi spuse, luându-l de braț. – Mănâncă și tu ceva.

Apelles sosi în după-amiaza următoare, împreună cu un alai de sclavi, femei și băiețandri cu înfățișare plăcută. Era foarte elegant, cam excentric cu colierele de ambră și de lapislazuli pe care le purta la gât și cu hainele în culori tipătoare. Circula zvonul că Teofrast scrisese o cârțulie satirică intitulată *Caracterele* care se inspirase chiar de la Apelles pentru a ilustra caracterul unui exhibiționist.

Alexandru îl primi în apartamentul său separat împreună cu frumoasa Kampaspe, îmbrăcată într-un peplos ca de fată tânără, singurul mod datorită căruia își putea expune din abundență umerii și sânii superbi.

– Pari perfect sănătos, Apelles, și sunt bucuros că strălucirea lui Kampaspe este pentru tine același izvor de inspirație. Puțini muritori au privilegiul de a avea alături o asemenea muză.

Kampaspe se îmbujoră și se apropie ca să-i sărute mâna, dar Alexandru își deschise brațele și o strânse la pieptul său.

– Brațele tale au rămas la fel de tari ca odinioară, Măria Ta – îi șopti ea la ureche cu o voce care i-ar fi trezit poftetele până și unui biet bătrân mort de trei zile.

– Am și altceva la fel de tare, în caz că ai uitat – îi șopti și el în replică.

Apelles tuși ușor încurcat și declară: – Măria Ta, acest tablou va trebui să fie o capodoperă demnă să rămână peste

secole. Mai mult, aceste tablouri, pentru că aş vrea să pictez două.

– Două? – întrebă Alexandru.

– Desigur, dacă ești și tu de acord.

– Să auzim.

– Primul ar trebui să te înfățișeze în picioare, pe când ești pe cale să slobozești un fulger, asemenea lui Zeus. Alături ai avea o acvilă care este și unul dintre simbolurile dinastiei argeade.

Suveranul clătină din cap cam nedumerit.

– Măria Ta, vreau să-ți comunic că atât Parmenion, cât și Eumene sunt de părere că aceasta ar trebui să fie atitudinea ta din tablou, mai ales pentru efectul pe care l-ar putea avea asupra supușilor tăi asiatici.

– Mă rog, dacă ei spun așa... Și celălalt tablou?

– Celălalt te va înfățișa călare pe Ducipal, cu lancea în mână, în timpul unei șarje. Va fi o lucrare memorabilă, te asigur.

Kampaspe chicoti.

– Ce vrei? – întrebă Apelles fără să-și poată ascunde enervarea.

– Eu m-ași fi gândit și la un al treilea tablou – răspunse fata.

– Care ar mai fi? – o întrebă Alexandru. – Două nu sunt de-ajuns? Nu-mi pot petrece tot restul vieții pozând în fața lui Apelles.

– Nu singur – îl lămuri Kampaspe chicotind din nou, mai răutăcios. – Eu mă gândeam la un tablou cu două personaje, unde regele Alexandru ar apărea sub înfățișarea zeului Ares odihnindu-se după o bătălie, cu toate armele răspândite pe jos, în mijlocul unei pajiști înflorite, iar eu aş putea s-o întru-chipez pe Afrodita care îi oferă plăcerea. Știi, Apelles, ceva cam cum ai făcut în casa generalului aceluia grec... cum îl cheamă?

Apelles pâli și-i dădu pe furiș un ghiont.

– Hai să mergem, regele nu are timp și pentru tablourile de felul ăsta. Două sunt suficiente și se lucrează mai repede, nu-i așa, Măria Ta?

– Chiar așa, prietene, chiar așa. Și acum vă rog să mă scuzați, dar Eumene a avut grijă să am toată ziua o mulțime de obligații. Voi poza pentru tine înainte de cină. Alege tu cu care dintre subiecte vrei să începi. Dacă va fi cel ecvestru, pune să se pregătească un cal de lemn: mă îndoiesc că Ducipal va avea atâta răbdare să se lase pictat, fie și de marele Apelles.

Pictorul se retrase cu o plecăciune trăgând-o după el și pe fata care-i servea de model și Alexandru auzi cum o certa cu asprime în timp ce se îndepărtau pe coridor.

Îndată după aceea, Eumene introduse noi vizitatori: erau zece șefi de triburi din interiorul țării care, aflând că aveau un alt stăpân, veneau să-și declare supunerea față de el.

Alexandru se ridică și le ieși în întâmpinare strângându-le călduros mâna.

– Ce vor? – îl întreabă pe tălmaci.

– Vor să știe ce dorești să faci.

– Nimic.

– Nimic? – repetă uimit tălmaciul.

– Se pot întoarce la casele lor și să trăiască liniștiți la fel ca înainte.

Cel care părea un fel de șef al delegației șopti ceva la urechea interpretului.

– Ce spune?

– Spune: „Și dărilor?”.

– Oh, în privința dărilor – interveni prompt Eumene – ele rămân neschimbate. Avem și noi cheltuieli și...

– Te rog, Eumene – îl întrerupse Alexandru. – Nu o mai lungi cu amănuntele.

Șefii de triburi se sfătuiră puțin între ei și declarară, apoi, că erau foarte fericiți; îi urau toate cele bune puternicului stăpân și îi mulțumeau pentru mărinimia sa.

– Întreabă-i dacă nu vor să rămână la cină cu noi – spuse Alexandru.

Tălmaciul le transmise invitația regelui.

– Ei?

– Îți mulțumesc din tot sufletul pentru invitație, Măria Ta, dar răspund că drumul pe care-l au de parcurs este lung și că este nevoie de ei acasă pentru a mulge animalele, pentru a ajuta vacile să fete și...

– Am înțeles – trase concluzia Eumene. – Treburi de stat urgente.

– Mulțumește-le pentru vizită – încheie Alexandru – și nu uita să le faci niște daruri în semn de ospitalitate.

– Ce daruri?

– Nu știu. Arme, haine, ce crezi și tu, dar nu-i lăsa să plece cu mâinile goale. Sunt oameni de modă veche, care mai știu să aprecieze bunele maniere. Și nu uita, acasă la ei sunt niște mici regi.

Cina fu servită după apusul soarelui, după ce Alexandru termină prima ședință de lucru cu Apelles, pe calul de lemn, pentru că ilustrul maestru hotărâse să înceapă cu partea cea mai grea.

– Măine mă voi duce la grajduri și voi cere să fie adus afară Ducipal: va trebui să-mi pozeze și el – spuse pictorul aruncând o privire disprețuitoare către suportul de lemn pe care Eumene se străduise să-l încropescă în grabă, ajutat de un meseriaș care lucra la decorurile din teatru.

– În cazul ăsta, te sfătuiesc să treci pe la bucătarul meu și să-i ceri niște prăjituri cu miere ca să te împrietenești cu el – îi spuse Alexandru. – Îi plac foarte mult.

Șeful bucătar veni să-i anunțe că masa era servită. Apelles mai avea de adăugat câteva linii la schița figurii. Alexandru coborî de pe suport și se apropie de pictor: – Pot să văd și eu?

– Nu pot să te opresc, Măria Ta, dar un artist nu dorește niciodată să-și arate opera neterminată.

Suveranul aruncă o privire pe pânza de mari dimensiuni și se schimbă la față. Maestrul schimbase cu cărbune trăsăturile esențiale ale imaginii, prin linii rapide, încâlcite și nu finisase decât puține detalii: ochii, câteva bucle de păr, mâinile, nările fremătânde ale lui Ducipal, copitele care parcă alergau pe pământ...

Apelles îi pândea pe sub sprâncene reacțiile.

– Nu este complet, Măria Ta, este doar o schiță. Când vor fi culori și vor apărea și volumele, totul va arăta altfel și...

Alexandru ridică mâna pentru a-l întrerupe: – Este, de pe acum, o capodoperă, Apelles. Aici ai dat ce era mai bun în tine; restul și-l poate imagina oricine.

Intrară împreună în sala de banchete unde îi așteptau notabilitățile orașului, șefii colegiilor preoțești și prietenii regelui. Alexandru dăduse ordin să nu se întreacă măsura pentru că nu vroia ca efesienii să-și facă vreo impresie greșită despre el și despre prietenii săi. „Prietenele” pe care oaspeții le aduseseră cu ei se limitară doar la a cânta la diferite instrumente, a dansa și a juca niște jocuri nevinovate iar vinul fu servit după moda grecească, adică întreit cu apă.

Apelles și Lisip se aflară în centrul atenției pentru că faima lor era foarte mare.

– Eu am auzit ceva foarte curios! – spuse Calistene adresându-se lui Apelles. – Și anume despre portretul pe care i l-ai făcut regelui Filip.

– A, da? – răspunse Apelles. – Ei, spune-mi despre ce este vorba, pentru că, acum, nu-mi mai aduc aminte.

Toți începură să râdă.

– Ei bine – continuă Calistene – eu îți povestesc așa cum au auzit și eu. Așadar, regele Filip trimite pe cineva la tine ca să te cheme la el, pentru că vrea un portret pe care să-l pună în templul din Delfi, însă spune: „Fă-mă ceva mai frumos... mă rog, nu mă picta dinspre ochiul sașiu, fă-mă mai înalt, părul l-aș vrea ceva mai negru, fără să exagerezi, dar, mă înțelegi...”.

– Parcă-l și aud – rânji Eumene imitând vocea groasă a lui Filip: – Cum vine asta, chem un pictor atât de bun și, apoi, eu trebuie să-i spun totul?

– Ah, acum îmi amintesc – râse cu plăcere Apelles – chiar așa a spus!

– Atunci, continuă tu! – îl îndemnă Calistene.

– Nu, nu – se eschivă pictorul – mă distrează mai mult să ascult.

– Fie și-așa... Deci, maestrul termină în cele din urmă tabloul și îl duce în curte, în plină lumină, pentru ca suveranul care îl comandase să-l poată admira. Cei care ați fost la Delfi, l-ați văzut: o frumusețe, o splendoare! Regele apărea cu coroană de aur pe cap, cu mantie roșie, cu sceptru, părea un portret al marelui Zeus. „Îți place, Măria Ta?” îl întreabă Apelles. Filip privește dintr-o parte, mai privește și din cealaltă parte: nu pare convins. „Trebuie să spun exact ce cred?” întreabă. „Desigur, Măria Ta”, îl încurajează pictorul. „Ei bine, după părerea mea, nu seamănă cu mine.”

– E adevărat, e adevărat! – aprobă Apelles din ce în ce mai bine dispus. – De fapt, făcându-i părul mai negru, barba mai îngrijită, coloritul mai roz, la sfârșit, el nu se mai recunoștea.

– Și? – întreabă Eumene.

– Aici vine partea cea mai frumoasă – continuă Calistene – dacă toată povestea este adevărată. Deci, cum tabloul se afla în curte pentru a fi admirat, în clipa aceea tocmai trecea un grăjdar care ducea de căpăstru calul regelui. Trecând prin fața picturii, animalul se opri, începu să dea din coadă, să-și scuture capul și să necheze din toate puterile spre uimirea celor de față. Atunci Apelles îl privi mai întâi pe rege, apoi calul și apoi tabloul și, în cele din urmă, spuse: „Măria Ta, pot să spun și eu ce gândesc?”. „Pe Zeus, cum să nu” face el. „Îmi pare rău că trebuie să ți-o spun, dar mă tem că armăsarul tău se pricepe la pictură mai bine decât tine.”

– Este adevărul adevărat – râse Apelles. – Jur că s-a în-tâmpat exact așa.

– Și el? – întrebă Hefestion.

– El? A ridicat din umeri și a spus: „Ah! Voi aveți întotdeauna dreptate. Așa că du-te să-ți iei banii cuveniți. Dacă tot l-ai făcut, o să-l păstrez”.

Aplaudară cu toții și Eumene confirmă că a fost făcută plata picturii despre care toți se întrecură s-o laude, chiar și aceia care n-o văzuseră niciodată.

Apelles se simțea acum în centrul atenției și continuă să iasă în evidență ca un actor experimentat.

Alexandru dădu vina pe ora foarte matinală la care trebuia să se trezească a doua zi și se retrase, în timp ce petrecerea continua cu vin ceva mai curat și cu noi „prietene”, ceva mai îndrăznețe.

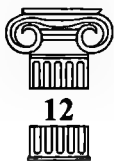
Când intră în apartamentul său, o găsi pe Leptine care îl aștepta cu o lampă aprinsă, dar cu o expresie în mod evident supărată. Alexandru o privi atent când mergea înaintea lui ca să-i lumineze drumul până în dormitor și nu reuși să înțeleagă de ce era îmbufnată, dar nu puse întrebări.

Când deschise, însă, ușa camerei sale, înțelese totul. Kampaspe era întinsă pe patul său, goală și amintea de o eroină mitologică: poate de Danae, în așteptarea ploii de aur, sau de Ledda, în așteptarea lebedei, n-ar fi știut ce să zică.

Fata se ridică, se apropie de el și-l dezbracă, apoi îngenunche pe covor în fața lui și începu să-i sărute coapsele și pânțele.

– Punctul vulnerabil al strămoșului tău, Ahile, era călcâiul – murmură ea ridicând spre el ochii machiați. – Al tău, însă, nu știu dacă mi-l mai amintesc.

Alexandru îi mângâie părul și zâmbi: pentru că trăia alături de Apelles, fata nu mai reușea să vorbească decât în termeni mitologici.

Alexandru părăsi orașul Efes pe la jumătatea primăverii pentru a se îndrepta de data aceasta spre Milet. Lisip, care înțelesese ce aștepta suveranul de la el, porni către Macedonia ducând cu el un ordin scris pentru regentul Antipatros: Alexandru îi cerea să-i pună la dispoziție sculptorului tot ce era necesar pentru a realiza opera gigantică la care urma să lucreze.

Se opri mai întâi la Atena, unde îl întâlni pe Aristotel care ținea acum cu regularitate lecții în clădirea Academiei sale. Filosoful îl primi într-un salonaș mai retras și porunci să li se aducă vin rece.

– Regele nostru m-a însărcinat să-ți transmit salutările și omagiile sale și să-ți spun că, îndată ce va putea, îți va scrie o scrisoare detaliată.

– Îți mulțumesc. Ecoul faptelor sale de arme a ajuns destul de repede aici, la Atena. Cele trei sute de armuri pe care le-a trimis pe Acropole au atras mii de curioși iar dedicația prin care sunt excluși spartanii a circulat cu viteza vântului până la coloanele lui Hercule. Alexandru știe cum să facă să se vorbească despre el.

– În ce ape se scaldă atenienii?

– Demostene are, în continuare, o mare influență asupra lor, dar reușitele suveranului au impresionat puternic fantezia

oamenilor. În plus, mulți dintre ei au rude care participă la expediția din Asia, în armată sau în flotă, și aceasta îi determină să susțină adoptarea unui comportament politic prudent. Nu trebuie, totuși, să ne facem iluzii: dacă regele ar cădea răpus în bătălie, ar urma imediat o răscoală generală și prietenii săi ar fi căutați și arestați casă cu casă, începând chiar cu mine. Dar spune-mi, cum s-a comportat Alexandru până acum?

– Din câte știu, cu mult echilibru: a fost clement cu dușmanii învinși, iar în orașe s-a limitat doar la reinstaurarea democrației, fără a pretinde nici o schimbare a legilor.

Aristotel dădu din cap și-și netezi barba în semn de aprobare: elevul său arăta că se folosește de ceea ce învățase de la maestrul său. Apoi, filosoful se ridică.

– Ai vrea să vizitezi Academia?

– Cu mare plăcere – răspunse Lisip urmându-l.

Ieșiră sub porticul interior și se plimbară înconjurând curtea centrală, la umbra unor elegante coloane din marmură de Pentelic, cu capiteluri ionice. În mijloc se afla o fântână cu ghizduri de cărămidă la nivelul pământului, adânc crestăte într-un loc de frânghia cu care se trăgea afară găleata; un servitor scotea tocmai atunci apă.

– Avem patru sclavi, doi pentru a face curat și doi pentru a servi la mese. Primim deseori oaspeți de la alte școli și unii dintre discipolii noștri vin și stau aici o vreme.

Trecu mai apoi printr-o ușă care avea o arcadă deasupra. – Aceasta este secția științelor politice, unde avem deja legile din mai mult de șaptezeci de orașe din Grecia, Asia, Africa și Italia, iar aici – explică el, trecând printr-un coridor în care dădeau mai multe uși – avem secția de științe naturale, cu colecțiile de minereuri, plante și insecte. În sfârșit, în partea aceasta – continuă el însoțindu-și musafirul într-o sală imensă – se află colecția de animale rare. Am adus din Egipt un expert în clasificarea tuturor viețuitoarelor, foarte priceput în îmbălsămarea pisicilor și a crocodililor, și are de lucru până peste cap.

Lisip privi în jurul său, impresionat mai mult decât de animalele îmbălsămate – struți, crocodili, vulturi – de desenele anatomice în care se vădea măiestria unor artiști cu o mare experiență.

– Trebuie să fim atenți, desigur, la contrafaceri și la alte genuri de escrocherii – continuă Aristotel. – De când s-a dus vestea despre activitatea noastră de întocmire a unor colecții. Primim oferte dintre cele mai ciudate: ihneumoni – adică un fel de viespi uriașe – balauri și chiar centauri și sirene.

– Centauri și sirene? – repetă Lisip uluit.

– Întocmai. Și suntem chiar invitați să vedem asemenea minuni înainte de a le cumpăra.

– Dar cum este posibil?

– Simplă taxonomie, știință a clasificărilor. Și nu întâmplător ofertele cele mai multe vin din Egipt, unde specialiștii în îmbălsămări au o experiență de mii de ani. Pentru ei nu-i mare lucru să coasă torsul unui om pe corpul unui mânz, să acopere cu măiestrie locul cusăturii cu păr sau cu șuvițe din coamă și să împăieze animalul creat astfel. Te rog să mă crezi că rezultatul final al acestor capodopere de iscusință nu este de trecut cu vederea.

– Te cred.

Aristotel se apropie de o fereastră de unde se putea vedea colina Licabetului acoperită de pini și mai în spate Acropola, cu construcția grandioasă a Partenonului. – După părerea ta, ce urmează să facă acum? – întrebă el.

Lisip înțelese de îndată că gândul la Alexandru nu-l părăsise nici măcar o clipă.

– Tot ce știu este că se va îndrepta spre sud, dar nimeni nu-i cunoaște adevăratele intenții.

– Va merge tot înainte – afirmă filosoful întorcându-se către artist. – Va merge înainte atât timp cât va trăi și nimeni nu-l va putea sta în cale.

În vremea aceasta, Apelles, rămas singur la Efes, era preocupat să realizeze marele său portret ecvestru al regelui Macedoniei care, între timp, își reluase marșul asupra Miletului.

Se concentrase acum în special asupra unui detaliu, capul lui Ducipal, pictat atât de real încât părea că animalul era gata să facă un salt afară din tablou. Apelles vroia să-l uimească pe rege și aranjase deja să fie dus împreună cu tabloul în viitoarea tabără pe care trebuia s-o facă Alexandru, astfel încât suveranul să poată vedea lucrarea terminată.

Se căznea de ore întregi să picteze cu atingeri ușoare de pensulă balele sângerii care apăreau în jurul zăbalei calului, dar nu reușea să nimerească nuanța potrivită de culoare. Kampaspe care nu mai tăcea odată îl făcea să-și iasă din minți: trecuseră vremurile de dragoste arzătoare.

– Dacă n-o să-ți tacă gura aia – strigă pictorul exasperat – n-o să reușesc niciodată!

– Dar, dragul meu... – trâncănea în continuare Kampaspe.

– Ajunge! – urlă Apelles ieșit complet din fire și aruncă în tablou cu un burete îmbibat în culoare. Dintr-o întâmplare extraordinară, buretele atinse exact colțul gurii lui Ducipal și căzu pe pământ.

– Poftim – se smiorcăi fata – l-ai stricat! Ești mulțumit acum? Și, bineînțeles, o să spui acum că din vina mea, nu-i așa?

Artistul, însă, n-o mai auzea. Se apropie, parcă nevenindu-i să creadă, de tabloul său, cu brațele ridicate, într-un gest de uimire. – Nu se poate – murmură el. – Oh, zei, nu se poate.

Buretele lăsase pe botul lui Ducipal o dâră atât de reală de bale sângerii încât îndemânarea nici unui artist n-ar fi reușit s-o egaleze.

– Oh, dar... ciripi Kampaspe, dându-și seama și ea de minunea petrecută.

Apelles se întoarse spre ea și ridică degetul arătător până când aproape că-i atinse nasul. – Dacă suflă o vorbă despre felul în care a apărut detaliul acela – și împunse aerul cu celălalt

arătător în direcția miraculoasei pete de culoare – îți tai năsucul ăla frumos. Ai priceput?

– Am priceput, iubitule – aprobă Kampaspe dându-se înapoi.

Și era sinceră în acele momente, dar discreția nu era, desigur, cea mai mare dintre virtuțile sale așa că, după numai câteva zile, toți locuitorii orașului aflară felul în care marele Apelles pictase minunatul detaliu al spumei sângerii de pe buza lui Ducipal.

Comandantul garnizoanei din Milet, un grec cu numele de Eggesikratos, trimise un sol la Alexandru declarând că este gata să-i predea orașul astfel încât regele dădu ordin armatei să înainteze pentru a lua în stăpânire orașul. Totuși, ca măsură de prevedere, trimise un escadron de călăreți în recunoaștere dincolo de râul Meandros, sub comanda lui Crater și a lui Perdicas.

Ei traversară cursul de apă și se cățără pe povârnișurile muntelui Latmos, dar, când ajunseră pe creastă, se opriră uluiți de un spectacol incredibil: chiar în acele clipe, un grup de corăbii de război ocoleau promontoriul din fața orașului Milet și se înșirau pentru a închide intrarea în golf.

În urma acestui grup veniră altele și apoi altele, până când întregul golf deveni ca un furnicar de sute de corăbii și marea clocotea sub loviturile a mii de vâsle. Înăbușit din cauza distanței, totuși distinct, ajungeau până la ei bătăile de tobă care dădeau cadența vâslașilor.

– Oh, pe toți zeii – murmură Perdicas. – Flota persană!

– După tine, câte corăbii ar putea fi? – întrebă Crater.

– Sute... Cel puțin două sau trei sute, cel puțin. Și flota noastră trebuie să sosească: dacă vor fi surprinși în golf, ai noștri vor fi distruși. Trebuie să ne întoarcem cât mai repede

și să-i facem semnale lui Nearchos să se oprească. Țștia sunt de cel puțin două ori mai mulți decât noi!

Întoarseră caii și coborâră panta în galop dând pinteni cailor către armată care, între timp, ar fi trebuit să-și continue marșul spre sud.

După câteva ore, ajunseră din urmă armata care se opri pe malul stâng al Meandrosului și merseă direct la rege; acesta asista, împreună cu Ptolemeu și cu Hefestion trecerea cavaleriei pe podul de bărci construit de inginerii săi în apropierea gurii de vărsare a râului în mare.

– Alexandru! – strigă de departe Crater. – Sunt trei sute de corăbii de război în golful Milet. Trebuie oprit Nearchos, altfel vor scufunda flota noastră!

– Când ați văzut corăbiile? – întrebă regele încruntându-se.

– Acum câteva ore; abia ajunseserăm în vârful muntelui Latmos când a apărut prima escadră și, apoi, au apărut altele și altele: nu se mai terminau. Monștri cu patru, cinci rânduri de rame.

– Am văzut și corăbii cu opt rânduri și întărite – adăugă Perdicas.

– Ești sigur de asta?

– Absolut sigur! Și au pinteni de bronz de cinci mii de livre.

– Alexandru, trebuie să oprești pe loc flota noastră! Nearchos nu știe nimic și se află încă dincolo de promontoriul de la Micales: va ajunge drept la persani dacă nu-l anunțăm.

– Fiți calmi – spuse regele. – Mai avem încă timp. – Apoi, întorcându-se spre Calistene care stătea într-un colț pe un scăunel pliant: – Dă-mi o tăbliță și un stil, te rog.

Calistene îi dădu ceea ce îi ceruse și Alexandru scrise în grabă câteva cuvinte și făcu semn unui călăreț din garda sa de corp. – Du-o imediat la semnalizatorul nostru de deasupra promontoriului Micales și spune-i să transmită imediat mesajul către flota noastră, cu speranța că îl vor primi la timp.

– Eu cred că da – afirmă Hefestion. – Bate vântul dinspre Notos, favorabil persanilor care urcă dinspre sud, dar este împotriva flotei noastre care vine dinspre nord.

Călărețul porni în galop trecând în sens invers pe podul de bărci și strigând să i se facă loc, apoi se avântă în sus, pe povârnișurile promontoriului Micales, până în locul în care un grup de topografi din serviciul care stabilea itinerariile de deplasare ale armatei țineau sub supraveghere flota lui Nearchos care venea dinspre nord. Aveau un scut lustruit ca oglinda pentru a semnaliza.

– Regele a ordonat să trimiți fără întârziere acest mesaj – spuse el întinzându-i tăblița. – Flota persană se află în golful Milet și are o forță de trei sute de corăbii de război.

Topograful studie cerul și văzu un nor care înainta dinspre sud împins de vânt. – Nu pot, trebuie să așteptăm să treacă norul. Uite-l, chiar acum începe să acopere soarele.

– Ei drăcie! – înjură călărețul. – De ce nu încercați cu stegulețele?

– Sunt prea departe – îi explică topograful. Nu ne pot vedea. Trebuie să avem răbdare: nu va dura mult. – Într-adevăr, umbra norului acoperea acum promontoriul, în timp ce flota înainta în plin soare, aliniată frumos în urma navei amiral a lui Nearchos.

Timpul parcă se opri în loc și flota se apropie de capătul de vest al promontoriului și începu să manevreze către tribord pentru a-l depăși.

În sfârșit, soarele ieși din spatele norului și topografii începură imediat să semnalizeze. În numai câteva clipe, mesajul era transmis, dar flota continuă să înainteze.

– Dar ne-au văzut? – întreabă călărețul.

– Sper că da – răspunse topograful.

– Atunci de ce nu se opresc?

– Nu știu.

– Mai semnalizați încă o dată, repede!

Topografii încercară încă o dată.

– Pe Zeus! De ce nu răspund?

– Pentru că nu pot: acum ei sunt în umbra norului.

Călărețul își mușca buzele, umblând nervos încolo și înapoi. Arunca din când în când câte o privire în jos către locul unde se oprise armata și-și imagina în ce stare sufletească era regele.

– L-au primit! – exclamă în clipa aceea topograful. – Nava amiral coboară pânza și ridică vâslele din apă. Vor răspunde imediat.

Nava amiral își încetinise mersul și se putea distinge clar spuma pe care o făceau vâslele împingând-o către capătul promontoriului, într-un loc mai adăpostit.

O lumină clipi la prova și topograful descifră:

– Ne aflăm... lângă... coastă... până... la... râu.

„Minunat, au înțeles. Du-te și raportează-i regelui, repede: soarele nu este favorabil pentru a semnaliza de aici.”

Călărețul porni în jos și ajunsese la suveran care îi convocase pe plajă pe toți membrii comandamentului suprem. – Rege! Nearchos a recepționat mesajul și acum face manevrele necesare – anunță el descălecând. – Peste puțin timp ar trebui să-l vezi trecând de promontoriu.

– Foarte bine – răspunse Alexandru. – De pe această poziție putem controla și mișcările flotei persane.

În momentul acela, enorma escadră a Marelui Rege acoperea aproape întreaga oglindă de apă dintre peninsula Milet și poalele muntelui Latmos, în timp ce, de cealaltă parte, nava amiral a lui Nearchos ocolea capul Micales și naviga pe lângă coastă îndreptându-se către gura de vărsare a râului Meandros, urmată îndeaproape de celelalte vase ale marinei aliate.

– Poate că am salvat-o – spuse regele. – Cel puțin pentru moment.

– Așa este – spuse și Crater. – Dacă nu i-am fi semnalizat pericolul, Nearchos ar fi ajuns direct în fața persanilor și ar fi fost obligat să accepte lupta în condiții de totală inferioritate.

– Și acum, ce intenționezi să faci? – întrebă Parmenion.

Abia spusese aceste cuvinte că îndată sosi unul dintre „scutieri” cu un mesaj. – Sunt vești din Milet, Măria Ta.

Alexandru deschise scrisoarea și o citi:

Filotas, fiul lui Parmenion, către Alexandru, te salut!

Comandantul garnizoanei din Milet, Eghesikratos, s-a răzgândit și nu mai este dispus să-ți deschidă porțile orașului.

Se bazează acum pe sprijinul flotei Marelui Rege.

Fii tare și ai grijă de tine.

– Era de așteptat – spuse Alexandru. – Acum, când navele persane se află ancorate în golf, Eghesikratos se simte invincibil.

– Măria Ta – anunță unul dintre „scutierii” din gardă – de pe nava amiral au coborât o barcă și acum ea se îndreaptă către mal.

– Mai bine, în felul acesta vor lua parte și marinarii noștri la consiliul de război.

Nu trecu mult timp și Nearchos coborî pe mal urmat de comandantul atenian al escadrei aliate, Karilaos.

Suveranul îi primi foarte cordial și-i puse la curent cu situația, apoi începu să ceară părerea celor prezenți, începând cu Parmenion, cel mai în vârstă dintre ei.

– Nu mă pricep la marină – începu bătrânul general – dar cred că, dacă ar mai fi fost printre noi, regele Filip ar fi atacat flota inamică prin surprindere, bizuindu-se pe rapiditatea și ușurința de manevră a corăbiilor noastre.

Alexandru se posomorî dintr-o dată, cum se întâmpla de fiecare dată când era confruntat, în public, cu marele dispărut.

– Tatăl meu a pornit întotdeauna la luptă când avea mai multe șanse de a învinge, altfel recurgea la viclenie – răspunse el sec.

– Eu cred că ar fi o greșeală să ne angajăm în luptă – interveni Nearchos. – Raportul este de unu la trei și avem uscatul în spatele nostru, deci posibilități reduse de manevră.

Și ceilalți dintre cei prezenți își spuseră punctul de vedere, dar își dădură seama curând că Alexandru nu-i asculta: privea un vultur pescar care se rotea pe deasupra plajei. Deodată, acvila porni în jos cu toată viteza, înhăță cu ghearele un pește mare și apoi, bățând repede din aripi, urcă din nou și se îndepărtă cu prada sa cu tot.

– Ați văzut peștele acela? S-a bazat pe sprinteneala sa și pe capacitatea de a se mișca rapid în apă și s-a apropiat prea mult de uscat unde vulturul a câștigat exploatând o situație care, acum, îi era favorabilă. Și exact așa vom face și noi.

– Ce vrei să spui? – întrebă Ptolemeu. Noi nu avem aripi.

Alexandru zâmbi: – Mi-ai mai spus asta cândva, îți amintești? Când trebuia să intrăm în Tesalia și în fața noastră se înălța peretele de netrecut al muntelui Ossa.

– Așa este – recunosc Ptolemeu.

– Foarte bine – continuă regele. – Atunci, părerea mea este că, în aceste condiții, nu putem risca o confruntare navală: nu numai că inamicul deține o superioritate numerică zdrobitoare, dar are și corăbiile mai puternice și mai rezistente. Dacă flota noastră ar fi nimicită, prestigiul meu ar fi distrus. Grecii s-ar răscula și alianța pe care am înjghebat-o cu atâta greutate ar fi distrusă, cu consecințe dezastruoase. Deci, ordinul meu este acesta: puneți pe nisipul plajei toate corăbiile, mai întâi pe acelea care transportă mașinile de război demontate. Le vom asambla din nou și le vom duce sub zidurile cetății Miletului.

– Vrei să pui pe nisip toată flota? – întrebă Nearchos, căruia nu-i venea să-și creadă urechilor.

– Exact.

– Dar, Măria Ta....

– Ascultă, Nearchos, crezi că infanteria pe care persanii au transportat-o pe corăbiile lor ar fi în stare să reziste pe uscat falangei mele?

– Cred că nu.

– Poți fi sigur – afirmă Leonatos. – Nici măcar nu visează. Și chiar dacă ar încerca, îi vom distruge înainte de a pune piciorul pe uscat.

– Ai dreptate – aprobă Alexandru. – Așa că n-o vor face.

– Totuși – continuă Nearchos, care înțelesese acum intențiile regelui – nu vor putea rămâne pe mare o veșnicie... Pentru a face să crească puterea corăbiilor, ei au mărit numărul vâslașilor, dar, făcând aceasta, la bord n-a mai rămas loc pentru nimic altceva. Nu pot găti, nu au rezerve suficiente de apă, depind aproape exclusiv de aprovizionarea de pe uscat.

– Pe care noi o vom împiedica folosind cavaleria – încheie Alexandru. – Vom patrula prin fiecare colțișor de pe coastă și, mai ales, pe la toate gurile de vărsare ale oricărui râu sau chiar pârau, pe la toate fântânile. Ei se vor găsi acolo, în largul mării, rămânând foarte curând fără hrană și fără apă, sub soarele arzător, cu gurile uscate de sete și înnebuniți de foame, în timp ce nouă nu ne va lipsi nimic.

„Eumene va avea în grijă montarea mașinilor de asalt, Perdicas și Ptolemeu vor conduce atacul pe versantul de răsărit al zidurilor cetății Milet, imediat după ce mașinile de asalt vor deschide o breșă. Crater, cu ajutorul lui Filotas, va angaja la atac cavaleria, de-a lungul coastei, pentru a împiedica acostarea oricărei nave; Parmenion va conduce infanteria grea ca întărire pentru celelalte operații, iar Clito cel Negru îl va ajuta. Spun bine, Clito?”

– Spui foarte bine, Măria Ta – răspunse Clito.

– Foarte bine. Nearchos și Karilaos vor proteja corăbiile trase pe nisip cu infanteria îmbarcată pe aceste nave și vor înarma chiar și echipajele. Dacă este necesar, vor săpa și o tranșee. Orașul Milet va trebui să se căiască pentru schimbarea sa de poziție.

Primăvara era de-acum spre sfârșit și, la amiază, soarele urca mult mai sus în înaltul cerului. Din fericire, vremea era frumoasă și marea era netedă ca uleiul.

De pe creasta muntelui Latmos, Alexandru, Hefestion și Calistene contemplau spectacolul neasemuit de frumos care li se oferea privirilor. În dreapta, promontoriul Micales înainta în mare ca un pinten și, în depărtare, se vedea conturul insulei Samos.

În stânga, se prelungea peninsula rotunjită la capăt a Miletului. Orașul, distrus de persani în urmă cu două sute de ani pentru că îndrăznise să nu se supună puterii lor, fusese reconstruit deosebit de frumos de ilustrul său fiu, arhitectul Hippodamos, care îl proiectase după un plan riguros, cu o rețea de străzi principale, cele „largi”, care se intersectau în unghi drept, și de străzi secundare, cele „înguste”, pentru circulația din cartiere.

În punctul cel mai înalt, reconstruise templele din acropolă, strălucitoare prin statuile din marmură pictată în culori vii, prin ornamentele din bronz, aur și argint, prin grupurile statuare care se înălțau maiestuoase dominând golful larg. În centru plasase o piață mare, punct de convergență al tuturor străzilor, o adevărată inimă a vieții politice și economice care pulsa în oraș.

La o mică distanță de coastă se afla insulița Lades, care stătea ca o santinelă la intrarea în golf.

La extremitatea de nord-est, în apropiere de gura de vărsare a râului Meandros, se vedeau corăbiile lui Nearchos trase pe uscat și apărate de un șanț și de o palisadă împotriva oricărui asalt al infanteriei debarcate de pe navele persane.

În mijlocul golfului, cele trei sute de corăbii ale Marelui Rege păreau de la acea distanță niște bărcuțe cu care se joacă de obicei copiii.

– De necrezut! – exclamă Calistene. – Pe această porțiune de mare, în spațiul pe care-l putem cuprinde cu privirea, s-a decis soarta războaielor persane: insulița aceea din apropierea orașului se numește Lades și acela este locul în care flota răsculaților greci a fost nimicită de persani.

– Calistene o să ne țină acum o lecție de istorie, ca și cum nu ne-ar fi fost de-ajuns cele ale unchiului său la Mieza – comentă Hefestion.

– Taci – îl astâmpără Alexandru. – Dacă nu cunoști trecutul, nu poți înțelege prezentul.

– Și acolo, pe promontoriul Micales – continuă netulburat Calistene – ai noștri au reglat conturile la douăzeci și cinci de ani după aceea. Flota se afla sub comanda regelui Spartei, Leotichides, iar cea persană era pusă pe uscat.

– Curios – observă Hefestion. – Astăzi, rolurile s-au inversat.

– Așa este – aprobă Alexandru – și oamenii noștri stau comod, la umbră, mâncând pâine proaspătă, în timp ce dușmanii se coc de trei zile la soare și mănâncă doar pesmeți, dacă i-or mai avea și pe ăia. Cred că deja se zgârcesc la apă și abia dacă mai beau un polonic pe zi de fiecare. Va trebui să se hotărască: ori atacă, ori pleacă.

– Privește – îi atrase atenția Hefestion. – Mașinile noastre de asediu se pun în mișcare. Până deseară vor ajunge sub zidurile orașului și vor începe să bată în fortificații.

Tocmai atunci, sosea un curier călare din partea Vârfului, aducând un mesaj. – Măria Ta! Un mesaj de la generalii Parmenion și Clito – spuse el și-i înmână o tăbliță.

Suveranul citi:

Parmenion și Clito către regele Alexandru, te salută!

Barbarii au încercat de trei ori să debarce în mai multe locuri de pe țărm pentru a se aproviziona cu apă, dar au fost respinși.

Zei să te aibă în pază.

– Minunat! – izbucni Alexandru. – Totul merge așa cum prevăzusem. Acum putem să și coborâm.

Îi dădu pinteni lui Ducipal și coborî la pas către golf pentru a ieși în întâmpinarea coloanei mașinilor de asediu care înaintau pe drumul spre Milet.

Îi ieși înaintea Eumene: – Ei? Cum este priveriștea de acolo de sus?

– Grozavă – răspunse Hefestion în locul regelui. – Se vede cum se rumenesc persanii la foc domol. Mai este puțin și o să fie copti așa cum trebuie.

– Știți cine a sosit?

– Nu.

– Apelles. A terminat tabloul ecvestru și vrea să ți-l arate, Alexandru.

– Oh, pe toți zeii! N-am timp de tablouri acum. Sunt la război. Mulțumește-i, plătește-l și spune-i c-o să ne vedem atunci când voi avea timp.

– Cum vrei, dar o să i se verse fierea-n sânge – mai spuse Eumene. – A, era să uit: nici o veste despre Memnon. Absolut nimic. Parcă s-ar fi evaporat.

– Nu prea cred – spuse regele. – Omul acela este prea viclean și, de asemenea, foarte periculos.

– De fapt, nici unul dintre noi nu l-a văzut. Nu știm nici cum arată la față. În plus, se spune că în timpul unei bătălii nu

are niciodată vreun semn care să-l deosebească de ceilalți soldați. Luptă purtând un coif corintian fără penaj, care îi acoperă complet fața și nu-i lasă liberi decât ochii. Este însă foarte greu să recunoști un om în învâlmășeala unei încăierări doar după privire.

– Ai dreptate. În orice caz, această dispariție a lui nu mă convinge. L-ați găsit pe medicul grec care l-a îngrijit? Parmenion spunea că este din Abydos: unul, pe nume Ariston.

– A dispărut și el.

– Țineți sub observație casa sa de la Djilah?

– Nu mai este nimeni acolo. Doar servitorii.

– Căutați-l în continuare. Ele este cel mai de temut dintre toți. El este cel mai periculos dintre toți dușmanii noștri.

– O să facem tot ce putem – răspunse Eumene și continuă să meargă alături de convoiul de mașini de război.

– Stai puțin! – îl întoarse din drum Alexandru.

– Aștept. Ce s-a întâmplat?

– Spuneai c-a venit Apelles?

– Da, dar...

– M-am răzgândit. Unde este?

– Jos, în tabăra de pe lângă corăbii. Am pus să i se pregătească un cort și o baie.

– Bine ai făcut. Ne vedem mai târziu.

– Dar ce... – începu Eumene, însă nu reuși să continue pentru că Alexandru pornise deja în plin galop spre tabăra de pe țărm.

Apelles era foarte furios pentru că nimeni nu-l băga în seamă și aproape nici unul dintre bădăranii aceia nu-l recunoscuse ca pe cel mai mare pictor al vremii sale; toți, însă, se întreceau în a o admira pe Kampaspe care se scălda goală în mare și se fâțâia peste tot într-un chiton milităresc care nu reușea să-i acopere nici măcar pubisul.

Fața pictorului se luminează când Alexandru coborî de pe cal și-i veni în întâmpinare cu brațele larg deschise. – Neprețuite maestre! Fii binevenit în modesta mea tabără, dar n-ar fi

trebuit... Aș fi venit eu să te văd, îndată ce mi-ar fi fost posibil. Eram nerăbdător să văd ce a creat geniul tău.

Apelles își înclină ușor capul. – N-aș fi vrut să te deranjez chiar în toiul asediului, dar, în același timp, de-abia așteptam să-ți arăt ce am lucrat.

– Unde este?– întrebă Alexandru, devenind în acel moment nerăbdător de-a binelea.

– Aici, în cort. Vino.

Suveranul observă că Apelles ceruse să i se înalțe un cort alb, astfel încât, înăuntru, lumina să fie lăptoasă și să nu altereze culorile tabloului.

Artistul îl conduse în interior și mai zăbovi o clipă pentru ca ochii tânărului rege să se acomodeze cu această lumină. Tabloul era ascuns vederii de o pânză ca o cortină și într-o latură ședea un servitor care ținea capătul unei sfori și aștepta porunca stăpânului. Între timp intrase în cort și Kampaspe, oprindu-se în apropierea lui Alexandru.

Apelles făcu un semn și slujitorul trase la o parte perdeaua, lăsând să se vadă tabloul.

Alexandru rămase mut de uimire în fața formidabilei forțe evocatoare a lucrării. Detaliile pe care le văzuse cândva abia schițate și-l încântaseră atât de mult încât credea că opera putea fi considerată încă de pe atunci ca terminată, parcă prinseseră și mai multă viață acum și străluceau însuflețite de un puternic dinamism, se încadrau într-o atmosferă densă și în vibrațiile miraculoase ale suprafețelor.

Înfățișarea lui Ducipal, în special, avea o forță expresivă atât de mare încât calul părea viu și parcă emana pe nări furia înțeleșării. Copitele sale păreau că trec de marginile verticale ale tabloului pentru a invada spațiul real, gata parcă să se năpustească asupra privitorului. Călărețul era și el formidabil, dar arăta cu totul altfel față de felul în care apărea în sculpturile lui Lisip. Pictorul ajunsese, datorită nuanțelor infinite ale culorilor, la un realism copleșitor: pe de o parte mai grăitor

decât bronzul, pe de altă parte oarecum mai uman în ce privea înfățișarea lui Alexandru.

Pe figura regelui se puteau citi nerăbdarea și ardoarea cuceritorului, trăsăturile suveranului erau pline de noblete, dar, în plus, se mai puteau vedea oboseala și sudoarea care-i lipeau de tâmpile șuvițele de păr în dezordine, ochii parcă ieșiți din orbite în efortul de a domina situația, fruntea pe care o încordare aproape dureroasă săpa brazde adânci, gâtul încordat cu vinele umflate de furia luptei. Acolo, pe cal, se afla un bărbat, în toată măreția sa, dar și cu truda și cu povara suferinței din acele momente. Și nu era un zeu, așa cum apărea în sculpturile lui Lisip.

Apelles pândea îngrijorat reacția regelui temându-se că dintr-o clipă în alta ar fi putut izbucni în unul din de-acum bine cunoscutele lui accese de furie. Alexandru, însă, îl îmbrățișă. – E minunat! Mă pot vedea pe mine însumi în toiul unei bătălii. Dar cum ai reușit? Eu stăteam în fața ta pe calul acela de lemn iar pe Ducipal l-ai văzut când îl scoseseși din grajd servitorii. Cum ai putut...

– Am vorbit cu oamenii tăi, Măria Ta, cu camarazii care-ți stau în preajmă când lupti, cu cei care te cunosc până în străfunduri. Și am vorbit și cu... – mai spuse plecând privirea –... cu Kampaspe.

Alexandru se întoarse către fata care-i arunca priviri cu două înțelesuri. – Ai fi atât de bună să ne lași singuri câteva clipe? – îi ceru el.

Kampaspe se arătă mirată și chiar puțin ofensată de o asemenea rugămințe, dar se supuse fără nici o vorbă. Îndată ce ea ieși, Alexandru reluă: – Îți aduci aminte de ziua în care am pozat pentru tine la Efes?

– Da – răspunse Apelles fără a pricepe unde bătea regele.

– Kampaspe a adus vorba despre un tablou pentru care ea pozase ca Afrodita și tu îl făcuseși pentru... Era gata să spună pentru cine, dar tu i-ai făcut semn să tacă din gură.

– Nu-ți scapă nimic.

– Un suveran este aidoma unui actor: trebuie să domine scena și nu-și poate permite momente de neatenție. Dacă nu face astfel, s-a sfârșit cu el.

– Așa este – îl aprobă Apelles, și-și ridică privirea gata să treacă prin marea încercare.

– Cine îți comandase tabloul acela?

– Vezi, Măria Ta, eu n-aveam de unde să bănuiesc că...

– Nu trebuie să ceri iertare. Un artist merge acolo unde este nevoie de el. Și este normal să fie așa. Vorbește fără teamă, nu ai de ce să te temi: ți-o jur.

– Memnon. Memnon era.

– Nu pot să-ți spun de ce, dar mi-am închipuit. Cine din părțile acestea și-ar fi putut permite să comande un asemenea tablou și de asemenea dimensiuni, purtând și semnătura marelui Apelles?

– Te asigur, însă, că nu...

Alexandru îl întrerupse. – Ți-am spus că nu trebuie să-mi mai explici nimic. Vreau doar să te rog să-mi faci un serviciu.

– Orice dorești, Măria Ta.

– Tu știi cum arată?

– Memnon? Sigur că da.

– Fă-mi, atunci, un portret al lui. Nici unul dintre noi nu l-a văzut vreodată și trebuie să-l putem recunoaște dacă ne trezim față în față cu el, înțelegi?

– Înțeleg, Măria Ta.

– Fă-l, atunci.

– Acum?

– Acum.

Apelles luă o tăbliță de ipsos și un cărbune și se puse pe treabă.

Barsines descălecă o dată cu copiii și se îndreaptă către casa în care nu se zărea decât lumina firavă a unei lămpi aprinse sub portic. Intră în atrium și se află în fața soțului său care se rezema într-o cârjă.

– Iubitul meu! – strigă ea și alergă către el îmbrățișându-l și sărutându-l pe gură. – Numai viață nu a fost asta fără tine.

– Tată! – strigară și copiii. Memnon îi strânse pe toți trei lângă el, cu ochii împăienjeniți de lacrimi.

– Haideți, veniți! Am pus să se pregătească de cină. Trebuie să sărbătorim.

Se aflau într-o casă frumoasă de pe o moșie aflată între Milet și Halicarnas, pusă la dispoziție de satrapul persan al Cariei.

Mesele fuseseră deja aranjate după obiceiul grecesc, cu paturi pentru meseni și cu un vas plin ochi cu vin de Cipru. Memnon îi invită pe soția și pe copiii săi să ia loc, întinzându-se și el pe unul dintre paturi.

– Cum te simți?– îl întrebă Barsines.

– Foarte bine, practic, m-am vindecat. Mă folosesc de cârjă pentru că doctorul m-a sfătuit să nu forțez deocamdată piciorul, dar mă simt bine și aș putea merge și fără ea.

– Dar rana te mai doare?

– Nu, leacul medicului egiptean a făcut adevărate minuni: rana s-a strâns și s-a uscat în numai câteva zile. Dar mâncați, vă rog.

Bucătarul grec aducea pâine proaspătă, gustări cu brânză și ouă răsoapte de rață, în timp ce ajutorul lui turna în castronașe o supă de bob, năut și mazăre.

– Ce-o să se întâmple acum? – întrebă Barsines.

– Am pus să vă vă aducă aici pentru că trebuie să vă spun lucruri foarte importante. Marele Rege m-a numit prin decret semnat chiar de el comandant suprem al regiunii Anatolia: asta înseamnă că pot da ordine chiar și satrapilor, pot angaja oameni și mi-a pus la dispoziție o grămadă de bani.

Băieții îl priveau fascinați și ochii le străluceau de mândrie.

– Vei porni, deci, din nou la război – fu concluzia lui Barsines care era mai puțin entuziasmată.

– Da, cât de curând. Și, legat de asta... – continuă bărbatul cu ochii ațintiți în jos ca și cum ar fi privit cu atenție vinul din cupa aflată în fața sa.

– Ce este, Memnon?

– Locul acesta nu este potrivit pentru voi. Va fi un război total, nu va exista un loc sigur pentru nimeni... – Soția sa clătina din cap de parcă nu-i venea să creadă cele ce auzea. – Trebuie să înțelegi, pentru că asta este și dorința Marelui Rege. Tu și copiii veți pleca la Susa și veți trăi la curte, respectați și tratați cu toată grija.

– Marele Rege ne vrea ca ostatici?

– Nu, nu cred, dar eu nu voi fi niciodată considerat un persan adevărat. Sunt un mercenar, o spadă de vânzare.

– Eu n-am să plec de lângă tine.

– Nici noi – adăugară într-un glas băieții.

Memnon oftă din greu. – Nu există altă posibilitate și nici altă cale. Veți pleca mâine. Un car vă va duce până la Kelainai și de acolo veți fi în siguranță. Veți călători pe calea regală unde nu vă va paște nici un pericol și veți ajunge la Susa pe la sfârșitul lunii viitoare.

Ascultându-l, Barsines își plecă privirea și două lacrimi fierbinți i se scurseră de-a lungul obrazilor.

– O să-ți scriu – continuă Memnon. – Vei avea mult mai repede vești de la mine pentru că mă voi putea folosi de curierii regelui, iar tu îmi vei putea scrie pe aceeași cale. Când totul se va sfârși, voi veni lângă voi la Susa și Marele Rege îmi va acorda cea mai înaltă dintre distincții și mă va răsplăti pentru serviciile pe care i le-am adus. – Vom putea, în sfârșit, să trăim în pace acolo unde vei dori tu, iubita mea, aici în Caria sau în palatul nostru de la Djelah, sau la malul mării în Pamphilia ca să ne ocupăm în tihnă de creșterea copiilor. Fii tare acum și nu face ca despărțirea noastră să fie și mai grea.

Barsines așteptă ca băieții să termine de mâncat, apoi îi trimise la culcare.

Se apropiară unul după altul de părintele lor și-l sărutară cu ochii scăldați în lacrimi.

– Nu vreau să văd lacrimi pe obrazul tinerilor mei războinici – spuse Memnon. Ei redeveniră serioși și-l priviră cu mândrie în timp ce el se ridica pentru a-i saluta. – Noapte bună, copiii mei. Să dormiți bine pentru că vă așteaptă un drum lung. Veți vedea lucruri minunate, palate scânteietoare în toate culorile curcubeului, lacuri și grădini ca-n basme. Veți avea ocazia să mâncați fructe și o sumedenie de bunătăți rare. Veți trăi aidoma zeilor. Hai, duceți-vă acum.

Copiii îi sărutară mâna după obiceiul persan și plecară în camera lor.

Barsines îi concedie pe servitori și-și urmă soțul în camera lui. Îl așează pe un fotoliu și pentru prima dată în viață făcu un lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată, fiind oprită până atunci de un puternic simț al pudorii în spiritul căruia fusese educată de mic copil: se dezbracă în fața bărbatului său și rămase goală în lumina roșiatică și blândă a lămpilor.

Memnon o privi cu admirație așa cum numai un grec putea contempla o asemenea frumusețe. Lăsă privirea să-i alunece încet pe pielea de culoarea ambrei, pe ovalul gingaș al feței sale, pe gâtul delicat, pe umerii rotunzi, pe sânii bine conturați,

cu sfârcuri mai închise la culoare și întărite, pe pielea catifelată a pântecelui, pe puful fin al pubisului.

Întinse brațele s-o cuprindă, dar ea se dădu înapoi și se întinse pe pat. Pe când el o privea cu ochii în flăcări, își depărtă coapsele cu o mișcare tot mai îndrăzneată, lăsând la o parte până și cea mai mică urmă de pudoare pentru a-i oferi soțului său toată excitația și plăcerea pe care i-o putea da, rămânând astfel o bună bucată de vreme.

– Privește-mă – îi vorbi. – Să nu mă uiți. Chiar dacă în patul tău vor poposi alte femei, chiar dacă îți vor oferi eunuci cu șoldurile rotunde, amintește-ți de mine, amintește-ți că nici o altă femeie nu ți s-ar putea dărui cu o asemenea dragoste pe care eu o am pentru tine și pe care o simt pârjolindu-mi inima și carnea.

Vorbea încet, dar, în același timp, răspicat și timbrul vocii sale avea aceeași căldură ca razele lămpii care i se așterneau pe pielea netedă și lucioasă ca bronzul, desenând pe corpul său forme minunate, ca un peisaj vrăjit.

– Barsines... – șopti Memnon dezbrăcându-se și el de mantia lungă cu care era îmbrăcat și ridicându-se în fața ei gol și plin de forță. – Barsines...

Corpul său parcă dăltuit în marmură, călit în sute de bătălii, era însemnat de nenumărate cicatrici și ultima rană îi brăzda coapsa ca o dâră rozalie, dar musculatura sa impunătoare, privirea sa hotărâtă emanau o energie formidabilă, neîmblânzită și cutezătoare, o vitalitate dincolo de orice limite.

Privirea ei îl mângâie tot timpul, insistent, pe când el se apropia cu pași mici. Când se lungi lângă ea, mâinile femeii zăboviră îndelung într-o atingere ușoară pe coapsele puternice, până sub pânțe, și gura ei îi stârni plăcerea în fiecare locșor al corpului. Se așază apoi deasupra, pentru a nu-i provoca dureri în zbaterea dragostei, și se lăsă pătrunsă mișcându-și șoldurile în același ritm extenuant al dansului cu care-l cucerise cândva, atunci când el o văzuse pentru prima dată în casa părintească.

Când se abandonară epuizați unul lângă altul, zorii începeau să apară peste crestele sinuoase ale dealurilor Cariei.

Bubuitul loviturilor date de berbecul de asalt care lovea fără răgaz zidurile Miletului răsuna ca un tunet și ajungea până la peretele abrupt al muntelui Latmos, iar pietrele aruncate de uriașele catapulte se puteau vedea chiar și de pe mare.

Amiralul persan își adună comandanții de escadre în cabina de la pupa navei sale pentru a hotărî ce era de făcut, dar rapoartele primite de la ofițerii săi nu erau încurajatoare: decizia de a porni într-o debarcare foarte riscantă, cu oamenii lihnii de foame și arși de sete, ar fi însemnat o adevărată sinucidere.

– Să mergem pe insula Samos – propuse un fenician din Arduș – să ne aprovizionăm cu apă și cu alimente și să ne întoarcem pentru a încerca o debarcare în forță împotriva corăbiilor macedonene ancorate la mal. Le-am putea incendia, atacând din spate armata aflată sub zidurile Miletului, făcând astfel posibil și un contraatac din partea forțelor care se află în oraș: atacatorii vor trebui să se apere pe două fronturi și pe un teren accidentat așa încât am putea avea șanse mari de succes.

– Da, sunt de acord și eu – spuse un comandant de escadră cipriot. – Dacă am fi atacat imediat, înainte ca inamicul să fi săpat șanțul de apărare în fața corăbiilor, am fi avut speranțe mai mari de izbândă, dar și așa cred că am putea reuși.

– De acord – acceptă amiralul persan, văzând că aproape toți cei prezenți gândeau cam la fel. – Vom merge pe insula Samos pentru a lua apă și provizii. Planul meu este acesta: după ce echipajele și trupele de asalt vor prinde iarăși puteri, ne vom folosi de vânt favorabil pentru a ne întoarce noaptea și a ataca tabăra lor navală. Dacă surpriza va reuși, îi vom da foc și vom ataca pe la spate armata de sub zidurile cetății Milet.

Puțin după aceea, un pavilion înălțat pe catargul navei amiral semnala flotei să coboare vâslele la apă și să se pregătească de pornire.

Corăbiile se aranjă disciplinate în rânduri de câte zece și, când tobele începură să bată în ritmul de croazieră, se puseră în mișcare către nord, în direcția insulei Samos.

Alexandru, aflat sub zidurile de pe latura nordică, îl auzi pe unul dintre oamenii săi strigând: – Pleacă! Flota persană pleacă!

– Minunat – spuse Seleucos care în acele momente îi servea drept aghiotant. – Orașul va trebui să capituleze. Nu mai au acum nici o speranță.

– Nu, așteaptă – îl temperă Ptolemeu. – Nava amiral semnalează ceva către cei din oraș.

Se vedeau, într-adevăr, semnale luminoase de la pupa marii corăbii care pornea către larg și la puțin timp după aceea veni și răspunsul: un steag lung, roșu, flutură de pe cel mai înalt dintre turnurile cetății Milet, apoi unul albastru și altul verde.

– Confirmă că au primit mesajul – le explică Ptolemeu – dar, din cauza soarelui nefavorabil, nu pot transmite nimic prin semnale luminoase.

– După tine, ce înseamnă asta? – îl întrebă Leonatos.

– Că se vor întoarce – răspunse Seleucos. – Eu cred că merg pe insula Samos ca să se aprovizioneze cu apă și cu alimente.

– Dar, la Samos, comandant este un atenian, aliat de-al nostru – replică Leonatos.

Seleucos ridică din umeri. – O să vezi că vor primi tot ce vor cere. Atenienii se tem de noi, dar nu ne iubesc. Este de-ajuns să arunci o privire la oamenii lor de aici. I-ai văzut vreodată luând parte la vreo petrecere sau la vreo sărbătoare împreună cu noi? Iar ofițerii lor? Te privesc de sus ca și cum ai fi un leproș și iau parte la adunările comandanților doar dacă primesc un mesaj semnat de Alexandru în persoană, altfel nici nu se mișcă. Eu cred că, la Samos, flota persană va primi tot ce are nevoie.

– Orice s-ar întâmpla, pentru noi este totuna – observă Alexandru. – Chiar dacă își vor potoli setea și-și vor umple burțile, persanii vor trebui să se gândească bine înainte de a debarca, dat fiind că eu nu am de gând să port o luptă navală. Nearchos este și el de acord cu mine. Singurul lucru pe care-l avem de făcut este să ținem sub observație, cu bărcile noastre rapide, intrarea în golf pentru a ne feri de un atac prin surprindere în toiul nopții sau la revărsatul zorilor. Spuneți-i asta și amiralului.

De-acum nu mai era nici o îndoială că flota persană se îndrepta către Samos, așa încât suveranul se întoarse sub zidurile orașului pentru a impulsiona asediul.

Lisimah era acela care dirija mașinile de asalt și tocmai dăduse ordin ca un berbec uriaș să se apropie de un loc în care o galerie săpată în timpul nopții slăbise întăriturile și provocase prăbușirea lor parțială.

– Vreau ca, începând din acest moment, zidurile să fie lovite fără oprire, zi și noapte, fără răgaz. Aduceți și toba mare de la Cheronea: bubuitul său trebuie să se audă până în cetate și să împrăstie panica. Și nu va trebui să se oprească decât atunci când zidurile vor cădea sub loviturile de berbec.

Doi călăreți intrară în galop în tabăra de pe țărm și-i transmiseră lui Nearchos ordinele regelui.

Amiralul trimise pe apă zece bărci având la bord vase cu ulei care trebuia aprins noaptea în caz de nevoie și ordonă să se aducă toba cea mare până sub zidurile cetății Milet.

Nu trecu mult timp și bărcile erau deja în larg, așteptând întoarcerea flotei persane. „Tunetul de la Cheroneea”, așa cum îl numeau acum soldații, se făcu auzit. Era, într-adevăr, ca un tunet înfundat, ritmat și amenințător, care parcă se izbea de pereții munților dimprejur și se răsfrângea către țarm. La acel tunet răspunseră curând loviturile asurzitoare ale berbecilor cu care sute de brațe loveau zidurile, în timp ce catapultele aruncau o mulțime de pietre pe metereze pentru a-i ține departe pe apărători.

Când o echipă obosea, era înlocuită de alta cu forțe proaspete și, când o mașină se defecta, era imediat înlocuită cu una în stare de funcționare: apărătorii cetății asediate nu aveau răgaz nici să respire.

La căderea întunericului, flota persană, profitând de briză se strecură în radă îndreptându-se cu pânzele ridicate către tabăra navală a lui Nearchos. Dar micile bărci vegheau din întuneric. Îndată ce văzură apropiindu-se siluetele uriașelor corăbii persane deschiseră vasele cu ulei și le vărsară în mare unul după altul, astfel încât să formeze un lanț lung. Apoi, îi dădură foc.

O barieră uriașă și șerpuitoare de flăcări izbucni pe suprafața întunecată a apelor luminând până departe și, imediat, trâmbițele detașamentelor de pe uscat sunară alarma. În scurt timp, tot țărmul era un furnicar de lumini și se auziră ordinele ofițerilor care, la lumina torțelor, pregăteau armata pentru a face față pericolului.

Văzând toate acestea, flota persană nici nu mai încercă măcar să treacă de linia de foc și comandanții corăbiilor dădură de îndată ordin să se vâslească îndărăt.

Când soarele se ridicase pe cer, golful era pustiu.

Nearchos fu primul care-i dădu de știre lui Alexandru:

– Mărite Rege, au plecat! Corăbiile persane au plecat din golf.

– Încotro au luat-o? – întrebă suveranul în timp ce ordonanțele îi aranjau armura și Leptine se afla în spatele lui cu obișnuita „cupă a lui Nestor”.

– Nu se poate ști, dar un observator aflat în dreptul promontoriului Micales spune că a văzut ultimele corăbii din convoi dispărând către sud. După părerea mea, au plecat și nu se mai întorc.

– Să te-asculte zeii, amirale.

În clipa aceea, intră și comandantul atenian Karilaos, înarmat până în dinți.

– Ce zici de asta? – îl întrebă Alexandru.

– Că am avut noroc – răspunse Karilaos. – În orice caz, eu m-aș fi luptat cu ei fără probleme în largul mării.

– Mai bine că s-a terminat așa – îi spuse Alexandru.
– Am cruțat corăbii și oameni.

– Și acum, ce facem? – întrebă Nearchos.

– Așteptați până la amiază: dacă nu se mai arată, dați corăbiile la apă și țineți-le la ancoră.

Cei doi ofițeri ieșiră, pornind spre echipajele lor. Alexandru încălecă, li se alătură lui Seleucos, Ptolemeu și Perdicas îndreptându-se către ziduri. Îl întâmpinară loviturile de berbec, bubuiturile „tunetului de la Cheronea” și, mai apoi, Parmenion.

Regele ridică privirea spre fortificații și observă că în ziduri se făcuse deja o spărtură care se lărgea cu fiecare lovitură și că soldații împingeau într-acolo un turn de asalt.

– Suntem gata să dăm atacul decisiv, Măria Ta! – urlă Parmenion ca să se facă auzit în hărmălaia aceea.

– Le-ai comunicat soldaților ordinele mele?

– Da. Fără măcel, fără violuri, fără jafuri. Cei care vor fi prinși cu așa ceva, vor fi executați pe loc.

– Ordinul a fost tălmăcit și pentru războinicii barbari?

– Și pentru ei.

– Foarte bine. Poți începe.

Parmenion făcu un semn către unul dintre oamenii săi care vântură de trei ori un steag galben. Turnul de asalt reîncepu să se miște, apropiindu-se tot mai mult de zid. Se auzi în clipele acelea un huruit asurzitor și o mare porțiune din zid se prăbuși sub loviturile de berbec, ridicând un nor de praf care nu mai lăsa să se deosebească atacatorii de apărători.

Între timp, turnul coborî o punte pe coama zidului și un detașament de macedoneni se avântă pe metereze pentru a-i respinge pe localnicii care încercau să apere spărtura deschisă de berbec. Se încinse o încăierare furibundă: mulți dintre atacanți se prăbușiră de pe înălțimea bastioanelor sau de pe puntea instalată de turnul de asalt, dar în curând reușiră să cucerească un cap de pod pe coama zidului și să-i alunge pe apărători, apoi începură să arunce săgeți și sulite către cei care se mai aflau de cealaltă parte a breșei deschise în zid.

Îndată ce se mai risipi pulberea, un detașament de „scutieri” porni la atac prin spărtura din zid, urmat de unități de asalt formate din traci și triballi.

Descurajați, epuizați de eforturile supraomenești depuse până atunci, luptătorii din Milet începură să cedeze teren și trupele lui Parmenion pătrunseră dincolo de ziduri.

Mulți dintre soldații aflați acolo, cei de condiție socială mai joasă, se predară și viața le fu cruțată, dar mercenarii greci și trupele de elită ale membrilor aristocrației, bănuind ce-i putea aștepta, alergară până în capătul opus al orașului, își lepădară armurile și se aruncară în mare de la înălțimea turnurilor, înotând cu disperare către mica insulă Lades, acolo aflându-se un fort în care ar fi putut încerca să-și salveze viața.

Alexandru intră călare în orașul cucerit și ajunsese de îndată la parapetul dinspre apus al zidurilor. Se vedeau în depărtare fugarii aflați acum în mijlocul golfului: unii, sfârșiți de oboseală, erau înghițiți de valuri, alții continuau să înainteze cu lovituri regulate de brațe către insuliță.

Regele se întoarce împreună cu Hefestion și ajunge în galopul calului la tabăra navală de la poalele muntelui Latmos, unde aproape toate navele fuseseră repuse pe linia de plutire. Urcă la bordul navei amiral și ordonă ca aceasta să se îndrepte către Lades.

Când erau gata să acosteze, văzu că supraviețuitorii asediului se aflau deja înăuntrul micului fort: având în mână doar spadele, tremurând de oboseală, încă uzi după traversarea golfului, păreau niște stafii. Alexandru îi spuse lui Hefestion să rămână pe loc și înaintă către ziduri.

– De ce ați fugit aici? – le strigă el.

– Pentru că acest loc este destul de mic pentru a putea fi apărat de puțini oameni.

– Câți sunteți? – mai întreabă Alexandru, aflat acum chiar sub ziduri. Hefestion și gărzile de corp veniră aproape de el pentru a-l apăra la nevoie cu scuturile, dar el îi trimise îndărăt.

– Destui pentru ca voi să nu-l puteți cuceri decât cu mare greutate.

– Deschideți poarta și nu veți păți nimic. Eu respect bravura și curajul.

– Cine ești tu, măi băiete? – întreabă cel care vorbise mai înainte.

– Sunt regele macedonenilor.

Hefestion dădu din nou ordin gărzilor să înainteze, dar Alexandru le făcu iarăși semn să nu se miște din loc. Aseiații se sfătuiră puțin între ei, apoi omul acela vorbi din nou:

– Am cuvântul tău de rege?

– Ai cuvântul meu de rege.

– Așteaptă, vin acolo.

Cu un zgomot de zăvoare, poarta fortului se deschise și apără bărbatul care vorbise. Avea cam cincizeci de ani, barba îi era lungă și neîngrijită și părul năclăit de sarea din apa mării; brațele îi erau uscățive și pielea zbârcită. Se afla, singur, în fața lui Alexandru.

– Pot să intru? – întreabă regele.

După ce l-au văzut la față pe Alexandru și au vorbit cu el, războinicii din Milet care se refugiaseră înotând până în insula Lades îi jurară credință. Cei mai mulți dintre ei, cam trei sute, se înrolară în armata macedonenilor pentru a participa la campania din Asia.

Orașul a fost respectat, nu a fost permis nici un jaf și s-a luat hotărârea de a se reface zidurile. La dorința regelui, Eumene a convocat consiliul orășenesc, a repus în drepturi instituțiile democratice și a stabilit ca aceleași dări care fuseseră plătite până atunci Marelui Rege să-i fie plătite acum lui Alexandru. Pentru că tot se întrunise consiliul, el ceru să i se achite cât mai repede, în avans, o parte din acești bani, dar și așa situația rămânea critică din cauza enormelor cheltuieli de război.

A doua zi, la adunarea comandanților armatei, secretarul le împărtăși celor de față situația financiară, cu o dare de seamă amănunțită asupra cheltuielilor, fapt ce le lăsă tuturor un gust amar în ciuda marilor victorii pe care le obținuseră până atunci.

– Eu nu înțeleg – spuse Leonatos. – Ar fi suficient să întindem mâinile ca să ne luăm tot ce ne trebuie. Orașul acesta este atât de bogat și noi i-am cerut doar o sumă infimă.

– Stai să-ți explic eu – interveni Ptolemeu condescendent.

– Vezi, Miletul face parte acum din regatul nostru: dacă l-am

jupui de bani ar însemna să facem același lucru și cu un oraș macedonean ca Aigai sau Drabescos.

– Dar regele Filip n-a procedat așa când a cucerit Olintul și Potideea – aminti Clito cel Negru.

Alexandru se încruntă, dar tăcu. Nici ceilalți nu mai spusera nimic. Seleucos rupse, într-un târziu, tăcerea: – Erau alte timpuri, Clito: regele Filip trebuia să dea un exemplu, noi însă vrem să unim toate ținuturile ce aparțin grecilor într-o singură patrie.

În acel moment Parmenion luă și el cuvântul: – Oameni buni, nu trebuie să ne batem capul cu asemenea probleme: ne-a mai rămas de eliberat doar Halicarnasul. Vom face și acest ultim efort și, după aceea, vom putea spune că ne-am îndeplinit misiunea.

– Crezi? – întrebă destul de iritat Alexandru. – Eu n-am afirmat niciodată așa ceva, n-am stabilit vreodată limitele și nici durata expediției noastre. Dar, dacă nu ești în stare, generale, poți să te întorci acasă în orice moment.

Parmenion își coborî privirea și-și mușcă buzele.

– Tata nu vroia... – încercă să spună Filotas.

– Știu foarte bine ce vroia să spună tatăl tău – îi replică Alexandru – și n-aveam de gând să jignesc un mare soldat. Generalul Parmenion a purtat, însă, multe bătălii, a condus multe asedii, n-a dormit atâtea nopți și nu mai este chiar tânăr. Nimeni nu l-ar condamna dacă ar vrea să se întoarcă în țară pentru o odihnă pe deplin meritată.

Parmenion își înălță fruntea și-și roti împrejur privirea ca un leu bătrân înconjurat de niște puiandri care devin prea insistenți și încep să-l sâcăie.

– N-am nevoie de odihnă – spuse el – și mai sunt încă în stare să-l învăț pe oricare dintre cei de aici, cu excepția regelui – dar se înțelegea foarte bine că vroia să spună, de fapt, „inclusiv pe rege” – cum se ține sabia în mână. Și, dacă trebuie ca doar eu însumi să decid în această privință, există o singură

modalitate de a reveni în patrie înainte ca expediția să se fi încheiat: transformat în cenușă și pus într-o urnă funerară.

Mult timp după ce sfârși de vorbit, domni o tăcere adâncă pe care o rupse în cele din urmă Alexandru: – Exact așa ceva mă așteptam să aud. Generalul Parmenion va rămâne cu noi ca să ne ajute cu curajul și cu experiența sa, iar noi îi mulțumim din toată inima. Dar, acum – continuă el – trebuie să vă comunic o hotărâre foarte importantă pe care am luat-o de curând și la care am meditat îndelung. Aceea de a renunța la flotă.

La spusele regelui, se stârni un freamăt în cortul regal.

– Ai hotărât să renunți la flotă? – repetă, nevenindu-i să creadă, Nearchos.

– Așa este – continuă netulburat regele. – Și evenimentele din ultimele zile au demonstrat că nu mai avem nevoie de ea. Ne sunt suficiente douăzeci de corăbii pentru a transporta mașinile de asediu demontate. Vom merge pe uscat și vom cuceri țărmul și porturile: în acest fel, flota persană nu va mai avea posibilitatea să acosteze nicăieri pentru a se aproviziona.

– S-ar putea, totuși, ca ei să debarce în Macedonia – remarcă Nearchos.

– I-am trimis deja o scrisoare lui Antipatros, recoman-dându-i să stea cu ochii în patru. Oricum, nu cred că persanii ar face așa ceva.

– O asemenea măsură ar economisi, cu siguranță, peste o sută cincizeci de talanți pe zi, bani pe care nu-i avem – interveni și Eumene – dar nu vreau să fac din asta doar o chestiune de bani.

– În plus – adăugă suveranul – faptul că nu vor mai avea o cale de scăpare pe mare îi va motiva și mai mult pe soldați. Chiar mâine îi voi comunica hotărârea mea lui Karilaos. Tu, Nearchos, vei prelua comanda micii flote pe care o vom mai păstra. Nu-i mult, dar contează.

– Fie așa cum spui, Măria Ta – se supuse amiralul. – Să sperăm că ai dreptate.

– Are sigur dreptate – declară Hefestion. – N-a greșit nici-odată de când îl cunosc. Eu sunt de partea lui.

– Și eu – spuse Ptolemeu. – Nu avem nevoie de atenieni. De fapt, sunt sigur că ne vor prezenta în curând nota de plată pentru colaborarea lor și va fi, negreșit, foarte pipărată.

– Atunci, sunteți cu toții de acord? – întreabă regele.

Cei de față răspunseră afirmativ, cu excepția lui Parmenion și a lui Clito.

– Clito și cu mine nu suntem de acord – spuse Parmenion – dar asta nu înseamnă nimic. Regele ne-a demonstrat până acum că nu are nevoie de sfaturile noastre. El știe, în orice caz, că se poate baza pe devotamentul nostru și că-l vom sprijini.

– Un sprijin de care nu ne putem lipsi – afirmă Alexandru. – În ce-l privește pe Clito, dacă n-ar fi fost el, aventura din Asia ar fi fost încheiată pentru mine. La Granicos, el a fost acela care a retezat brațul ce era gata să-mi ia capul: n-am să uit niciodată asta. Acum, hai să mâncăm. Mi s-a făcut o foame grozavă. Măine vom aduna toată armata și le voi comunica tot ce am hotărât.

Eumene anunță că adunarea luase sfârșit și dădu dispoziții să fie invitați la cină ofițerii atenieni precum și Calistene, Apelles și Kampaspe care acceptară cu mare plăcere. Chemă apoi și „însoțitoare” foarte grațioase și pricepute în a întreține buna dispoziție la un banchet al tinerilor. Toate erau din Milet, elegante și rafinate, strălucitoare în frumusețea lor brună și misterioasă ca a unor divinități orientale, zămislite din bărbați veniți de peste mări și din femei coborâte de-a lungul râurilor dinspre marile podișuri din străfundurile continentului.

– Aduceți-i una și generalului Parmenion! – strigă Leonatos. – Vrem să vedem dacă mai poate da lecții și în lupta cu sulita, nu numai cu sabia!

Gluma îi făcu să râdă pe toți și împrăstie încordarea acelor momente de răscruce. Deși nici unuia dintre ei nu-i era frică,

apropiata plecare a flotei era ca o despărțire definitivă: își lăsau în urmă patria, poate pentru totdeauna.

La scurt timp după ce începuse cina, Alexandru se ridică și plecă: se simțea puțin amețit de vinul de Cipru și deranjat de îndrăzneala din ce în ce mai mare a lui Kampaspe care mânca și bea cu mâna stângă, deși nici vorbă să fi fost stângace, ci pentru că umbla cu dreapta prin alte părți.

Îndată ce ajunsese afară, porunci să-i fie adus Ducipal și porni în galop în direcție opusă mării: vroia să simtă miresmele primăverii și să se bucure de luna plină care tocmai atunci răsărea.

Zece oameni din garda de corp îl urmaseră imediat, dar caii lor reușeau cu greu să se țină în urma lui Ducipal care nu-și încetinea galopul nici pe cărarea ce urca pe muntele Latmos.

Călări timp îndelungat, până când simți că sudoarea curgea de pe bidiviul său. Trecu la pas și continuă să înainteze pe podișul vălurit care se așternea în fața lui, presărat cu mici cătune și stâne izolate. Oamenii din gardă, cunoscându-și bine îndatoririle, nu se apropiau de el, dar îl urmăreau din priviri de la distanță.

Din când în când, se vedeau patrule călări macedonene care treceau în goana mare, stârnind lătratul câinilor de prin gospodăriile țărănești sau făcând să se ridice în zbor diferite păsări tulburate din odihna nocturnă. Armata macedoneană lua treptat în stăpânire teritoriile din interiorul Anatoliei, aflate sub domnia de secole a unor străvechi comunități tribale.

La un moment dat, văzu semne de agitație înaintea lui, pe drumul care ducea la micul orașel Alinda: mai mulți călăreți care alergau cu torțe, strigăte, ceartă.

Își luă de la oblâncul șei tradiționala pălărie macedoneană cu boruri largi, și-o puse pe cap, apoi se înfășură în mantia amplă și se apropie la pas.

Călăreții opriseră un car însoțit de doi oameni înarmați care opuneau rezistență cu lăncile în mâini și nu lăsau să fie dați jos călătorii.

Alexandru se apropie de ofițerul macedonean care comanda patrula și-i făcu un semn; acesta făcu un gest de enervare, dar razele lunii căzură pentru o clipă pe steaua albă, ca un craniu de bour, de pe fruntea lui Ducipal și atunci omul își recunoscă regele.

– Măria Ta, dar ce....

Alexandru îi făcu semn să vorbească în șoaptă și-l întrebă:

– Ce se întâmplă?

– Soldații mei au oprit carul acesta și vrem să știm cine este în el și de ce călătorește în toiul nopții însoțit de o escortă, dar ei nu vor să ne lase.

– Ordonă călăreților tăi să se dea înapoi și spune celor din escortă că nu vor păți nimic, că persoanele din car nu au a se teme de nimic, cu condiția să coboare singuri.

Ofițerul făcu întocmai, dar oamenii care apărau carul nu se mișcară din loc. De după o perdea se auzi, însă, o voce de femeie: – Ei nu înțeleg limba greacă, așteptați o clipă...

Îndată după aceea, o femeie cu fața ascunsă de un văl cobora cu mișcări grațioase, punând piciorul pe o mică treaptă. Alexandru îi spuse ofițerului să facă lumină cu torța și se apropie de misterioasa femeie.

– Cine ești? Cum de călătorești noaptea și cu o escortă înarmată? Cine mai este cu tine?

Femeia își arătă chipul de o frumusețe neasemuită, doi ochi mari negri cu gene lungi, buze cărnoase frumos desenate și, dincolo de toate, o atitudine mândră, demnă, ușor umbrită de un tremur de iritare.

– Mă numesc... Mitrianes – răspunse ea după o scurtă ezitare. – Soldații voștri mi-au ocupat casa și proprietatea de pe muntele Latmos, așa că m-am hotărât să merg la soțul meu, la Prusa, în Bitynia.

Alexandru schimbă o privire cu ofițerul și acesta o întrebă:

– Cine mai este în car?

– Copiii mei – spuse femeia și-i chemă. Coborâră doi adolescenți frumoși la înfățișare. Unul semăna mai mult cu mama

sa, celălalt însă era mult diferit: ochi verzi-albăstrii și părul blond.

Regele îi privi cu atenție. – Înțeleg limba greacă?

– Nu – răspunse femeia, dar lui Alexandru nu-i scăpă o privire de înțelegere pe care ea o adresase copiilor, parcă ar fi spus: „Lăsați-mă pe mine să vorbesc”.

– Soțul tău nu pare să fie persan: băiatul acesta are ochii albaștri și părul blond – afirmă regele și-și dădu seama că femeia se afla în încurcătură. Își scoase pălăria, descoperindu-și fața și se apropie și mai mult, fermecat de frumusețea ei și de aerul aristocratic al privirii sale.

– Soțul meu este grec și era... medicul satrapului Frigiei. Nu am vești de la el de mult timp și mă tem să nu i se fi întâmplat ceva rău. Încercăm să ajungem până la el.

– Nu acum, însă: este prea periculos pentru o femeie și pentru doi copii. Vei fi musafira mea în noaptea aceasta și mâine vei putea pleca mai departe cu o escortă mai puternică.

– Te rog, mărite domn, nu-i nevoie de așa ceva. Sunt sigură că nu ni se va întâmpla nimic dacă ne lași să plecăm. Avem drum lung de făcut.

– Fii liniștită. Nu trebuie să te temi de nimic, nici tu și nici fiii tăi. Nimeni nu va îndrăzni să-ți aducă vreo ofensă. – Se adresă apoi oamenilor săi: – Escortați-o în tabără!

Încălecă din nou și se îndepărtă, însoțit de garda de corp care nu-l scăpase din ochi nici o clipă. Pe drum, îl întâlniră pe Perdicas, îngrijorat de dispariția sa.

– Eu răspund de siguranța ta și dacă măcar mi-ai fi spus că vrei să pleci, aș fi...

Alexandru îl opri. – Nu s-a întâmplat nimic, prietene, și știu să mă păzesc și singur. Ce mai este pe acolo?

– Totul este ca de obicei, doar că vinul este prea tare: oamenii noștri nu prea sunt obișnuiți cu așa ceva.

– Va trebui să se obișnuiască și cu altele și mai și. Hai, să ne întoarcem.

Sosirea carului cu cei doi paznici străini trezire agitație și curiozitate în tabără. Peritas începu să latre și chiar și Leptine începu să pună întrebări: – Cine este în carul acela? Unde i-ați găsit?

– Pregătește o baie în cortul acela – îi porunci regele – și paturi pentru doi băieți și o femeie.

– O femeie? Cine este femeia asta, stăpâne?

Alexandru îi aruncă o privire aspră și Leptine se supuse fără a mai scoate vreo vorbă.

Îi spuse apoi fetei: – Spune-i că, după ce se va instala, o aștept în cortul meu.

Din pavilionul în care se ținuse consiliul de război, aflat destul de aproape, se auzeau strigăte dogite de cheflii, muzică dezordonată de fluier și de flaute, chicotelile femeilor și urletele lui Leonatos care se ridicau pe deasupra de toată hărmălaia.

Alexandru puse să i se aducă ceva de mâncare, smochine abia coapte, miere și lapte, apoi luă în mână portretul lui Memnon pe care Apelles îl lăsase pe masa lui, îl privi și rămase surprins de felul în care pictorul realizase expresia de inexprimabilă melancolie a acelui om.

Puse tăblița la loc pe masă și începu să citească scrisorile sosite în ultimele zile: o scrisoare a regentului Antipatros care-i spunea că situația era, în general calmă, exceptând pornirile necugetate ale reginei care insista să se ocupe de treburi de stat ce nu făceau parte dintre prerogativele sale și o scrisoare de la Olimpia prin care aceasta protesta pentru că regentul nu-i lăsa nici o libertate și nu putea acționa conform rangului și poziției sale.

Nu pomenea nimic despre darurile scumpe pe care i le trimisese după victoria de pe râul Granicos. Poate că încă nu le primise.

Când își înălță privirea de pe scrisori, ea se afla în fața lui. Având capul descoperit, ochii conturați ușor cu o linie neagră, după moda egipteană, corpul înfășurat într-o mantie de in verde brodată cu motive orientale, părul negru ca pana corbului adunat în creștet cu o panglică argintie după moda grecească, străina părea să păstreze în toată înfățișarea sa ceva din vraja razelor lunii sub care-i apăruse pentru prima dată.

Regele se apropie și ea îngenunche ca să-i sărute mâna.

– N-aveam de unde să știu, mărite doamne... Iartă-mă.

Alexandru îi luă mâinile într-ale sale și o îndemnă să se ridice iar fața ei veni atât de aproape de a lui încât îi simți parfumul părului: miros de violete.

Rămase împietrit. Niciodată până atunci nu simțise o dorință atât de imperioasă de a strânge o femeie la pieptul său. Ea înțelese ce se petrecea cu bărbatul din fața ei și, în același timp, simți în privirea lui o forță aproape de neînvins care o atrăgea, așa cum un fluture de noapte este atras de lumina unei lămpi.

Puse ochii în pământ și spuse: – I-am adus pe fiii mei ca să-ți prezinte omagiile lor. – Se dădu îndărăt până la intrarea în cort și-i chemă înăuntru pe băieți.

Alexandru se apropie de tava cu dulciuri și fructe. – Vă rog, gustați ceva, nu vă sfițiți. – Dar, pe când se întorcea

adresându-se copiilor, privirea sa surprinse într-o fracțiune de secundă ceea ce se petrecuse cât ai clipi în spatele său.

Unul dintre băieți văzuse portretul lui Memnon rezemat pe masă și nu-și putuse opri un gest de totală surpriză pe care mama sa îl oprise cu o privire și cu o ușoară apăsare a mâinii pe umăr.

Regele se prefăcu că nu observase nimic. Repetă doar: – Nu vreți să luați nimic? Nu vă este foame?

– Îți mulțumim, mărite Domn – răspunse femeia – dar suntem foarte obosiți de pe drum și am dori doar să ne retragem dacă nu ai nimic împotrivă.

– Sigur că da. Vă rog să mergeți la culcare. Leptine va duce această tavă la voi în cort: dacă vă va fi sete sau foame în timpul nopții, le veți avea la îndemână.

O chemă pe fată ca să-i conducă pe oaspeți, se întoarce în fața mesei, se așează și luă din nou în mână portretul dușmanului său, ca și cum ar fi vrut să descopere în privirea acestuia secretul misterioasei sale energii.

Tabăra era cufundată într-o tăcere adâncă și trecuse de miezul nopții. Câțiva ostași din gardă își făcură rondul de inspecție și ofițerul se convinse că santinelele de la posturile fixe erau numai ochi și urechi. Când se stinseră ultimele ecouri ale schimburilor de parolă, o siluetă înfășurată într-o mantie ieși pe furiș din cortul oaspeților și se îndreptă către cel al regelui.

Peritas dormea în cușca sa și nu simțea decât briza sărată a mării care ducea spre necuprinsul câmpiei orice alt miros. Cele două santinele din fața pavilionului regal stăteau rezemate în sulite, de o parte și de alta a singurei intrări.

Misterioasa siluetă se opri puțin pentru a le privi, apoi se îndreptă fără șovăire spre ei, în loc deschis, ținând în mâini o tavă.

– Este Leptine – spuse unul dintre cei doi.

– Salutare Leptine. De ce nu vii mai târziu să ne ții de urât și nouă? Tare mai suntem obosiți și singurei!

Femeia dădu din cap în semn că era obișnuită cu asemenea glume, îi invită să ia câteva prăjituri de pe tavă și intră în cort.

La lumina tremurândă a celor două opaițe, își dădu valul la o parte și apăru chipul mândru al musafirei străine. Zăbovi cu privirea pe portretul lui Memnon care se afla tot pe masă și-l atinse delicat cu vârfurile degetelor, apoi își scoase din păr un ac lung cu măciulie de chihlimbar și se apropie cu pas ușor de perdeaua care despărțea patul regelui de restul cortului. Acolo nu se vedea decât lumina slabă a unui alt opaiț. Dădu perdeaua la o parte. Alexandru dormea întins pe spate, învelit doar cu tunica militară și având atârnată pe perete armura luată din templul Atenei de la Troia.

Exact în aceeași clipă, la mare depărtare, în iatacul său din palatul de la Pella, regina Olimpia se frământa în somn chinuită de un vis urât și, apoi, deodată, se ridică în capul oaselor și slobozi un urlet ascuțit care-ți îngheța sângele în vine și care răsună în camerele învăluite în tăcere ale palatului regal.

Femeia căută locul în care trebuia să se afle inima lui Alexandru, ținând acul de păr în mâna stângă, apoi înălță dreapta pentru a lovi în măciulia de chihlimbar, dar, în aceeași clipă, regele se trezi și o fulgeră cu o privire ca de foc. Poate că nu era decât umbra piezișă a opaițului, dar ochiul său stâng, negru ca bezna nopții, făcea ca el să pară o ființă de pe alte tărâmură, asemenea titanilor, poate chiar un monstru mitologic. Mâna femeii se opri în aer la mijlocul drumului, incapabilă să mai dea lovitura mortală.

Alexandru se ridică încet, apropiindu-și pieptul de acul de bronz până când în vârful acestuia apăru o picătură din sângele său. Continua s-o privească ținând în ochi fără să clipească.

– Cine ești? – o întreabă când fu în picioare în fața ei. – De ce vrei să mă ucizi?

Femeia lăsă acul să-i cadă din mână și izbucni în plâns acoperindu-și fața cu mâinile.

– Spune-mi cine ești – o întrebă din nou Alexandru.

– Nu-ți fac nimic. Am observat ce reacție a avut fiul tău când a văzut portretul lui Memnon pe masa mea. El este soțul tău, așa-i? Așa este? – repetă el pe un ton mai ridicat, apucând-o de încheietura mâinilor.

– Mă numesc Barsines – răspunse femeia cu o voce stinsă și fără a ridica privirea – și sunt soția lui Memnon. Nu-i pedepsi pe fiii mei, te rog, și, dacă ai teamă de zei, nu mă dezonora. Soțul meu va plăti o răscumpărare foarte mare, oricât de mare, pentru a-și vedea familia liberă.

Alexandru o făcu să-si ridice fața, o privi drept în ochi și simți că parcă lua foc. Înțelese că, dacă ar fi reținut-o alături de el, femeia aceea ar fi putut face din el orice ar fi dorit. Și în privirea ei se ghicea, însă, un freamăt ciudat, altul decât teama unei mame sau a unei femei singure și captive. Se vedeau în ochii ei străfulgerările unei puternice și misterioase emoții, dominată și poate reținută de o voință care mai rezista încă, deși era pusă serios la încercare. O întrebă:

– Unde este Leptine?

– La mine în cort, păzită de fiii mei.

– Și i-ai luat mantia...

- Da.
- I-ai făcut ceva rău?
- Nu.

– O să te las să pleci și taina aceasta va rămâne între noi. Nu-i nevoie de nici o răscumpărare, eu nu mă războiesc cu femeile și cu copiii: când voi da ochi cu soțul tău mă voi bate chiar eu cu el și-l voi învinge dacă voi ști că premiul vei fi tu. Du-te acum și trimite-o aici pe Leptine. Măine o să pun să fii condusă încotro vei dori.

Barsines îi sărută mâna bolborosind pe limba ei cuvinte de neînțeles, apoi se îndreaptă spre ieșire. Alexandru, însă, o opri din drum:

- Stai puțin.

Se apropie, în timp ce ea îl privea cu ochii strălucitori, cu genele tremurând, îi luă fața în palme și îi sărută buzele.

- La revedere. Să nu uiți de mine.

O conduse afară din cort și privi îndelung în urma ei, pe când cei doi *pezeteri* de gardă, văzându-l pe rege, stăteau țepeni ca sulilele din mâinile lor.

Leptine se întoarse puțin după aceea, supărată și tulburată pentru că fusese sechestrată de doi băiețandri, dar Alexandru o liniști:

– Nu trebuie să-ți faci griji, Leptine: femeia se temea doar că ar putea păți ceva. I-am spus să nu-și facă probleme. Du-te acum să te culci, poate că ești obosită.

O sărută și se culcă și el.

A doua zi porunci ca Barsines să fie condusă până pe malurile râului Meandros cu un permis de liberă trecere semnat de el însuși și însoți și el micul convoi pe o distanță de zece stadii.

Când îl văzu oprindu-se, Barsines se întoarse pentru a-l saluta cu un semn din mână.

- Cine este omul acela? – întrebă Phraates, mezinul.
- De ce avea pe masă portretul tatălui nostru?

– Este un mare războinic și un om drept – răspunse Barsines. – Nu știu de ce avea pe masă portretul tatălui vostru: poate pentru că Memnon este singurul om din lume care se poate măsura cu el.

Se întoarse din nou și-l văzu pe Alexandru tot acolo, nemișcat, călare pe Ducipal, pe creasta bătută de vânturi a unui deal. Așa îl păstră în minte pentru totdeauna.

Memnon mai rămase zece zile pe dealurile din jurul orașului Halicarnas, așteptând ca toți soldații săi care scăpaseră cu viață din bătălia de pe Granicos, cam o mie, să i se alătore și să refacă formațiile. Apoi, într-o noapte, intră călare în oraș, singur, înfășurat într-o mantie și cu un turban persan care îi acoperea aproape în totalitate fața; se îndreptă către Casa Consiliului.

Marea sală de adunări se înălța în apropierea giganticului Mausoleu, impunătorul mormânt al fondatorului dinastiei din Caria, Mausol, cel care făcuse din acest oraș capitala regatului său.

Luna scălda în lumină grandioasa construcție: un cub de piatră care purta în partea de sus un lung șir de coloane ionice, deasupra cărora se înălța o piramidă în trepte ca suport pentru cvadriga de bronz ce purta efigia suveranului dispărut.

Părțile sculptate, operă a celor mai mari sculptori ai generației precedente, Scopas, Briaxis, Leohares, înfățișau episoade din mitologia greacă al cărei patrimoniu făcea de-acum parte din cultura acelor ținuturi, în special subiectele care se potriveau mediului asiatic, cum ar fi lupta dintre greci și amazoane.

Memnon se opri o clipă pentru a privi mai atent un basorelief în care un războinic grec înșfăcase de păr o amazoană și îi apăsa cu cruzime spinarea. Întotdeauna își pusese întrebarea de ce oare în arta grecească, atât de sublimă în exprimările ei, existau o mulțime de scene de violență față de femei. Trăsese concluzia că era vorba, pur și simplu, de frică,

tocmai acea frică din cauza căreia își țineau soțiile ferecate în ginecee, astfel încât, atunci când participau la viața socială, trebuiau să recurgă la prezența unor „însoțitoare”.

Se gândi la Barsines care trebuia să fie de-acum în siguranță în călătoria ei pe Calea Regală, drumul cu porți de aur, și fu cuprins de amintiri amare. Își amintea picioarele ei ca de gazelă, pielea brună, parfumul de violete al părului, timbrul senzual al vocii, mândria aristocratică a întregii sale comportări.

Îndemnă calul cu călcâiele și merse mai departe, încercând să-și alunge melancolia care, în acele momente, făcea ca puterile extraordinare acordate de Marele Rege în persoană să nu-i mai ofere o satisfacție prea mare.

Trecu prin fața statuii din bronz a celui mai ilustru dintre locuitorii orașului Halicarnas, marele Herodot, cel ce scrisese monumentalele *Istории*, cel care descrisese cel dintâi ciocnirea titanică dintre greci și barbari din timpul războaielor persane, el fiind, poate, singurul care înțelesese adevăratele lor motive deoarece se trăgea din tată grec și mamă asiatică.

Ajuns în fața clădirii Consiliului, descălecă, urcă scara monumentală iluminată de felinarele uriașe care ardeau pe două șiruri de trepiede și bătu de mai multe ori la ușa mare de la intrare, până ce veni cineva să-i deschidă.

– Sunt Memnon – spuse el arătându-și chipul. – Am sosit adineiori.

Fu condus în sala de adunări unde se aflau toate autoritățile civile și militare ale orașului: comandanții persani ai garnizoanei, generalii atenieni Efialtes și Trasibul care comandau trupele de mercenari și satrapul Cariei, Orontobates, un persan gras care ieșea imediat în evidență prin hainele sale luxoase, cerceii, inelul de mare preț și strălucitorul *akinake* din aur masiv care-i atârna la sold.

Era de față și regele Cariei, Pixodaros, un bărbat cam de patruzeci de ani, cu o barbă neagră și părul ușor încărunțit la tâmple. Cu doi ani înainte, își oferise fiica de soție unuia dintre

prinții Macedoniei, dar căsătoria nu mai avusese loc astfel încât atenția lui se îndreptase către noul satrap persan al Cariei, Orontobates, care era acum ginerele său.

Pentru cei care trebuiau să conducă adunarea fuseseră pregătite trei scaune: două erau deja ocupate de Pixodaros și de Orontobates, iar Memnon fu invitat să ia loc pe al treilea, la dreapta satrapului persan. Era clar că așteptau cu toții ca el să ia cuvântul.

– Bărbați din Halicarnas și din Caria – începu Memnon – Marele Rege mi-a conferit o responsabilitate uriașă, aceea de a opri înaintarea suveranului macedonean și eu vreau să-mi fac datoria cu orice preț.

„Sunt singurul de aici care a dat ochii cu Alexandru și care a luptat cu lancea și cu sabia împotriva armatei macedonene; vă asigur că este un adversar de temut. Nu numai că, pe câmpul de luptă, este îndrăzneț peste măsură, dar, în plus, este abil și imprezvizibil. Din modul în care a cucerit orașul Milet ne putem da seama de ce este în stare, chiar și în condițiile unei totale inferiorități pe mare.

Nu intenționez să mă las luat prin surprindere: orașul Halicarnas nu va cădea. Îl vom obliga să-și macine forțele sub zidurile noastre până când va fi epuizat. Noi vom primi în continuare întăriri pe mare, acolo unde flota noastră este stăpână și vom putea rezista la nesfârșit. Când, în cele din urmă, va sosi momentul potrivit, vom ieși din cetate și-i vom zdrobi pe războinicii săi sleiți de puteri.

Iată care este planul meu: în primul rând, nu-l vom lăsa să se apropie cu mașinile lui de război, puternice și eficiente, proiectate special pentru regele Filip de către cei mai buni ingineri ai Greciei. Îl vom înfrunta folosind propriile lui arme: macedoneanul a împiedicat flota noastră să se aprovizioneze cu apă și cu alimente punând stăpânire pe porturi, iar noi vom face același lucru, nelăsându-l să-și descarce mașinile de pe corăbii în apropierea orașului nostru. Vom trimite detașamente

de călăreți și trupe de asalt în cel mai mic golfuleț existent până la o distanță de treizeci de stadii de Halicarnas.

Asta nu este totul. Singurul punct în care ar putea încerca să ne atace este sectorul de nord-est al zidurilor noastre. Vom săpa acolo un șanț lung de patruzeci de picioare și larg de optsprezece, astfel încât, chiar dacă ar reuși să-și debarce pe uscat mașinile de asalt, nu s-ar putea apropia cu ele de oraș.

Pentru moment, asta-i tot. Faceți în așa fel încât lucrările să înceapă chiar de mâine în zori și să continue fără răgaz, ziua și noaptea.”

Toti cei prezenți fură de acord cu acest plan care părea deosebit de bun și ieșiră pe rând din sală răspândindu-se pe străzile orașului scaldate în razele lunii pline. Mai zăboviră doar cei doi atenieni: Trasibul și Efialtes.

– Vreți să-mi spuneți ceva? – vru să știe Memnon.

– Da – răspunse Trasibul. – Efialtes și cu mine am vrea să știm până în ce grad ne putem baza pe tine și pe oamenii tăi.

– Aș putea să vă întreb și eu același lucru – ripostă Memnon.

– Vroiam, de fapt, să spunem – interveni Efialtes, o nămi-lă de om înaltă de cel puțin șase picioare și cu o constituție herculeană – că pe noi ne mână în luptă ura împotriva macedonenilor care ne-au umilit patria, obligând-o să accepte condiții de pace rușinoase: am devenit mercenari pentru că era singurul mod în care puteam lupta cu dușmanul fără a provoca neplăceri orașului nostru. Dar tu? Ce te face să lupți? Cine ne garantează că vei rămâne credincios acestei cauze chiar și atunci când nu-ți va mai conveni? Nu ești, de fapt, decât un...

– Mercenar de profesie? – îl întrerupse Memnon. – Da, așa este. Dar tot așa sunt și oamenii voștri, de la primul până la ultimul. Astăzi, pe piața războiului, voi oferiți cele mai multe săbii mercenare. Pretindeți că ura voastră este o garanție. Ar trebui să vă cred? De-atâtea ori am văzut cum frica este mai puternică decât ura și același lucru s-ar putea întâmpla și cu voi.

„Eu nu am altă patrie decât onoarea și cuvântul dat; trebuie să aveți încredere în el. Nimic nu este mai important decât asta și familia mea.”

– Este adevărat că Marele Rege i-a invitat la Susa pe soția și pe fiii tăi? Și dacă este adevărat, asta nu înseamnă, oare, că nici măcar el nu are încredere în tine și că-i ține ostatici?

Memnon îndreptă spre ei o privire ca de gheață: – Pentru a-l înfrânge pe Alexandru, voi avea nevoie de credință și de supunere oarbă din partea voastră. Dacă veți pune la îndoială cuvântul meu de onoare, n-am nevoie de voi. Plecați unde doriți, vă scutesc de orice obligații pe care vi le-ați asumat. Hai, plecați cât mai aveți timp.

Cei doi generali atenieni părăură să se consulte o clipă din priviri, apoi Efialtes spuse: – Vroiam doar să aflăm dacă tot ce se spune despre tine este adevărat. Acum știm. Contează pe noi până la capăt.

Cei doi ieșiră și Memnon rămase singur în sala acum pustie.

După ce se sfătui cu ofițerii săi, Alexandru părăsi tabăra de lângă Milet, în timp ce oamenii lui Nearchos începeau să demonteze mașinile de asediu pentru a le încărca pe corăbii și pe barcazele ancorate la mică distanță de plajă. Amiralul intenționa ca, îndată ce se termina această operațiune, să caute un loc de acostare cât mai apropiat de Halicarnas. Rămăsese împreună cu doi căpitani atenieni care comandau cele două mici escadre de trireme de luptă.

Pe plajă era un furnicar de soldați și se auzeau glasuri răstite și tot felul de zgomote: lovituri de maiuri, comenzi, strigătele ritmate ale echipajelor care trăgeau de pe barcaze grinzele uriașe demontate, pentru a le ridica la bordul corăbiilor.

Regele aruncă o ultimă privire asupra a ce mai rămăsese din flota aliată și asupra orașului care se întindea, acum liniștit, de-a lungul promontoriului și dădu semnalul de plecare. În fața sa se vedea o vale mărginită de povârnișurile acoperite cu măslini ale muntelui Latmos, la nord, și ale muntelui Grios, la sud. Pe fundul văii se strecura drumul prăfuit care ducea spre orașul Mylasa.

Vremea era caldă și senină, argintiul frunzelor de măslin se așternea peste dealuri, iar pe câmpurile cu maci înfloriți cocostârci albi ciuguleau prin pâraie după broscuțe sau peștișori. La trecerea armatei, își ridicau curioși capul cu cioc lung și continuau să-și caute mai departe hrana.

– Tu crezi în povestea cu cocostârcii și cu pigmeii? – îl întreabă Leonatos pe Calistene ce călărea alături de el.

– Deh, Homer vorbește despre asta și mulți consideră demne de crezare cele spuse de Homer – răspunse nu prea convins Calistene.

– O fi... Îmi aduc aminte de lecțiile bătrânului Leonidas: vorbea despre luptele neîncetate dintre cocostârci, care încercau să fure în cioc copiii pigmeilor, și pigmeii care încercau să spargă ouăle cocostârcilor. Mie mi se par doar povești de adormit copiii, dar, dacă Alexandru vrea să ajungem chiar la capătul celălalt al imperiului persan, poate că vom vedea și noi acele ținuturi ale pigmeilor.

– Poate – răspunse Calistene ridicând din umeri – dar, în locul tău, eu n-aș fi chiar atât de sigur. Vezi tu, astea sunt povești populare. Se pare că, urcând în sus, pe cursul Nilului, ar fi posibil să întâlnești pitici cu pielea neagră, dar mă îndoiesc că ar putea fi înalți doar de-o șchioapă, așa cum se spune în povești și că doboară spicele de grâu cu securea. Asemenea povești se modifică o dată cu scurgerea timpului și trecând din gură în gură. De exemplu: dacă eu aș începe să spun altora despre cocostârci că fură copiii pigmeilor pentru a-i duce în familiile care nu au copii, aș adăuga un amănunt fantastic la o poveste deja exagerată, dar fără a fi vorba despre ceva chiar de necrezut. Mă înțelegi?

Leonatos era destul de nedumerit. Privi înapoi pentru a se uita la catării săi ce cărau mai mulți saci grei.

– Ce este în sacii aceia? – îl întreabă Calistene.

– Nisip.

– Nisip?

– Chiar nisip.

– Dar pentru ce?

– Îmi trebuie ca să mă antrenez pentru luptă. Mergând în direcția asta, s-ar putea să întâlnim doar un teren stâncos așa

că n-aș mai avea posibilitatea să mă antrenez. Astfel încât, car după mine nisipul care-mi trebuie.

Calistene clătină din cap a mirare și-și îndemnă calul cu călcâiele. Puțin după aceea, trecu pe lângă el Seleucos care se grăbea în galop spre capul coloanei. Se opri lângă Alexandru și-i arătă acestuia ceva de pe creasta muntelui Latmos.

– Ai văzut ce-i acolo?

Regele privi în direcția indicată.

– Ce este?

– Am trimis doi cercetași să vadă despre ce este vorba: este o doamnă în vârstă care vine în urma noastră de azi-dimineață împreună cu suita ei.

– Pe Zeus! La orice m-aș fi așteptat pe aceste pământuri, numai nu să fiu urmărit la distanță de o doamnă în vârstă.

– Poate că are și ea chef de oarece! – rânji Lisimah care călărea la câțiva pași în urmă și auzise totul.

– Nu vorbi prostii – îl puse la punct Seleucos. – Ce crezi că ar trebui să facem, Alexandru?

– Sunt sigur că nu reprezintă un pericol. Dacă are nevoie de noi, se va arăta la față. Nu cred că este cazul să ne facem griji.

Continuă să meargă la pas, sub protecția unor grupe de cercetași călări care asigurau flancurile și avangarda, până ce ajunseră la un platou larg de unde valea începea să se deschidă în formă de pâlnie în direcția orașului.

Se dădu semnalul de popas și „scutierii” înălțară câteva umbrare de pânză pentru a-i adăposti pe rege și pe comandanți.

Alexandru se rezemă de trunchiul unui ulm și bău câteva înghițituri de apă dintr-o ploscă. Începea să se facă de-acum foarte cald.

– Avem musafiri – observă Seleucos.

Regele se întoarse către deal și văzu un bărbat mergând pe jos și ducând de frâu o catârcă albă pe care călărea o femeie destul de în vârstă și cu haine scumpe. În urma ei, un alt ser-

ditor purta o umbrelă de soare uriașă, iar un al treilea alunga muștele cu o apărătoare din păr de cal.

În urma lor venea o escortă anemică de oameni înarmați, cu o înfățișare de alminteri foarte pașnică, și, la mică distanță, se afla un mic convoi de care de diferite dimensiuni și de animale de povară.

Când ciudata caravană ajunsese la o distanță de o jumătate de stadiu, se opri. Unul dintre oamenii din escortă se apropie de locul în care Alexandru se odihnea la umbra ulmului și ceru să fie condus în fața regelui.

– Mărite Rege, stăpâna mea, Ada, regina Cariei, îți cere s-o primești.

Alexandru făcu un semn către Leptine să vină să-i aranjeze mantia și părul și să-i așeze coroana, apoi răspunse:

– Stăpâna ta este binevenită oricând dorește.

– Chiar și acum? – întrebă străinul într-o greacă vorbită cu un puternic accent oriental.

– Chiar și acum. Nu avem mare lucru să-i oferim, dar am fi onorați dacă ar veni să se așeze la masa noastră.

Eumene, înțelegând pe dată situația, dădu ordin să fie ridicat imediat măcar acoperișul cortului regal, astfel încât oaspeții să poată șede la umbră și puse să se aducă în cea mai mare grabă mese și scaune, toate acestea fiind deja gata când văzură că regina era pe punctul de a sosi.

Un grăjdar se puse în patru labe și nobila musafiră descălecă punând piciorul pe spinarea sa ca pe un scăunel. Înaintă apoi spre Alexandru care o aștepta cu un aer deosebit de respectuos.

– Fii bine venită, mărită Doamnă – i se adresă el într-o greacă desăvârșită. – Vorbești limba mea?

– Sigur că o vorbesc – răspunse doamna căreia i se adusesse un mic tron din lemn sculptat, descărcat cu repeziciune din unul dintre carele care formau convoiul. – Pot să mă așez?

– Te rog – o invită regele și se așeză și el, înconjurat de camarazii săi. – Aceștia de față sunt prietenii mei, mai mult

decât frați, și fac parte din garda mea de corp: Hefestion, Seleucos, Ptolemeu, Perdicas, Crater, Leonatos, Lisimah, Filotas. Cel de aici, de lângă mine, cu un aer mai oficial – și nu se putu abține să nu surâdă pe jumătate – este secretarul meu general, Eumene din Cardia.

– Te salut, secretare – îl salută nobila doamna înclinând grațios capul spre el.

Alexandru o privi: era între cincizeci și șaiszeci de ani, poate mai curând spre șaiszeci. Nu-și vopsea părul și nici nu-și ascundea nici tâmplele acum ușor încărunțite, dar trebuie că fusese la viața ei o femeie foarte frumoasă. Veșmântul carian de lână lucrată fin, având carouri brodate fiecare cu o scenă mitologică se înfășura în jurul unui trup care, cu numai câțiva ani înainte, fuseseră, probabil, foarte atrăgător.

Ochii îi erau de culoarea ambrei, luminoși și senini, marcați de un machiaj delicat, nasul drept, pomeții ieșiți în relief, totul îi dădea o expresie de mare demnitate. Purta părul strâns într-un coc, și deasupra avea o diademă subțire de aur împodobită cu lapislazuli și turcoaze, dar atât îmbrăcămintea, cât și întreaga atitudine trădau o melancolie cumva învechită, ca și cum viața n-ar mai avut o prea mare însemnătate pentru ea.

Formulele de protocol și prezentările luară ceva timp. Alexandru observă că Eumene scria ceva în grabă pe o tăbliță și că i-o puneă în față pe masă. Trase cu coada ochiului și putu citi:

Persoana care se află în fața ta este Ada, regina Cariei. A fost căsătorită cu doi frați ai săi, dintre care unul mai tânăr decât ea cu douăzeci de ani, amândoi morți. Ultimul dintre frații săi este Pixodaros, care ți-ar fi putut fi socru și care a îndepărtat-o de la putere. Această întânire ar putea avea rezultate foarte interesante. Profită de ocazie.

Abia terminase de citit acele câteva rânduri, că personajul care stătea așezat în fața sa spuse: – Sunt Ada, regina Cariei,

și acum trăiesc sechestrată în mica fortăreață de la Alinda. Sunt sigură că fratele meu m-ar fi izgonit și de acolo, dacă ar fi avut puterea s-o facă. Viața și soarta nu mi-au dăruit copii și mă apropii acum de bătrânețe cu amărăciune în suflet, dar, mai ales, îndurerată de felul în care se poartă cu mine cel mai mic și cel mai mizerabil dintre frații mei, Pixodaros.

– Cum naiba ai făcut să afli toate astea? – murmură Alexandru către Eumene, aflat alături de el.

– Îmi fac datoria – șopti ca răspuns secretarul. – De altfel, te-am mai scos o dată din necazurile pe care erau pe cale să ți le aducă acest neam, ai uitat?

Alexandru își aminti furia tatălui său în ziua în care împiedicase căsătoria dintre fratele său vitreg, Arrideus, și fiica lui Pixodaros și zâmbi în sinea sa, reflectând la ciudățeniile destinului: nobila aceea, cu aspect și comportare atât de deosebite, pe care nu o cunoscuse absolut deloc, ar fi putu deveni o rudă de-a sa.

– Pot să te invit la umila mea masă? – o întrebă el.

Musafira înclină grațios capul. – Îți mulțumesc și accept cu plăcere. Cu toate acestea, știind ce se gătește în armată, mi-am permis să aduc eu câte ceva de acasă și sper că-ți va face plăcere.

Bătu din palme și servitorii săi aduseră din care pâinițe încă fragede, colăcei cu stafide, prăjituri de tot felul, plăcinte cu miere, chifle umplute cu ouă prăjite, făină, must acrișor și o mulțime de alte bunătăți.

Hefestion rămase cu gura căscată și o dâră de salivă parcă i se scurgea pe platoșă; Leonatos ar fi întins imediat mâna să apuce câte ceva, dacă Eumene nu l-ar fi călcat pe picior.

– Vă rog – îi îndemnă femeia – luați cât vreți, avem de toate.

Se aruncară cu toții asupra mâncărilor care le aminteau tuturor de copilărie, pregătite de mâinile pricepute ale mamelor sau ale doicilor. Alexandru gustă doar o prăjitură, apoi se apropie de regină și se așază lângă ea pe un scăunel.

– De ce ai venit la mine, doamna mea, dacă îmi dai voie să te întreb?

– Așa cum ți-am explicat deja, sunt regina Cariei, fiica lui Mausol, cel înmormântat în marele monument din Halicarnas. Fratele meu, Pixodaros, a uzurpat tronul și stăpânește acum peste oraș după ce s-a înrudit cu satrapul persan Orontobates care a luat în căsătorie pe fiica sa. Eu nu numai că am fost îndepărtată de la putere, dar mi s-au luat și toate privilegiile, rentele și cea mai mare parte dintre domeniile pe care le aveam.

„Toate acestea constituie o nedreptate și trebuie pedepsite. Am venit, așadar, la tine, tinere rege al macedonenilor, pentru a-ți oferi fortăreața și orașul Alinda care-ți vor permite să ții sub control toată zona interioară a țării, fără de care Halicarnasul n-ar putea supraviețui.”

Spuse toate acestea în modul cel mai natural posibil, ca și cum ar fi vorbit în cadrul unui joc de societate. Alexandru o privi uluit, fără a-i veni să-și creadă urechilor.

Regina Ada făcu un semn unui servitor să aducă o tavă cu prăjituri, astfel încât regele să se poată servi singur. – Nu mai iei o prăjitură, fiule?

Alexandru îi șopti lui Eumene că dorea să rămână singur cu musafira sa și, treptat, camarazii săi cerură respectuos, unul câte unul, permisiunea de a se retrage, spunând fiecare că avea treburi importante. Apăru, în schimb, Peritas, atras de mirosul bunătaților care-i plăceau atât de mult.

– Doamna mea – începu Alexandru – nu cred că am înțeles prea bine: vrei să-mi oferi fortăreața și orașul Alinda fără a-mi cere nimic în schimb?

– Nu chiar – răspunse regina. – Aș vrea ceva în schimb.

– Vorbește, și dacă-mi va sta în putință, îți voi da ce-mi ceri. Ce dorești?

– Un copil – răspunse Ada pe tonul cel mai normal din lume.

Alexandru păli și rămase întepenit, cu prăjitura în mână, privind la ea cu gura căscată. Peritas lătră ca și cum i-ar fi amintit stăpânului său că i-ar fi plăcut prăjitura pe care acesta o ținea în aer, la jumătatea drumului spre gură.

– Eu, doamnă, nu cred că aș putea...

Ada zâmbi. – Cred că n-ai înțeles prea bine, fiule. – Chiar și faptul că-i spunea „fiule”, când se cunoscuseră de atât de puțin timp, era totuși ceva. – Vezi tu, din păcate n-am avut niciodată consolare de a avea un copil și poate că a fost mai bine așa, dat fiind că obiceiurile dinastice m-au obligat să mă căsătoresc cu frații mei, întâi cu unul și pe urmă cu celălalt.

Din cauza aceasta, când am rămas văduvă, durerea mea a fost și mai mare.

„Dar, dacă soarta mi-ar fi dat un soț normal și un copil al meu, ei bine, mi-aș fi dorit un copil ca tine: frumos, politicos și cu înfățișare plăcută, cu maniere rafinate, dar hotărât, îndrăzneț și cutezător, în plus, prietenos și afectuos cum se spune că ești tu, părere cu care, de fapt, eu sunt de acord după ce te-am cunoscut. Cu alte cuvinte, te rog să devii fiul meu.”

Alexandru rămase mut pe când regina Ada îl privea cu ochii săi ca ambra, duioși și melancolici.

– Ei? Ce răspuns îmi dai, fiule?

– Eu... nu știu cum s-ar putea face așa ceva...

– Este foarte simplu: printr-o adopție.

– Și cum ar trebui să se facă această adopție?

– Eu sunt regina: dacă tu ești de acord, este suficient să pronunț formula necesară și tu vei deveni fiul meu, beneficiind de toate drepturile.

Alexandru o privi țință și mai dezorientat.

– Îți cer, poate, prea mult? – spuse Ada cu o expresie puțin îngrijorată.

– Nu, doar că...

– Ce anume?

– Nu mă așteptam să-mi ceri așa ceva. Pe de altă parte, nu pot decât să fiu măgulit astfel că... – Ada se aplecă ușor spre înainte trăgând cu urechea ca și cum ar fi vrut să fie sigură că a auzit cuvintele pe care le aștepta. – Astfel că sunt bucuros și onorat să accept propunerea ta.

Regina era atât de emoționată încât îi dădură lacrimile. – Chiar ești de acord?

– Da.

– Să știi că îți voi cere să-mi spui chiar „mamă”.

– Așa am să fac... mamă.

Ada își șterse lacrimile cu o batistă brodată, apoi își înălță privirea și-și îndreptă umerii, își dresă vocea și spuse pe un

ton marțial: – Atunci, eu, Ada, fiica lui Mausol, regina Cariei, te adopt pe tine, Alexandru, rege al macedonenilor, ca fiu al meu și te declar singur moștenitor al întregii mele averi. – Îi întinse mâna și Alexandru i-o sărută.

– Te aștept mâine la Alinda, fiule. Dragul meu, sărută-mă acum.

Alexandru se ridică, o sărută pe amândoi obraji și îi plăcu parfumul său oriental de santal și de trandafir sălbatic. Peritas se apropie de ei dând din coadă și scheunând sperând că doamna aceea care mirosea frumos i-ar putea da o prăjiturică.

Regina îl mângâie. – Simpatice animalul ăsta al tău, chiar dacă este cam... mare. – Se îndepărta, apoi, împreună cu suita sa, lăsând o sumedenie de provizii pentru proaspătul său fiu și pentru prietenii lui, băieți zdraveni care trebuie că aveau o poftă de mâncare formidabilă. Alexandru o privi îndelung cum se îndepărta pe catârca ei albă, cu un servitor care îi ținea deasupra umbrela și un altul care o apăra de muște. Când se întoarse, întâlni privirea lui Eumene care nu știa dacă se cuvenea să râdă sau să aibă o morgă solemnă, așa cum ar fi cerut un asemenea moment.

– Să nu te prind că mă părăști la maică-mea – îl amenință. – Ar fi în stare să pună să fiu otrăvit. – Se întoarse către câine care, pierzându-și răbdarea așteptându-l, lătra de-i asurzea pe toți. – Și tu, marș la cușca ta! – îi strigă el.

A doua zi, dimineța devreme, Alexandru îi ordonă lui Parmenion să conducă armata către Mylasa și, pe parcurs, să accepte în numele său supunerea tuturor cetăților, mici ori mari, pe care le întâlnea în drum. El porni, în schimb, împreună cu Hefestion și cu garda sa de corp în galop către Alinda.

Trecură printre vii nesfârșite care împrăstiau parfumul delicat dar puternic al florilor aproape invizibile ale viței de vie și printre lanuri încă verzi de grâu și traversară pajiști

presărate cu tot felul de flori într-o infinitate de culori, totul dominat de întinsele pete stacojii ale macilor.

Orașul Alinda le apăru în față sub arșița soarelui de amiază, impunător pe culmea unui deal, cu zidurile masive clădite din uriașe blocuri pătrate de piatră cenușie, dominat de fortăreața gigantică, cu ziduri amenințătoare și cu o sumedenie de turnuri în vârful cărora fluturau steagurile albastre ale regatului Cariei.

Pe metereze se vedeau șiruri de soldați înarmați cu lănci lungi, cu arcuri și cu săgeți în tolbele care le atârnau pe umăr, iar în fața porții se afla aliniat pe două rânduri un escadron de cavalerie: războinici în armuri de gală călărind cai frumos împodobiți.

Când se apropiară mai mult, poarta cetății se deschise și putu fi văzută regina Ada așezată într-o lectică având deasupra un baldachin și purtată de șaisprezece sclavi cu bustul gol. În fruntea lor mergeau fete cariene îmbrăcate cu peplumuri grecești și care răspândeau în jur petale de trandafir.

Alexandru descălecă și înaintă pe jos, împreună cu Hefestion, până când ajunseră în fața lecticii. Ada făcu semn să fie lăsată jos, merse în întâmpinarea fiului său adoptiv și-l sărută pe obraji și pe frunte.

– Ce mai faci, mamă?

– Bine, după cum vezi – răspunse regina. Porunci sclavilor care purtau lectica să se îndepărteze, îl luă de braț pe Alexandru și se îndreptă împreună cu el către oraș, unde se adunase o mulțime imensă care dorea să-l cunoască pe fiul reginei Ada.

De la ferestrele caselor ploua cu flori și cu petale de trandafir și de mac care se roteau în văzduh purtate de adierea primăverii plină de mireasma ierbii cosite și a fânului de curând înflorit.

Mai era și o orchestră de flaute și de harpe cântând în onoarea oaspeților melodii foarte delicate și parcă venind de

undeva din lumea copilăriei, amintindu-i lui Alexandru de cântecelele pe care i le cânta doica pe când era mic.

În mijlocul acelei mulțimi entuziaste, în acel vârtej de culori și de arome, la brațul acelei mame atât de duioase, afectuoasă, deși necunoscută până atunci, se simți cuprins de emoție. Pământul acela în sine, unde în spatele fiecărui deal se ascundea un mister, de unde se putea dezlănțui în fiecare clipă o cursă sângeroasă sau se putea naște farmecul unui loc minunat, îl cucerea din ce în ce mai mult, îl îndemna să meargă și mai departe pentru a da de noi minunății. Ce se afla oare dincolo de munții care înconjurau turnurile cetății Alinda?

Ajunseră în fața porții de intrare în fortăreață, împodobită cu figuri de zei și de eroi ai aceluia străvechi ținut, mergând în urma unui șir de demnitari îmbrăcați în veșminte somptuoase, țesute în aur și argint. În capătul scării care ducea către interior erau pregătite două tronuri, unul în mijloc, mai înalt, și altul, în dreapta primului, mai scund și mai modest.

Ada îl invită să se așeze pe tronul cel mai impunător, iar ea merse să se așeze pe cel de alături. Piața din fața fortăreței se umpluse de lume și, când nu mai rămase nici un locșor liber, un herald ceru să se facă liniște. Citi, apoi, pe un ton solemn și răsunător, actul de adopție în limba cariană și în limba greacă.

Urmară aplauze nesfârșite la care regina răspunse cu un semn ușor din mână iar Alexandru salută mulțimea ridicând ambele brațe, așa cum obișnuia să facă în fața armatei sale aliniate pentru onor.

După aceea, ușa din spatele lor se deschise și cei doi suverani, mamă și fiu, dispărură în interior.

Alexandru și Hefestion ar fi vrut să plece în aceeași zi la ai lor, dar n-a fost posibil cu nici un chip. Ada poruncise să se pregătească pentru seara aceea un banchet fastuos la care fuseseră invitați toți dregătorii orașului. Mulți dintre aceștia plătiseră sume uriașe pentru a putea participa și aduseseră daruri de mare preț pentru regină, ca și cum ar fi fost vorba despre o tânără mamă care aducea pe lume primul său fiu.

A doua zi, oaspeții fură conduși să viziteze fortăreața și orașul și, cu toate insistențele lor, nu putură pleca înainte de orele după-amiezii. Alexandru fu acela care se strădui cel mai mult ca s-o convingă pe noua sa mamă să-i lase să plece: fu nevoit să-i explice cu toată răbdarea de care era în stare că, la urma urmelor, se afla în război și că armata lui îl aștepta pe drumul către Halicarnas.

– Din păcate – oftă Ada când se despărțiră – nu pot să te ajut cu soldați. Cei pe care-i am aici abia îmi ajung pentru a apăra zidurile cetății. Dar îți voi da ceva mult mai important, poate, decât soldații...

Bătu din palme și imediat apărură o duzină de bărbați cu animale de povară ce trăgeau care încărcate cu saci și cu coșuri.

– Ce-i... ce-i cu ei? – întrebă Alexandru nedumerit.

– Bucătari, băiatul meu. Bucătari, brutari și cofetari, cei mai buni care există la răsărit de Strâmțori. Tu trebuie să

mănânci bine, dragul meu, cu toate mizeriile prin care ești nevoit să treci, cu războiul, cu luptele... Nu mi-e greu să-mi închipui cam ce mănânci: nu cred că bucătarii macedoneni sunt renumiți pentru calitatea mâncărilor pe care le pregătesc. Bănuiesc că-ți dau mai mult carne sărată și pâine nedospită, lucruri care cad greu la stomac, așa că m-am gândit... – continua să-i explice netulburată regina.

Alexandru încercă s-o întrerupă cu un gest delicat. – Ești foarte amabilă, mamă, dar, ca să fiu sincer, nu de asta am nevoie. După un marș zdravăn de noapte mănânci cu poftă dimineața, iar după o zi de mers călare, cina este întotdeauna delicioasă, orice ți s-ar pune pe masă. Tot așa, când mi-e tare sete, apa proaspătă este mai bună decât cel mai prețuit dintre vinuri. Zău, mamă, mai mult m-ar încurca. Oricum, îți mulțumesc și consideră că ți-am primit darul.

Ada își plecă privirea: – Eu nu aveam de gând decât să-ți fiu de folos, să am grijă de tine.

– Știu asta – îi răspunse Alexandru luându-i mâna. – Știu și-ți sunt recunoscător pentru tot ce faci. Lasă-mă, însă, să trăiesc așa cum sunt obișnuit. În orice caz, o să-mi aduc aminte cu drag de toate câte ai făcut.

O sărută, apoi încăleacă și se îndepărtă în galop sub privirile pline de ușurare ale bucătarilor cărora perspectiva vieții într-o tabără militară nu le surâdea câtuși de puțin.

Ada îl petrecu din priviri până ce dispăru, împreună cu camaradul său, dincolo de coama unui deal. Se întoarse, apoi, către bucătari: – Și voi, ce stați degeaba? Hai, treceți la treabă. Măine, înainte de ivirea zorilor, vreau să trimiteți tot ce știți să faceți mai bun băiatului meu și camarazilor lui, oriunde s-ar afla. Altfel, ce fel de mamă aș mai fi?

Oamenii dispăruă de îndată, întorcându-se la bucătării ca să frământă și să coacă toate bunătățile posibile pentru fiul reginei lor.

A doua și a treia zi după aceste întâmplări, Alexandru găsi, la trezire, un pâlc de călăreți carieni care așezau în fața cortului său pâini calde abia scoase din cuptor, biscuiți tocmai buni de ronțait și prăjituri cu cremă care se topeau în gură.

Situația începea să devină sâcâitoare și atât prietenii regelui cât și soldații începuseră să facă tot felul de glume. Alexandru hotărî să rezolve această problemă, deși nu cu prea multă tragere de inimă. În a treia zi, când se aflau de-acum aproape de Halicarnas, îi trimise înapoi pe carieni împreună cu tot ce aduseseră, fără a se atinge de nimic, dându-le și o scrisoare scrisă chiar de el:

Alexandru către Ada, preaiubita sa mamă, te salut!

Îți sunt în mod sincer recunoscător pentru bunătățile pe care mi le trimiți în fiecare dimineață, dar mă văd nevoit să te rog să nu-mi mai trimiți nimic. Nu sunt obișnuit cu mâncăruri atât de rafinate, ci cu o alimentație soldătească, mai simplă. Mai mult, nu vreau ca eu să am parte de favoruri pe care soldații mei nu le au. Ei trebuie să știe în orice moment că regele lor mănâncă la fel ca ei și împarte cu ei aceleași primejdii.

Zei să te aibă în pază.

Din acel moment, atențiile sufocante ale reginei Ada încetară și operațiunile militare fură reluate într-un ritm susținut. Trecând de Mylasa, Alexandru coborî spre sud și ajunse din nou pe țărmul mării care avea o mulțime de golfuri mici sau mari, peninsule și promontorii. Pe anumite porțiuni, soldații mergeau paralel cu flota care naviga de-a lungul malului profitând de adâncimea mare a apei, atât de aproape încât, uneori, puteau chiar comunica prin viu grai cu marinarii.

În a treia zi de mers, după ce trecuseră de Mylasa, chiar când armata se pregătea să-și instaleze tabăra aproape de țărm, un bărbat se apropie de santinele și ceru să fie condus în fața regelui. Alexandru era așezat pe un bolovan de pe plajă, împreună cu Hefestion și cu ceilalți camarazi ai săi.

– Ce dorești? – îl întrebă suveranul.

– Mă numesc Eufranor și vin din Myndos. Concetățenii mei m-au însărcinat să-ți spun că orașul nostru este gata să te întâmpine și că flota ta va putea să acosteze în portul nostru, la adăpost și în siguranță.

– Norocul ne surâde – spuse Ptolemeu. – Un port bun ca acesta este exact ceea ce ne trebuia pentru a descărca toate corăbiile și a monta mașinile de asediu.

Alexandru se întoarse către Perdicas. – Du-te cu oamenii tăi la Myndos și pregătește sosirea flotei noastre. Trimite-ne un curier cu raportul tău și eu voi pune să fie anunțați comandanții corăbiilor.

– Dar, mărite rege – obiectă solul – orașul spera să te poată vedea pe tine în persoană, să te primească și...

– Nu acum, prietene: trebuie să-mi aduc armata cât se poate de aproape de zidurile Halicarnasului și vreau să conduc chiar eu toate operațiunile. Deocamdată, transmite concetățenilor tăi mulțumirile mele pentru onoarea pe care mi-o fac.

Omul plecă și Alexandru continuă consiliul de război.

– După părerea mea, ai greșit că ai refuzat toate bunătățile trimise de regina Ada – ricană Lisimah. – Ar fi fost bune ca să ne susțină într-o asemenea ispravă militară.

– Las-o baltă – îl făcu să tacă Ptolemeu. – Dacă am înțeles eu bine ce are de gând să facă Alexandru, peste puțin timp n-o să mai ai chef de glume.

– Și eu cred asta – confirmă Alexandru. Scoase sabia din teacă și începu să facă semne pe nisip. – Deci: aici este Halicarnas. Se întinde în jurul acestui golf și are două fortărețe: una în dreapta și una în stânga portului. Dinspre mare, deci, orașul este absolut invulnerabil. Și nu numai atât: poate fi aprovizionat fără întrerupere. Așa că nu-l putem ține sub asediu, și nici nu-l putem supune unei blocade.

– Așa este – fu de acord Ptolemeu.

– Ce părere ai, generale Parmenion? – întrebă regele.

– Într-o situație ca aceasta, nu avem de ales: singura noastră posibilitate este să atacăm de pe uscat, să facem o breșă și să năvălim în oraș ca să punem stăpânire și pe port. În felul acesta, flota persană va fi alungată de pe tot cuprinsul Mării Egee.

– Așa este. Exact asta trebuie să facem. Tu, Perdicas, vei pleca la Myndos mâine dimineață și vei lua orașul în stăpânire. După asta, aduci flota în port, pui să se descarce piesele mașinilor de asediu, și să fie montate și vei veni cu ele spre Halicarnas dinspre apus. Acolo te vom aștepta noi și, între timp, vom pregăti locurile de pe care vor acționa turnurile de asalt și berbecii.

– Sună bine – își dădu cu părerea Perdicas. – Atunci, dacă nu mai ai alte ordine pentru mine, merg să le spun oamenilor mei ce au de făcut.

– Poți să pleci, dar mai treci pe aici înainte de a merge la culcare. Cât despre voi – spuse, întorcându-se spre ceilalți camarazi – fiecare se va afla la locul lui când vom fi în fața zidurilor, adică mâine seară. Duceți-vă acum la detașamentele voastre și n-ar fi rău să vă culcați cât mai curând după cină: ne așteaptă zile foarte grele.

Consfătuirea luă sfârșit și Alexandru porni de unul singur să facă o plimbare pe malul mării, privind soarele care cobora parcă pentru a incendia valurile și puzderia de insulițe, mai mici sau mai mari, învăluite din ce în ce mai mult de vălul înserării.

În acel ceas de seară, în așteptarea unor încercări foarte grele pe care trebuia să le înfrunte, se simți cuprins de un sentiment apăsător de melancolie și-i reveni în minte anii copilăriei, când totul în jurul său era numai visare și poveste și când viitorul îi apărea ca o îndelungă peregrinare de basm în șaua unui bidiviu înaripat.

Și-o aminti pe sora sa, Cleopatra care probabil că trăia deja singură în palatul de la Butroto, cu terasele lui parcă suspendate deasupra mării, se gândi că-i promisese să se gân-

dească la ea în fiecare zi înainte de căderea serii și trase nădejde că ea ar putea simți acest gând al lui, că briza caldută i-ar atinge delicat obraji ca un sărut dulce. Cleopatra...

Când reveni în cortul său, Leptine aprinsese deja lămpile și pregătise cina.

– Nu știam dacă ai vreun musafir astă-seară, așa că am pus masa numai pentru tine.

– Bine ai făcut. Nu prea mi-e foame.

Se așează și așteaptă să fie servit. Peritas se lungi sub masă în așteptarea resturilor. Afară, tabăra forfotea de agitația momentului cinei, înainte de a se instala tihna nopții și liniștea primului schimb de pază.

Într-un târziu, intră în cort Eumene purtând o scrisoare în mână.

– A sosit o scrisoare – îl anunță el dându-i-o. – Este de la sora ta, regina Cleopatra a Epirului.

– Ce ciudat. Puțin mai devreme, plimbându-mă pe malul mării, mă gândeam la ea.

– Îi simți lipsa? – îl întrebă Eumene.

– Foarte mult. Îmi lipsește zâmbetul ei, strălucirea ochilor săi, tonul cald al vocii, căldura cu care mă înconjură.

– Lui Perdicas îi lipsește și mai mult: ar lăsa să i se taie un braț ca s-o poată strânge la pieptul său cu celălalt... Bine, atunci plec.

– Nu, mai stai. Ia o înghițitură de vin.

Eumene își umple o cupă și se așează pe unul dintre taburetele din cort, în timp ce Alexandru deschidea scrisoarea și începea s-o citească.

Cleopatra către preaiubitul său frate, Alexandru, multe salutări!

Nu reușesc să-mi închipui pe unde te afli în momentul când citești rândurile mele: pe un câmp de bătălie, în momentele de leneveală ale unei perioade de odihnă, sau în timp ce asediezi o

fortăreață. Te rog, multiubitul meu frate, să nu te expui fără rost primejdiilor.

Am aflat cu toții de victoriile pe care le-ai avut și suntem mândri de tine. Ba chiar, soțul meu te cam invidiază.

Freamătă, abia așteaptă să plece pentru a dobândi o glorie ca a ta. Eu, însă, aș vrea ca el să nu mai plece niciodată: asta pentru că nu-mi place singurătatea și pentru că este tare bine să-l am alături pe el în palatul acesta de unde marea se vede atât de frumos. La asfințit, ne urcăm în cel mai înalt turn și privim soarele cum coboară în valuri până când în jur se lasă întunericul și pe cer se ridică luceafărul de seară.

Tare mult aș vrea să scriu versuri, dar când citesc poeziile lui Sapho și ale lui Noxides, pe care mi le-a dăruit mama ca mângâiere pentru despărțirea de ea, simt că n-aș putea cu nici un chip să reușesc așa ceva.

Mă ocup, totuși, de muzică. Alexandru mi-a dăruit o slujnică, minunată cântăreață din flaut și din țiteră, care, cu multă pricepere și răbdare, mă învață și pe mine să cânt. În fiecare zi aduc sacrificii zeilor ca să te aibă în paza lor.

Când, oare, o să te mai văd? Îți doresc numai gânduri bune.

Alexandru împături la loc scrisoarea și-și coborî bărbia în piept.

– Vești rele? – întrebă Eumene.

– Oh, nu. Doar că sora mea este ca acele păsărele care au fost luate prea curând din cuibul lor: din când în când își amintește că mai este încă o fetișcană și simte dorul casei și al părinților pe care nu-i mai are alături.

Peritas veni lângă el scheunând și frecându-și capul de genunchiul lui, parcă ar fi cerșit o mângâiere.

– Perdicas a plecat deja – continuă să vorbească secretarul. – Mâine dimineată va fi la Myndos și va ocupa portul pentru flota noastră. Toți ceilalți camarazi sunt pe lângă soldații lor, în afară de Leonatos care s-a vârat în pat cu câteva fete. Calistene este în cortul său și scrie, dar nu este singurul.

– Nu?

– Nu. Ptolemeu ține și el un jurnal, un fel de memorii. Am auzit că și lui Nearchos îi place să scrie. Nu știu cum o fi făcând așa ceva pe corabia aia care se leagănă mereu și nu stă niciodată nemișcată. Am vomitat de două ori când am trecut prin Strâmtori.

– S-o fi obișnuit.

– Probabil. Dar Calistene? Ți-a citit vreodată ceva din ce scrie?

– Nu, nimic. Își păzește strașnic opera. A spus că o s-o pot citi doar după ce va avea forma definitivă.

– E chestie de ani până atunci...

– Mă tem că da.

– O să fie tare greu....

– Ce anume?

– Să luăm Halicarnasul.

Alexandru dădu aprobator din cap și-l scărpină pe Peritas după urechi, ciufulindu-i blana.

– Mă tem că da.

Mârâitul înăbușit al lui Peritas îl trezi pe neașteptate din somn pe Alexandru și regele își dădu seama de ce se alarmase câinele: era galopul grăbit al unui pâlc de călăreți și apoi glasurile agitate ale oamenilor în fața cortului său. Își aruncă pe umeri o mantie și ieși numaidecât afară. Era încă întuneric și luna se mai vedea deasupra dealurilor, pe un cer lăptos și cetos, cu nori răzleți.

Unul dintre călăreții abia sosiți se apropie gâfâind. – Măria Ta, o ambuscadă, o cursă!

– Ce tot spui? – îl întrebă Alexandru apucându-l de gulerul tunicii.

– Era o cursă. Când ne-am apropiat de porțile cetății Myndos, am fost atacați din toate părțile: sulițele și săgețile plouau asupra noastră, de pe dealuri coborau peste noi pâlcuri de călăreți, își aruncau lăncile asupra noastră și alții veneau în urma lor... Ne-am apărat din toate puterile. Dacă flota ar fi intrat în port ar fi distrus-o: peste tot erau catapulte cu săgeți incendiare.

– Perdicas unde este?

– Este încă acolo. A reușit să ocupe o poziție mai adăpostită și să-și adune oamenii. Cere ajutor, imediat.

Alexandru îl lăasă să se îndepărteze, dar când își privi mâinile, văzu că erau pline de sânge. – Omul ăsta este rănit! Chemați repede un chirurg!

Medicul Filip, care-și avea cortul în apropiere, alergă imediat împreună cu ajutorul său și-l luă în primire pe soldat.

– Anunță-i și pe ceilalți colegi ai tăi – îi spuse regele. – Pune să se pregătească tărgi, apă caldă, pansamente, oțet, tot ce-ți trebuie.

Sosiseră între timp Hefestion, Eumene, Ptolemeu, Crater, Clito, Lisimah și ceilalți, cu toții gata îmbrăcați și înarmați.

– Crater! – strigă suveranul îndată ce-l văzu.

– Poruncă, Măria Ta!

– Adună imediat două escadroane de cavalerie și du-te la Perdicas: are necazuri. Nu vă angajați în luptă. Adunați morții și răniții și retrăgeți-vă.

După aceea, se întoarse. – Ptolemeu!

– Poruncă, Măria Ta!

– Ia un detașament de cercetași și unul de cavalerie ușoară, traci și triballi. Mergeți de-a lungul țărmului și căutați un loc de acostare, oricare ar fi el, pentru a putea descărca mașinile de asediu. Îndată ce-l găsiți, semnalati flotei să acosteze și ajutați la descărcare.

– Am înțeles.

– Clito!

– Poruncă, Măria Ta!

– Adu toate catapultele ușoare transportabile pe care le avem la intrarea în golful Myndos: nu lași pe nimeni să intre, nici pe pescari. Dacă găsești un loc potrivit, aruncă asupra orașului cât mai multe săgeți cu foc. Arde-l, dacă poți, până la ultima casă.

Alexandru era furios și mânia sa creștea cu fiecare clipă.

– Memnon – mârâi el.

– Ce-ai spus? – întrebă Eumene.

– Memnon. Asta-i mâna lui Memnon. Îmi răspunde cu aceeași monedă. Eu n-am lăsat flota persană să se apropie de țărm și el face la fel cu a mea, nelăsându-mă să debarc. E mâna lui, sunt sigur de asta. Hefestion!

– Poruncă, Măria Ta!

– Ia călăreții tesalieni și un escadron de *eteri*, aleargă spre Halicarnas și alege un loc potrivit pentru tabără, pe latura de răsărit sau de miazănoapte a zidurilor. Găsește apoi și un loc pentru a instala mașinile de asediu și cheamă echipele de săpători ca să niveleze terenul. Iute!

Erau acum treji cu toții: detașamentele de cavalerie treceau dintr-o parte în alta, peste tot se auzeau ordine răstite, strigăte și chemări, nechezat de cai.

Sosi și generalul Parmenion, complet înarmat și urmat de doi aghiotanți.

– Poruncă, Măria Ta!

– Am fost trași pe sfoară, generale. Perdicas a căzut într-o cursă la Myndos și încă nu știm ce s-a întâmplat cu el.

„Dar știu ce avem de făcut. Dă ordin să ia toată lumea masa de dimineață și apoi aliniază infanteria și călăreții în formația de marș. La răsăritul soarelui, vreau să fie deja pe drum. Atacăm Halicarnasul!”

Parmenion dădu din cap și se întoarse către aghiotanții săi: – Ați auzit ce-a spus regele? Hai, mișcați-vă!

– Generale...

– Mai este și altceva, Măria Ta?

– Trimite-l pe Filotas la Myndos cu un pâlc de călăreți: trebuie să afli cât mai repede ce se întâmplă acolo.

– Iată-l acolo – răspunse Parmenion arătând spre fiul său care alerga înspre ei. – Îl trimit imediat.

Între timp, Hefestion, ieșea din tabără la galop cu escadroanele sale, ridicând un nor mare de praf, îndreptându-se spre Halicarnas.

Zăriră orașul o dată cu zorii: totul era pustiu până în apropierea zidurilor. Hefestion privi în jurul său și își îndemnă calul îndreptându-se pentru a ocupa prin surprindere o porțiune de teren mai plată care părea potrivită pentru a instala acolo tabăra.

Între ei și Halicarnas terenul era ușor vălurit și nu se putea vedea prea bine ce se afla în imediata apropiere a zidurilor de incintă, așa că porniră la pas pentru a nu risca nimic.

Totul părea liniștit în aceste momente de tăcere totală ale zorilor, dar, la un moment dat, Hefestion auzi un zgomot ciudat, sec și ritmic, ca al unor obiecte din metal cu care se lovea în pământ sau în bolovani. Ajunse pe culmea unui deal scund și rămase uluit văzând spectacolul care se desfășura în fața ochilor săi.

Era un șanț enorm, lat cam de treizeci și cinci de picioare și adânc de optsprezece, cu sute de oameni care lucrau scoțând afară pământul și îngrămădindu-l pe maluri sub forma unui parapet gigantic.

– Fir-ar să fie! – exclamă Hefestion. – Am așteptat prea mult. Ei, tu! – spuse unuia dintre soldații săi. Întoarce-te imediat și anunță-l pe Alexandru.

– Am plecat – răspunse omul, întorcându-și calul și pornind în galop către tabără. Chiar în acel moment, una dintre porțile cetății Halicarnas se deschise și apărură un escadron de cavalerie care o luă pe singura latură accesibilă rămasă între șanț și ziduri.

– Vin peste noi! – strigă comandantul tesalienilor. – Acolo, acolo!

Hefestion ordonă detașamentului său să execute o întoarcere și se aruncă împotriva dușmanilor care treceau de-a lungul fâșiei strâmte pentru a ajunge pe teren deschis.

Își așază oamenii pe un front de două sute de picioare, pe patru rânduri, și porni atacul împotriva capului coloanei dușmane care începuse să alerge de-a lungul parapetului pentru a forma o linie suficient de lungă ca să reziste loviturii.

Călăreții se înfruntară în apropierea valului de pământ, fără ca inamicul să fi avut suficient timp pentru a prinde viteză și oamenii lui Hefestion începură să-l respingă făcându-l să bată în retragere.

În acest timp, muncitorii care lucrau pe fundul șanțului, înspăimântați de larma bătăliei, își abandonară uneltele, se cățără în grabă pe malul dinspre oraș și o luară la fugă către poartă, dar aceasta fusese deja închisă de către apărători.

Un grup de tesalieni se aruncară pe trecerea existentă între șanț și ziduri și începu să-și arunce sulițele asupra săpătorilor, doborându-i pe toți. La puțin timp după aceea, însă, printr-o porțiță laterală ieși un alt detașament de cavalerie care-i atacă din flanc, așa încât trebuiră să se regrupeze pentru a riposta.

Lupta continuă, cu atacuri și contraatacuri, dar Hefestion reuși în cele din urmă să iasă învingător trimițându-i în luptă pe *eteri*, care aveau forțele proaspete, în ajutorul tesalienilor epuizați. Îi alungă, apoi, pe dușmani până la poartă și aceasta se deschise grabnic pentru a-i primi.

Comandantul macedonean nu îndrăzni să-i urmărească dincolo de cele două canaturi ale porții care se deschideau între două bastioane masive; pe meterezele acestora se aflau nenumărați arcași și aruncători de sulițe. Se mulțumi doar cu faptul că rămăsese stăpân pe câmpul de luptă și ordonă să se înceapă săparea unui alt șanț de-a curmezișul culoarului de trecere, în așteptarea echipelor de săpători care trebuiau să sosească. Câțiva călăreți au fost trimisi pentru a găsi izvoarele de apă care să potolească setea oamenilor și a cailor când sosea restul armatei.

Deodată, unul dintre *eteri* arată ceva pe ziduri: – Privește, comandante – spuse el întinzând brațul către turnul cel mai înalt. Hefestion se întoarse și se apropie puțin de ziduri ca să vadă mai bine. Era un războinic îmbrăcat într-o armură lucioasă din fier, cu fața ascunsă în totalitate de un coif corintian cu vizieră și cu o lance lungă în mână.

În spatele său se auzi un strigăt: – Comandante, vine regele!

Alexandru, aflat în fruntea Vârfului, sosea în galop, călare pe Ducipal. În numai câteva clipe fu alături de prietenul său și-și ridică privirea către turnul în vârful căruia armura războinicului cu figura acoperită strălucea în razele soarelui.

Îl fixă în tăcere și știa că și el era privit cu aceeași atenție. Spuse: – El este. El este, simt asta.

În aceleași clipe, într-un ținut foarte îndepărtat, dincolo de orașul Kelainai de pe Calea regală, Barsines se opri se împreună cu copiii într-un han ca să se odihnească. Vârând mâna în sacul de călătorie pentru a lua o batistă cu care să-și șteargă sudoarea, dăduse de un obiect apărut nu știa de unde. Îl scoase și văzu că era un mic toc de piele în care se afla un petec de papirus, cel pe care Apelles schițase din câteva linii meșteșugite portretul soțului său, figura lui Memnon. Citi printre lacrimi cele câteva cuvinte aflate sub desen, așternute cu un scris grăbit și neregulat:

Cu aceeași forță s-a întipărit și chipul tău în memoria lui *Aléxandros*.

O rașul se putea vedea foarte bine de pe înălțimea dealului și Alexandru coborî de pe cal, lucru pe care-l făcură de îndată și prietenii săi. Spectacolul care li se oferea privirii era minunat. O imensă scoică naturală, verde datorită măslinilor și presărată ici-colo de coroanele ca niște flăcări negre ale chiparoșilor, cobora în pante line ca ale unui teatru până la cercul de ziduri masive care închidea așezarea dinspre nord și vest și nu era întreruptă decât de uriașa pată roșiatică, asemănătoare unei răni, a șanțului săpat la ordinul lui Memnon la circa două sute de picioare în fața zidurilor.

În stânga se afla acropola cu templele și cu statuile sale; chiar în acele clipe, de la un altar, fumul unei ceremonii de sacrificiu urca în sus, spre cerul limpede pentru a cere zeilor ajutor împotriva dușmanului.

– Preoții noștri au adus și ei un sacrificiu – spuse Crater. – Mă întreb de cine or asculta zeii.

Alexandru se răsuci spre el. – De cel mai puternic.

– Mașinile de asalt n-o să poată cu nici un chip să se apropie de șanțul acela – interveni Ptolemeu. – Și de la distanța aceea n-o să putem bate zidurile.

– Nu, sigur că nu – fu de acord și Alexandru. – Mai întâi va trebui să umplem șanțul la loc.

– Să umplem șanțul? – întrebă năucit Hefestion. – Ai idee cât...

– O să începi imediat – continuă Alexandru fără a clipi. – Ia toți oamenii de care ai nevoie și umple șanțul. Noi o să vă acoperim de pe povârniș cu lovituri de catapultă. Crater va face asta. Ce se întâmplă cu mașinile de asediu?

– Le-am descărcat într-un loc ferit de pe țărm, cam la cinci-sprezece stadii de tabără. Montarea lor aproape că s-a terminat: Perdicas le aduce aici.

Soarele începea să coboare spre orizont în direcția mării și se vedea chiar printre cele două turnuri care străjuiau intrarea în port. Razele sale scaldau gigantul Mausoleu care se înălța în centrul orașului într-o lumină ca de aur topit. În vârful mării piramide, cvadriga de bronz părea gata să facă un salt în neant, avântându-se în galop printre norii purpurii ai asfințitului. Câteva bărci pescărești tocmai intrau în port cu pânzele umflate de vânt și păreau o turmă de oi întoarsă la saivan înainte de căderea întunericului. Peste puțin timp, peștele abia pescuit urma să fie încărcat în coșuri, ajungând pe mesele familiilor care se pregăteau de cină.

Briza mării se simțea printre trunchiurile seculare ale măslinilor și de-a lungul potecilor care se întretaiau pe dealuri: păstori și țărani se întorceau liniștiți la casele lor, iar păsările la cuiburi. Întreaga fire se pregătea pentru binemeritata odihnă a nopții.

– Hefestion – spuse regele.

– Sunt aici.

– Organizează și schimburi de noapte pentru săpători. Nu vă veți opri nici un moment, așa cum am făcut atunci când am tăiat în stâncă scara de pe muntele Oxus. Nu vă opriți nici dacă plouă sau cade grindina, lucrați fără răgaz. Vreau să instalați și niște acoperișuri mobile pentru a-i proteja pe săpători. Pune-i pe fierari să facă alte unelte dacă va fi nevoie: mașinile de asediu trebuie să se afle pe pozițiile de atac în termen de cel mult patru zile și patru nopți.

– N-ar fi mai bine să începem de mâine?

– Nu. Acum. La căderea întunericului, o să folosiți torțe sau veți aprinde focuri. Nu este o lucrare de mare precizie: trebuie doar să aruncați pământul înapoi în șanț. Nu mergem să luăm cina până când nu instalăm balistele și nu vedem începute lucrările.

Hefestion dădu din cap și porni în galop spre tabără. La puțin timp după aceea, un șir lung de oameni cu cazmale, sape și târnăcoape, după care veneau care trase de boi, se îndreptă spre uriașul șanț. Pe margini veneau balistele trase, fiecare dintre ele, de câteva perechi de catâri: arcurile uriașe, făurite din fâșii de lemn de stejar și de frasin, erau în stare să arunce harpoane grele de fier la o depărtare de cinci sute de picioare. Crater le instalează pe poziții și, îndată ce un grup de arcași inamici începu să arunce săgeți de la înălțimea zidurilor, dădu ordin să se riposteze: o salvă de sulite grele îi alungă de pe metereze.

– Puteti începe lucrul! – strigă el, pe când oamenii săi armau din nou balistele.

Săpătorii trecură de șanț, se urcară pe parapetul de pe celălalt mal și începură să arunce pământul în șanț. Erau protejați chiar de parapet, așa că, pentru moment, nu era nevoie să fie adăpostiți sub acoperișurile mobile. Când își dădu seama că ei se aflau în siguranță, Crater ordonă oamenilor de la baliste să le îndrepte asupra așa-numitei porți Mylasa și a porțiței de la est de ea, în caz că asediații ar fi încercat să iasă pe neașteptate și să-i atace pe săpători.

Hefestion dădu ordin altor echipe să urce spre dealuri cu ferăstraie și topoare: era nevoie de lemn pentru a face lumină acolo unde se muncea. Uriașa lucrare începuse.

Abia atunci, Alexandru se îndreptă către tabără și-și invită camarazii la cină, dar numai după ce poruncise să i se raporteze ceas de ceas despre felul cum decurgeau lucrările sau despre orice alte evenimente.

Noaptea se scurse fără a se mai întâmpla nimic și lucrarea continuă, așa cum poruncise suveranul, fără ca dușmanii să poată face ceva pentru a o împiedica.

În ziua a patra, porțiuni destul de mari din șanț fuseseră umplute și nivelate, astfel încât mașinile putură să înainteze până la baza zidurilor.

Erau tot acelea pe care regele Filip le folosisese la Perint: turnuri înalte de până la optzeci de picioare din care ieșeau, la diferite înălțimi, berbeci basculanți manevrați de sute de oameni ascunși în interior. Curând, întreaga vale răsună de zgomotul ritmat al berbecilor cu cap de fier care izbeau fără încetare în ziduri, în timp ce săpătorii continuau să umple cu pământ porțiunile rămase.

Asediații nu-si închipuiseră că enormul șanț ar fi putut fi umplut atât de repede așa că nu reușiră să facă față distrugerii provocate de către mașini: după șapte zile fu deschisă o breșă și bună parte din bastioanele care încadrau poarta Mylasa era la pământ. Alexandru își trimise detașamentele de asalt pe mormanul de dărâmături ca să-și deschidă drum către interiorul cetății, dar Memnon adusese și el în acel loc o mulțime de apărători astfel încât îi respinse pe macedoneni fără prea mare dificultate.

În zilele următoare, berbecii continuă să bată zidurile pentru a mări spărtura iar balistele și catapultele fură aduse mai aproape pentru a-i bombarda cu precizie mai mare pe asediați. Izbânda părea acum lesne de obținut și Alexandru convocă toți comandanții în cortul său pentru a organiza asaltul final.

Sub ziduri fuseseră lăsate doar trupele de serviciu la mașinile de război și mai multe santinele dispuse la intervale egale pe linia din fața fortificațiilor.

Era o noapte cu lună nouă și oamenii de gardă se strigau unul pe altul ca să se mențină în contact prin acel întuneric dens, dar Memnon stătea și el și asculta. Înfășurat în mantia

sa, stătea nemișcat pe metereze încercând să străbată cu privirea întunericul de la picioarele lui și trăgând cu urechea la ce-și strigau santinelele.

Cu câteva zile înainte, sosiseră pe mare câțiva nobili macedoneni prieteni ai lui Attalos și ai răposatei regine Euridice, ca să dea ajutor locuitorilor din Halicarnas în lupta cu Alexandru.

La un moment dat, Memnon își aminti de ei și-i ordonă aghiotantului său, care aștepta retras în umbră, să trimită pe cineva să-i cheme. Seara era liniștită: o briză ușoară venită dinspre mare împrăstia căldura acelei zile de sfârșit de primăvară și comandantul își ridica din când în când ochii către imensa boltă înstelată care se întindea în rotunjimea ei nesfârșită către orizont. Se gândea la Barsines și la ultima dată când o văzuse goală pe pat, întinzând brațele spre el și ținându-l cu privirea ei de foc; simți în acele clipe lipsa ei ca pe o suferință sfâșietoare.

Vocea aghiotantului său îl făcu să tresară.

– Comandante, oamenii pe care i-ai chemat sunt aici.

Memnon se întoarse și-i văzu pe macedoneni înarmați ca pentru luptă. Le făcu semn să se apropie.

– Am venit, Memnon – spuse unul dintre ei. – Suntem la dispoziția ta: îți așteptăm ordinele.

– Auziți aceste strigăte?

Oamenii ciuliră urechea. – Sigur. Sunt santinelele lui Alexandru.

– Bine. Scoateți-vă acum armura și nu păstrați la voi decât sabia și pumnalul: trebuie să vă puteți mișca prin întuneric cât mai sprinten și fără să faceți nici un zgomot. Iată ce vreau: veți ieși pe porțița laterală și fiecare dintre voi va căuta să găsească locul în care se află câte o santinelă. Vă veți furișa în spatele ei și o veți ucide, dar imediat îi veți lua locul și veți răspunde la chemări. Aveți același accent și nimeni nu-și va da seama.

„Îndată ce veți avea controlul asupra unei porțiuni din linia de santinele, veți da un semnal, un țipăt de cucuvea și noi vom trimite un detașament de asalt cu torțe și cu săgeți incendiare ca să dăm foc mașinilor de război. M-ați înțeles?”

– Perfect. Ai încredere în noi.

Macedonenii se îndepărtară și, la scurt timp, după ce-și dăduseră jos armurile, coborâră scările spre porțiță. Când ajunseră pe teren deschis, se răspândiră și se târâră pe pământ în direcția santinelor.

Memnon așteaptă în tăcere pe platforma de deasupra zidului, privind în direcția turnurilor de asalt care se înălțau ca niște uriași în întuneric. La un moment dat, i se păru că recunoaște vocea unuia dintre macedoneni care luase locul unei santinele: părea că misiunea avea sorți de izbândă. Mai trecu puțin și se auzi, mai întâi slab, apoi mai puternic și mai deslușit, țipătul de cucuvea care venea de undeva dintre două turnuri de asalt.

Coborî atunci în grabă scările la detașamentul care se pregătea de incursiune.

– Fiți atenți. Dacă ieșiți așa, cu torțele aprinse, veți fi văzuți imediat și o bună parte din surpriză va fi pierdută. Iată care este planul meu: va trebui să vă apropiați în liniște de locul unde ai noștri au luat locul santinelor macedonene, acolo, între cele două turnuri de asalt, și veți rămâne ascunși până când un al doilea grup va aduce jăratric într-un vas acoperit și amfore pline cu smoală; atunci veți suna cât puteți de tare din trâmbițe și veți ataca paza macedoneană, în timp ce ceilalți vor da foc turnurilor.

„Macedonenii sunt încredințați că aproape au învins și nu se mai așteaptă să fie atacați. Acțiunea noastră va reuși pe deplin. Duceți-vă, acum.”

Oamenii porniră către porțiță și ieșiră, unul câte unul, în câmp deschis, urmați de grupul care ducea vasul cu jăratric și amforele pline cu smoală. Memnon îi privi până când dispărură

în întuneric și, după ce și poarta de fier fu închisă, traversă pe jos orașul către locuința sa. Așa făcea în fiecare seară, mergea printre oameni, asculta ce vorbeau, afla în ce stare de spirit se găseau. Casa în care locuia se afla la poalele acropolei și se ajungea la ea urcând mai întâi mai multe trepte și, apoi, o uliță strâmtă și abruptă.

Un servitor îl aștepta cu o lampă aprinsă și-i deschise ușa înspre curtea interioară, însoțindu-l spre porticul de la intrarea în casă. Memnon se duse în dormitorul de la catul de sus, unde slujnicele îi pregătiseră cele necesare pentru o baie caldă. Deschise fereastra și ciuli urechea: un sunet de trâmbiță sfâșie pe neașteptate liniștea nopții, pe latura de nord-est a zidurilor. Atacul începuse.

Una dintre slujnice se apropie: – Vrei să faci baie, stăpâne?

Memnon nu răspunse și așteaptă până când văzu o vâlvătaie roșiatică urmată de o coloană de fum care se învâртеjea către înaltul cerului.

Abia atunci se întoarse către slujnică și își desfăcu armura. – Da – îi răspunse.

Omul intră gâfâind în cort. – Măria Ta! – strigă. – O incursiune a celor din cetate: ard turnurile de asalt!

Alexandru sări în picioare și-l apucă de umeri. – Ce tot spui? Ai înnebunit?

– Ne-au luat prin surprindere, au ucis santinelele și au reușit să treacă. Aveau cu ei amfore pline cu smoală și nu reușim să stingem focul.

Alexandru îl împinse în lături și alergă afară. – Repede! Dați alarma, scoateți toți oamenii pe care-i avem. Crater, călăreții! Hefestion, Perdicas, Leonatos, trimiteți-i acolo pe traci și pe agrieni, repede!

Sări pe primul cal care-i ieși în cale și porni în goană spre zidurile cetății. Incendiul se vedea bine de-acum și se distingeau clar două trâmbțe de flăcări și de fum care se ridicau în valuri dese către cerul negru. Când ajunse lângă șanț, auzi zgomotul luptei care se dădea în fața fiecaruia dintre cele cinci turnuri.

În numai câteva clipe, cavaleria grea a lui Crater și cea ușoară a tracilor și a agrienilor îl ajunseră din urmă, trecură mai departe și se aruncară imediat în lupta cu atacatorii care fură nevoiți să se retragă și să-și caute scăparea prin porțiță. Două turnuri erau, însă, pierdute: cuprinse complet de flăcări, se prăbușiră unul după altul cu mare zgomot, stârnind un vârtej

de scânteii și de flăcări care mistuiră în scurt timp ce mai rămăsese din marile mașini de război.

Alexandru descălecă și se apropie pe jos de uriașul rug: mulți dintre soldații săi muriseră și se putea vedea că fuseseră uciși în somn pentru că nu purtau armuri.

Hefestion veni după câțva timp lângă el. – I-am respins dincolo de ziduri. Ce facem acum?

– Adunați-i pe cei căzuți – răspunse regele posomorât – și construiți din nou mașinile distruse. Măine vom lua de la capăt atacul cu cele care ne-au rămas.

Sosi și comandantul trupelor care răspundeau de mașini, rușinat și cu capul plecat. – Este vina mea. Pedepsește-mă, dacă vrei, dar iartă-i pe oamenii mei: au făcut tot ce au putut.

– Pierderile pe care le-ai suferit sunt deja o pedeapsă îndeajuns de mare pentru un comandant – îi răspunse Alexandru. – Trebuie să vedem cu ce s-a greșit: n-a controlat nimeni dacă santinelele erau toate la locul lor și nu dormeau?

– Pare imposibil, doamne, dar cu puțin timp înainte de a se porni atacul am făcut eu însumi un rond de inspecție și am ascultat strigătele prin care comunicau santinelele. Le dădusem ordin să facă aceasta în cel mai curat dialect macedonean pentru a nu avea surprize...

– Și atunci?

– Am auzit și eu cu urechile mele: strigau în cel mai curat dialect macedonean, dar n-o să mă crezi.

Alexandru își trecu o mână peste frunte. – Te cred, dar, de acum înainte, va trebui să ținem seama că acesta este cel mai puternic inamic pe care l-am întâlnit până acum. Începând de mâine, dublezi santinelele și schimbi parola de recunoaștere la fiecare schimb de gardă. Adună-i acum pe cei morți și du-i pe răniți în tabără. Filip și ceilalți chirurghi vor avea grijă de ei.

– O să fac întocmai cum ai poruncit și îți jur că nu se va mai întâmpla niciodată așa ceva, chiar dacă ar trebui să fac de pază eu însumi.

– N-are importanță – îi răspunse Alexandru. – Ar fi mai bine să înveți de la marinari cum se poate proiecta lumina în întunericul nopții cu ajutorul unui scut lustruit ca oglinda.

Comandantul dădu din cap în semn că înțelesese ce avea de făcut, dar atenția îi era atrasă în clipele acelea de un personaj care se învărtea în jurul mașinilor în flăcări și, din când în când, se apleca până la pământ ca și cum ar fi observat pe jos ceva important.

– Cine este acolo? – întrebă.

Alexandru privi și el în direcția spre care arăta comandantul gărzii și, când flăcările îi luminară fața, îl recunoscă.

– Nu-ți face probleme: este Calistene. – Și, în timp ce-și îndemna calul către prietenul lui, îi strigă comandantului: – Ai grijă! Dacă se mai întâmplă o dată, data viitoare o să plătești și pentru acum!

Ajunse alături de Calistene care se aplecase iarăși ca să examineze unul dintre trupurile celor căzuți, cu siguranță o santinelă, dat fiind că era îmbrăcat în ținută de luptă.

– La ce te uiți? – îl întrebă suveranul coborând de pe cal.

– Pumnal – răspunse Calistene. – Este rană de pumnal. Lovitură exact în ceafă. Mai încolo este altul cu același fel de rană.

– Deci atacatorii erau și ei macedoneni.

– Ce-are a face asta cu folosirea pumnalului?

– Comandantul care a fost de serviciu astă-noapte a spus că toate santinelele au răspuns la chemări, până în ultimul moment dinaintea atacului, în cel mai curat dialect macedonean.

– Te miră? Fii sigur că ai mulți dușmani acasă, oameni care ar fi fericiți să te vadă întorcându-te umilit și învins. Vreunul dintre ei o fi ajuns și prin Halicarnas: nu-i o călătorie prea lungă de la Therme până aici.

– Cum de te afli aici și la ora asta?

– Sunt istoric. O cercetare asemenea unei autopsii este o operațiune esențială pentru cel care vrea să fie un bun martor al unor evenimente.

– Așadar, modelul tău este Tucidide? N-aș fi crezut. O asemenea rigoare a cercetării nu ți se potrivește: îți place prea mult să te distrezi.

– Iau tot ce-mi trebuie de acolo de unde pot să găsesc și, în orice caz, trebuie să știu tot ce este de știut: eu hotărâsc mai apoi ce voi trece sub tăcere, ce și cum voi povesti. În asta constă privilegiul unui istoric.

– Și totuși, sunt unele lucruri care se întâmplă chiar în acest moment și despre care tu nu ai habar. Eu însă, da.

– Care-ar fi astea, dacă-mi dai voie să te întreb?

– Planurile lui Memnon. Îmi dau seama pe zi ce trece că el a studiat tot ce am făcut eu până acum și poate că și tot ce a făcut părintele meu, Filip. Asta îi dă posibilitatea să ne contracareze.

– Și, după tine, la ce crezi că se gândește el acum?

– La asediul Perintului.

Calistene ar fi vrut să-i mai pună și alte întrebări, dar Alexandru îl lăasă să studieze cadavrul pe care-l avea întins pe jos în fața lui, sări pe cal și se îndepărtă, în timp ce ultimele resturi ale celor două turnuri se prăbușeau stârnind un ultim vârtej de flăcări și o coloană de fum pe care vântul o împrăștie de îndată.

Mașinile fură reconstruite destul de greu, folosind trunchiurile noduroase și foarte tari ale măslinilor, iar operațiunile de război se opriră pentru o vreme. Memnon, care primea cu regularitate provizii pe mare, nu avea nici o grabă în a mai încerca o nouă incursiune și Alexandru nu vroia să folosească mașinile care rămăseseră înainte de a le controla în amănunțime, pentru că fuseseră și ele atinse de incendii mai mici.

Ceea ce îl îngrijora mai mult erau zgomotele ce veneau de dincolo de zidurile orașului: zgomote de neconfundat, foarte asemănătoare cu cele pe care le făceau dulgherii săi ocupați cu refacerea mașinilor de război.

Când, în cele din urmă, noile turnuri de asalt fură așezate pe poziții și berbecii largiră spărtura din ziduri, se găsi în fața

unui lucru pe care-l prevăzuse și de care se temuse: un nou bastion semicircular care unea între ele porțiunile de zid rămase încă întregi.

– La fel s-a întâmplat și la Perint – își aminti Parmenion când văzu noua fortificație ridicată parcă în bătaie de joc în spatele breșei făcute de berbeci.

– Ar mai fi ceva – interveni și Crater. – Veniți după mine...

Se urcară pe unul dintre turnuri, primul de la răsărit, și putură observa de acolo ce mai pregăteau asediații: o uriașă construcție dreptunghiulară din lemn făcută din bârne mari așezate în cruce în toate direcțiile.

– Nu are roți – spuse Crater. – Este fixată la pământ.

– Nu au nevoie de roți – explică Alexandru. – Vor să oprească trecerea noastră prin spărtură. Când vom încerca să intrăm în cetate, ne vor trimite de acolo o adevărată grindină de săgeți care să ne facă praf.

– Cu Memnon nu-i de glumit – cugetă cu glas tare Parmenion. – Te-am prevenit, Măria Ta.

Alexandru se răsuci spre el fără a-și ascunde mânia. – O să spulber zidurile, bastionul și chiar și turnul ăla blestemat din lemn, generale, cu voia sau fără voia lui Memnon. – Se întoarse apoi spre Crater. – Ține permanent sub observație turnul acela și raportează-mi despre tot ceea ce au mai făcut. – Coborî în grabă scările, încăleacă și se întoarse în tabără.

Spărtura din zid fu și mai mult lărgită, dar, la fiecare atac al macedonenilor, Memnon răspundea cu câte un contraatac, mai ales că așezase pe noul bastion mai multe rânduri de arcași care făceau prăpăd printre atacatori. Asediul părea aproape compromis, în timp ce razele soarelui de vară deveneau din zi în zi mai fierbinți iar rezervele lui Alexandru se împuținau.

Într-o noapte, veni rândul lui Perdicas și ofițerilor săi să facă de pază în dreptul spărturii din zid. În seara aceea sosise un transport cu vin de la Efes, un cadou pentru Alexandru din

partea administrației orașului, și regele împărțise o parte din el ofițerilor săi.

De multă vreme nu avuseseră parte de asemenea bunătăți: Perdicas și ai săi întrecuseră măsura și, pe la miezul nopții, erau afumați bine. Unul dintre ei ridica în slăvi frumusețea femeilor din Halicarnas despre care îl auzise vorbind pe un negustor din tabără și ceilalți se întărâtă, începură să se laude, să facă pariu între ei că pot reuși să ducă la bun sfârșit acel asediu interminabil, doar printr-un atac surpriză.

Perdicas ieși din cort și privi spre blestemata spărtură care costase viața atâtor bravi soldați macedoneni. În momentul acela, briza mării îi lumină creierul: se revăzu pe el însuși sub zidurile Tebei strecurându-se în iureș, împreună cu oamenii săi, prin poarta cetății și punând astfel capăt asediului.

Se mai gândi și la Cleopatra și la noaptea caldă și înmiresmată în care ea venise în pat alături de el. Fusesse o noapte de pomină.

Se gândi că victoria ar fi putut fi posibilă, la urma urmelor, dacă hotărârea atacatorilor era mai puternică decât forțele care li se opuneau și, ca toți bețivii, se simți de neînvinc și în stare să pună în aplicare chiar și visurile. Și visa că Alexandru puneă întreaga armată să dea onorul în cinstea lui, a lui Perdicas, iar crainicii să pronunțe laude solemne pentru cuceritorul Halicarnasului.

Se întoarce în cort și, cu o privire ca de lunatic, spuse cu voce scăzută, astfel încât doar cei care se aflau în apropierea sa putură să-l audă: – Adunați oamenii, atacăm bastionul.

-Am auzit bine? Ai spus că vom ataca bastionul? – Întrebă unul dintre ofițerii săi.

– Ai auzit foarte bine – îi răspunse Perdicas. – În noaptea asta o să vedem cu toții dacă ai sânge în vine, așa cum te lauzi.

Începură cu toții să râdă batjocoritor. – Deci, o pornim? – strigă careva.

Perdicas era incredibil de serios, așa beat cum era.

– Mergeți fiecare la detașamentul lui, cât puteți de repede. Semnalul va fi un felinar ridicat deasupra cortului meu. Luați cu voi scările, harpoanele și frânghiile: atacăm după metoda noastră veche, în tăcere, fără turnuri de asalt sau lovituri de catapultă. Luați-o din loc!

Camarazii săi îl priviră uluiți și neîncrezători, dar, în cele din urmă, se supuseră pentru că tonul lui Perdicas nu admitea replică, iar privirea nici atât. La scurt timp după aceasta, un felinar se ridica pe stâlpul central al cortului său și cu toții se apropiară în rânduri dese, fără a face nici cel mai mic zgomot, de locul din care, prin zidul complet dărâmat, se putea vedea bastionul suplimentar construit puțin mai retras, în formă de arc de legătură.

– Țineți-vă la adăpostul zidului rămas în picioare până în ultimul moment – ordonă Perdicas – și apoi, la semnalul meu,

porniți la atac. Trebuie să luăm prin surprindere santinelele din post înainte ca apărătorii să aibă timp să ne întâmpine. Îndată ce vom ajunge pe metereze, vom da alarma cu trâmbițele pentru a-i chema pe rege și pe ceilalți comandanți. Și acum, înainte!

Ofițerii transmiseră către soldați ordinele și înaintară cu toții prin întuneric până când ajunseră la cele două margini ale spărturii din zid, apoi se avântară în fugă către baza bastionului din interior, care se înălța în fața lor la o distanță nu mai mare de două sute de pași. Dar, în timp ce se străduiau să urce pe el, așezând scările și învârtind în aer harpoanele care urmau să fixeze frânghiile, tăcerea nopții fu sfâșiata pe neașteptate de sunetul ascuțit al trompetelor, de strigăte și de zăngănit de arme.

Meterezele erau înțesate de soldați și, pe porțița laterală și pe poarta Mylasa, se năpustiră afară o mulțime de războinici înarmați până în dinți, atacând din spate detașamentele lui Perdicas și împingându-le spre baza bastionului de pe înălțimea căruia veni o ploaie deasă de sulite.

– Oh, pe toți zeii! – exclamă unul dintre ofițeri. – Am căzut în cursă. Dă ordin să se sune alarma, Perdicas, dă ordin să sune! Cheamă-l pe rege în ajutor!

– Nu! – strigă Perdicas. – Încă mai putem reuși. Voi rezistați pe partea aceea, iar noi ne vom urca pe ziduri.

– Ești nebun! – urlă mai tare ofițerul. – Sunt deja peste noi. Sună alarma sau, la naiba, o s-o fac eu!

Perdicas aruncă o privire rătăcită în jurul său și instinctul de conservare parcă îi turnă foc în vine. Mintea sa reuși în acea clipă să învingă aburii beției și-și dădu seama că trebuia să facă față unui dezastru de neînălțurat.

– După mine! – ordonă el! – Urmați-mă cu toții! Ne vom deschide calea spre tabără. Trâmbițaș, sună alarma! Alarma!

Sunetul ascuțit de trâmbiță străpunse aerul nemișcat al nopții de vară, se răsfrânse în pereții uriașei scoici în care se

afla orașul și ecoul ajunse până la tabăra lui Alexandru ca o tânguire prelungă.

– Trâmbițe de alarmă, Măria Ta! – strigă una dintre gărzi dând buzna în cortul regal. – Se aud dinspre bastion.

Alexandru sări din pat și-și încinse sabia. – Perdicas... Zăpacitul ăla are necazuri. Trebuia să-mi închipui!

Alergă afară urlând: – Pe cai! Perdicas este în primejdie! – Și porni el însuși în galop, urmat de garda regală care era gata de luptă la orice ceas din zi și din noapte.

Între timp, Perdicas se afla în fruntea oamenilor săi și înainta luptând vitejește pentru a ajunge la teren deschis, dar trupele inamice se aflau în spatele lui pe o poziție favorabilă, în timp ce macedonenii trebuiau să se cațere printre bolovanii și resturile de bârne din zidul prăbușit.

Trâmbița continua să scoată sunete ascuțite, agitate, în timp ce Perdicas, cu mâinile și cu genunchii însângerați, ajunsese la locul de ieșire spre câmp și se lupta cu dușmanul, cu forța și cu curajul disperării.

Când tropotul cailor de la garda regală a lui Alexandru se auzi, el își deschisese deja drum și se retrăgea cu oamenii săi de cealaltă parte a zidului dărâmat, jos, în direcția taberei.

Trupele lui Memnon, în rânduri dese, se retraseră cu spatele la bastion. Terenul din față era presărat cu cadavrele soldaților macedoneni, târați la un atac sinucigaș de ambiția nesăbuită a comandantului lor.

Alexandru ieși în fața acestuia pe neașteptate, ca o ființă a nopții: lumina torțelor îi arunca pe față reflexe sângerii iar pletele îi fluturau precum coama unui leu.

– Ce-ai făcut, Perdicas, ce-ai făcut? Ți-ai dus soldații în măcelul ăsta!

Perdicas se lăsă să cadă în genunchi, sfârșit de oboseală și de disperare. Călăreții lui Alexandru luară poziție ca să respingă un eventual atac dușman. Veteranii lui Memnon se opriseră, însă, între marginile breșei din zid, umăr la umăr, în formație strânsă, așteptând să vadă ce va face inamicul.

– Așteptăm zorile – hotărî Alexandru. – Ar fi prea periculos să mai facem ceva acum.

– Dă-mi alte trupe și lasă-mă să lupt, lasă-mă să-mi răscum-păr greșeala, Alexandru! – strigă Perdicas ca ieșit din minți.

– Nu – răspunse regele pe un ton hotărît. – Să nu adăugăm unei greseli, o nouă greșeală. O să ai timp să-ți răscumperi greșeala.

Rămaseră, astfel, în așteptare tot restul nopții. Din când în când, întinericul era întrerupt de câte o săgeată incendiară trasă de inamici pentru a lumina spațiul din fața zidului dărâmat. Flacăra brăzda cerul ca un meteorit și se înfîgea în pământ sfârîind.

La ivirea zorilor, suveranul îi dădu ordin lui Perdicas să facă apelul pentru a vedea câți soldați muriseră sau erau dați dispăruți. Din două mii de oameni pe care-i condusesese la atac, răspunseră prezent doar o mie șapte sute. Ceilalți căzuseră în ambuscadă și cadavrele lor zăceau acum inerte între spărtură și bastionul interior.

Regele trimise un sol pentru a cere o întrevedere cu Memnon.

– Trebuie să tratez cu el restituirea cadavrelor – îi explică trimisului.

Solul ascultă condițiile pe care le propunea regele, apoi luă un steag alb, încăleacă și se îndreptă către pozițiile dușmane, anunțat de trei semnale de trâmbiță prin care se cerea un scurt moment de armistițiu.

Dinspre zid răspunseră alte trei semnale și omul înaintă încet, la pas, până acolo unde începea spărtura din zid.

Trecu ceva timp și un alt sol coborî pe jos de pe meterez: era un grec din colonii, cu un puternic accent doric, probabil din Rhodos.

– Regele Alexandru dorește să trateze înapoierea corpurilor soldaților căzuți în luptă – spuse solul macedonean – și vrea să știe care sunt condițiile puse de comandantul vostru.

– Nu sunt împluternicit să-ți prezint nici o condiție – răspunse celălalt – totuși comandantul Memnon este dispus să se întâlnească el însuși cu regele, îndată după asfințitul soarelui.

– Unde?

– Acolo. – Grecul arată spre un smochin sălbatic crescut lângă un monument funerar de pe drumul care pornea de la poarta cetății și ducea spre Mylasa. – Armata voastră va trebui să se retragă cu un stadiu: întâlnirea va avea loc exact la jumătatea distanței dintre cele două poziții ale armatelor noastre. Comandantul Memnon nu va avea nici o escortă și același lucru i se cere și regelui Alexandru.

– Voi transmite ce mi-ai spus – răspunse solul macedonean – și, dacă nu mă întorc imediat, înseamnă că suveranul nostru este de acord.

Încălecă și se îndepărtă. Grecul mai zăbovi câteva clipe, apoi urcă printre dărâmături și dispăru în spatele șirurilor de veterani.

Alexandru ordonă armatei să se retragă până la distanța cerută; apoi, se întoarse în tabără și se retrase în cortul său în așteptarea asfințitului. Tot restul zilei nu se atinse nici de mâncare, nici nu bău vreo picătură de vin. Simțea acea înfrângere ca și cum ar fi suferit-o el în persoană și capacitatea formidabilă a lui Memnon de a-i răspunde la fiecare lovitură prompt și cu o forță înspăimântătoare îl umilea cu cruzime și-l făcea să încerce, pentru prima dată în viață, un sentiment apăsător de neputință și de profundă singurătate.

Succesele de care avusese parte până în acel moment păreau acum departe în urmă și aproape uitate: Memnos din Rhodos era ca o piatră de moară care stătea în calea lui și-l împiedica să meargă înainte, un obstacol care, o dată cu trecerea timpului, i se părea din ce în ce mai greu de depășit.

Dăduse ordin gărzilor să nu lase pe nimeni să intre și nici măcar Leptine nu se apropiase de el în tot acest timp. Ea era deja obișnuită să-i citească în priviri, să vadă în adâncul ochilor lui lumini și umbre, ca pe un cer de furtună.

Dar, atunci când mai rămăsese doar puțin timp până la asfințit și Alexandru se pregătea pentru întâlnirea cu adversarul său, un zgomot de ceartă ajunsese până la el și apoi, imediat după aceea, Perdicas năvăli în cort, în ciuda opoziției gărzilor de corp.

Alexandru făcu un semn și gărzile ieșiră.

– Merit să mor! – exclamă Perdicas parcă ieșit din minți. – Din cauza mea au murit atâția soldați buni, am pătat onoarea armatei și te-am obligat să duci niște tratative umilitoare. Ucide-mă! – strigă el întinzându-i propria sabie.

Avea privirea rătăcită, ochii roșii și afundați în orbite. Alexandru nu-l mai văzuse în așa hal de la asediul Tebei. Îl privi fără să clipească, apoi îi arătă un scaun. – Șezi.

Perdicas continua să-i întindă sabia cu mâinile scuturate de un tremur convulsiv.

– Ți-am spus să stai jos – îi ordonă iarăși Alexandru pe un ton mai ridicat și mai hotărât.

Prietenul său se lăsă să cadă pe scaun și sabia îi căzu din mână.

– De ce ai pornit la atac? – întreabă Alexandru.

– Băusem, băuserăm cu toții... Mi s-a părut că reușita unei asemenea acțiuni era posibilă, ba chiar sigură.

– Pentru că erai beat. Orice om cu mintea limpede ar fi înțeles că era o adevărată sinucidere, noaptea și pe terenul acela.

– Nu era nimeni de pază la spărtura aceea. O tăcere totală. Nu erau nici santinele.

– Și tu ai căzut în această capcană. Memnon este cel mai puternic adversar care putea apărea în calea noastră. Ai înțeles? Ai înțeles? – strigă el.

Perdicas dădu aprobator din cap.

Memnon nu este doar un luptător curajos: este un om deosebit de șiret și de inteligent care ne ține sub observație zi și noapte, profitând de orice neatenție, pas greșit sau mișcare

imprudentă din partea noastră. Apoi ne lovește cu o forță nimicitoare.

„Aici nu suntem pe un câmp de bătălie unde putem profita de superioritatea cavaleriei noastre sau putem dezlănțui forța falangei. Avem în față un oraș bogat și puternic, o armată bine instruită și avantajată de poziția pe care se află și care nu are de îndurat nici una dintre privațiunile asediului. Singura noastră posibilitate este să deschidem o breșă cât mai largă în zidurile care înconjoară orașul pentru a putea înfrânge astfel rezistența veteranilor lui Memnon. Și aceasta nu se poate face decât la lumina zilei.

„Aici intră în joc forța noastră împotriva forței lor, inteligența noastră împotriva inteligenței lor, prudența noastră împotriva prudenței lor. Știi ce vom face acum? Vom muta din loc dărâmăturile, vom da la o parte blocurile de piatră care ne împiedică și vom aduce mașinile mai aproape de bastionul rotund ca să-l dărâmăm. Dacă vor mai înălța încă unul, îl vom dărâma și pe acela, până ce îi vom împinge în valurile mării. Ai înțeles, Perdicas?

„Până atunci, te vei supune numai și numai ordinelor mele. Pierderea soldaților tăi este o pedeapsă suficient de mare. Ți voi aduce înapoi corpurile lor. Tu vei fi acela care, împreună cu detașamentele tale, le veți asigura onorurile cuvenite ca să le mai îmbunezi puțin sufletele întristate. Va veni și ziua în care îți vei plăti datoria față de ei. Acum, însă, îți ordon să trăiești.”

Îi luă sabia de pe jos și i-o dădu.

Perdicas o vâri în teacă și se ridică pentru a pleca. Ochii îi înotau în lacrimi.

Omul care se afla în fața sa avea fața acoperită de un coif corintian, purta o armură din plăci de bronz, cu ornamente din argint și o sabie atârnată de o centură din fir metalic împletit. Pe umeri avea o mantie de în albastră pe care vântul asfințitului o umfla ca pe o pânză de corabie.

Alexandru era, însă, cu capul descoperit și venise pe jos, ținându-l pe Ducipal de căpăstru. Spuse: – Sunt Alexandru, regele macedonenilor, și am venit ca să tratez recuperarea trupurilor soldaților mei căzuți în luptă.

Privirea omului străluci o clipă în umbra vizierei și lui Alexandru i se păru că recunoaște fulgerarea acelor ochi pe care Apelles reușise s-o redea atât de bine. Vocea lui răsună metalic în cavitatea coifului: – Sunt comandantul Memnon.

– Ce ceri pentru a-mi înapoia corpurile soldaților mei?

– Nimic. Doar să-mi răspunzi la o întrebare.

Alexandru îl privi surprins. – Care-i întrebarea?

Memnon avu un moment de ezitare și Alexandru simți că ar fi vrut să-l întrebe ceva despre Barsines, pentru că un om ca el avea iscoade peste tot și, aproape sigur, aflând despre cele petrecute, era chinuit de câțeva vreme de îndoieli.

Dar nu aceea era întrebarea. – De ce ai pornit războiul pe aceste pământuri?

– Persanii au fost cei dintâi care au copleșit Grecia; eu răzbun în aceste momente distrugerea templelor și a orașelor noastre, pentru a-i răzbuna pe tinerii noștri luptători căzuți la Marathon, la Termopile, la Plateea.

– Minți – îl opri Memnon. – Nu te interesează deloc de greci iar pe ei nu-i interesează câtuși de puțin de tine. Spune-mi adevărul. Nu voi vorbi cu nimeni despre asta.

Vântul se întetă și-i învăluie pe cei doi războinici într-un nor de praf roșu.

– Am venit aici pentru a întemeia cel mai mare regat care a existat vreodată pe pământ. Și nu mă voi opri decât când voi ajunge la țărmul Oceanului Extrem.

– De asta mă temeai – spuse Memnon.

– Și tu? Nu ești rege, nu ești nici măcar persan. De ce atâta îndârjire în tot ce faci?

– Pentru că urăsc războiul. Și-i urăsc pe tinereii nebunatici și necugetați care, la fel ca tine, vor să dobândească glorie făcând să sângereze întreaga lume. Eu am să te fac să muști țărâna, Alexandru. Te voi obliga să te întorci în Macedonia ca să mori străpuns de un pumnal la fel ca tatăl tău.

Suveranul nu luă în seamă provocarea. – Nu va putea fi pace atât timp cât vor exista granițe și bariere, limbi și obiceiuri diferite, zeități și credințe diferite. Ar trebui să vii alături de mine.

– Asta nu se poate. Am un singur cuvânt de onoare și o singură convingere.

– Atunci, va învinge cel mai bun.

– Nu se știe: soarta e oarbă.

– Îmi vei da înapoi morții?

– Poți să-i iei.

– Ce răgaz îmi dai?

– Până la noapte, când se schimbă prima dată gărzile.

– Mi-e de-ajuns. Îți mulțumesc.

Comandantul inamic dădu din cap în semn de acceptare.

– Adio, comandante Memnon.

– Adio, rege Alexandru.

Memnon îi întoarse spatele și se îndreptă către latura de nord a zidurilor. O portiță se deschise și mantia sa albastră dispăru în bezna acelei intrări. Îndată după aceea, poarta grea de fier se închise în urma lui cu un scârțâit prelung.

Alexandru se întoarse în tabără și-i făcu semn lui Perdicas că putea să meargă să-și culeagă morții.

Soldații luară cadavrele unul câte unul și le dădură pe seama preoților și a ajutoarelor acestora ca să-i spele și să-i pregătească pentru funeralii.

Se pregătiră cincisprezece ruguri mari și pe fiecare dintre ele fură așezate corpurile a douăzeci de oameni, îmbrăcați în armuri, spălați, pieptănați și parfumați.

Detașamentele lui Perdicas alcătuiau garda de onoare, strigând cu voce tare numele fiecăruia dintre cei căzuți atunci când comandantul făcea apelul. La sfârșit, cenușa fu adunată în urnele în care se așezară și săbiile morților, arse în foc și îndoite, conform ritualului strămoșesc. Urnele fură în cele din urmă sigilate și, pe o tăbliță, fu scris numele, familia și locul de naștere al fiecărui mort.

A doua zi, urnele fură imbarcate pe o corabie și trimise în Macedonia pentru odihna veșnică în pământul străbunilor.

Între timp, protejați de tirul balistelor, lucrătorii începu-seră să îndepărteze rămășițele porțiunii din zidul care fusese dărâmat, pentru ca mașinile de asalt să poată înainta până sub bastionul cel nou. Alexandru supraveghea operațiunile de pe înălțimea unui deal și văzu că, în același timp, în interiorul orașului se ridica turnul gigantic proiectat de Memnon.

Eumene se apropie de el. Era, ca de obicei, în ținuta de luptă, deși până în acel moment nu luase parte la nici o bătălie.

– Când turnul acele va fi terminat, va fi foarte greu să te apropii de bastion.

– Da – admise Alexandru. – Memnon va aduna în vârful lui o mulțime de catapulte și de baliste și ne va ține sub loviturile lor de la o distanță foarte mică.

– Le va fi suficient să țintească la grămadă și vor face prăpăd printre ai noștri.

– De aceea vreau să mai fac o spărtură în blestematul acela de bastion înainte ca el să-și fi terminat de construit turnul.

– N-o să reușești.

– De ce?

– Am calculat timpul necesar pentru ca lucrările să avanseze. Poate că ai văzut cadranul solar pe care l-am construit pe delușorul acela.

– L-am văzut.

– Uite care este situația: construcția lor se înalță cam cu trei coți pe zi. Poate că ai observat instrumentul instalat lângă cadran.

– Sigur că da – îi răspunse Alexandru pe un ton oarecum iritat.

– Dacă nu te interesează ce spun, tac din gură – făcu Eumene simțindu-se neluat în seamă.

– Nu fi prost. Ce-i cu instrumentul acela?

– O chestie pe care am inventat-o eu: o cătare pe un platou rotativ care, cu ajutorul unui ax, este orientat spre obiectul pe care-l țin sub observație. Printr-un calcul geometric simplu, aflu cu cât se înalță într-o zi noua construcție.

– Și cum este?

– În momentul în care noi vom termina de nivelat jumătate din spărtură, ei vor fi terminat de construit turnul, adică ne vor face praf cu toate armele pe care le au la dispoziție. Am calculat că ar putea instala douăsprezece catapulte pe trei planuri suprapuse.

Alexandru își lăsa în jos privirea. – Ce propui? – întrebă el după o vreme.

– Chiar vrei să auzi părerea mea? Iat-o: eu aș lăsa baltă operațiunea de înlăturare a ruinelor și aș concentra toate mașinile noastre în sectorul de nord-est, unde se pare că zidul are o grosime mai mică. Dacă vrei să arunci o privire prin instrumentul meu...

Alexandru îl ascultă și-și apropie ochiul de cătarea instrumentului.

– Uite, trebuie să-ți fixezi ca țintă mai întâi marginea exterioară și apoi cea interioară de pe latura stângă a spărturii. Vezi? Și acum, mută-te în direcția laturii din dreapta. Așa.

– Ai dreptate – se convinsese Alexandru ridicându-se în picioare. – Zidul este mai subțire în partea cealaltă.

– Exact. Deci: dacă vei pune să se mute acolo toate turnurile, până mâine seară ai putea să faci o spărtură prin care să ocolești bastionul rotund sau să-l ataci dintr-o latură. Agrienii sunt cățărați foarte buni: dacă-i trimiți acolo, vor menține liberă calea pentru trupele de asalt care, în felul acesta, vor putea intra în cetate luându-i din spate pe asediați.

Alexandru îi puse mâinile pe umeri. – Și eu care te-am lăsat să-mi fii până acum doar secretar. Dacă vom ieși învingători, vei participa la toate consiliile de război cu dreptul de a-ți exprima părerea. Să punem acum să mute turnurile acelea și să înceapă imediat să bată zidul. Vreau schimburi permanente, ziua și noaptea. N-o să-i lăsăm deloc să doarmă pe cei din oraș.

Ordinul regelui fu îndeplinit fără întârziere: în zilele ce urmară, unul după altul, cu mare trudă și folosind sute de oameni și o mulțime de animale de povară, cele șapte turnuri de asalt fură mutate pe latura de nord-est a zidurilor și berbecii porniră la treabă, obsesiv, implacabil, ca niște lovituri de ciocan: o bubuială asurzitoare care făcea să trepideze întregul sistem de fortificații și până și pământul de sub el. Eumene, trimis de Alexandru, inspectă el însuși fiecare dintre mașinile de asalt, însoțit de un grup de ingineri care corectau balansul berbecilor și reorientau platformele pentru ca loviturile să aibă efectul cel mai potrivit.

Condițiile de lucru din interiorul turnurilor erau înspăimântătoare: căldura și praful, spațiul îngust, efortul imens

pentru a izbi cu bârnele enorme, cetluite în fier, în zidul masiv de piatră, reculul formidabil, zgomotul insuportabil îi puneau la grea încercare pe oamenii care lucrau cu schimbul acolo.

Cei care trebuiau să aducă apă de băut urcau și coborau fără încetare pentru a potoli setea soldaților angajați în acea trudă supraomenească.

Simțeau, însă, cu toții, ațintiți asupra lor, ochii regelui care, de altfel, promisese un premiu consistent aceluia care ar fi dăruit primul o bucată din zid. Regele avea impresia, însă, că rezultatul acestor eforturi nu va depinde în totalitate de mașinile de asalt: presimțea că Memnon avea pregătită o ripostă.

Îi chemă pe colină pe Parmenion, pe Clito cel Negru și pe camarazii săi apropiați: Hefestion, Perdicas, Leonatos, Ptolemeu, Lisimah, Crater, Filotas, Seleucos. Nu-l uită pe Eumene.

Secretarul general era încă plin de praf și atât de asurzit de zgomot încât trebuia să vorbești tare cu el ca să te audă. În spatele lor, armata era pe picior de atac, în formația obișnuită: în primele rânduri, „scutierii”, înarmați ușor dat fiind că urmau să atace primii, și cercetașii traci și agrieni. În spate, pe centru și pe aripa stângă, infanteria grea macedoneană de linie; în dreapta, hopliții aliaților greci. Pe flancuri, cavaleria. Mai în spate, ca rezervă, sub comanda lui Parmenion, veteranii lui Filip, bărbați cu o experiență extraordinară și deosebit de rezistenți în luptă.

Așteptau cu toții în tăcere, în repaus, la umbra primelor șiruri de măslini.

Între timp, la ordinele lui Perdicas, o puternică baterie de baliste fusese instalată pe o ridicătură de pământ, orientată în direcția porții Mylasa pe unde ar fi putut avea loc un contraatac.

– Eumene are să ne spună ceva – anunță Alexandru.

Secretarul aruncă o privire către cadranul său solar, la umbra proiectată pe cadranul din lemn de un stâlp înfipt în

mijloc. – Peste mai puțin de o oră, zidul va începe să se prăbușească pe latura de nord-est. Rândurile de pietre pătrate de sus deja încep să cedeze, iar următoarele sunt zdruncinate serios de loviturile mai puternice ale berbecilor de pe platformele de jos. Zidul ar trebui să se prăbușească în același timp pe o lățime de cel puțin o sută cincizeci de picioare.

Alexandru îi privi pe cei prezenți: generalii și prietenii săi trădau prin întreaga lor înfățișare luptele îndelungate, nopțile nedormite, nesfârșitele contraatacuri, ambuscadele, lipsurile și truda lunilor de asediu.

– Astăzi jucăm o carte mare – spuse el. – Dacă învingem, faima puterii noastre ne va deschide calea până la muntele Hamman. Dacă vom fi respinși, vom pierde tot ce am cucerit până acum. Nu uitați cel mai important lucru: cu siguranță, adversarul nostru va încerca să dea o lovitură decisivă și nici unul dintre noi nu poate ști în ce va consta ea. Uitați-vă, însă, la turnul acela – și arată spre gigantul păienjenis de bărne care se ridică, înțesat de baliste și de catapulte, la o înălțime de peste o sută de picioare – și vă veți da seama cât de primejdios este. Ordonăți armatei să înainteze la adăpostul turnurilor. Trebuie să fim gata să atacăm îndată ce va apărea o trecere în zid. Porniți!

Perdicas ceru permisiunea să spună ceva. – Alexandru, te rog să-mi acorzi favoarea de a conduce primul asalt. Dă-mi „scutierii” și cercetașii și îți jur, pe toți zeii, că mâine dimineată vei sta la ospăț în palatul satrapului din Halicarnas.

– Ia toți oamenii de care ai nevoie, Perdicas, și fă ceea ce trebuie să faci.

Merseră cu toții la trupele lor și, în sunet de trâmbițe, armata se puse în mișcare în direcția celor șapte turnuri. Doar veteranii, sub privirea atentă a generalului Parmenion, așteptau impasibili la umbra măslinilor.

Alexandru porunci să-i fie adus Ducipal, simțind că, într-un moment crucial ca acela, nu se putea baza decât pe el. Îl mângâie pe bot și pe coamă și coborî la pas către zidurile orașului, avându-i alături pe Hefestion și pe Seleucos pe care dorise să-i aibă în preajmă.

Un șuierat ascuțit îl făcu să se întoarcă în direcția de unde venea sunetul acela și văzu că turnul cel mare din spatele bastionului rotund intrase în funcțiune și arunca o ploaie de săgeți de fier asupra aripilor drepte a armatei.

– La adăpost! – strigă Clito. – Plecați de acolo sau o să vă străpungă pe toți ca pe niște fazani. Plecați de acolo, n-auziți!

Flancul stâng își schimbă direcția de mers, se îndreptă spre centru și Clito le ordonă soldaților să se pună la adăpost pe lângă ziduri, unde tirul direct al balistelor nu-i putea atinge. Între timp, Lisimah, care avea sub ordinele sale bateriile de mașini de aruncat de pe delușorul din față, răspundea cu o ploaie de lovituri asupra turnului din cetate. Loviți în plin, câțiva servanți căzură urlând de la înălțime și se zdrobiră de pământ.

Începea să se audă hurelul uriașelor blocuri de piatră care se prăbușeau în sectorul de răsărit al zidurilor lovite fără întrerupere de berbeci.

Perdicas apăru dedesubt cu „scutierii” și cu agrienii, urlând ca ieșit din minți, cu lancea îndreptată înainte, dar, exact în clipele acelea, se auziră trâmbițele, un sunet ascuțit, prelung, sfâșietor. Un curier veni în galop la Alexandru. – Mărite rege! – strigă el. – Mărite rege! Alarmă pe latura de răsărit, alarmă!

Hefestion se răsuci spre Alexandru. – Imposibil. Nu există porți pe latura de răsărit a zidurilor.

– Sigur că sunt – interveni Seleucos. – Dar lângă țärm.

– Dar i-am fi observat dacă veneau de la o asemenea distanță – insistă Hefestion.

Mai sosi încă un curier. – Măria Ta! Au coborât de pe ziduri: sunt cu miile. Au coborât pe scări de frânghie și pe plase pescărești! Au năvălit peste noi, Măria Ta!

– La galop! – ordonă Alexandru. – Repede, repede! – Îi dădu pinteni lui Ducipal ca să ajungă în zona din spatele armatei sale și văzu mii de soldați persani care atacau din dreapta, aruncând nori de săgeți și de sulite. Din nou sunară trâmbițele, de data aceasta din dreapta.

– Porta Mylasa! – urlă Seleucos. – Alexandru, acolo, un alt contraatac!

– Fiți atenți la poarta cea mică! – strigă Clito. – Fiți atenți, la naiba! Leonatos! Leonatos! Acolo! În dreapta!

Leonatos se întoarse cu *pezeterii* săi și se află față în față cu pedestrima mercenarilor conduși de uriașul Efialtes care era protejat de un scut de bronz ce purta pe el o gorgonă cu ochi de foc și șerpi în loc de păr și care urla: – Înainte! Înainte! Acum este momentul potrivit! Să-i ucidem pe toți!

Regele își deschise drum până în prima linie, unde trupele persane de asalt se amestecaseră cu mercenarii greci ai lui Efialtes și atacau furioși, în timp ce, de pe turnul interior intraseră în acțiune catapultele aruncând proiectilele care, după ce urmau o traiectorie înaltă, cădeau în mijlocul asediatorilor.

Sub grindina înfricoșătoare de proiectile, macedonenii începură să cedeze din teren și mercenarii greci înaintau

împingându-i cu scuturile. Alexandru care, în acele clipe, se afla pe aripa stângă, îl îndemnă pe Ducipal să intre în învâlmășeală: regele avea în mână securea cu două tășuri și striga mereu încurajări pentru oamenii săi. O piatră mare căzu la mică distanță de el și-l strivi pe unul dintre soldați ca pe o insectă. Sângele țâșni pe crupa lui Ducipal care se cabră, nechezând și lovind cu copitele din față.

În zadar regele încerca să ajungă pe centru, unde războinicii săi erau greu încercați de forța inamicilor: încheștarea din față sa precum și grindina de pietre azvârlite de catapulte nu-l lăsau să răzbată și toate forțele sale erau concentrate pentru a respinge valul de dușmani care se revărsa prin poarta Mylasa.

Clito îl văzu pe Efialtes înaintând ca o erinie mitologică și înfigându-se împreună cu luptătorii săi în mijlocul armatei macedonene ce continua să dea înapoi. Tinerii *pezeteri* cedau în fața atacului înspăimântător de compact al mercenarilor. Doar Perdicas, pe aripa stângă a formației, mai rezista. Situația devenea și mai încordată. De la înălțimea bastionului, catapultele începură să arunce proiectile ciudate: amfore pline cu smoală și cu catran care se sfărâmară la baza turnurilor de asalt macedonene, răspândindu-și pe jos conținutul. Îndată după aceea, pe ziduri apărură arcașii persani care aruncară o puzderie de săgeți incendiare. Focul izbucni cu zgomot și învâlui mașinile, transformându-le în torțe uriașe.

Perdicas lăsa comanda în grija locțiitorului său și se cățără printre flăcări până pe prima platformă, unde oamenii, speriați, abandonaseră berbecul care se legăna neputincios pe suportii săi.

– Treceți la locurile voastre! – urlă el. – Luați-vă fiecare locurile! Zidul stă să cadă! Hai, o ultimă lovitură! – Și, lepădându-și scutul pe jos, apucă și el mânerul berbecului, pe când limbi de foc se strecurau amenințătoare prin crăpăturile platformei.

Oamenii îl priviră mai întâi înmărmuriți de curajul acela supraomenesc și, apoi, unul câte unul, se întoarseră, fiecare la

locul lui și începură să împingă berbecul, strigând la fiecare lovitură pentru a învinge teama și căldura insuportabilă a flăcărilor. Uriașul cap de fier al mașinăriei, împins cu disperare, ca de mii de brațe, își luă din nou avânt și izbi cu zgomot zidul: enormele pietre pătrate, deja deplasate din loc, se clătinară, apoi, una câte una, începură să se prăbușească într-un nor de fum și de praf. Următoarele lovituri largiră spărtura și prăbușirea totală care urmă stinse parțial incendiul.

În centrul frontului de luptă macedonean, însă, retragerea *pezeterilor* era gata să se transforme în fugă sub presiunea uriașă a oamenilor lui Efialtes. Atunci, Clito cel Negru strigă: – Leonatos, oprește-l! – Și Leonatos îl auzi. Își făcu loc cu lovituri de secure printre dușmani până ajunse în fața lui Efialtes.

Cei doi coloși se opriă gâfâind, schimonosiți de oboseală. Sângerau din mai multe răni și corpurile lor străluceau de sudoare ca niște statui sub șuvoaiele ploii.

Alexandru privi înapoi și-i văzu pe veteranii tatălui său așteptând nemișcați la umbra măslinilor, odihniți, sub privirea calmă a lui Parmenion. Ordonă: – Trâmbițaș, cheamă rezerva!

Era ultima posibilitate din moment ce cavaleria nu putea interveni încă din cauza terenului accidentat, plin de bolovani și, pe alocuri, chiar cu stânci.

Parmenion auzi sunetul grăbit, insistent, care îi ordona să intre în luptă. Se întoarse către soldații săi: – Veterani, pentru regele Filip și pentru regele Alexandru, la luptă! – Și, pe neașteptate, un bubuit străpunse aerul apăsător: tunetul de la Cheronea.

Toba enormă, ascunsă printre măslini, se făcu auzită și puternica falangă începu să înainteze cu lăncile în sus ca un arici, în pas cadențat, urlând la fiecare pas:

Alalalai! Alalalai!

Alexandru, care reușise cu mare greutate să ajungă până în centrul formației sale de luptă, le ordonă *pezeterilor* lui Leonatos să se tragă spre margini pentru a-i lăsa să treacă pe veteranii care se năpustiră ca o avalanșă asupra mercenarilor lui Memnon, acum sfârșiți de oboseală. În tot acest timp, Leonatos se lupta ca un leu cu uriașul său adversar și zgomotul asurzitor al loviturilor pe care le schimbau cei doi se auzea pe toată câmpia, ca un ecou al luptei între doi titani din vechime.

Luptător mai experimentat, Leonatos făcu o mișcare înșelătoare descumpănindu-l pe Efialtes care puse un genunchi la pământ. În aceeași clipă, macedoneanul se înalță, perfect echilibrat, și lovi năpraznic cu securea în spina adversarului său care se prăbuși la pământ.

Peste larma bătăliei, peste luptătorii înnebuniți de oboseală și de furie, cobora încetul cu încetul umbra serii. Pierzându-și comandantul, luptătorii greci, epuizați și decimați, copleșiți de forța invincibilă a veteranilor lui Parmenion, începură să dea înapoi și, în cele din urmă, o luară la fugă în dezordine, încercând să ajungă la poarta Mylasa și la poarta cea mică din partea de nord, aproape de țărmul mării. Dar apărătorii, speriați, închiseră canaturile porții, astfel încât mulți dintre fugari fură uciși la poalele zidurilor, ținuiți de sarisele veteranilor lui Parmenion.

Când Alexandru puse să se sune ordinul de încetare a luptei, Perdicas pătrunsese adânc prin spărtura pe care o făcuse în zidurile de răsărit, un detașament de agrieni escaladase bastionul rotund și-i nimicise pe apărători, iar alții se urcaseră în turnul de lemn și îndreptaseră balistele și catapultele către interiorul orașului.

Fură aduse multe torțe și se aprinseră peste tot focuri pentru a preveni eventuale contraatacuri pe timpul nopții.

Halicarnasul era în mâinile învingătorilor.

Alexandru rămânea treaz deși noaptea era în toi: sortii duelului său cu Memnon fuseseră atât de nesiguri până în ultimul moment, ajungând până la a se simți de mai multe ori aproape înfrânt și umilit, că nu putea cu nici un chip să închidă ochii.

Oamenii săi aprinseseră un foc mare în vârful bastionului cucerit și regele aștepta zorii cu toate simțurile dureros de încordate. Noaptea era întunecoasă, întregul oraș era cufundat în beznă și în tăcere: singurele focuri care ardeau erau cele de pe spărtura din zid în care se instalaseră soldații săi, pe bastionul de cărămizi ocupat de agrieni și la baza marelui turn de lemn. Focul se vedea, dar inamicul rămânea ascuns.

Câți mai erau oare? Câți oameni înarmați se mai ascundeau în umbră? Poate că pregăteau o nouă cursă, sau poate că Memnon aștepta întăriri de pe mare.

În aceste clipe în care avea la îndemână victoria, regele simțea că soarta ar mai fi putut să-i joace feste; comandantul inamic ar fi putut până în ultimul moment să inventeze o nouă stratagemă. Mai în vârstă și mai experimentat decât el, reușise întotdeauna să-i țină piept, să răspundă la fiecare lovitură pe care i-o dădea sau chiar să-i anihileze din fașă unele acțiuni.

În seara aceea, Alexandru ordonase să fie executat oricine ar fi băut chiar și o singură înghițitură de vin, simplu soldat

sau general, și cu toții să se odihnească înarmați și în ținută de luptă.

Patrule de cercetași cu torțe aprinse făceau ronduri permanente de la o poartă la alta, până și la porțița cea mică, și se chemau între ei pentru a se ține mereu în contact. Dintre toți comandanții, Perdicas era cel mai agitat. După o zi scursă într-o luptă continuă și extenuantă, după ce comandase printre flăcări spargerea decisivă a zidurilor orașului, nu-și îngăduise nici măcar o clipă de răgaz: trecea de la un post de pază la altul, îi trezea pe cei pe care-i cuprinsese somnul, îi stârnea pe cei tineri să se revanșeze pentru că fuseseră gata să cedeze spre deosebire de veterani care, mai bătrâni decât ei, reușiseră totuși să întoarcă soarta în favoarea lor.

Alexandru îl privea și-l privea, apoi, și pe Leonatos care părea un uriaș, așa cum stătea în plină beznă sprijinit în lancea sa, pe Ptolemeu care trecea călare pe câmp împreună cu garda de corp a regelui pentru a zădărnici orice atac din exterior, pe Lisimah, de veghe lângă catapulte, încercând din când în când dacă erau bine încordate. Mai departe, lângă focul aprins în fața cortului său, vedea părul cărunt al lui Parmenion. La fel ca un leu bătrân, se ținuse deoparte și-și cruțase forțele, ale sale și ale oamenilor săi, așteptând momentul potrivit în care să dea cumplita lovitură cu laba pentru a-și nimici adversarul.

Câteodată căuta să se gândească la altceva, pentru a-și mai elibera mintea, pentru a-și mai ușura sufletul, la cu totul alte lucruri decât cele legate de război și de chinul luptelor: se gândea la Mieza și la cerbii care pășteau pe malurile pline de flori ale râului, sau la Diogene cel gol care, desigur, în momentele acelea dormea liniștit în butoiul său de pe țărmul mării, împreună cu cățelul cu care împărțea hrana și culcușul. Și era legănat în somnul său de valurile care mângâiau pietrele de pe mal. Ce vise se perindau în acele clipe prin somnul bătrânului înțelept? Ce imagini tainice?

Se gândea și la mama sa și, când și-o amintea în camera sa izolată dintr-o aripă a palatului citind poeziile poetei Sapho, simțea parcă retrăind în el copilul care tresărea instinctiv în toiul nopții dacă strigătul neașteptat al unei păsări de noapte răsuna pe sub bolta rotundă și pustie a cerului.

Trecu astfel o bucată de vreme care i se păru fără sfârșit. Tresări când simți că o mână i se așază pe umăr.

– Tu ești, Hefestion?

Prietenul său îi întinse un vas cu supă caldă. – Mănâncă și tu ceva. Leptine a pregătit-o special pentru tine și a trimis un curier ca să ți-o aducă.

– Ce este?

– Supă de bob. E bună: am gustat și eu câteva linguri.

Alexandru începu să mănânce. – Nu-i rea. Vrei să-ți las și ție puțin?

Hefestion dădu din cap în semn de aprobare. – La fel ca odinioară, când rătăceam prin munți, în exil.

– Așa este. Dar puteam noi avea, atunci, o asemenea supă caldă?

– Sigur că nu.

– Îți pare rău după vremurile acelea?

– Nu, deloc. Totuși mi le amintesc cu plăcere. Eram doar noi doi împotriva unei lumi întregi. – Îi vârî o mână în păr și-l ciufuli cu afecțiune. – Acum este altceva. Câteodată, mă întreb dacă s-ar mai putea întâmpla vreodată așa ceva.

– Ce anume?

– Să mai facem o călătorie împreună, doar noi doi.

– Cine poate ști, prietene?

Hefestion se aplecă să mai zgândărească puțin focul cu vârful sabiei și Alexandru văzu că la gât îi atârna un obiect mic, lucitor: un dințișor de lapte, un incisiv mititel montat în aur, și-și aduse aminte de ziua în care, copil fiind, i-l dăduse ca gaj pentru o prietenie veșnică.

– Până la moarte? – întrebuse atunci Hefestion.

– Până la moarte – răspunsese el.

Se auzea chemarea unei santinele care comunica prin întineric cu camarazii săi din dreapta și din stânga. Hefestion se îndepărtă pentru a-și continua inspecția. Alexandru îl văzu dispărând în beznă noapții și avu impresia, puternică și precisă, că pe ei doi, singuri, îi aștepta în viitor o altă călătorie către un ținut misterios, învăluit în neștiut.

Mai trecu ceva timp și se auziră chemările celui de-al doilea schimb de gardă. Trebuie că era miezul noapții. Alexandru se ridică din pat la auzul unor pași și se frecă la ochi. Era Eumene.

Secretarul general se așeză lângă el și părea că se uită țință la foc.

– La ce te uiți? – îl întreabă suveranul.

– La foc – răspunse Eumene. – Nu-mi place.

Regele se răsuci către el cu o expresie nedumerită. – Și ce nu-ți place la focul ăsta?

– Flăcările se îndreaptă acum spre noi, vântul și-a schimbat direcția. În momentul ăsta suflă dinspre mare.

– La fel ca în fiecare noapte, pe la ora asta, dacă nu mă-nșel.

– Așa este. Numai că în noaptea asta este altceva.

Alexandru îl privi câteva secunde și, pe neașteptate, un gând înspăimântător îi fulgeră prin minte. Aproape în același timp, un strigăt de alarmă din dreapta sa îi confirmă ceea ce bănuise: un incendiu începuse să bântuie la baza marelui turn din lemn.

– Încă unul acolo! – strigă Eumene arătând cu degetul către o casă aflată chiar în fața lor, cam la o sută de pași depărtare.

Din stânga, se auzi vocea lui Perdicas: – Alarmă! Alarmă! Arde!

Veni în fugă și Lisimah. – Vor să ne prăjească de vii! – spuse el gâfâind. – Dau foc la toate casele din dreptul spărturii și al zidului de cărămizi. Uite, turnul de lemn arde și el ca o torță!

Alexandru sări în picioare: Memnon își juca ultima carte folosindu-se de vântul prielnic. – Repede! Trebuie să nu-i

lăsăm să aprindă alte focuri: trimiteți-i pe cercetași, pe „scutieri”, pe traci și pe agrieni. Ucideți-i pe toți aceia pe care îi prindeți că pun foc.

Între timp, prietenii lui Alexandru veneau pentru a primi ordine. Se aflau deja acolo Seleucos, Filotas, Leonatos și Ptolemeu.

– Ascultați-mă! – strigă Alexandru din toate puterile pentru a se face auzit printre flăcările pe care vântul le întetea din ce în ce mai mult în direcția lor. – Tu, Seleucos, și tu, Leonatos, luați jumătate din *pezeteri*, treceți prin zona cuprinsă de flăcări și luați poziție pe partea cealaltă: trebuie să prevenim un contraatac. Este limpede că vor să ia din nou controlul asupra spărturii din zid.

„Ptolemeu și Filotas, așezați-vă cu restul soldaților în dreptul spărturii din zid ca să controlați porțile! Nu vreau să ne ia prin surprindere. Lisimah, retrage balistele și catapultele sau vor fi distruse când turnul se va prăbuși! Haideți, mai repede!”

Turnul din lemn era acum complet învăluit de flăcări și vântul, care devenea din ce în ce mai puternic, ducea limbile de foc până în porțiunea de răsărit unde se făcuse breșa. Căldura tot mai puternică și lumina de la imensa torță iluminau o zonă întinsă din jurul zidurilor, așa încât arcașii agrieni aveau posibilitatea să-i vadă pe cei care puneau focul și să-i străpungă cu săgețile. Biruite de foc, bârnele groase de la bază cedară și enorma construcție se prăbuși cu un zgomot înfricoșător făcând să se înalțe o coloană de fum de peste trei sute de picioare, mai înaltă decât toate celalalte turnuri și decât oricare dintre clădirile orașului.

Din cauza căldurii, Alexandru trebui să se retragă de pe locul de unde observa totul, dar se mută în dreptul următorului turn, în apropierea porțiței, de unde putea, totuși, ține sub observație toate operațiunile. De acolo trimitea curieri în diferite zone și primea în permanență știri despre tot ce se întâmpla în jur.

Îi ordonă lui Lisimah să se folosească de catapulte pentru a dărâma casele din jurul turnurilor care ardeau, limitând astfel pârlolul: imediat după aceasta, grindina de bolovani aruncați de mașinile de război făcu să crească zgomotul și zăpăceala acelei nopți infernale.

Măsurile luate de rege se dovediră, însă, a fi utile. Rapiditatea cercetașilor și a agrienilor îi nimici pe cei care puneau foc, iar infanteria grea, luând poziție dincolo de cartierul incendiat zădărnici orice încercare a trupelor persane și a mercenarilor lui Memnon de a ataca prin surprindere armata macedoneană surprinsă de violența flăcărilor.

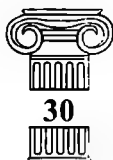
Eumene adusese din tabără o mulțime de geniști și de simpli săpători și-i pusese să arunce praf, nisip și pietriș peste focurile care mai ardeau încă; curând, incendiile fură izolate sau stinse. Turnul de lemn, care fusese ridicat cu atâta trudă, devenise un morman uriaș de cenușă și de cărbuni din care se mai zăreau, ici și colo, capete de bârne groase încă fumegânde.

După ivirea zorilor, primele raze de soare se opriră pe cvadriga aurită din vârful Mausoleului, în timp ce restul orașului era cufundat, încă, în umbră. Apoi, pe măsură ce soarele se ridica de după munți, lumina scoase la iveală marea piramidă în trepte și fresca multicoloră a lui Skopas și a lui Briaxis, precum și grandioasa colonadă corintiană, spiralele ornamentale, coloanele cu caneluri, podoabele aurii pe un fond purpuriu.

În acea simfonie de culori, în acel triumf al luminii cristaline, tăcerea deplină care învăluia Halicarnasul îi dădea fiori. Era posibil ca nici măcar mamele să nu-și plângă fiii căzuți în luptă?

– E posibil așa ceva? – îl întrebă Alexandru pe Eumene care se apropiase de el.

– Sigur că da – răspunse secretarul. – Nimeni nu plânge după un mercenar. El nu are mamă, nu are tată și nici măcar prieteni. Are doar lancea cu ajutorul căreia își câștigă pâinea, grea și amară.

Ptolemeu veni în grabă alături de el. – Alexandru, îți așteptăm ordinele.

– Ia-i cu tine pe Perdicas și pe Lisimah, împărțiți-i între voi pe cercetași și pe „scutieri” și controlați întregul oraș. Vor merge cu voi hopliții greci și *pezeterii* ca întăriri. Trebuie să-i scoateți de prin ascunzișuri pe toți bărbații înarmați care au mai rămas și căutați-l, mai ales, pe Memnon. Nu vreau să-i faceți nici un rău: dacă-l găsiți, aduceți-l la mine.

– Am înțeles – spuse Ptolemeu. Și se îndepărtă ca să-și anunțe camarazii.

Regele așteptă, împreună cu Eumene, sub streășina unei case puternic întărite, aflată lângă zidul cetății, loc de unde aveau posibilitatea să țină sub observație discretă întregul oraș. Nu trecu mult și Ptolemeu le trimise un mesaj printr-un curier:

Satrapul Orontobates, tiranul Pixodaros și garnizoana persană s-au baricadat în cele două fortărețe din port care, pentru moment, nu pot fi cucerite: nu este loc suficient pentru ca mașinile de asalt să se apropie de ele. Nici urmă, deocamdată, de Memnon. Aștept noi ordine.

Alexandru puse să-i fie adus Ducipal și trecu călare pe ulițele pustii ale orașului care avea ușile ferecate și cu feres-

trele astupate: oamenii se închiseseră înspăimântați în case. Când ajunsese într-un loc de unde se puteau vedea cele două fortărețe care controlau intrarea în port, îi ieși în întâmpinare Perdicas.

– Ce trebuie să facem, Alexandru?

Regele privi cu atenție fortificațiile, apoi se întoarse, privind către zidurile orașului.

– Distrugeți toate casele de pe partea stângă a străzii care vine până aici și, apoi, faceți același lucru și cu acelea îngrădite în zona portului: în acest fel, vom putea aduce mașinile până în apropierea fortărețelor. Persanii trebuie să înțeleagă că nu există în acest ținut zid sau bastion în care să se poată adăposti. Trebuie să înțeleagă că trebuie să plece de aici și să nu se mai întoarcă niciodată.

Perdicas făcu semn că a înțeles, sări pe cal și se îndreptă spre cartierul mistuit de flăcări ca să ia echipe de geniști și de săpători care mai erau capabili să muncească. Fu nevoit să-i scoale din somn cu sunete de trâmbiță pentru că adormiseră care pe unde se afla, extenuați de truda unei nopți de muncă.

Șeful inginerilor, un tesalian numit Diades, puse să fie demontate cele două platforme superioare ale unuia dintre turnurile de asalt pentru a le folosi ca suport pentru un berbec cu care să dărâme casele. Între timp, Eumene trimise mai mulți crainici care să anunțe populația că trebuia să-și părăsescă locuințele ce urmau să dispară.

Oamenii, văzând că nu aveau loc crime, nici violuri, nici jafuri, începu să iasă din case. Cei dintâi fură copiii, curioși să vadă toată acea agitație care avea loc în oraș, apoi femeile și, în cele din urmă, bărbații.

Distrugerile fură, însă, mult mai mari decât se așteptau pentru că multe case erau lipite unele de altele și, când se dărâma un zid, se distrugeau și multe altele, astfel încât unii povestiră apoi că Alexandru ar fi poruncit ca întregul Halicarnas să fie ras de pe fața pământului.

La capătul a patru zile, fu degajată o fâșie suficient de largă pentru ca să poată trece mașinile de asalt care fură aduse până sub zidurile fortărețelor din port și începură să le bată, dar, în timpul nopții, Memnon, Orontobates și Pixodaros, cu un detașament de soldați, se îmbarcară pe câteva corăbii și ieșiră în larg alăturându-se flotei persane care se afla mai la nord, în apele insulei Chios.

Mercenarii greci care scăpaseră cu viață se refugiară, în schimb, pe acropole care, prin poziția sa, era, practic, invulnerabilă.

Alexandru nu vru să mai piardă timp ca să-i scoată și din această ultimă ascunzătoare, gândindu-se că, oricum, nu vor mai avea nici o șansă atunci când vor fi complet înconjurați de trupele sale. Puse să se sape un șanț de jur împrejurul acropolei și lăsă câțiva ofițeri de rang inferior care să aștepte predarea lor.

În aceeași seară, regele îi convocă pe membrii înaltului comandament în sala în care aveau loc adunările cetățenilor din oraș. Se afla acolo și Calistene, care ceruse și i se acordase permisiunea să participe. Chiar când începuseră să discute despre ce aveau de făcut în continuare, se anunță că o delegație a fruntașilor orașului dorea să aibă o întâlnire cu regele.

– Nici nu vreau să-i văd – spuse Alexandru. – N-am nici cea mai mică încredere în ei.

– Va trebui, totuși, să hotărâști asupra vieții politice dintr-un oraș foarte important – îi aminti Parmenion.

– Ai putea instaura un regim democratic, ca la Efes – interveni Calistene.

– Chiar așa – spuse cu ironie Ptolemeu. – În felul ăsta unchiul Aristotel va fi mulțumit, nu-i așa?

– Și ce-i cu asta? – îi replică, puțin nervos, Calistene. – Democrația este sistemul cel mai drept și mai echilibrat de a conduce un oraș, cel care oferă cele mai multe garanții pentru...

Ptolemeu îl întrerupse înainte de a termina ce avea de spus. – Totuși, ăștia ne-au scos sufletul. Am pierdut sub zidurile astea mai mulți oameni decât în bătălia de pe Granicos. Dacă ar fi după mine...

– Ptolemeu are dreptate! – strigă Leonatos. – Ar fi momentul ca ei să înțeleagă cine comandă aici și să plătească și pentru pagubele pe care ni le-au făcut.

Discuția s-ar fi transformat cu siguranță în ceartă, dar chiar în acele clipe Eumene auzi o oarecare agitație dincolo de ușă și se duse să vadă despre ce era vorba. Când înțelese ce se întâmplă, se întoarse la Alexandru și-i șopti ceva la ureche. Regele zâmbi și se ridică în picioare.

– V-ar plăcea să mâncați niște prăjituri? – întrebă el ridicând puțin glasul. La auzul unei asemenea întrebări amuțiră cu toții, privindu-se nedumeriți unul pe altul.

– Glumești? – spuse Leonatos rupând tăcerea care se lăsase. – Eu aș înfuleca singur un sfert de bou în loc de prăjituri. Mă întreb cine putea să aibă o idee așa trăznită de a aduce prăjituri la ora asta și...

În acel moment, ușa se deschise și intră, îmbrăcată de mare gală, regina Ada, mama adoptivă a lui Alexandru, urmată de un întreg alai de bucătari purtând tăvi imense pline cu prăjituri proaspete. Leonatos rămase cu gura căscată în fața unui asemenea spectacol iar Eumene luă o prăjitură și i-o îndesă între dinți.

– Mănâncă și taci!

– Mamă, ce mai faci? – întrebă Alexandru ridicându-se în picioare și venindu-i în întâmpinare. – Aduceți repede un scaun pentru regină. Ce surpriză! – continuă el. – Nu m-aș fi așteptat să te văd chiar în asemenea momente.

– M-am gândit că după toate eforturile astea groaznice ți-ar plăcea să guști din prăjiturile mele – îi răspunse Ada mai în glumă, mai în serios. – Este adevărat că am venit și ca să mă asigur că tu n-o să pedepsești prea aspru orașul meu.

Suveranul luă un biscuit și începu să-l ronțăie.

– Sunt excelenți, mamă, și rău am făcut ultima oară că i-am refuzat. Cât despre orașul tău, chiar înainte de a veni tu discutam ce este de făcut în această privință, dar acum că ai venit, am o idee care mi se pare potrivită.

– Care? – întrebă Ada. Calistene vroia să pună și el aceeași întrebare și tăcu fără a mai scoate nici o vorbă.

– Ideea ar fi că te numesc satrap al Cariei în locul lui Orontobates, cu puteri depline asupra orașului Halicarnas și ținuturilor din jur. Generalii mei vor face în așa fel încât ele să ți se supună.

Calistene clătină din cap ca și cum ar fi vrut să spună „prostii”, însă regina fu impresionată de această propunere. – Dar, fiule, nu știu dacă...

– Eu știu – o întrerupse Alexandru. – Știu că vei guverna foarte bine și mai știu că pot avea încredere deplină în tine.

Îi făcu semn să se așeze în jilțul ei și, apoi, îi spuse lui Eumene: – Poți să chemi acum delegația locuitorilor orașului. Este normal ca ei să afle cui i se vor supune de acum încolo.

Razia era încă în plină desfășurare când se anunță sosirea lui Apelles. Marele maestru se grăbi să-și prezinte omagiile tânărului rege și să-i facă o propunere:

– Măria Ta, cred că a venit momentul să te înfățișez așa cum meriți, adică purtând însemne divine.

Alexandru se abținu cu greu să nu izbucnească în râs. – Crezi tu așa ceva?

– N-am nici o îndoială. Mai mult, fiindcă eram sigur că vei ieși învingător, am pregătit deja o schiță pe care, dacă-mi dai voie, aș vrea să ți-o arăt. Sigur, opera finală va arăta cu totul altfel când va măsura zece picioare pe douăzeci.

– Zece picioare pe douăzeci? – repetă Leonatos căruia i se părea o risipă să folosești atâta lemn și atâta vopsea pentru un tinerel nu prea înalt, așa cum era Alexandru.

Apelles îl privi disprețuitor: îl considera pe Leonatos un barbar necioplit, mai ales că avea părul roșu și pistrui. Se îndreptă, apoi, din nou, către Alexandru: – Măria Ta, propunerea mea nu este cu totul lipsită de sens: supușii tăi asiatici sunt obișnuiți să fie conduși de ființe superioare, de suverani care sunt ca niște zei și imaginea acestora trebuie să fie a unor zei. De aceea, eu mă gândeam să te înfățișez cu simbolurile lui Zeus: o acvilă la picioare și fulgerul în mână dreaptă.

– Apelles are dreptate – observă Eumene care intrase odată cu Leonatos și privea cu atenție schița făcută de artist. – Asiaticii sunt obișnuiți să-i considere pe suveranii lor ca pe niște ființe supraomenești. Mi se pare normal ca ei să te vadă astfel.

– Și cât m-ar costa o divinizare de acest fel? – întreabă Alexandru.

Pictorul ridică din umeri. – Cam doi talanți...

– Doi talanți? Dar, amice, cu doi talanți le cumpăr băieților ăstora pâinea, măslinile și peștele sărat pentru aproape o lună.

– Măria Ta, cred că un mare rege nu ar trebui să facă asemenea calcule.

– Un mare rege, nu – îl întrerupse Eumene – dar un secretar da, pentru că pe mine se supără soldații dacă nu au mâncare suficientă sau destul de bună.

Alexandru îl privi lung pe Apelles, apoi pe Eumene, apoi schița și, în sfârșit, din nou pe Apelles. – Sigur că...

– Poate că nu ți se pare frumos? Încearcă să-ți închipui cum va arăta tabloul în măreția lui, cu culori strălucitoare, cu fulgerul orbitor care țâșnește din pumnul tău. Cine ar mai îndăzni să înfrunte un asemenea zeu tânăr?

În acel moment intră Kampaspe, veni către rege, îl îmbrățișă și-l sărută pe gură. – Stăpâne – îl salută ea privindu-l țintă drept în ochi de la o distanță atât de mică încât el îi simțea sfârcurile tari ale sânilor bătându-i în piept ca un berbec de

fier al unei mașini de asalt în zidul unei cetăți. Iar privirea ei parcă spunea că este gata să i se dăruiască total, fără nici o reținere.

– Dulcea mea prietenă... – făcu Alexandru fără a se lăsa prea mult impresionat – Întotdeauna este o plăcere să te întâlnesc.

– O plăcere pe care ai putea s-o ai oricând dorești – îi șopti ea la ureche, suficient de aproape ca să-i mângâie urechea cu vârful umed al limbii.

Suveranul se întoarse din nou către Apelles ca să pună capăt acestei situații care devenea stânjenitoare. – Trebuie să mă mai gândesc puțin. Este, totuși, o cheltuială... Oricum, vă aștept să veniți la cină.

Cei doi ieșiră, întâlnindu-se în prag cu Ptolemeu, Filotas, Perdicas și Seleucos care veneau să afle ce intenții are regele.

Regele îi invită să se așeze în jurul unei mese pe care întinsese o hartă. – Iată care este planul meu: mașinile vor fi demontate și transportate cu carele la Tralles pentru că Parmenion, care va mărșălui către interior pentru a supune toate teritoriile din văile râurilor Meandros și Ermos, s-ar putea să aibă nevoie de ele dacă vreun oraș ar opune rezistență.

– Și noi? – întrebă Ptolemeu.

– Voi veți veni cu mine. Vom coborî de-a lungul țărmului prin Lycia, până în Pamphilia. – În timp ce vorbea, regele indica, servindu-se de o nuielușă, traseul pe care intenționa să-l urmeze.

Eumene îl privi țintă și, apoi, îi privi în față pe camarazii săi, conștient că ei nu-și dădeau seama de ceea ce îi aștepta.

– Vrei să mergi acolo? – întrebă el.

– Da – răspunse Alexandru.

– Dar pe acolo nu se poate trece. Nici o armată nu s-a aventurat vreodată printre stâncile acelea suspendate deasupra mării și mai ales la vreme de toamnă. Sau iarna.

– Știu – îi răspunse Alexandru.

In cele din urmă, Apelles primi însărcinarea de a picta portretul lui Alexandru pentru jumătate din suma cerută, datorită unor negocieri dure cu Eumene care ar fi vrut să-i plătească mult mai puțin. Artistul se puse imediat pe treabă într-un atelier pe care regina Ada i-l aranjase în centrul orașului, nu departe de agora, dar, pentru că suveranul nu avea timp să-i pozeze, trebui să se mulțumească doar cu o serie de schițe în cărbune pe care le făcuse pe viu la cină și în timpul seratei care urmasse după banchet, cu declamații ale lui Tessalos, actorul preferat al lui Alexandru, și cu câteva momente muzicale. Atârnă schițele pe pereții atelierului, îmbracă un model la fel ca regele și începu să lucreze.

Alexandru nu putu să admire lucrarea terminată pentru că se afla foarte departe atunci când Apelles făcea ultimele retușuri, dar cei care au văzut tabloul spun că era foarte frumos, chiar dacă s-a apreciat că figura regelui era pictată într-o nuanță cam închisă comparată cu adevărata înfățișare a lui Alexandru. Se pare, totuși, că artistul a făcut intenționat aceasta pentru a scoate și mai mult în relief strălucirea fulgerului divin.

Înainte de plecare, suveranul se sfătui între patru ochi cu Parmenion, într-o cameră izolată a palatului Adei.

Îl întâmpină cu o cupă de vin și-l invită să ia loc. Parmenion îl sărută pe amândoi obraji și, abia după aceea, se așează.

– Ce mai faci generale? – îl întrebă regele.

– Bine, Măria Ta. Și tu?

– Mult mai bine acum că am luat Halicarnasul și bună parte din meritul pentru această victorie îți aparține ție și veteranilor tăi. Intrarea voastră în luptă a fost hotărâtoare.

– Îmi acorzi o onoare prea mare. N-am făcut decât să-ți execut ordinele.

– Îți cer acum să execuți un alt ordin.

– Aștept să mi-l dai.

– Ia cu tine cavaleria tesaliană sub comanda lui Amintas, un escadron de *eteri*, hopliții greci și întoarce-te către Sardes.

Parmenion se luminează la față.. – Ne întoarcem acasă, Măria Ta?

Alexandru clătină din cap, dezamăgit de această reacție, și generalul lăasă capul în jos rușinat pentru că înțelesese greșit cuvintele regelui.

– Nu, Parmenion, nu ne întoarcem. Ne consolidăm cuceririle înainte de a merge mai înainte. Vino aici să vezi harta asta: tu vei urca pe valea râului Ermos și vei supune toată Frigia. Vei lua cu tine și mașinile de asalt, în caz că vreuna dintre cetăți ar încerca să opună rezistență.

„Cât despre mine, voi merge pe țărm până la Telmessos. În acest fel, voi îndepărta flota persană de toate porturile Mării Egee”.

– Crezi așa ceva? – În glasul generalului se putea ghici o ușoară încordare. – Am fost informat că Memnon a înrolat alți soldați în Chios și se pregătește să intre în Eubeea, iar de acolo în Atica și în Grecia centrală pentru a le ridica împotriva noastră.

– Știu asta.

– Și nu crezi că ar trebui să ne întoarcem ca să facem față acestei amenințări? Cu atât mai mult cu cât iarna bate la ușă și...

– Antipatros poate face față situației, este un conducător înțelept și un general iscusit.

– Oh, sigur, n-am nimic de zis în privința asta. Am înțeles atunci: trebuie să ocup toată Frigia.

– Exact.

– Și apoi?

– Așa cum ți-am mai spus, între timp eu voi coborî de-a lungul țărmlui, voi ajunge la Telmessos și, apoi, o voi lua spre nord, către Ankyra, unde ne vom întâlni.

– Vrei să mergi pe țarm până la Telmessos? Știi că, pe o distanță de mai multe stadii, drumul este foarte îngust și foarte periculos? Nici o armată n-a îndrăznit să treacă pe acolo.

Alexandru își turnă puțin vin și sorbi câteva înghițituri.

– Știu. Mi-au spus-o mai mulți.

– În plus, Ancyra se află în munți, în centrul podișului, și, când vom ajunge acolo, iarna va fi în toi.

– Da, iarna va fi în toi.

Parmenion oftă: – Dacă-i așa... Mă duc, atunci, să mă pregătesc: îmi închipui că n-am prea mult timp la dispoziție.

– Nu, într-adevăr – îi răspunse Alexandru.

Parmenion își goli cupa de vin, se ridică, salută cu o înclinare ușoară a capului și dădu să plece.

– Generale.

Parmenion se întoarce: – Da, Măria Ta.

– Ai grijă de tine.

– O să încerc.

– O să-mi lipsească sfatul și experiența ta.

– Și tu îmi vei lipsi, Măria Ta.

Îeși din încăpere și ușa se închise în urma lui.

Alexandru se întoarce la harta sa ca să studieze traseul pe care urma să-l parcurgă, dar, după scurt timp, auzi un schimb ceva mai nervos de cuvinte și vocea santinelei care spunea cuiva: – Nu-l pot deranja pe rege cu prostiile astea.

Suveranul apără în pragul ușii: – Despre ce este vorba?

Era un băiat din unitățile de infanterie ale *pezeterilor*, un soldat simplu pentru că nu avea nici un fel de însemne de grad.

– Ce dorești? – îl întrebă.

– Mărite Rege – interveni santinela – nu-ți pierde timpul cu asta. Problema sa este că i-a venit cheful de muiere și arde de dorința de a-și lua în brațe nevastica.

– Mie mi se pare mai mult decât normal – remarcă Alexandru zâmbind. – Cine ești? – îl întrebă el pe soldat.

– Mă numesc Eudemos, Mărite Rege, și sunt din Drabescus.

– Ești însurat?

– Măria Ta, m-am însurat înainte de a pleca la război: am stat doar două săptămâni împreună cu nevasta și, de atunci, n-am mai văzut-o. Am auzit că nu ne întoarcem în Macedonia ci, dimpotrivă, că mergem chiar spre est. Este adevărat?

Alexandru reflectă o clipă la rapiditatea cu care acționa sistemul de informații al trupei, dar nu se miră. – Da, este adevărat – răspunse el.

Tânărul își plecă fruntea, resemnat.

– Nu pari prea bucuros să-ți urmezi regele împreună cu camarazii tăi.

– Nu-i vorba de asta, Măria Ta, doar că...

– Ai vrea să te culci cu nevasta ta.

– Ca să spun drept, da. Și mai sunt mulți alții în situația mea. Familiile noastre doreau ca noi să ne căsătorim pentru că urma să plecăm la război: vroiau să lăsăm în urma noastră un moștenitor, în caz că... Nu se știe niciodată.

Alexandru zâmbi din nou: – Ajunge. Și ai mei vroiau ca eu să mă însor, dar unul dintre puținele avantaje ale unui rege este că se însoară doar atunci când dorește. Câți sunt ca tine?

– Șase sute nouăzeci și trei.

– Pe toți zeii, aveai pregătită cifra exactă! – exclamă suveranul.

– Ei, sigur... Noi ne gândeam că se apropie iarna și că nu vom duce lupte pe vreme rea, așa că vroiam să te rugăm...

– Să vă dau voie să vă întoarceți la nevestele voastre.

– Așa este, Măria Ta – aprobă soldatul încurajat de bunăvoința lui Alexandru.

– Camarazii tăi te-au ales pe tine ca să vorbești în numele lor?

– Da.

– De ce?

– Pentru că...

– Spune, nu te teme.

– Pentru că am fost primul care a trecut prin spărtură când s-a prăbușit zidul și am sărit de pe turnul de asalt care ardea doar după ce berbecul a reușit să dărâme zidul.

– Perdicas mi-a spus ceva despre un soldat care a făcut toate astea, dar nu mi-a spus cum îl cheamă. Sunt bucuros să te cunosc personal, Eudemos, și sunt fericit să vă îndeplinesc dorința, a ta și a camarazilor tăi. Vi se vor da la fiecare o sută de stateri din Cizic și o permisie de două luni.

Ochii soldatului străluceau de emoție. – Măria Ta... eu... – se bâlbâi el.

– Cu o condiție.

– Oricare ar fi ea, Măria Ta.

– Când vă veți întoarce, va trebui să-mi aduceți cu voi alți soldați. Câte o sută să aduceți, fiecare dintre voi: pedestri sau călăreți, n-are importanță.

– Poți avea încredere în cuvântul meu. Socotește că-i ai deja în rândurile armatei tale.

– Du-te, acum.

Soldatul nu știa cum să-i mai mulțumească și rămăsese ținut pe loc.

– Ei! Nu mureai de dorul de a ajunge la nevastă?

– Da, dar eu vroiam să-ți spun... vroiam să-ți spun că...

Alexandru zâmbi și-i făcu semn să aștepte puțin. Se apropie de un scrin și scoase dintr-o casetă un lanț de aur cu o camee mică reprezentând-o pe zeița Artemis și i-o dădu soldatului.

– Aceasta este zeița care le ocrotește pe soții și pe mame. Dă-i-l soției tale, din partea mea.

Soldatul ar mai fi vrut să spună ceva, dar nodul din gât nu-l lăsa. Putu doar să șoptească: – Îți mulțumesc, Măria Ta.

– Cu o voce care-i tremura.

Tinerii care doriseră să se ducă să-și vadă nevestele plecară la începutul toamnei către Macedonia, unde urmau să petreacă iarna, și, la puțin timp după aceea, plecă și Parmenion cu o parte a armatei și cu cavaleria tesaliană. După ce se consultase cu bătrânul general, regele îl numi la comanda acestei armate pe vărul său Amintas, care dovedise întotdeauna un mare curaj și o credință deosebită. Cu ei plecară și Clito cel Negru, Filotas și Crater.

După aceea, Alexandru avu o consfătuire restrânsă cu Seleucos, Ptolemeu și Eumene pe care-i invită la cină.

Pentru a nu da naștere invidiei, făcuse în așa fel ca toți ceilalți camarazi, inclusiv Hefestion, să aibă de îndeplinit diferite misiuni prin ținutul din jur și, de asemenea, cei trei pe care-i chemase la masă să aibă impresia că rămăseseră absolut din întâmplare în tabără. După cele discutate cu Alexandru în acea seară, se convinseseră cu toții că regele avea nevoie în momentele acelea să se bazeze mai mult pe inteligența decât pe brațul lor.

Nu fu permisă nici măcar prezența servitorilor și doar Leptine fu aceea care aduse mâncărurile pentru comeseni; aceștia erau așezați în jurul unei mese, la fel ca atunci când se aflau la Mieza și ascultau lecțiile lui Aristotel.

– Informatorii noștri mi-au dat de știre că Memnon a primit de la Marele Rege o sumă enormă, adusă cu mari pericole, pe mare. Cu acești bani vrea să formeze o armată de peste o sută de mii de oameni cu care să năvălească în Grecia. Mai presus de toate, însă, se pare că ar fi început să facă o serie de daruri importante unor oameni cu influență din orașele grecești. Generalul Parmenion mi-a expus părerea sa...

– Întorcerea acasă? – încercă să ghicească Seleucos.

– Așa este – admise Alexandru.

Leptine începu să servească bucatele: pește fript cu legume și vin îndoit cu apă. O masă ușoară, semn că regele vroia ca toți să rămână cu mintea limpede.

– Și tu ce te gândești să faci? – întrebă Ptolemeu.

– Am luat deja o hotărâre, dar vreau să știu ce credeți și voi. Seleucos?

– Eu zic să mergem înainte. Chiar dacă Memnon ar ridica toată Grecia, ce-ar face cu asta? Nu va reuși niciodată să intre în Macedonia pentru că Antipatros nu l-ar lăsa. Pe de altă parte, dacă noi vom continua să ocupăm toate porturile de pe coasta asiatică, Marele Rege nu va reuși să aibă contacte permanente cu el. Oricum, în final, va trebui să se lase păgubaș.

– Ptolemeu?

– Eu gândesc la fel ca Seleucos: mergem înainte. Dacă, totuși, am găsi o posibilitate de a-l ucide pe Memnon, ar fi și mai bine. Am scăpa de multe necazuri și Marele Rege și-ar pierde mâna sa dreaptă.

Alexandru păru impresionat și surprins de o asemenea propunere, dar continuă să-și consulte prietenii: – Eumene?

– Ptolemeu are dreptate. Să mergem înainte, dar să încercăm să-l eliminăm pe Memnon: este un om prea periculos și prea inteligent. Este imprevizibil.

Alexandru tăcu o vreme, mestecând fără prea multă poftă peștele din fața sa, apoi bău o înghițitură de vin. – Să mergem, atunci, înainte. L-am trimis deja pe Hefestion să facă o

cercetare la trecerea aceea despre care se spune că este foarte grea, porțiunea de coastă dintre Lycia și Pamfilia. Peste câteva zile o să știm dacă este atât de greu de trecut pe acolo. Parmenion va urca pe valea râului Ermos și va ajunge pe podișul central unde ne vom întâlni la primăvară, după ce va parcurge drumul care duce de pe țărmul mării până în centrul Anatoliei.

Se ridică și se apropie de harta pe care o desfășurase pe o masă. – Întâlnirea va avea loc aici. La Gordion.

– Gordion? Știi ce este la Gordion? – îl întreabă Ptolemeu.

– Știe, știe – îi răspunse Eumene. – Este carul regelui Midas care are jugul legat de proțap cu un nod ce nu poate fi desfăcut. Un străvechi oracol al Marii Mame a zeilor spune că acela care va desface acel nod va deveni stăpânul Asiei.

– Pentru asta mergem la Gordion? – întreabă Seleucos cu o ușoară bănuială în glas.

– Să nu ne îndepărtăm de la subiect – le-o retează Alexandru.

– Nu suntem aici pentru a discuta despre oracole, ci ca să stabilim un plan pentru următoarele luni. Mă bucur că sunteți cu toții de acord asupra faptului că trebuie să mergem înainte. Într-adevăr, nu ne vom opri nici toamna, nici iarna. Oamenii noștri sunt obișnuiți cu frigul: sunt oameni de la munte. Tracii și agrienii din trupele auxiliare sunt și mai căliți și Parmenion știe că nu trebuie să se oprească până când nu va ajunge la destinație.

– Și Memnon? – întreabă Eumene readucând în discuție problema cea mai arzătoare.

– Nimeni nu mă va putea convinge să pun să fie ucis prin trădare – răspunse regele supărat. – Este un om curajos și merită să moară cu sabia în mână și nu într-un pat, otrăvit sau străpuns cu pumnalul pe la spate.

– Ascultă-mă, Alexandru – încercă să-l convingă Ptolemeu. – Nu mai suntem pe vremea lui Homer și armura pe care o ai atârnată deasupra patului nu i-a aparținut niciodată lui Ahile. Este veche de cel mult două sau trei sute de ani, știi și

tu asta. Gândește-te la soldații tăi: din cauza lui Memnon pot muri mii dintre ei. Asta dorești, doar pentru a rămâne credincios idealurilor eroice?

Suveranul clătină din cap.

– Fără a mai pune la socoteală – interveni și Eumene – că Memnon ar putea plănuși și el așa ceva în privința ta: să plătească un ucigaș ca să-ți ia viața, să-l corupă pe medicul tău, pentru ca acesta să te otrăvească... Te-ai gândit vreodată și la asta? Memnon dispune de sume de bani uriașe.

– Ți-a trecut vreodată prin minte – remarcă și Seleucos – că l-ar putea sprijini pe vărul tău Amintas, căruia i-ai încredințat comanda cavaleriei tesaliene?

Regele clătină iarăși din cap. – Amintas este un băiat cumsecade și s-a arătat întotdeauna leal față de mine. N-am motive să mă îndoiesc de el.

– Eu rămân la părerea că riscurile sunt prea mari – țin să precizeze Seleucos.

– Și eu – i se alătură Eumene.

Alexandru avu un moment de ezitare: îl revăzu pe adversarul său stând drept în fața lui sub zidurile Halicarnasului, cu fața acoperită de viziera deasupra căreia ieșea în evidență rozeta de argint a Rhodosului și parcă auzi din nou vocea lui care spunea: „Sunt comandantul Memnon”.

Scutură din nou din cap, și mai hotărât: – Nu, eu nu voi ordona niciodată așa ceva. Chiar și în război, omul trebuie să rămână om și tatăl meu obișnuia să-mi spună că puiul unui leu este tot un leu. – La care adaugă: – Și nu un șarpe veninos.

– N-are rost să mai discutăm – renunță Seleucos. – Dacă regele a hotărât așa, înseamnă că așa trebuie să fie.

Ptolemeu și Eumene fură și ei de acord cu prietenul lor, deși fără prea mare tragere de inimă.

– Îmi pare bine că sunteți cu toții de acord – spuse Alexandru. – Să ne uităm, atunci, pe hartă și să încercăm să ne organizăm marșul de-a lungul coastei.

Rămaseră mult timp să discute și în cele din urmă obosiră. Primul se retrase Eumene și, la scurt timp, Ptolemeu și Seleucos făcură la fel. Dar, ajunși afară, secretarul le făcu un semn și toți trei se adunară din nou în cortul său. Le spuse să ia loc și trimise imediat un servitor să-l trezească pe Calistene care, la ora aceea, dormea cu siguranță de partea cealaltă a taberei.

– Voi ce ziceți despre asta? – deschise discuția Eumene.

– Despre ce? – întrebă Ptolemeu.

– Cum despre ce: despre refuzul regelui de a pune pe cineva să-l elimine pe Memnon – îi răspunse Seleucos.

– Eu îl înțeleg pe Alexandru – continuă secretarul – și sunt sigur că-l înțelegeți și voi. Pe de altă parte, noi toți nu putem decât să-l stimăm pe adversarul nostru: este un bărbat excepțional, priceput în ale minții și ale războiului, dar, tocmai din această cauză, el reprezintă un pericol de moarte. Închipuiți-vă că ar reuși să-i ridice pe greci împotriva noastră, că Atena, Sparta și Corintul ar trece de partea lui. Armatele aliate s-ar îndrepta spre nord ca să atace Macedonia, flota persană ne-ar prinde ca într-un clește dinspre mare... Chiar putem avea siguranța că Antipatros va reuși să iasă din impas? Și dacă s-ar întâmpla ca el să moară? Și dacă Memnon ar trezi ambițiile vreunui urmaș din ramura dinastiei Lincestizilor, cum ar fi, de exemplu, comandantul cavaleriei tesaliene care luptă alături de noi, făcând să izbucnească în același timp un război civil sau o rebeliune militară? Ce soartă ar avea țara și armata noastră? Dacă ar ieși învingător, Memnon ar putea bloca Strâmtoarele și noi nu ne-am mai putea întoarce acasă niciodată. Merită să înfruntăm un asemenea risc?

– Dar nu putem nici să acționăm împotriva voinței lui Alexandru – îi răspunse Seleucos.

– Eu zic că putem, cu condiția ca el să nu afle. Totuși, eu nu-mi asum această responsabilitate de unul singur: dacă sunteți alături de mine, pornim la treabă, dacă nu, renunțăm și înfruntăm toate riscurile.

– Să presupunem că suntem de acord – răspunse Ptolemeu. – Care ar fi planul tău?

– Și de ce ai trimis să-l cheme pe Calistene? – întrebă Seleucos.

Eumene scoase capul din cort ca să vadă dacă sosea acela al cărui nume fusese pronunțat. Dar nu văzu pe nimeni.

– Ascultați-mă: după cât se pare, Memnon s-ar afla în acest moment la Chios, gata să ridice pânzele spre nord, îndreptându-se, probabil, spre Lesbos. Va aștepta acolo un vânt favorabil pentru a traversa marea până în Grecia. Va fi nevoie, totuși, să mai zăbovească puțin pentru că va trebui să se aprovizioneze și să strângă tot ce-i trebuie pentru expediție. Acela este momentul în care ar trebui să intervenim ca să-l scoatem definitiv din joc.

– Cum? – întrebă Ptolemeu. – Un ucigaș plătit sau otrava?

– Nici una dintre aceste două posibilități. Un ucigaș n-ar reuși niciodată să se apropie de el: este păzit în permanență de patru oameni care îl slujesc orbește și care ar ucide într-o clipă pe oricine s-ar apropia mai mult decât îi permit ei. În ce privește otrava, sunt sigur că există cineva care gustă din tot ce mămâncă sau bea: trăiește de mulți ani printre persani și a învățat tot felul de lucruri de felul acesta.

– Există otrăvuri cu efect întârziat – le spuse Ptolemeu.

– Așa este, dar sunt tot simple otrăvuri. Efectele și simptomele sunt cunoscute. Dacă, în cele din urmă, se află că a fost vorba de o otrăvă oarecare pentru a-l ucide pe Memnon, bănuiala ar cădea cu siguranță asupra lui Alexandru și nu ne putem îngădui un asemenea lucru.

– Și atunci? – întrebă Seleucos.

– Mai este și o a treia posibilitate. – Spunând aceasta, secretarul coborî privirea ca și cum i-ar fi fost rușine de intențiile sale.

– Adică?

– O boală, o boală de care să nu se poată vindeca.

– Dar asta nu se poate! – exclamă Seleucos. – Bolile vin și plecă atunci când le este sorocul.

– Se pare că nu-i chiar așa – îi răspunse Eumene. – Se pare că unele boli sunt răspândite de ființe foarte mici, invizibile cu ochiul liber, care trec de la un corp la altul. Știu că Aristotel făcea niște experimente strict secrete înainte de a pleca la Atena, pornind de la studiile sale asupra generării spontane.

– Și?

– Se pare că a descoperit că, în anumite situații, apariția acestor ființe nu este câtuși de puțin spontană: mai degrabă ar fi vorba despre un fel de... răspândire. În orice caz, Calistene este la curent cu asta. El știe multe despre aceste experimente și ar putea să-i scrie unchiului său. La început nu se va întâmpla nimic, așa că nu vor fi bănuți bucatarul sau medicul: Memnon ar putea trăi și acționa în mod normal. Primele efecte s-ar putea simți doar după câteva zile. – Se priveau cu toții, unul pe altul, puțin dezorientați și palizi la față.

– Am impresia că este un plan greu de pus în aplicare pentru că este nevoie de o serie de acțiuni care trebuie foarte precis organizate – remarcă Ptolemeu.

– Este adevărat, dar este singurul posibil, după părerea mea. Există, totuși, ceva care ne avantajează: medicul lui Memnon a făcut parte din școala lui Teofrast și...

Seleucos îi aruncă o privire surprinsă. – Nu știam că tu te ocupi și de spionaj.

– Nu, asta înseamnă că-mi fac datoria cum trebuie, dat fiind că este vorba despre informații secrete. În orice caz, regele Filip mă pusese încă de pe când era în viață în contact cu toți informatorii săi care acționau printre greci și printre barbari.

În clipa aceea, intră în cort Calistene. – M-ați chemat? – întreabă el cu un aer adormit.

Alexandru nu reușea nici el să adoarmă: ideea că Memnon s-ar putea pregăti să atace în Grecia sau chiar în Macedonia

nu-i dădea pace. Bătrânul Antipatros ar fi fost într-un asemenea caz la înălțimea situației? N-ar fi fost mai bine să-l trimită acasă pe Parmenion?

În timp ce Leptine aranja la loc totul, el ieși din cort și porni la plimbare pe lângă țărmul mării.

Era o noapte liniștită și călduță iar zgomotul valurilor care se spurgeau de țărm îi însoțea pasul într-un ritm regulat. Luna aproape plină răspândea o lumină diafană peste insulițele care răsăreau din mare, peste casele albe îngrămădite una într-alta.

Într-un loc, plaja se întrerupea transformându-se într-un promontoriu stâncos, dar Alexandru nu făcu cale întoarsă ci se cățăra până în vârful stâncilor pentru a se bucura de acolo, de sus, de o priveliște și mai frumoasă decât aceea pe care o avusese până atunci în fața ochilor.

Pe când urca pe povârnișul abrupt, efortarea fizică se adăugă la uriașul efort mental pe care-l făcuse în ultima vreme și, dintr-o dată, se simți, fără un motiv palpabil, obosit de moarte și parcă așteptând ajutor de undeva. Și tot fără un motiv palpabil îi reveni în minte tatăl său. Aproape că i se părea că-l vede aievea, stând în picioare pe promontoriu. Ar fi vrut ca această viziune să fi fost adevărată, ar fi vrut să-i poată alerga în întâmpinare, așa cum se întâmpla când tatăl său venea la el în vizită la Mieza, și să strige: – Tată! – Și ar fi vrut să-l aibă alături și să-i ceară sfatul.

Era cu totul cufundat în acele gânduri când, ajuns în vârf, la picioare i se așternu porțiunea următoare de țărm și ceea ce văzu în fața ochilor îl umplu de uimire. Dincolo de promontoriu, se afla un fel de necropolă mare: zeci de morminte monumentale săpate în stâncă și altele care se înălțau solitare, fantomatice în lumina albă, lăptoasă, a lunii, de-a lungul malului sau parțial scufundate în apa mării.

Și mai era acolo și un om care stătea în picioare, având alături un felinar aprins atârnat de un băț înfipt în nisip. Era întors cu spatele la el.

Semăna la trup cu tatăl său și era înfășurat într-o mantie albă împodobită pe margini cu o broderie aurie, la fel ca aceea pe care o purta tatăl său în ziua în care fusese ucis. Alexandru se opri privindu-l mut de uimire, nevenindu-i să-și creadă ochilor, ca și cum ar fi așteptat dintr-un moment în altul ca el să se întoarcă spre el cu vocea și cu privirea lui Filip. Omul rămânea, însă, nemișcat: doar mantia imaculată fremăta în aer cu un foșnet ușor, ca al aripilor unei păsări.

Regele se apropie cu pas moale și văzu că acolo era și un izvor care ieșea din stâncă, un firicel cristalin de apă în care se reflecta lumina felinarului. Un mic pârlăuș de scurgere trecea prin nisipul de pe plajă și mergea să se verse în undele sărate ale mării. Omul, care probabil că îl auzise, nu se întoarse către el: părea că se uită la ceva aflat în izvor. Alexandru se mai apropie încă puțin, dar, din cauza întunericului, atinse cu teaca sabiei un bolovan. La auzul aceluia zgomot, omul se întoarse fulgerător și ochii săi străluciră dintr-o dată în lumina felinarului. Ochii lui Filip!

Alexandru tresări cuprins de un fior și era gata să strige: „Tată!”.

Fu doar un impuls de-o clipă: își dădu seama ca fața aceluia personaj avea trăsături diferite de ale tatălui său și barba mai închisă la culoare. Un necunoscut pe care nu-l mai văzuse niciodată.

– Cine ești? – îl întrebă. – Ce faci aici?

Omul îl privi ținând cu o expresie ciudată și Alexandru descoperi din nou la el ceva cunoscut: simți că, în ochii aceia arzători, parcă era ceva din privirea tatălui său.

– Mă uit în izvorul acesta – răspunse omul.

– De ce?

– Pentru că sunt un clarvăzător.

– Și ce vezi? Este întuneric, iar felinarul tău nu luminează prea bine.

– Pentru prima dată de când țin minte oamenii, nivelul apei a scăzut cu un cot și a ieșit la iveală un mesaj.

– Despre ce vorbești?

Omul apropie felinarul de peretele de stâncă din care tâșnea izvorul și, în lumina ce venea dintr-o parte, se putu vedea, săpată în piatră, o inscripție cu caractere necunoscute.

– Despre asta vorbesc – spuse el arătându-i inscripția.

– Și știi s-o citești?

Glasul vizionarului deveni ciudat, ca și cum din gâtul lui s-ar fi auzit vocea altcuiva:

Vine stăpânul Asiei, cel ce oglindește în priviri și ziua și noaptea.

Ridică apoi felinarul pentru a vedea fața lui Alexandru: – Ochiul tău drept este albastru ca seninul cerului iar cel stâng este negru ca noaptea. De când mă urmărești?

– Doar de puțin timp. Nu mi-ai răspuns la întrebare: cine ești?

– Numele meu este Aristandru. Dar tu cine ești, tu care ai în ochi lumina și întunericul?

– Nu mă cunoști?

– Nu îndeajuns.

– Sunt regele macedonenilor.

Omul îl privi și mai atent cu felinarul apropiat de față.

– Tu vei domni peste Asia.

– Și tu vei veni cu mine dacă nu ți-e frică de necunoscut.

Omul își lăsă capul în jos. – Mă tem doar de un singur lucru, de o viziune care mă urmărește de mult fără să pot să-i înțeleg rostul: un om gol care arde de viu pe rugul său funerar.

Alexandru nu mai spuse nimic: părea că ascultă zgomotul ritmic al valurilor. Când se întoarse către creasta promontoriului, văzu gărzile sale de corp care supravegheau de departe neașteptata sa întâlnire. Se scuză: – Măine am o zi foarte grea, trebuie să mă întorc. Sper să te întâlnesc în tabără.

– Sper și eu – răspunse omul. Și porni în direcția opusă.

O barcă se apropie încet de bordul navei-amiral care se legăna la ancoră în portul Chios. Steagul regal cu chipul lui Ahura Mazda flutura leneș în briza nopții și din cabina de la pupa venea lumina slabă a unei lămpi.

De jur împrejur, flota de război a Marelui Rege: mai bine de trei sute de corăbii de război, cu pinten la proră, nave de luptă cu trei sau cu cinci rânduri de vâsle, stăteau aliniate de-a lungul cheiurilor, legate de mal cu parâme groase de cânepă.

Barca se lipi de corabie și marinarul lovi în bordaj cu vâsla.
– Mesaj pentru comandantul Memnon.

– Așteaptă – îi răspunse ofițerul de gardă. – Îți cobor o scară.

Puțin după aceea, omul urca la bord cățărându-se pe scara de frânghie pe care i-o aruncaseră marinarii și cerea să fie primit de comandantul suprem.

Ofițerul de gardă îl percheziționă și, apoi, îl lăsă să intre în cabina de la pupa, unde Memnon era treaz și scria scrisori sau citea rapoartele sosite de la guvernatorii de provincii sau de la comandanții garnizoanelor persane rămase fidele Marelui Rege și de la informatorii cu care împânzise toată Grecia.

– Am un mesaj pentru tine, comandante – îl anunță omul dându-i un sul de papirus.

Memnon îl luă și văzu după sigiliu că era de la soția sa: prima scrisoare pe care o primea de la ea de când se despărțiseră.

– Mai este ceva? – întrebă.

– Nu, comandante. Dar, dacă vrei să trimiți un răspuns, voi aștepta.

– Bine, așteaptă. Du-te la șeful de echipaj ca să-ți dea ceva de băut și de mâncat dacă ți-e foame. Te chem eu când termin.

– Rămas singur, Memnon deschise cu mâini tremurânde scrisoarea.

Barsines către Memnon, soțul ei preaiubit, multe salutări!

Iubitul meu drag, după o lungă călătorie am ajuns teferi și cu bine la Susa, unde regele Darius m-a primit pe mine și pe băieți cu toată considerația. Ne-a fost dată o aripă a palatului, cu servitori și slujnice și cu o grădină minunată, o *pairideza* cu flori de toate culorile, trandafiri și ciclame cu un parfum îmbătător, fântâni și bazine cu pești roșii și albaștri și păsări de pe toate meleagurile lumii, păuni și fazani din India și din Caucaz, și gheparzi domesticiți din îndepărtata Etiopie.

Condițiile în care trăim ar fi de invidiat dacă tu n-ai fi atât de departe. Patul meu din dormitor este, din păcate, gol, prea mare și rece.

Noaptea trecută am luat în mână cartea cu tragiile lui Euripide pe care mi-ai dăruit-o tu și am citit *Alceste*, cu lacrimi în ochi. Am plâns, iubitul meu, gândindu-mă la acele sentimente descrise atât de frumos de poet, și m-a impresionat în special fragmentul în care ea merge la moarte iar soțul îi promite că nici o altă femeie nu-i va lua vreodată locul: că va cere unui mare artist s-o sculpeze și va pune imaginea ei pe pat, alături de el.

Oh, dacă aș putea să fac și eu ca el! Aș fi chemat și eu un mare artist, unul dintre marii măștri *yauna*, ca Lisip sau Apelles, și i-aș fi pus să-ți facă statuia sau să picteze un tablou de o frumusețe neasemuită ca să-l am în camerele mele, în colțișoarele cele mai intime ale iatacului meu.

Abia acum, soțul meu cel adorat, abia acum când ești atât de departe, înțeleg ce semnificație are arta voastră, forța tulburătoare cu care voi, *yauna*, prezentați nuditatea zeilor și a eroilor voștri.

Aș vrea să mai pot admira corpul tău gol, măcar ca statuie sau într-un tablou, și apoi să închid ochii, să-mi imaginez că prin voința vreunui zeu imaginea aceea ar putea prinde viață, coborând de pe pedestal sau ieșind din ramă, apropiindu-se de mine ca în ultima zi pe care am petrecut-o împreună și mângâindu-mă cu mâinile tale, sărutându-mă cu buzele tale.

Războiul te ține, însă, departe, războiul care nu aduce decât doliu și jale și distrugere. Întoarce-te la mine, Memnon, lasă pe altcineva să comande armatele lui Darius. Ai făcut deja destul, nimeni nu te-ar putea învinovăți și toți de aici povestesc despre ce ai făcut pentru a apăra Halicarnasul. Întoarce-te la mine, soțul meu iubit, eroul meu neasemuit.

Întoarce-te la mine pentru că toate bogățiile din lume nu fac cât o clipă petrecută în brațele tale.

Memnon dădu deoparte scrisoarea și se ridică apropiindu-se de parapetul bordajului. Luminile orașului clipeau delicat în aerul liniștit al serii și ajungeau la el, de pe străzile cufundate în întuneric și din piețe, strigătele copiilor care se jucau de-a v-ați ascunselea profitând de ultimele zile călduțe ale toamnei. Ceva mai departe se auzea cântecul unui tânăr, o serenadă pentru iubita sa care-l asculta, poate, îmbujorată în umbra ferestrei.

Se simți apăsător de o melancolie nesfârșită, de o sfârșeală ucigătoare, dar, în același timp, conștiința că purta pe umerii săi destinele unui imperiu fără margini, speranțele unui mare suveran și stima soldaților săi îl împiedica să se lase în voia unor asemenea sentimente.

Aflase că ultimii dintre războinicii săi, baricadați în acropola din Halicarnas, rezistau cu îndârjire, chinuți de foame și de sete, și nu reușea să se împace cu gândul că nu-i putuse

elibera. Oh, dacă Dedal, tatăl lui Icar, ar fi existat și i-ar fi putut face aripi omului! Ar fi zburat prin noapte la soția sa ca s-o facă fericită și s-ar fi întors, apoi, la datorie înainte de răsăritul soarelui.

Altele erau, însă, ordinele Marelui Rege: trebuia să ridice ancora îndreptându-se spre insula Lesbos, de unde trebuia să pregătească debarcarea în Eubeea. Prima debarcare persană după mai bine de o sută cincizeci de ani.

Primise de curând o scrisoare de la spartanii care se declarau gata să se alieze cu regele Darius și să pornească o revoltă generală a grecilor împotriva Macedoniei.

Se întoarse la măsura de lucru și începu să scrie.

Memnon către Barsines, dulcea sa soție, multe salutări!

Scrisoarea ta mi-a trezit amintiri dintre cele mai frumoase și mai chinuitoare, momentele pe care le-am petrecut împreună în casa de la Djilah, înainte de ultima noastră despărțire. Nu-ți poți închipui cât de dureroasă este pentru mine absența ta și cât de des imaginea frumuseții tale îmi apare în visele din fiecare noapte. Nici o femeie nu mă va putea atrage cumva înainte de a te putea îmbrățișa din nou.

Mă așteaptă un ultim efort, confruntarea definitivă, după care mă voi putea odihni alături de copiii mei și în brațele tale, atât timp cât zeii mă vor mai ține în viață.

Sărută-i din partea mea și ai grijă de tine.

Pecetlui scrisoarea gândindu-se că acel papirus fără viață va fi atins de Barsines cu degetele ei ușoare ca petalele florilor și la fel ca ele de parfumate. Suspină, apoi chemă curierul și i-o dădu.

- Când o va primi? – întrebă.
- Curând, în mai puțin de douăzeci de zile.
- Bine. Drum bun și zeii să te aibă în pază.
- Și pe tine, comandante Memnon.

Îl privi cum se îndepărtează cu barca. Se întoarse apoi în cabina de la pupa și-l chemă la el pe căpitanul corabiei.

– Ridicăm ancora, căpitane. Trimiteți semnalul luminos și la celelalte corăbii.

– Acum? N-ar fi mai bine să așteptăm zorile? S-ar vedea mai bine și...

– Nu, vreau ca mișcările noastre să rămână secrete. Ce facem acum este de cea mai mare importanță. Mai semnalizează și că vreau ca toți comandanții unităților de luptă din flotă să vină aici, pe nava-amiral, pentru un consiliu de război.

Căpitanul, un grec din Pataras, se înclină și plecă să execute ordinele comandantului. La puțin timp după aceea, câteva bărci se apropiară de corabia lui Memnon și cei care veniseră cu ele urcară la bord.

Îl salutară pe rând pe comandant și luară loc pe două bănci așezate de-a lungul pereților laterali ai cabinei de la pupa. Memnon se așează în capul mesei, în jilțul amiralului. Era înfășurat în mantia lui albastră și purta armură. Alături, pe un scăunel, se afla coiful corintian: avea viziera colorată în negru iar în frunte se putea vedea emblema din argint a insulei Rhodos.

– Comandanți de unități, soarta ne oferă în aceste momente ultima posibilitate de a ne salva onoarea de soldați și de a câștiga banii promiși de Marele Rege. Nu mai avem în spatele nostru porturi în care să găsim refugiu, decât cel mult cele din Cilicia sau din Fenicia, aflate la multe zile de navigație. Nu avem, așadar, de ales, trebuie să mergem înainte și să retezăm de la rădăcină forța care-l susține pe adversarul nostru.

„Am privit un mesaj secret de la spartani: un mesaj înfășurat în jurul unei *skytale*. Dacă vom debarca pe continent, ei sunt dispuși să ni se alăture cu armata lor. Prin urmare, am hotărât să ne îndreptăm spre Lesbos și, de acolo, către Skyros și Eubeea, unde îi vom întâlni pe patrioții atenieni care doresc să ne sprijine. I-am trimis un mesaj lui Demostene și cred că

răspunsul lor va fi, fără îndoială, pozitiv. Pentru moment, asta-i tot; întoarceți-vă, vă rog, la navele voastre și începeți manevrele necesare.

Nava-amiral alunecă încet afară din port, cu luminile de la pupa aprinse, și toate celelalte corăbii o urmară. Noaptea era senină și înstelată și cârmaciul lui Memno ținea timona cu mână sigură. A doua zi, vremea se schimbă și pe mare apărură valuri înalte datorită vântului dinspre Notos. Câteva corăbii fură avariate și, timp de două zile, flota fu nevoită să înainteze doar cu ajutorul vâslelor.

Ajunseră la destinație în a cincea zi și intrară în rada cea mare de la vest, așteptând ca timpul să devină din nou favorabil navigației. Memnon ordonă ca navele avariate să fie reparate și-și trimise ofițerii să recruteze mercenari dornici să se imbarce. Între timp, el vizită insula care era deosebit de frumoasă și ceru să fie condus la casele poetei Sapho și a poetului Alceu, amândoi originari din Lesbos.

Chiar în fața casei despre care se spunea că fusese a lui Sapho, se aflau scribi ambulanți care copiau la cererea vizitatorilor poeziile poetei, pe tăblițe de lemn sau pe suluri de papirus, acestea din urmă fiind mult mai scumpe.

– Știi să-mi scrii una în persană? – întrebă pe un bărbat care, după aspect, părea oriental.

– Sigur că da, mărite domn.

– Atunci, scrie poezia care începe astfel:

Asemenea zeilor îmi pare-acela
ce-ți șade acum alături,
ți-ascultă vorba dulce
și-ți soarbe privirea plină de dorință.

– O știu, stăpâne – spuse scribul muind pana în călimară.
– Este un cânt al geloziei.

– Da, așa este – fu de acord Memnon, în aparență nepăsător. Și se așeză pe un rest de zid așteptând ca scribul să termine de scris traducerea.

Aflase că Barsines fusese prizoniera lui Alexandru și, uneori, era cuprins de neliniște.

După ce părăsi Halicarnasul, Alexandru își conduse armata spre răsărit, de-a lungul coastei, deși toți încercaseră să-l convingă să renunțe. Într-adevăr, în Lycia exista o porțiune de drum care, iarna, era considerată imposibil de străbătut. Era ceva mai mult decât o potecă, suspendată între faleza aflată chiar deasupra mării și țărmul de dedesubt, plin de stânci amenințătoare, expusă mereu vântului de la apus care aducea mai mereu furtună.

Valurile care se spărgeau de stâncile de pe mal se sfârâmau în globuri de spumă, parcă fierbeau mânioase și se retrăgeau pentru a-și lua un nou avânt, izbind continuu promontoriul pustiu bătut de vijelii.

Hefestion, care ajunsese până acolo, fusese foarte impresionat de ce văzuse. – Te sperie – îi povesti el lui Alexandru. – Imaginează-ți un munte mai înalt decât cel de la Athos și mai întins decât Pangeos, coborând vertical spre mare, neted și negru ca fierul brunat. Vârful său, învăluit mereu de nori, răsună de bubuiturile tunetelor; fulgerele cad pe creastă, dar câteodată se abat și în mare, cu o lumină orbitoare. Poteca este o veche trecere tăiată în plină stâncă de licieni, dar devine alunecoasă din cauza valurilor care se sparg de țărm și din cauza algelor care se reproduc, iarna, peste măsură de mult.

Când cineva cade în mare, este pierdut: talazurile îl sfărâmă imediat, izbindu-l de bolovanii ascuțiți care sunt ca o coroană ucigașă în văgăuna aceea.

– Tu ai trecut pe acolo? – îl întrebă Alexandru.

– Da.

– Cum ai trecut?

– M-am folosit de agrieni. Au înfipt țărushi în crăpăturile stâncilor și au legat de ei frânghii de care ne puteam ține când valurile ajungeau până la noi.

– Cred că este o idee minunată – spuse regele. – Așa o să trecem și noi.

– Bine, dar noi eram doar cincizeci – preciză Hefestion – iar tu vrei să treci cu douăzeci și cinci de mii de oameni și cu cinci mii de cai. Cum o să faci cu caii?

Alexandru tăcu o vreme ca să-și adune gândurile, apoi spuse: – Nu avem de ales. Trebuie să trecem pe cărarea aceea și să punem stăpânire pe toate porturile Lyciei: flota Marelui Rege va fi îndepărtată de pe marea noastră. Dacă trebuie, voi merge înainte doar cu infanteria, dar voi merge.

– Cum vrei: Noi nu ne temem de nimic, dar am vrut ca tu să știi, totuși, ce riscuri ne așteaptă.

Porniră a doua zi. Ajunseră la orașul Xanthos, impunător pe stânca sa care se înălța vertical deasupra râului cu același nume. În împrejurimile așezării se puteau vedea, săpate în stâncă, zeci de morminte cu fațade monumentale în formă de palate sau temple cu șiruri de coloane. Se spunea că în unul dintre ele s-ar afla corpul eroului lician Sarpedontes, ucis de mâna lui Patrocle în timpul războiului Troiei.

Alexandru ceru să-i fie arătat și se reculese în fața celui venerabil mormânt, deteriorat din cauza vechimii și a intemperiei, și pe care se mai distingeau cu greutate urmele unei inscripții străvechi care, din păcate, nu mai putea fi citită. Calistene, aflat în apropierea regelui, îl auzi cum murmură versurile lui Homer, îndemnul pe care eroul lician îl adresa

războinicilor săi în ajunul ultimei lupte, aceea în care urma să fie ucis:

Prieteni, dacă renunțând la lupta care ne așteaptă,
și voi și eu sortiți am fi să trăim nemăsurat de mult
fără a cunoaște nici o dezonoare, și-am face așa ceva,
eu n-aș fi printre cei dintâi care să lupte și nu v-aș împinge
în bătălia care aduce glorie celui ce o poartă.
Acum însă, dacă așa se-ntâmplă, cu mii de soli ai morții
roind în jurul nostru, și nimeni dintre muritori în stare nu-i
de ei să scape și nici măcar să se îndepărteze,
să mergem dar...

Apoi, întorcându-se către Calistene, spuse: – Crezi că ar mai repeta asemenea cuvinte dacă i-ar fi dat să mai vorbească vreodată? Și avea în voce o adâncă melancolie.

– Cine poate spune? Nimănui nu i-a fost sortit să se întoarcă din Hades.

Alexandru se apropie de mormânt și-și rezemă palmele și fruntea de el, ca și cum ar fi încercat să asculte un glas slăbit de trecerea secolelor. Într-un târziu, se întoarse către ceilalți și porni din nou la drum în fruntea armatei sale.

Coborâra pe malul fluviului până la gura de vărsare a acestuia în mare, acolo unde se întindea portul Pataras, cel mai important din Lycia. Orașul avea case frumoase în stil grecesc și locuitorii se îmbrăcau tot după moda grecească, dar vorbeau limba lor străveche imposibil de înțeles fără ajutorul unui tălmăci. Regele dădu armatei ordin să poposească timp de câteva zile pentru că spera să primească vești de la Parmenion care în acel moment ar fi trebuit să se afle pe podișul din interiorul ținutului, dar nu putu afla nimic despre generalul său. Îi ajunse, însă, din urmă o corabie macedoneană, ultima care mai putea sosi înainte de căderea iernii.

Comandantul ei urmasse un traseu dificil și neumblat pentru a nu fi capturat de flota lui Memnon. Aducea un raport al lui

Antipatros asupra situației din țară și a certurilor cu regina mamă, Olimpia.

Alexandru rămase nedumerit și aceste vești îl supărară destul de mult, dar se însenină când văzu că un sul de papirus purta sigiliul regal al moloșilor și se putea distinge scrisul surorii sale, Cleopatra. Îl deschise cu nerăbdare și începu să citească:

Cleopatra, regina moloșilor, către fratele ei Alexandru, regele macedonenilor, te salută!

Scumpul meu frate, a trecut mai mult de un an de când te-am îmbrățișat pentru ultima oară și nu există zi în care să nu mă gândesc la tine și să nu-ți simt lipsa.

Vestea despre faptele tale de arme a ajuns până în palatul meu din Butroto și aceasta mă face să fiu tare mândră, dar mândria mea nu poate compensa absența ta.

Soțul meu și cumnatul tău, Alexandru, regele moloșilor, se pregătește să plece în Italia. A adunat o armată numeroasă, de aproape douăzeci de mii de oameni, soldați curajoși și bine instruiți conform tehnicii macedonene și preceptelor părintelui nostru, Filip.

Visează să cucerească un mare imperiu în apusul Europei și să elibereze pe toți grecii de sub amenințarea barbarilor de pe acele meleaguri: cartaginezii, bruzii și lucanii. Eu, însă, voi rămâne singură.

Mama noastră este din ce în ce mai ciudată, iritabilă și capricioasă așa că eu evit pe cât posibil s-o văd. După câte știu, se gândește la tine zi și noapte și aduce ofrande zeilor pentru ca tu să te afli în grațiile Fortunei. Cât despre mine, eu nu pot decât să blestem războiul ce-i ține departe de mine pe oamenii pe care-i iubesc cel mai mult pe lume

Ai grijă de tine.

Iată, deci, că și campania din Apus era pe cale să înceapă. Un alt Alexandru, un fel de imagine a sa în oglindă, legat atât

de puternic de el prin prietenie și sânge, se pregătea să pornească spre Coloanele lui Hercule pentru a cuceri toate pământurile până la râul Oceanos. Și într-o zi se vor întâlni, poate în Grecia, sau în Egipt, sau în Italia... Și, în ziua aceea, lumea întreagă ar putea vedea răsărind o nouă eră.

Profită de zilele de popas pentru a-l ruga pe Eumene să-i citească din „Jurnalul” său, prezentarea zilnică pe care secretarul său general o întocmea, menționând evenimentele petrecute, distanțele parcurse în marș, vizitele făcute și primite, procesele-verbale de la ședințele înaltului comandament, ca și situația financiară a armatei.

– Nu-i rău – declară el după ce ascultă câteva pagini. – Pasajele descriptive au chiar o anume eleganță literară; ar putea fi folosite, eventual, pentru o adevărată istorie a expediției.

– S-ar putea să fac și asta – îi răspunse Eumene – dar, deocamdată, mă limitez doar la a trece în revistă faptele, în funcție de timpul pe care-l am la dispoziție. În ce privește istoria, de asta se ocupă Calistene.

– Așa este.

– Dar nu numai el. Știi probabil că și Ptolemeu scrie despre această expediție. Ți-a citit vreodată din ce-a scris?

– Până acum, nu, dar aș fi curios să ascult.

– În plus, merge înainte și strădania în acest sens a lui Nearchos, amiralul tău.

– S-ar părea că toți scriu despre această expediție: mă întreb cui i se va acorda cea mai mare crezare. Eu, în orice caz, îl invidiez în continuare pe Ahile care a avut un Homer ca să-i cânte isprăvile.

– Alte vremuri, prietene. Nearchos, în schimb, face o treabă excelentă intrând în legătură cu diferitele comunități care trăiesc prin aceste ținuturi. Cunoaște multă lume de pe aici și este și el foarte respectat. De curând, de altfel, mi-a mărturisit și punctul său de vedere ca marinar.

– Adică?

– Este convins că tu nu poți rămâne fără o flotă și că trebuie să mai ai încă una. Este prea periculos să lași marea sub dominația totală a lui Memnon.

– Dar tu ce crezi? Este o problemă financiară dacă nu mă înșel.

– Poate că acum ne-am permite s-o construim cu banii pe care i-a dobândit de la Sardes și de la Halicarnas.

– Ocupă-te, atunci, de asta. Înțelege-te cu Nearchos, tratează cu atenienii, folosește-te de șantierul din porturile pe care le-am cucerit. Acum ne permitem chiar și un asemenea risc.

– O să mă întâlnesc cu Nearchos pe corabia lui și o să facem câteva socoteli. N-am nici cea mai mică idee de cât ar putea costa o corabie de război și câte ne-ar trebui ca să-i facem zile amare blestematului de Memnon. Ar mai trebui să știu și ce ai de gând pentru la iarnă.

Alexandru se apropie de fereastra casei în care-și stabilise reședința și privi crestele munților deja acoperite de zăpadă. – Vom merge înainte până vom întâlni drumul care ne duce către interior: trebuie să-l întâlnesc cât mai repede pe Parmenion și să ne unim forțele. Sunt îngrijorat, Eumene. Dacă una dintre aceste două armate ar fi distrusă, cealaltă n-ar mai avea nici o șansă.

Secretarul dădu din cap în semn de aprobare, își adună hârtiile și plecă.

Alexandru se așeză în fața mesei de lucru, luă o foaie de papyrus, întinse cu pana în călimară și începu să scrie:

Alexandru către Cleopatra, surioară preaiubită, te salut!

Scumpa mea, nu fi tristă pentru plecarea soțului tău. Există pe lume unii oameni care au destinul stabilit încă de la naștere și el este unul dintre aceștia. Între noi există un legământ și Alexandru își lasă în urmă patria, casa și soția pentru a-l respecta. Eu nu pot crede că ai fi preferat să fii soția unui om

de nimic, un om fără speranțe și fără aspirații. Ai fi urât și mai mult viața alături de el. Tu, la fel ca și mine, ești fiica lui Olimpia și a lui Filip și știu că poți înțelege ceea ce spun. Bucuria va fi și mai mare după această despărțire și sunt sigur că soțul tău va trimite în curând pe cineva să te aducă acolo pentru ca să vezi soarele apunând peste apele divine și misterioase ale Oceanului Extrem pe care nici o corabie n-a plutit vreodată.

Aristotel spune că, prin orașele lor, grecii se orientează către mare la fel ca broaștele pe malul unei bălți și are dreptate. Dar noi ne-am născut pentru a cunoaște alte pământuri și alte mări, pentru a trece peste granițe pe care nimeni nu a îndrăznit să le încalce vreodată. Și nu ne vom opri înainte de a fi ajuns la limita cea mai îndepărtată hărăzită de zei ființei umane.

Oricum, aceasta nu este deajuns ca să mă facă să sufăr mai puțin pentru că tu ești departe și, în acest moment, aș da orice pentru a putea șede la picioarele tale, cu capul pe genunchii tăi, ascultând cât de frumos cânti.

Amintește-ți de mine, așa cum ne-am înțeles, de fiecare dată când vezi că soarele apune în spatele munților, de fiecare dată când vântul îți aduce în auz voci de departe.

Cam la zece zile după ce armata lui Alexandru își stabilise tabăra, regelui îi fu anunțată o vizită: un oarecare Eumolpos din Solis.

– Știi cine este? – îl întrebă Alexandru pe Eumene.

– Sigur că știu. Este cea mai bună iscoadă pe care o ai la răsărit de lanțul munților Taurus.

– Dacă este cel mai bun informator de-al meu, cum se face că nu-l cunosc?

– Pentru că a ținut legătura întotdeauna cu tatăl tău și... cu mine.

– Sper că nu te superi dacă acum mă voi ocupa eu însumi de el – îi spuse ironic Alexandru.

– Cătuși de puțin – se grăbi să răspundă Eumene. – Eu am încercat doar să te feresc de probleme săcâitoare. Ba, mai mult, dacă dorești, eu mă pot retrage...

– Nu vorbi prostii și adu-l înapoi.

Eumolpos nu se schimbase mult de când secretarul îl văzuse la Pella, dar suferea ca întotdeauna de frig și, pentru că pe mare nu se putea naviga, trebuise să străbată călare pe un catâr munții din interior, acoperiți de zăpadă.

Peritas începu să mârâie îndată ce-i văzu căciula de blană de vulpe pe care o purta pe cap.

– Ce cățeluș frumos – observa Eumolpos privindu-l îngrijorat. – Mușcă?

– Nu, dacă îți dai jos vulpea de pe cap – îi răspunse Eumene.

Informatorul își puse căciula pe un scăunel și Peritas o înșfăcă imediat și începu s-o sfășie, scuipând apoi părul tot timpul cât ținu întrevederea.

– Ce vești îmi aduci? – îl întrebă Alexandru.

Eumolpos rosti mai întâi o serie de aprecieri de complezență și de complimente pentru strălucitoarele victorii ale tânărului rege, apoi reveni la subiect.

– Măria Ta, faptele tale de arme au răspândit panică la curtea din Susa. Magii spun că ești încarnarea lui Ahriman.

– Este zeul răului la ei – îi explică, puțin încurcat, Eumene regelui – Seamănă puțin cu Hades al nostru, stăpânul infernului. – Vezi, acest zeu al lor este reprezentat întotdeauna ca un leu și, cum tu porți în luptă un coif de forma unui cap de leu, asemănarea i-a impresionat foarte tare.

– Și în plus de asta? – îl întrebă Alexandru pe informator.

– Marele Rege are o încredere deosebită în Memnon: se pare că i-ar fi trimis două mii de talanți.

– O sumă uriașă.

– Așa este.

– Știi în ce scop?

– Pentru toate. Înrolarea de noi soldați, corupere, finanțarea unor posibili aliați. Am auzit, însă, și de alți bani, alte două mii de talanți care s-ar afla pe drum către interiorul Anatoliei.

– Și aceștia la ce ar servi?

Eumolpos clătină din cap. – N-am idee despre așa ceva. În zona aceea nu se află generalul tău? El ar putea avea informații mai precise...

Un gând supărător îl fulgeră pe Alexandru: și dacă Marele Rege ar încerca să-l corupă pe Parmenion? Își alungă de îndată din minte o asemenea bănuială care i se păru nedemnă de el.

– Memnon are, aşadar, sprijinul necondiţionat al Marelui Rege?

– Absolut. Cu toate acestea, nu sunt puţini nobilii care nutresc o invidie teribilă faţă de acest străin, acest grec pe care suveranul l-a numit comandant suprem al trupelor sale şi i-a acordat puteri chiar mai mari decât cele ale tuturor guvernatorilor persani. După regele Darius, Memnon este cel mai puternic om din imperiul persan. Dacă mă întrebi, însă, de existenţa sau de posibilitatea alimentării unor conspiraţii împotriva lui....

– Nu te întreb despre nimic de felul acesta – i-o retează scurt Alexandru.

– Te rog să mă ierţi – îi răspunse iscoada. – Nu vroiam să te supăr. Ah, mai este şi altceva.

– Spune.

– A sosit la curte soţia lui Memnon, Barsines, o femeie de o frumuseţe răpitoare.

Alexandru avu o tresărire abia perceptibilă care, însă, nu scăpă privirii agere a lui Eumene.

– O cunoşti?

Regele nu răspunse; secretarul îi făcu semn lui Eumolpos să nu mai insiste asupra acestui subiect, dar el continuă de unde se întrerupsese.

– Cum spuneam, o femeie impresionant de frumoasă, picioare de gazelă, sâni de zeiţă, ochi negri ca bezna nopţii. Nici nu îndrăznesc să-mi imaginez ce trandafir de Pieria o fi având între coapse... Eumene îi făcu din nou semn să treacă peste toate astea. – Şi a adus cu ea şi copiii, doi băieţi frumoşi: unul, cu un nume grecesc, care-i seamănă mamei, iar celălalt, cu nume persan, care seamănă leit cu tatăl. Nu-i ceva extraordinar? Sunt unii la curte care spun că Marele rege a vrut să-i aibă acolo ca ostatici pentru că n-ar avea încredere totală în Memnon.

– Şi, după tine, este adevărat?

– Și trebuie să-ți spun ceea ce gândesc cu adevărat?

– O întrebare fără rost – comentă Eumene.

– Așa este. Ei bine, eu nu cred. După mine, regele Darius are o încredere oarbă în Memnon, tocmai pentru că este o căpetenie mercenară. Memnon nu a semnat nici un contract, dar și-a respectat întotdeauna cuvântul dat. Este un om de fier.

– Știu – spuse Alexandru.

– Mai este și altceva de care ar trebui să ții seama.

– Care?

– Memnon deține supremația pe mare.

– Deocamdată.

– Așa este. În zilele noastre, Atena primește tot grâul de care are nevoie din Pontus, prin Strâmtori. Dacă Memnon ar opri traficul comercial, orașul ar suferi de foame și el l-ar putea obliga să treacă de partea lui cu tot cu flotă: asta ar duce la apariția celei mai puternice forțe navale din toate timpurile.

Alexandru își plecă fruntea: – Știu.

– Și nu te sperie așa ceva?

– Nu mă sperie niciodată un lucru care încă nu s-a întâmplat.

Pentru moment, Eumolpos rămase fără grai, apoi continuă: – Nu mă mai îndoiesc de faptul că ești fiul tatălui tău. Totuși, se pare că, deocamdată, Marele Rege a hotărât să nu facă nici o mișcare și să-i lase libertate deplină de mișcare comandantului Memnon. Duelul este între voi doi. Dacă, însă, Memnon ar fi înfrânt, atunci Marele Rege va intra în acțiune și, o dată cu el, întreaga Asie.

Spuse aceste cuvinte pe un ton solemn care-i surprinse pe ceilalți.

– Îți mulțumesc – spuse Alexandru. – Secretarul meu general va avea grijă să-ți plătească pentru serviciile pe care ni le-ai adus.

Eumolpos zâmbi cu jumătate de gură. – În privința asta, Măria Ta, chiar vroiam să-ți cer să-mi acorzi ceva mai mult

decât primeam de la tatăl tău, fie-i gloria nepieritoare. Strădania mea, date fiind împrejurările, devine tot mai grea și mai periculoasă și ideea că aș putea fi tras în țeapă nu mă părăsește nici în somnul, cândva atât de liniștit.

Alexandru dădu din cap în semn de aprobare și schimbă o privire de înțelegere cu Eumene.

– Mă ocup eu de asta – spuse secretarul general și-l conduse pe Eumolpos până la ușă. Omul aruncă o privire dezamăgită la ceea ce mai rămăsese din călduroasa lui căciulă de blană, făcu o plecăciune de salut către rege și ieși din cameră.

Alexandru îi privi îndepărtându-se pe coridor și-l putu auzi pe informator cum spunea: – Pentru că, dacă tot trebuie să mă las tras în țeapă, aș prefera păsărica unui tinerel frumos decât parii ascuțiți pe care-i pregătesc barbarii ăia. – Și pe Eumene care-i răspundea: – Aici n-ai decât să te hotărăști: avem cam douăzeci și cinci de mii de asemenea tinerei...

Regele clătină din cap și închise ușa.

A doua zi, văzând că nu primește nici o veste de la Parmenion, hotărî să pornească în marș pentru a înfrunta porțiunea aceea periculoasă de pe țărm despre care Hefestion îi vorbise atât de înspăimântat.

Îi trimise înainte pe agrieni ca să fixeze țărușii și funiile de care să se țină soldații, dar toate aceste măsuri se dovediră inutile. Timpul se schimbă brusc, vântul umed și aducător de furtună dinspre apus încetă și marea deveni netedă ca uleiul.

Hefestion, care-i însoțise pe agrieni și pe traci, se întoarse cu vestea că soarele era pe cale de a usca poteca și, deci, nu mai era nici un pericol.

– Se pare că zeii sunt de partea ta.

– Așa se pare – îi răspunse Alexandru. – S-o luăm ca pe un semn bun.

Ptolemeu, care călărea imediat în urma lor, având sub comanda sa garda de corp, se întoarse către Perdicas: – Îmi închipui deja ce va scrie Calistene despre asta.

– N-am ținut seama niciodată de ceea ce spun cronicarii despre această campanie.

– Va scrie că marea s-a retras din fața lui Alexandru, recunoscându-l ca rege cu puteri aproape divine.

– Dar tu ce vei scrie?

Ptolemeu scutură din cap. – Las-o baltă și hai să mergem mai departe: mai avem drum lung de făcut.

După ce trecu de această porțiune a drumului, Alexandru își conduse armata pe cărări abrupte care duceau din ce în ce mai sus, până când ajunseră pe culmile acoperite de zăpadă. De obicei, satele erau lăsate în pace, cu condiția ca locuitorii să nu-i atace sau să nu refuze să le vândă tot ceea ce le trebuia. Apoi, dincolo de acest prim masiv muntos, coborâră în valea râului Eurimedont, pe unde se putea urca din nou către interior și către podiș.

Era o vale destul de îngustă, cu pereți abrupti de piatră roșie care contrastau cu albastrul intens al apelor râului. Miriști galbene se întindeau pe cele două maluri și pe rarele porțiuni netede care mărgineau prundișul râului.

Merseră o zi întreagă până când, la asfințit, se aflară în fața unei strâmtori străjuite de două fortărețe gemene care se înălțau pe două stânci: în spate, pe o colină se putea vedea o cetate fortificată.

– Thermesos – spuse Ptolemeu apropiindu-se de Alexandru și arătând spre zidurile înroșite de ultimele raze ale soarelui.

Perdicas se apropie și el de cealaltă parte. – N-o să fie ușor de cucerit un asemenea cuib de vulturi – spuse el îngrijorat. – De la apă până la înălțimea zidurilor s-ar putea să fie cel puțin patru sute de picioare. Chiar dacă am urca turnurile noastre de asalt unul peste altul și tot n-am ajunge la o asemenea înălțime.

Sosi și Seleucos cu doi ofițeri din cavaleria *eterilor*. – Eu aş zice să facem popas aici. Dacă ne continuăm drumul, ne-am putea trezi atacați și nu avem nimic cu care să ripostăm.

– Bine, Seleucos – acceptă regele. – Măine, pe lumină, vom vedea ce se poate face. Sunt sigur că există posibilitatea de a trece pe undeva. Mai rămâne doar s-o descoperim.

În clipa aceea, din spatele său se auzi o voce: – Este orașul meu. Un oraș de magi și de ghicitori. Lăsați-mă să merg eu acolo.

Regele se întoarce: era Aristandru, omul pe care-l întâlnește la izvorul de pe malul mării, pe când citea inscripția aceea indescifrabilă.

– Te salut, vizionarule – îl salută el. – Apropie-te și spune-mi ce ai de gând.

– Este orașul meu – repetă Aristandru. – Un oraș magic care se înalță într-un loc magic. Un oraș în care până și copiii știu să interpreteze semnele cerului și măruntaiele victimelor. Lasă-mă să merg eu mai întâi acolo, înaintea armatei tale.

– Fii liniștit, poți merge. Nimeni nu va face nimic până nu te întorci tu.

Aristandru se retrase cu un semn din cap și o porni la drum de povârnișul care trecea pe sub cele două fortărețe gemene. După câțva timp, când se lăsase întunericul, se putea zări mantia lui albă ca a unei fantome singuratice pe panta abruptă a muntelui Thermesos.

Aristandru se afla în picioare în fața lui ca o stafie și singura lampă care mai ardea dădea feței sale un aspect și mai derutant. Alexandru sări de pe pat, ca și cum ar fi fost înțepat de un scorpion.

– Când ai sosit? – întrebă el. – Și cum de te-au lăsat să intri?

– Ți-am mai spus: cunosc multe taine ale magiei și pot să mă mișc prin noapte după cum mi-e voia.

Alexandru se ridică în picioare și aruncă o privire spre câinele său: dormea liniștit, ca și cum în cort n-ar mai fi fost nimeni în afara de stăpânul lui.

– Cum ai făcut? – întrebă din nou regele.

– Asta n-are importanță.

– Dar ce are importanță?

– Ceea ce-ți voi spune acum: concetățenii mei au lăsat doar santinelele ca să controleze trecerea și s-au retras către Thermesos. Ia-le prin surprindere și treci cu armata. Imediat după aceea vei vedea o potecă pe latura stângă a muntelui și ea duce până la poarta cetății. Mâine, trâmbițele tale le vor suna deșteptarea.

Alexandru ieși din cort și văzu că tabăra era cufundată în tăcere: dormeau liniștiți cu toții și santinelele din post se încălzeau pe lângă focuri. Se întoarse către Aristandru și vizionarul îi arătă ceva spre cer. – Privește, o acvilă care zboară în

cercuri largi pe deasupra zidurilor: asta înseamnă că orașul se va afla la mila ta după acest atac de noapte. Acvilele nu zboară noaptea, este cu siguranță și acesta un semn din partea zeilor.

Alexandru ordonă să fie treziți cu toții fără sunete de trâmbiță, apoi îi chemă pe Lisimah și pe căpetenia agrienilor. – Asta este o treabă pentru voi. Știu că pe stâncile acelea nu sunt decât câteva grupuri de santinele: trebuie să le luați prin surprindere și să le ucideți fără a face zgomot, după care vom trece cu armata prin strâmtoare. Dacă ați reușit, semnalați aruncând jos câteva pietre.

Agrienii fură instruiți în limba lor asupra celor ce aveau de făcut și Alexandru le promise și o răsplată dacă reușeau să-și îndeplinească misiunea. Primiră cu plăcere, își luară pe umăr funiile de cânepă, traistele cu țărushi și își strecurară pumnalele la centură. Când luna ieși pentru puțin timp dintre nori, Alexandru îi văzu cum se urcau deja pe stânci cu incredibila lor sprinteneală de munteni. Cei mai îndrăzneți se cățărau cu mâinile goale până unde puteau, apoi legau funia de o ieșitură a stâncii sau de un țărush strecurat în vreo crăpătură și o aruncau jos pentru ca și ceilalți camarazi să poată urca.

Luna se ascunse din nou în nori și agrienii agățați de stânci nu se mai zăriră. Alexandru înaintă, urmat de Ptolemeu și de garda de corp, până în strâmtoare. Acolo se ascunseră și așteptară.

Nu trecu mult timp și se simți o bufnitură puternică, apoi alta și încă una: erau trupurile fără viață ale santinelelor care fuseseră aruncate jos de agrieni.

– Au reușit – spuse Ptolemeu aruncând o privire asupra corpurilor zdrobite de pe pietre. – Poți să ordoni armatei să treacă. – Alexandru îi făcu, însă, semn să mai aștepte. La scurt timp după aceea, se auziră alte asemenea bufnituri și, pe urmă, zgomotul sec al pietrelor ce cădeau de sus ciocnindu-se de pereții stâncoși.

– Ce-ți spuneam eu? – repetă Ptolemeu. – Au făcut-o deja. Sunt oameni sprinteni de mână și de picior și, în asemenea situații, sunt de neînlocuit.

Alexandru îi ceru să transmită detașamentelor ordinul de a merge în tăcere prin defileu și lunga coloană se puse în mișcare, în timp ce agrienii, îndeplinindu-și misiunea, coborau de pe stânci strângându-și, pe măsură ce se apropiau de pământ, frânghiile cu ajutorul cărora urcaseră.

Călăuzele și cercetașii de pe latura stângă a defileului găsiră cu ușurință cărarea care urca spre podiș și, înainte de revărsatul zorilor, întreaga armată era înșiruită în fața zidurilor, dar pe un teren atât de accidentat încât nu s-ar fi putut găsi un locșor nici măcar pentru a instala tabăra. Îndată ce cortul său fu înălțat pe unul dintre puținele locuri mai plate și fără bolovani, regele îi chemă în consiliu pe prietenii săi. Totuși, în timp ce crainicul regelui mergea peste tot ca să-i caute, Hefestion îi anunță o altă vizită: un bărbat, pe nume Sisines, un egiptean, cerea să-i vorbească neîntârziat.

– Un egiptean? – întrebă mirat Alexandru. – Dar cine este? L-ai mai văzut vreodată?

Hefestion clătină din cap. – Ca să-ți spun drept, nu, dar el afirmă că ne cunoaște pe amândoi, că a lucrat cândva pentru regele Filip, tatăl tău, că ne-a văzut alergând pe când eram copii prin curtea palatului de la Pella. După aspect pare că vine de foarte departe.

– Și ce vrea?

– Spune că nu poate vorbi cu tine decât între patru ochi.

Crainicul veni și el în clipa aceea. – Măria ta, comandanți sunt aici și așteaptă în fața cortului.

– Să intre – ordonă Alexandru. Apoi, către Hefestion: – Spune să i se dea de mâncare și de băut și găsește-i un adăpost până când va fi instalat un cort. Întoarce-te, apoi, aici: vreau să fii prezent la consiliu.

Hefestion se îndepărtă și imediat după aceea intrară prietenii regelui: Eumene, Seleucos, Ptolemeu, Perdicas, Lisimah și Leonatos.

Nu lipseau decât Filotas – se afla alături de tatăl său în Frigia interioară, împreună cu Crater și cu Clito. Îl sărutară cu toții pe rege pe obraji și se așezară.

– Ați văzut orașul – începu Alexandru. – Ați văzut și terenul, pietros, accidentat: chiar dacă am vrea să construim turnuri de asalt cu lemnul din păduri, n-am reuși să le aducem în poziție de luptă, iar dacă am vrea să săpăm o galerie, ar trebui să străbatem piatra dură cu ciocanul și cu dalta. Imposibil! Singura soluție ar fi să înconjurăm orașul Termesos, dar fără a putea ști când va cădea: s-ar putea să dureze zile sau chiar luni...

– La Halicarnas nu ne-am pus atâtea probleme de acest fel – remarcă Perdicas. – Am folosit doar timpul care ne-a fost necesar.

– Să îngrădăm o grămadă mare de lemne pe lângă ziduri, să le aprindem și să-i pârljim – propuse Leonatos.

Alexandru scutură din cap. – Ai văzut la ce distanță sunt pădurile? Și câți oameni am putea pierde trimițându-i sub ziduri ca să care lemne, fără acoperișuri de protecție și fără asigurarea printr-un tir al catapultelor? Eu nu-mi trimit oamenii la moarte dacă nu împart cu ei riscurile și trebuie să faceți și voi la fel. În plus, timpul ne presează. Trebuie să ne unim neapărat cu armata lui Parmenion.

– Aș avea și eu o idee – interveni Eumene. Barbarii ăștia sunt la fel ca grecii: se omoară în permanență unii pe alții. Locuitorii din Thermesos au și ei, cu siguranță, dușmani; va fi suficient, prin urmare, să ne înțelegem cu aceștia. După care ne vom putea relua drumul spre nord.

– Nu-i o idee rea – spuse Seleucos.

– Deloc – fu de acord și Ptolemeu. – Admițând că-i vom putea găsi pe acești inamici.

– Vrei să te ocupi tu de asta? – îl întrebă Alexandru pe secretar.

Eumene ridică din umeri. – Ce să fac, dacă nu se mai oferă nimeni...

– Atunci, ne-am înțeles. Între timp, totuși, pentru că tot suntem aici, să blocăm orașul și să nu lăsăm pe nimeni să intre ori să iasă. Mergeți acum fiecare și ocupați-vă de oamenii voștri.

Prietenii pleacă unul după altul și îndată după aceea sosi și Hefestion. – Văd că ați terminat deja: ce-ați hotărât?

– Că nu avem timp să cucerim orașul acesta. Așteptăm să găsim pe cineva care s-o facă în locul nostru. Unde este oaspetele?

– Așteaptă afară.

– Atunci, cheamă-l înăuntru.

Hefestion ieși și imediat intră un bărbat destul de în vârstă, mai degrabă de șaizeci decât de cincizeci de ani, cu barba și părul cărunț, îmbrăcat ca locuitorii de pe podiș.

– Vino mai aproape – îl invită Alexandru. – Mi s-a spus că ai cerut să vorbești cu mine. Cine ești?

– Mă numesc Sisines și vin din partea generalului Parmenion.

Alexandru îl privi în ochii negri care îi jucau neconținut în orbite.

– Nu te-am mai văzut niciodată – îi răspunse. – Dacă te trimite Parmenion, ai, cu siguranță, o scrisoare cu sigiliul său.

– Nu am nici o scrisoare: ar fi fost prea periculos în caz că aș fi fost prins. Am primit ordin să-ți transmit tot ce mi s-a spus.

– Spune ce ai de spus.

– Împreună cu Parmenion este o rudă de-a ta care comandă cavaleria.

– Este vărul meu, Amintas, din neamul Lincestizilor. Este un războinic excelent: de aceea i-am încredințat comanda cavaleriei tesaliene.

– Și ai încredere în el?

– Când a fost ucis tatăl meu, mi s-a alăturat imediat și, de atunci, mi-a fost întotdeauna credincios.

– Ești chiar sigur de asta? – insistă omul.

Alexandru începea să-și piardă răbdarea. – Dacă ai ceva să-mi spui, vorbește, în loc să-mi pui atâtea întrebări.

– Parmenion a interceptat un curier persan cu o scrisoare a Marelui Rege adresată vărului tău.

– Pot s-o văd? – întrebă Alexandru, întinzând mâna spre oaspete.

Sisines clătină din cap cu un surâs ușor. – Este un document foarte delicat pe care nu puteam risca să-l pierd, în caz că aş fi fost prins. Am, însă, permisiunea generalului Parmenion de a-ți reda conținutul ei.

Alexandru îi făcu semn să înceapă.

– Scrisoarea Marelui Rege îi oferă vărului tău Amintas din Lincestides tronul Macedoniei și două mii de talanți de aur, dacă te va ucide.

Regele tăcu o vreme. Se gândi la ceea ce îi spusese Eumolpos din Solis despre o mare sumă de bani care plecase din capitala Susa către Anatolia și se mai gândi și la toate faptele de bravură și de credință de care dăduse dovadă până atunci vărul său. Se simți prizonier în ițele unei povești din care nu făceau parte bravura, forța și curajul, o situație în care mama sa ar fi știut să se descurce de o mie de ori mai bine decât el, dar care trebuia rezolvată fără întârziere.

– Dacă minți, pun să te taie în bucăți și să-ți lase hoitul pradă câinilor – îl amenință regele.

Peritas, care dormita într-un colț, își înălță capul și se linse pe bot cu limba lui roșie ca și cum l-ar fi interesat turnura pe care o lua discuția. Dar Sisines nu păru cătuși de puțin tulburat. – Dacă aş minți, nu ți-ar fi greu deloc să te lămurești când vei ajunge la Parmenion.

– Dar ce probe aveți că vărul meu ar avea intenția de a accepta banii și propunerea Marelui Rege?

– Teoretic, nici una. Dar, gândește-te, Măria Ta: regele Darius ar fi făcut vreodată o propunere de acest fel și ar fi riscat să piardă o sumă atât de mare dacă n-ar fi avut șanse de succes? Și tu cunoști vreun om care să poată rezista tentației amăgitoare a puterii și a bogăției? Eu, în locul tău, n-aș risca. Cu toți banii aceia, vărul tău ar putea plăti mii de ucigași, ar putea angaja o armată întreagă.

– Văd că mă sfătuiești și cum să procedez.

– Să mă ferească zeii de așa ceva. Sunt un servitor credincios care și-a făcut datoria trecând prin munții acoperiți de zăpadă, suferind de foame și de frig, punându-și de multe ori viața în pericol pe când străbătea teritoriile aflate, încă, în mâinile soldaților și ale iscoadelor Marelui rege.

Alexandru nu răspunse, dar înțelese că, ajuns în acest stadiu, nu mai avea încotro și trebuia să ia o decizie. Sisines interpretează tăcerea lui în cel mai logic mod cu putință.

– Generalul Parmenion mi-a poruncit să mă întorc la el cât mai curând cu răspunsul tău. Nici acesta nu va putea fi scris: va trebui să-l reproduc din memorie. Pe de altă parte, generalul are încredere deplină în mine.

Alexandru se întoarce cu spatele la el pentru că nu vroia să i se citească pe față gândurile care îi treceau prin minte. Apoi, după se gândi și cântări fiecare cuvânt, se întoarce și vorbește:

– Vei spune cele ce urmează generalului Parmenion:

Am primit mesajul tău și-ți mulțumesc pentru că ai dejucat un complot care ar fi putut aduce mari complicații expediției noastre sau ar fi dus la moartea mea.

Nu avem, totuși, după cum mi s-a spus, nici o dovadă că vărul meu ar fi avut intenția de a accepta banii aceia și propunerea respectivă.

În această situație, îți cer să-l ții sub arest până când voi sosi și-l voi interoga chiar eu. Vreau, însă, să fie tratat așa cum se cuvine rangului și gradului său militar. Sper că tu ești sănătos. Ai grijă de tine.

– Acum, repetă – îi ordonă Alexandru.

Sisines îl privește ținând, drept în ochi, și repetă mesajul cuvânt cu cuvânt, fără a se poticni și cu totală stăpânire de sine.

– Foarte bine – spuse regele, ascunzându-și mirarea.

– Mergi acum să mai prinzi puteri. Oamenii mei te vor găzdui în noaptea asta. Când te vei simți în stare, vei putea pleca.

– Voi cere să-mi dea o traistă cu de-ale gurii și un burduf cu apă și voi pleca imediat.

– Așteaptă.

Sisines care făcea o plecăciune în semn de salut, își îndreptă imediat spinarea. – Poruncește.

– Câte zile ai făcut pe drum până aici, după ce te-ai despărțit de general?

– Unsprezece zile călare pe catâr.

– Comunică-i lui Parmenion că voi pleca de aici peste maximum cinci zile și că voi ajunge la Gordion în tot atâta timp cât ți-a trebuit și ție ca să vii la mine.

– Vrei să repet și mesajul acesta?

Alexandru clătină din cap. – N-are importanță. Îți mulțumesc pentru informațiile pe care mi le-ai adus și-i voi spune lui Eumene să te răsplătească.

Sisines nici nu vru să audă: – Răsplata este că am contribuit la apărarea Măriei Tale. Nu doresc altceva. Îi aruncă o ultimă privire care ar fi putut însemna orice, se înclină apoi cu respect și ieși. Alexandru se lăsă să cadă pe un scaunel și-și ascunse fața în palme.

Rămas mult timp așa, așezat și fără să facă vreo mișcare: gândul îi zbura la zilele în care, copil fiind, la Pella, juca mingea sau de-a v-ați ascunselea cu prietenii și cu verii săi și simțea nevoia să urle sau să plângă.

Leptine se apropie de el cu mersul ei abia perceptibil și-și puse mâinile pe umerii săi. – Vești proaste, stăpâne? – Întrebă cu voce stinsă.

– Da – spuse Alexandru fără a se întoarce.

Leptine își lipi obrazul de umărul lui. – Am reușit să fac rost de lemne și să încălzesc apă. N-ai vrea să faci o baie?

Suveranul dădu din cap afirmativ, veni după fată în spațele perdelei despărțitoare a cortului, acolo unde se afla o cadă de baie plină cu apă fierbinte și se lăsă dezbrăcat. Lampa era aprinsă și seara se lăsase de mult peste tabără.

Cu ajutorul lui Aristandru, Eumene reuși să încheie rapid o înțelegere cu o populație vecină, selgheii, dușmani de moarte ai locuitorilor orașului Thermesos, deși vorbeau aceeași limbă și se rugau la aceleași divinități. Le lăsă bani, acordă căpeteniei lor, în numele lui Alexandru, titlul răsunător de „dinast suprem și autocrat al Pisidiei” și ei ocupară imediat poziții în jurul orașului organizându-se pentru asediarea lui.

– Ți-am spus că Thermesos îți va sta la dispoziție – îi aminti Aristandru suveranului, tălmăcind în maniera sa cele întâmplate.

Regele se mai asigură de supunerea câtorva orașe nu prea îndepărtate de pe coastă, ca Sides și Aspendos, foarte frumoase și construite, parțial, după modelul grecesc, cu piețe, colonade și temple împodobite cu statui, și le ceru aceleași taxe pe care le plătiseră persanilor. În sfârșit, lăsă un grup de ofițeri dintre *eteri* cu un detașament de atac din corpul „scutierilor”, împreună cu barbarii, aliați acum de-ai lui, sub zidurile orașului Thermesos și plecă mai departe spre miazănoapte.

Munții Taurus erau acoperiți cu totul de zăpadă, dar vremea era destul de frumoasă și cerul limpede precum cristalul, de un albastru intens; pe alocuri, pâlcuri izolate de fagi și de stejari își mai păstrau încă frunzele colorate în ocru și în roșu apărând, pe fondul de un alb orbitor, ca niște giuvaeruri pe o

tavă de argint. Pe măsură ce armata înainta, tracii și agrienii, conduși de Lisimah, erau trimiși în avangardă ca să ocupe trecătorile, evitând astfel atacurile prin surprindere, și marșul continuă fără prea mari peripeții.

Eumene își trimitea oamenii să cumpere provizii de prin sate pentru a nu provoca iritare în rândul populațiilor băștinașe și pentru a asigura trecerea cât mai pașnică a armatei prin punctele dificile ale marelui lanț muntos. Alexandru se afla singur și tăcut, în fața tuturor, călare pe Ducipal, și nu era greu de imaginat ce gânduri neliniștitoare îi bântuiau mintea. Purta pălăria macedoneană cu boruri largi și pe umeri avea mantia soldățească din lână grosolan țesută. Peritas tropăia de regulă printre picioarele calului. Între cele două animale se stabilise de mai mult timp o armonie prietenească și când câinele nu dormea la picioarele patului lui Alexandru, își găsea culcuș în paiele din grajd, alături de cal.

După trei zile de mers prin munți, ajunseră într-un loc de unde se putea zări podișul interior: o întindere de pământ, netedă și parcă pârjolită, peste care sufla în permanență un vânt rece. În depărtare, se vedea strălucind o oglindă de apă, limpede și închisă la culoare, înconjurată de o câmpie care își lua vederea cu albul ei.

– Iar zăpadă – bombăni Eumene care suferea iarăși de frig și renunțase definitiv la chitonul militar scurt schimbându-l cu o pereche de pantaloni frigieni care i se păreau mai comozi.

– Nu, este sare – îl corectă Aristandru care călărea alături de el. – Acesta este lacul Ascanias, cu apa mai sărată decât cea a mării. Vara, nivelul apei scade foarte mult iar suprafața acoperită de sare devine enormă. Locuitorii de pe aici o adună și o vând în toată valea.

Pe când armata străbătea toată acea câmpie albă, soarele începea să coboare în spatele munților și lumina, care venea pieziș, reflectată de milioane de cristale, crea un spectacol fantastic, o atmosferă magică, aproape ireală. Soldații priveau

în tăcere acea minunăție, fără a reuși să-și mute privirea de la schimbarea continuă a culorilor, de la razele de lumină descompuse de nesfârșitele fațete care parcă se desfăceau în evantaie irizate, în explozii de particule incandescente.

– Pe toți zeii Olimpului... – murmură Seleucos. – Ce splendoare! Acum chiar putem spune că suntem departe de casă.

– Da – îl aprobă Ptolemeu. – În viața mea n-am văzut un asemenea spectacol.

– Și nu este singurul pe care-l veți putea admira – adăugă Aristandru. – Mai departe, se află muntele Argeus care aruncă foc și flăcări de la mare înălțime și acoperă cu cenușă regiuni întregi. Se spune că sub acest munte uriaș s-ar afla înlăntuit gigantul Tifon.

Ptolemeu îi făcu semn lui Seleucos să vină după el și-și îndemnă calul ca și cum ar fi vrut să pornească în față ca să inspecteze coloana. Se opri după o jumătate de stadiu și calul își continuă mersul la pas.

– Ce are Alexandru? – întreabă.

Seleucos se apropie de el și-i răspunse: – Nu știu. Este așa de când a vorbit cu egipteanul acela.

– Nu-mi plac egiptenii – declară sentențios Ptolemeu. – Cine știe ce i-a băgat în cap. Nu era de ajuns vizionarul ăsta, Aristandru.

– Cred că Hefestion știe mai multe, dar nu vrea să spună absolut nimic.

– Cred și eu. El face orbește numai ce spune și ce vrea Alexandru.

– Chiar așa. Ce-ar putea fi oare? Cu siguranță, o veste proastă. Pe urmă, toată graba asta de a merge tot înainte... Să i se fi întâmplat ceva lui Parmenion?

Ptolemeu aruncă o privire către Alexandru care călărea în fața lor, nu prea departe.

– Ne-ar fi spus-o. Și, apoi, împreună cu Parmenion sunt Clito cel Negru, Filotas, Crater și vărul său, Amintas, care

comandă cavaleria tesaliană. E posibil să nu fi scăpat cu viață nici unul?

– Cine poate ști? Puteau să cadă într-o ambuscadă... Sau poate că se gândește la Memnon. Omul ăla este în stare de orice: în timp ce noi vorbim aici, el s-ar putea să fi debarcat deja în Macedonia sau la Pireus.

– Ce facem? Îl întrebăm în seara asta dacă ne invită la cină?

– Depinde în ce dispoziție o să fie. În orice caz, ar fi mai bine să ne sfătuim și cu Hefestion.

– Da, e cel mai bine. Așa facem.

Între timp, soarele coborâse dincolo de orizont și cei doi prieteni se gândeau la fetele pe care le lăsaseră înlăcrimate în casele lor din Pieria sau din Eordeea și care, poate, în acel ceas al melancoliei își aminteau de ei.

– Ți-a trecut vreodată prin minte să te însori? – întrebă pe neașteptate Ptolemeu.

– Nu. Dar ție?

– Nici mie. Dar mi-ar fi plăcut s-o iau de nevastă pe Cleopatra.

– Și mie.

– Și lui Perdicas, dacă e să fim drepti.

– Așa este. Și lui Perdicas.

Se auzi un strigăt din capul coloanei și apărură cercetașii care se întorceau în galop din recunoaștere, înainte de căderea nopții: – Kelainai! Kelainai!

– Unde? – îi întrebă Eumene care venise din urmă.

– La cinci stadii în direcția aceea – răspunse un cercetaș arătând spre un deal din depărtare deasupra căruia se vedeau miliarde de luminițe. Era un spectacol fascinant: părea un furnicar gigantic iluminat de mii de licurici.

Alexandru parcă se trezi din gândurile sale și ridică brațul oprind pe loc coloana. – Facem popas aici – ordonă el. – Ne vom apropia mâine de oraș. Este capitala Frigiei și sediul

satrapului persan al provinciei. Dacă încă n-a cucerit-o Parmenion, o vom cuceri noi: în fortăreața aceea ar trebui să existe mulți bani.

– Pare într-o altă dispoziție – remarcă Ptolemeu.

– Așa mi se pare și mie – îl aprobă Seleucos. – Și-o fi amintit de ceea ce spunea Aristotel: „Ori problema are o soluție și este inutil să ne mai facem griji, ori problema nu are soluție și este inutil să ne mai facem griji”. Măcar de ne-ar invita diseară la cină.

Aristotel sosi la Meton cu una dintre ultimele corăbii care mai plecaseră din Pireus și înfruntaseră marea pe o vreme atât de rea. Comandantul se hotărâse să profite de un vânt care sufla destul de tare și constant dinspre sud pentru a transporta o încărcătură de ulei de măsline, vin și ceară de albine, marfă care ar fi trebuit, alminteri, să aștepte în depozite până la primăvara când, însă, prețurile scădeau.

Ajuns pe uscat, se urcă într-o trăsurică trasă de doi măgăruși și plecase către Mieza. Avea la el cheile de la toate încăperile și putea să le folosească în orice moment ar fi dorit. Mai mult, știa că în acea perioadă va găsi acolo pe cineva cu care dorea să vorbească, o persoană de la care ar fi aflat vești despre Alexandru: Lisip.

Îl găsi, într-adevăr, lucrând în topitorie, unde pregătea modelul în argilă pentru grandiosul grup statuar dedicat celor căzuți luptând sub comanda lui Alexandru la Granicos; modelul urma să se transforme în viitorul monument. Se înserase și luminile erau deja aprinse atât în atelier cât și în sala de mese și în câteva camere pentru oaspeți.

– Bine ai venit, Aristotel! – îl salută Lisip. – Îmi pare rău, nu pot să dau mâna cu tine: sunt groaznic de murdar. Dacă mă aștepți o clipă, îți stau la dispoziție.

Aristotel se apropie de machetă: o sculptură cu douăzeci și șase de personaje, care se întindea pe o platformă lungă de opt sau zece picioare. Uluitor: se putea vedea vârtejul pe care-l făceau valurile râului și aproape că se auzea tropotul galopului ce venea dinspre grupul de călăreți avântați în plină șarjă. Dintre toți, ieșea în evidență Alexandru, purtând platoșă, cu părul fluturând în vânt și călare pe un Ducipal furios.

Lisip se spală pe mâini și se apropie de filosof.

– Ce părere ai?

– Superb. Ceea ce iese în evidență în lucrările tale este energia care clocotește în interiorul tuturor formelor, ca și cum ar fi vorba despre niște corpuri aflate într-o stare de frenezie sub atracția zeului Pan.

– În fața celui care le va privi, aceste forme vor apărea pe neașteptate – îi explică Lisip cu un aer inspirat, agitându-și mâinile enorme pentru a descrie scena – când va ajunge în vârful unui delușor. Va avea impresia că vin peste el, că va fi călcat în picioarele cailor. Alexandru mi-a cerut să-i înfățișez ca pe niște nemuritori și eu fac tot posibilul pentru a-i îndeplini dorința și pentru a compensa câtuși de puțin pierderea suferită de părinții lor îndurerăți.

– În același timp, îl treci pe el, încă din viață, în legendă – spuse Aristotel.

– Oricum s-ar întâmpla asta, nu crezi?

Lisip își scoase șorțul de piele și-l agăță într-un cui.

– Cina este aproape gata: vrei să stai la masă cu noi?

– Cu plăcere – răspunse Aristotel. – Cine mai este?

– Caretes, ajutorul meu – răspunse sculptorul arătând spre un tânăr slab și cu părul rar care lucra într-un colț al atelierului, cu o daltă, la un model din lemn și care îl salută cu o înclinare respectuoasă a capului. – și, de asemenea, un reprezentant al orașului Tarent, Evmeros din Kallipolis, o persoană cumsecade care n-ar putea da vești despre regele Alexandru al Epirului.

Ieșiră din topitorie și străbătură porticul interior îndreptându-se către refectoriu, unde urmau să ia cina. Aristotel se gândi cu melancolie la ultima dată când cinase aici împreună cu regele Filip.

– Rămâi mai mult timp aici? – îl întrebă Lisip.

– Nu chiar. În ultima scrisoare pe care i-am trimis-o lui Calistene, i-am dat instrucțiuni să-mi răspundă aici, la Mieza și aș vrea să văd cât mai repede ce-mi scrie. De aici, voi pleca la Aigai.

– Mergi la palatul vechi?

– Voi depune o ofrandă pe mormântul regelui și va trebui să mă întâlnesc cu câteva persoane.

Lisip ezită puțin înainte de a vorbi din nou. – Am auzit că cercetezi împrejurările în care a fost asasinat regele Filip, dar poate ca nu sunt decât niște zvonuri...

– Nu sunt zvonuri – îi adevărați Aristotel, în aparență nepăsător.

– Alexandru știe?

– Cred că da, chiar dacă atunci, în primele momente, i-a încredințat această misiune nepotului meu, Calistene.

– Și regina mamă?

– Eu n-am făcut nimic ca ea să afle, dar Olimpia are urechi peste tot. Este foarte probabil ca ea să fie deja la curent cu toate astea.

– Și nu te temi?

– Cred că regentul Antipatros are grijă să nu mi se întâmple nimic rău. Îl vezi pe vizitiul acela? – spuse el arătând spre omul care-l adusese la Mieza și care în acele momente ducea catârii către grajd. – Poartă în desagă o sabie macedoneană la fel cu a soldaților din garda palatului.

Lisip aruncă o privire mai atentă asupra personajului respectiv: un munte de mușchi care se mișca la fel de agil ca o pisică. Se vedea de departe că era un om din garda regelui: – Pe toți zeii, mi-ar putea poza pentru o statuie a lui Hercule.

Se așezară la masă.

– Nu sunt paturi pentru mâncat – comentă artistul. – Este la fel ca în vremurile de demult, se mănâncă așezat pe scaun.

– Mie îmi convine – îi răspunse filosoful. – M-am dezobisnuit să mănânc culcat. Așadar, ce vești îmi dai despre Alexandru?

– Îmi închipui că te mai ține la curent și Calistene.

– Sigur că da. Sunt curios, totuși, să aud propriile tale impresii. Cum ți s-a părut când l-ai văzut?

– Este complet preocupat de visul său. Nimic nu-l va putea opri până când nu-și va atinge țelul.

– Și, după tine, care este țelul său?

Lisip tăcu câteva minute: părea că privește la servitorul care întreținea focul din cămin. Spuse, apoi, fără a se întoarce spre Aristotel: – Să schimbe lumea.

Filosoful suspină: – Cred că ai dreptate. Problema este dacă o va schimba în mai bine sau în mai rău.

În acel moment, intră oaspetele străin, Evemeros din Kallipolis, și îi salută pe comesenii săi în timp ce li se servea cina: supă de găină fiartă cu legume, pâine, brânzeturi și ouă răscoapte cu ulei și cu sare. Și vin de Taxos.

– Ce vești ne aduci despre regele Alexandru al Epirului? – întrebă Lisip.

– Vești importante – răspunse oaspetele. – Suveranul este în fruntea oștirii noastre și a mers din victorie în victorie. I-a învins pe mesapi și pe yapigi și a cucerit toată Apulia, un teritoriu aproape cât regatul său de aici.

– Și acum unde este? – întrebă Aristotel.

– Acum ar trebui să fie în taberele sale de iarnă, așteptând să intre în acțiune primăvara viitoare împotriva samniților, un popor barbar care locuiește în nord, în zona munților. A încheiat o alianță cu alți barbari, numiți romani care vor ataca de la miazănoapte, în timp ce el va ataca dinspre sud.

– Și, la Tarent, cum este văzut?

– Eu nu sunt un om politic, dar, din câte am înțeles, este văzut bine... cel puțin deocamdată.

– Ce vrei să spui?

– Concetățenii mei sunt niște oameni ciudați: principalele lor pasiuni sunt comerțul și bucuria de a trăi. Din această cauză nu prea le place să lupte și când sunt la ananghie cheamă pe câte cineva care să-i scoată din necaz. Asta au făcut ei și cu regele Alexandru al Epirului. Dar eu sunt gata să jur că, încă de pe acum, unii se gândesc deja că el îi ajută prea mult și prea bine.

Aristotel zâmbi sarcastic. – Ei cred că și-a lăsat patria și soția, că a înfruntat pericole și suferințe, nopți nedormite, marșuri extenuante și lupte sângeroase doar pentru a le permite lor să se ocupe numai de comerț și să ducă o viață fără griji?

Evemeros din Kallipolis ridică din umeri. – Mulți oameni cred că pe lumea asta li se cuvine totul, dar vine întotdeauna momentul în care trebuie să dea piept cu realitatea. Acum, vă rog să mă lăsați să vă spun de ce am venit până aici: intenția mea era aceea de a-l întâlni pe Lisip și mulțumesc zeiței Fortuna că mi-a dat ocazia de a-l cunoaște chiar pe marele Aristotel în persoană, mintea cea mai luminată a lumii grecești, ceea ce înseamnă, fără îndoială, a lumii întregi.

Aristotel nu se arată câtuși de puțin impresionat de bombasticul compliment și așteptă ca oaspetele să continue.

Și Evemeros continuă: – Un grup de orașeni bogați a avut ideea de a aduna bani pentru un proiect grandios care să ducă în lume faima orașului.

Lisip, care terminase de mâncat, își clăti gura cu o cupă de vin roșu și se rezemă de spătarul scaunului. – Spune mai departe – îl îndemnă pe musafir.

– Ar vrea să înalțe o statuie gigantică a lui Zeus, dar nu într-un templu sau într-un sanctuar, ci în aer liber, în plină lumină, în mijlocul agorei.

La auzul acelor cuvinte, tânărul Caretes, holbă ochii. Băiatul îi prezentase în mai multe rânduri maestrului său visurile și ideile care-i umblau prin cap.

Lisip surâse, imaginându-și ce gândea ajutorul său, apoi vru să știe: – Cel mai important lucru este: cât de gigantică.

Evemeros păru să ezite o clipă, apoi spuse pe nerăsuflăte: – Să zicem... de patruzeci de coți.

Caretos tresări și Lisip se apucă de brațele jilțului și-și îndreptă spinarea. – Patruzeci de coți? Zei din cer, îți dai seama că vorbești despre o statuie care să fie cât Partenonul din Atena?

– Așa este. Noi, grecii din colonii, ne gândim la lucruri mărețe.

Sculptorul se întoarse către tânărul său ajutor: – Ce zici de asta, Caretos? Patruzeci de coți este o dimensiune zdravănă, nu-i așa? Din păcate, nu există, pentru moment, nimeni în lume care să fie în stare să înalțe un asemenea gigant.

– Plata ar fi foarte generoasă – insistă Evemeros.

– Cu mijloacele tehnice pe care le cunoaștem astăzi, nu este nici o posibilitate de a menține bronzul lichid pe o distanță atât de mare și nu se poate mări prea mult temperatura exterioară a blocului de turnare pentru că există riscul ca materialul refractar de deasupra să explodeze. Nu spun că ar fi absolut imposibil: poate că ar trebui să te mai adresezi și altor artiști... De ce să nu vorbești chiar cu Caretos? – propuse el ciufulind părul și așa rar al timidului său elev. – El spune că, într-o zi, va construi cea mai mare statuie din lume.

Evemeros clătină din cap. – Dacă marele Lisip nu se simte în stare, cine ar îndrăzni să se ofere?

Lisip zâmbi și puse o mână pe umărul discipolului său. – Poate Caretos. Cine știe...

Aristotel fu impresionat de privirea tânărului care vădea o fantezie înflăcărată. – De unde ești, băiete?

– Din Lindos, insula Rhodos.

– Ești din Rhodos... repetă filosoful ca și cum numele acela i-ar fi adus aminte de ceva foarte cunoscut. Se întoarse la subiectul discuției: – Prin părțile voastre, statuiilor le spuneți „coloși”, nu-i așa?

Un servitor începu să strângă masa și-i mai servi cu încă puțin vin.

Lisip sorbi o înghițitură, apoi continuă: – Ideea ta mă fascinează, Evemeros, chiar dacă o consider de nerealizat. Totuși, în acest moment și câțiva ani de acum înainte, voi fi foarte ocupat și, cu siguranță, nu voi avea timpul necesar pentru a concepe și a studia modul de realizare a unei asemenea lucrări. Dar spune-le concetățenilor tăi că, începând din clipa aceasta, în mintea lui Lisip există deja o imagine a lui Zeus și s-ar putea concretiza mai devreme sau mai târziu: peste un an, peste zece, peste douăzeci... cine ar putea ști?

Evemeros se ridică. – Atunci, te salut. Dacă-ți vei schimba planurile, să știi că noi suntem gata să te primim printre noi.

– Te salut, Evemeros. Eu trebuie să mă întorc în atelierul meu, unde se află o ceată de călăreți încremeniți care abia așteaptă să prindă viață în bronzul topit: ceata de eroi ai lui Alexandru.

Aristotel intră în vechiul său apartament, aprinse lămpile și deschise lădița de corespondență, scoțând din ea scrisorile pe care le aștepta de la Calistene: un sul de papirus sigilat și legat cu o curelușă de piele. Întreg textul era scris într-un cifru secret a cărui cheie numai el, nepotul său și Teofrast o aveau. Filosoful suprapuse peste scrisoare grila care nu lăsa să se vadă decât anumite cuvinte dintr-un text absolut întâmplător și începu să citească mesajul.

Când termină, apropie scrisoarea de flacăra unei lămpi și o privi cum se răsuțește, arzând până la capăt, risipindu-se apoi într-o mulțime de fragmente de scrum, împreună cu secretul pe care-l conținuse. Coborî, apoi, la grajduri și-l trezi pe vizitiul care-l adusese până acolo. Îi înmână un pachetel sigilat și o scrisoare și, după ce-i dădu multe indicații, îi porunci: – Ia cel mai bun cal și pleacă imediat la Meton. Căpitanul corabiei care m-a adus de la Pireus trebuie să mai fie acolo. Spune-i să dea pachetul acesta persoanei din adresa scrisă pe el.

– Mă îndoiesc că va putea pleca: vremea stă să se strice.

Aristotel scoase de sub mantie o pungă cu bani: – Asta o să-l convingă să plece. Pleacă acum, repede.

Omul luă un cal din grajd, își scoase din desagă sabia punând în locul ei pachetul primit de la filosof, își atâră arma la sold și porni în galop.

Lisip, deși era târziu, încă mai lucra și, când auzi zgomotul de afară, se apropie de fereastră, dar nu-l văzu decât pe Aristotel trecând în grabă pe sub porticul din curtea interioară. A doua zi, de dimineață, în timp ce se bărbiera în fața oglinzii, îl văzu din nou pe filosof, de data aceasta îmbrăcat și cu desaga de drum pe umăr, mergând spre grajd și dând dispoziții să i se înhame catării la trăsurică. Se șterse pe față pentru a coborî să-l salute, dar un servitor bătu în aceeași clipă la ușă și-i dădu un bilet pe care scria:

Aristotel către Lisip, te salut!

Trebuie să plec neîntârziat cu o treabă urgentă. Sper să te întâlnesc cât de curând. Îți doresc succes și spor la treabă. Rămâi cu bine.

Aristotel se îndepărtă, așezat pe lada micuței trăsurici, pe drumul care ducea spre nord. Cerul era cenușiu și se lăsase frigul: poate că stătea să ningă. Sculptorul închise fereastra și continuă să se bărbierească înainte de a-și lua micul dejun.

Filosoful călători toată ziua oprindu-se doar ca să mănânce ceva într-o locandă din Kition, pe la jumătatea drumului. Ajunse la Aigai pe întuneric și merse direct la mormântul regelui Filip în fața căruia ardeau două facle, pe suporturi cu trei picioare, de-o parte și de alta a altarului. Turnă peste flăcări o sticlută cu un prețios parfum oriental și se reculese pios în fața portalului de piatră deasupra căruia se afla sculptată o foarte frumoasă scenă de vânătoare ce împodobește arhitrava. I se păru că-l vede din nou pe suveran pe când descăleca în curtea interioară de la Mieza, înjurând din cauza piciorului beteag și strigând: – Unde-i Alexandru?

Și repetă în șoaptă, ca pentru sine: – Unde este Alexandru?

Se întoarse apoi și, lăsând în urmă marele mormânt cufundat în tăcere, se îndepărtă.

Înnoptă într-o căsuță pe care o mai avea încă la periferia orașului și rămase acolo toată ziua următoare citind și punând în ordine anumite însemnări de-ale sale. Vremea devenea din ce în ce mai rea și nori plumburii se adunau peste crestele muntelui Bermios, deja acoperite de zăpadă. Așteptă căderea nopții, se înfășură într-o pelerină, își acoperi capul cu o glugă și porni la drum pe străzile aproape pustii.

Trecu prin fața teatrului în care fusese ucis regele în culmea gloriei, prăbușit atunci în praf și în sânge, apoi își continuă drumul pe cărarea ce ducea spre câmpie. Căuta un mormânt izolat.

În fața acestuia se înălța un grup de stejari seculari în mijlocul unui luminiș și Aristotel se ascunse printre trunchiurile lor zgrunțuroase, făcându-se una cu umbrele serii. Destul de aproape de locul acela se putea distinge o mică moviliță de pământ peste care fusese așezat ca semn de recunoaștere un bolovan de piatră. Filosoful rămase în așteptare, nemișcat și atent la ce se întâmpla în jur.

Din când în când își ridica privirea spre cerul vinețiu și-și strângea pelerina în jurul umerilor, ca să se apere de vântul rece care începuse să sufle dinspre munți o dată cu căderea nopții.

Într-un târziu, un zgomot ușor de pași pe potecă îl făcu să se întoarcă spre stânga și văzu silueta mărunțică a unei femei înaintând grăbită, trecând pe lângă el și oprindu-se ceva mai încolo, în fața grămăjoarei de pământ.

O văzu îngenunchind și așezând ceva pe mormânt, apoi rezemându-și palmele și capul pe piatra goală și acoperind-o cu mantia sa, ca și cum ar fi vrut s-o încălzească. Prin întuneric începuseră să cadă bobite albe de mazărice.

Aristotel încercă să se înfofolescă mai bine în pelerină, dar chiar în clipa aceea o pală de vânt mai rece îl făcu să tușească: femeia se ridică în picioare și se întoarse dintr-o dată către pâlcul de stejari.

– Cine-i acolo? – întrebă ea cu vocea tremurătoare.

– Cineva care caută adevărul.

– Arată-ți, atunci, fața – răspunse femeia.

Aristotel ieși din ascunzătoarea sa și veni mai aproape. –
Sunt Aristotel din Stagira.

– Marele învățat – îl recunoscuse femeia. – Ce te face să vii
în locul acesta trist?

– Ți-am spus: caut adevărul.

– Adevărul despre ce?

– Adevărul despre moartea regelui Filip.

Femeia, o tânără cu ochi mari negri, își lăsă capul în jos și-
și încovoie umerii ca și cum ar fi simțit apăsarea unei poveri
imense. – Nu cred că ți-aș putea fi de folos.

– De ce vii prin întuneric să te reculegi la acest mormânt?
Aici a fost îngropat Pausanias, ucigașul regelui.

– Pentru că era bărbatul meu și îl iubeam. Mă ceruse în
căsătorie și urma să ne căsătorim.

– Am auzit lumea vorbind de așa ceva pe aici. De asta am
venit până aici. Este adevărat că era iubitul lui Filip?

Femeia clătină din cap. – Eu... nu știu.

– Se spune că, atunci când Filip s-a însurat ultima dată, cu
tânăra Euridice, el i-a făcut o scenă de gelozie și asta l-a înfuriat
teribil pe tatăl miresei, nobilul Attalos. – Aristotel era atent la
orice reacție de pe figura fetei și, în timp ce o făcea să retrăiască
acea poveste îngrozitoare, i se păru că vede lucind lacrimi pe
obrajii săi palizi. – Tot din zvonuri știu că Attalos l-a invitat
la conacul său de vânătoare și l-a lăsat, după aceea, toată
noaptea, pradă gonacilor care l-au violat cu sălbăticie.

Tânăra plângea acum disperată, fără să se mai poată abține,
dar aceasta nu-l putea opri de filosof care continuă: – Atunci,
Pausanias îi ceru lui Filip să răzbune umilința la care fusese
supus și, pentru că regele nu era de acord cu așa ceva, l-a
ucis. Așa s-a întâmplat cu adevărat?

Fata încerca să-și ștergă lacrimile cu poala mantiei.

- Acesta este adevărul?
- Da – recunosc ea, sughițând.
- Tot adevărul?

Fata nu mai răspunse.

– Știu că întâmplările de la conacul de vânătoare al lui Attalos sunt adevărate: am și eu informatorii mei. Dar ce le-a provocat? A fost vorba doar de niște simple și tulburi amoruri între bărbați?

Femeia dădu să plece, ca și cum ar fi vrut să încheie discuția. Șalul pe care-l avea pe cap era deja alb de zăpada care cădea, iar pe pajiștea din jur se așternuse un strat alb subțire. Aristotel o apucă de un braț. – Deci? – insistă el ținându-i-o cu ochii lui mici și cenușii de pasăre de pradă.

Fata scutură din cap.

– Vino – îi spuse filosoful pe un ton care devenise dintr-o dată mai blând. – Am o casă pe-aici prin apropiere și focul trebuie să mai ardă încă.

Fata îl urmă supusă și Aristotel o conduse în locuința lui, o așeză în fața căminului și mai puse lemne pe foc.

– N-am nimic altceva să-ți ofer decât un ceai cald de plante. Sunt doar în trecere pe aici.

Luă de pe foc o cană și turnă lichidul aburind din ea în două cești de lut ars.

– Atunci, ce știi tu și eu nu știu?

– Pausanias nu a fost niciodată iubitul regelui și n-a avut niciodată legături amoroase cu bărbații. Era un băiat simplu, dintr-o familie săracă, și-i plăceau femeile. În ce-l privește pe regele Filip, au circulat multe bârfe pe seama amorurilor lui printre bărbați, dar nimeni nu a văzut vreodată ceva concret.

– Cum se face că ești așa de bine informată?

– Sunt brutăreasă la palat.

– Tot ce spui nu înseamnă că e imposibil să se fi petrecut o întâmplare de acest fel, fie ea chiar izolată.

– Eu nu cred.

– De ce?

– Pentru că Pausanias mi-a povestit că, din întâmplare, l-a surprins pe Attalos pe când purta o discuție foarte secretă și, deci, periculoasă.

– A tras el cu urechea?

– N-aș putea spune.

– Și ți-a spus despre ce era vorba?

– Nu, dar ceea ce i-au făcut mai târziu era, după mine, pentru a-l speria, a-l zdrobi fără, însă, a-l ucide: asasinarea unei gărzi de corp a regelui ar fi stârnit mare vâlvă și bănuieli.

– Atunci, să presupunem că Pausanias îl surprinde pe Attalos în toiul unei discuții periculoase, să zicem un complot, și acesta amenință că va da în vileag totul. Attalos îl invită într-un loc izolat, ca și când ar fi vrut să trateze cu el și, apoi, pentru a-i da o lecție, îl lasă pradă violenței din partea slujitorilor săi de vânatoare. De ce, însă, Pausanias ar fi vrut să-l ucidă pe regele Filip? E ceva fără sens.

– Are, în schimb, vreun sens ceea ce s-a zvonit și anume că Pausanias l-a ucis pe rege pentru că acesta refuzase să pedepsească agresiunea lui? Pausanias era una dintre gărzile de corp, puternic, priceput în mânăuirea armelor: putea foarte bine să se răzbune chiar el.

– Este adevărat – admise Aristotel gândindu-se la aspectul impunător al vizitiului său. – Atunci, tu cum îți explici toate astea? Dacă el era băiatul cumsecade așa cum mi l-ai descris, de ce ar fi vrut să-și ucidă regele?

– Nu pricep, dar dacă ar fi vrut cu adevărat să facă așa ceva, nu crezi că ar fi existat ocazii mult mai bune și la îndemâna unei gărzi de corp? Ar fi putut, de exemplu, să-l ucidă în pat pe când dormea.

– M-am gândit și eu întotdeauna la asta. Dar, acum, mi se pare că nici tu și nici eu nu reușim să găsim un răspuns la întrebările pe care ni le punem. Cunoști pe altcineva care ar putea ști ceva? Se spune că ar fi avut complici sau un fel de

acoperire: niște bărbați îl așteptau cu un cal pregătit pentru el lângă pâlcul de stejari unde ne-am întâlnit adineori.

– Se spune că ar fi fost găsit unul dintre ei – observă fata privindu-l țintă pe filosof.

– Și unde se află acest om?

– Într-o cârciumă din Beroea, pe malul râului Haliakmon: își spune Nicandru, dar, cu siguranță, nu este numele lui adevărat.

– Și care este, de fapt, numele lui? – întreabă Aristotel.

– Nu știu. Dacă l-aș fi știut, poate că aș fi fost mai aproape de a cunoaște motivul pentru care Pausanias a făcut ce a făcut și a pățit ce a pățit.

Aristotel luă din nou cana de pe foc și vru să mai toarne puțin ceai în ceașca fetei, dar ea îl opri cu o mișcare a mâinii și se ridică în picioare.

– E timpul să plec ca să nu vină cineva să mă caute.

– Cum aș putea să-ți mulțumesc pentru tot ce... – începu să spună Aristotel, dar fata îl întrerupse: – Găsește-l pe adevăratul vinovat pentru toate astea și spune-mi și mie.

Deschise ușa și ieși pornind grăbită pe ulița pustie. Aristotel o strigă: – Stai puțin, nu mi-ai spus nici cum te cheamă! – Dar fata dispăruse deja în vârtejul de fulgi albi, pe ulițele tăcute ale orașului adormit.

Regentul Antipatros îl primi în vechea sală a tronului, înfocofolit într-o mantie groasă de lână și îmbrăcat în pantaloni de postav ca ai tracilor. Un foc mare ardea în mijlocul sălii, dar, o dată cu fumul, o bună parte din căldură ieșea și ea pe hornul larg din mijlocul tavanului.

– Ce mai faci, generale? – îl întrebă Aristotel.

– Bine, atunci când mă aflu departe de Pella. Numai când o văd pe regină, mă apucă durerea de cap. Tu ce mai faci, maestre?

– Bine și eu, dar anii încep să se facă simțiți. Și, în plus, n-am suportat niciodată frigul.

– Cu ce treburi pe-aici?

– Vroiam să mă reculeg la mormântul regelui înainte de a mă întoarce la Atena.

– Este un lucru care-ți face cinste, dar este și foarte periculos. Dacă tu renunți la oamenii pe care-i pun să aibă grijă de tine, cum să te mai păzesc? Fii atent, Aristotel, regina este o adevărată tigroaică.

– Am fost întotdeauna în relații bune cu Olimpia.

– Nu-i destul – spuse Antipatros, ridicându-se în picioare și venind în fața focului cu palmele întinse pentru a și le încălzi. – Pot să jur că nu-i suficient. – Luă o carafă de argint de

pe marginea focului și două cupe de ceramică frumoasă atică.

– Puțin vin fierbinte?

Aristotel dădu din cap aprobator.

– Ce vești ai de la Alexandru?

– Din ultimul mesaj pe care l-am primit de la Parmenion, am aflat că era pe drum spre Lycia.

– Deci, toate merg bine.

– Din păcate, nu chiar toate.

– Ce nu merge?

– Alexandru așteaptă întăriri și tinerii pe care i-a trimis în permisie, împreună cu alții care s-au înrolat de curând, se află deja în zona Strâmtoarelor, dar nu reușesc să treacă de ele pentru că flota lui Memnon nu-i lasă. Dacă socotelile mea sunt corecte, la ora asta, el s-a putea afla în Frigia Mare, pe undeva pe la Sargalagos sau Kelainai și este, cu siguranță, îngrijorat văzând că nu sosește nimeni.

– Și nu se poate face nimic?

– Superioritatea pe mare a lui Memnon este aproape totală: dacă aș scoate flota, mi-ar distruge-o chiar înainte de a ieși în larg. Avem necazuri, Aristotel. Singura mea speranță ar fi ca Memnon să încerce o debarcare pe teritoriul macedonian: doar așa pot spera să-l distrug. Dar omul ăsta este tare isteț, cu greu s-ar hotărî să facă vreo mișcare greșită.

– Și, dacă nu, ce vei face?

– Pentru moment, nimic. Voi aștepta ca el să se hotărască să facă vreo mișcare: n-o să poată sta la infinit la ancoră și să se legene pe valuri. Și tu, maestre? Scopul călătoriei tale este doar acela de a aduce un omagiu răposatului rege Filip? Dacă nu-mi spui ce ai de gând, îmi va fi greu să te feresc de necazuri.

– Trebuie să mă întâlnesc cu cineva.

– Ceva cu privire la moartea regelui?

– Da.

Antipatros dădu din cap în semn că se așteptase la un asemenea răspuns.

– Și mai rămâi mult pe aici?

– Plec mâine. Dacă găsesc o corabie la Meton, mă întorc la Atena. Dacă nu, plec pe uscat.

– Și, pe la Atena, ce mai este?

– Toate bune atât timp cât Alexandru este învingător.

– Așa este – oftă Antipatros.

– Așa este – repetă și Aristotel.

Alexandru se opri la Kelainai, nu departe de izvoarele râului Meandros, orașul fiind reședința satrapului Frigiei Mari. Nu avu probleme pentru că toți soldații persani se refugiaseră într-o fortăreață din locul cel mai înalt al frumoasei așezări: un pisc muntos aflat deasupra unui mic lac cu apă limpede care venea din râul Marsias, un afluent al Meandrosului. Probabil că nu erau prea mulți, altfel ar fi încercat să apere zidurile orașului, deși acestea erau într-o stare destul de proastă.

Lisimah dădu ocol fortăreței și se întoarse prost dispus. – Nu poate fi cucerită – raportă el. – Singura cale de acces este printr-o porțiță de la jumătatea pantei, pe latura de est, dar pe treptele care duc la intrare nu poate trece decât câte un singur om, sub controlul celor două bastioane gemene. Va trebui s-o punem sub asediu în speranța că nu au atâtea provizii ca să reziste timp îndelungat. În ce privește apa, este pe aici destulă și, cu siguranță, au câteva puțuri în legătură cu apa lacului.

– Dacă i-am întreba ce au de gând? – propuse Leonatos.

– Nu-i cazul să facem glume – îl puse la punct Lisimah. – Nu știm unde se află Parmenion și ce-i cu armata lui: dacă pierdem prea mult timp aici cu asediul, riscăm să nu ne mai întâlnim niciodată cu el.

Alexandru aruncă o privire spre zidurile fortăreței: soldații persani nu aveau un aer prea războinic și păreau mai mult curioși decât îngrijorați. Stăteau rezemați în coate de-a lungul meterezelor, privind cu interes în jos, către armata macedoneană.

– Poate că ideea lui Leonatos nu-i prea rea – remarcă el. Se întoarce, apoi, către Eumene: – Pregătește o solie cu un tălmaci și mergi cât poți mai aproape de portiță. Ei nu știu ce intenții avem, dar, cu siguranță, știu că nimic nu ne-a putut sta în cale până acum: nu s-ar spune că sunt prea dornici să opună vreo rezistență.

– Așa este – insistă Leonatos, mândru nevoie mare că regele luase în considerație propunerea lui. – Dacă ar fi vrut să ne oprească, ne-ar fi putut ataca de o sută de ori pe urcușul de la Thermesos până aici.

– N-are rost să pierdem timpul cu atâtea presupuneri – încheie discuția Alexandru. – Așteptăm să se întoarcă Eumene și o să vedem ce va urma.

– Între timp, eu aș vrea să arunc o privire prin oraș, dacă mai vrea cineva să vină cu mine. – Se spune că acolo, pe malul opus al lacului, s-ar afla peștera în care satirul Marsias ar fi fost jupuit de viu la porunca lui Apollo pentru că îl provocase la o întrecere muzicală și, desigur, pierduse.

Lisimah alege zece „scutieri” ca escortă pentru Calistene în excursia din Kelainai: trebuia ca istoricul expediției să vadă locurile pe care urma să le descrie.

Între timp, Eumene își alcătui solia. Vru ca din ea să facă parte un crainic și un tălmaci și, când fură cu toții gata, se apropie de portiță, cerând să discute cu comandantul ganizoanei.

Răspunsul nu întârzie să vină: portița se deschise scârțâind din balamale și comandantul ieși însoțit de un grup de soldați. Eumene își dădu seama imediat că nu era persan, ci frigian, aproape sigur originar de prin părțile locurilor: satrapul persan plecase, probabil, de mult timp.

Secretarul îl salută și-i transmise prin interpret: – Regele Alexandru m-a trimis să-ți spun că dacă te predai nu veți păți nimic, nici tu și nici oamenii tăi, iar orașul, mai ales, nu va avea, nici el, nimic de suferit. Dacă, însă, încerci să te opui, îți

vom asedia fortăreața și nimeni din cei care sunt cu tine nu va mai ieși viu de aici. Ce răspuns trebuie să transmit?

Comandantul se vede că luase deja o decizie pentru că răspuns pe nerăsuflăte: – Poți spune regelui tău că, deocamdată, nu avem intenția să ne predăm. Vom aștepta două zile și, dacă nu vom primi întăriri de la guvernatorul nostru, ne vom preda.

Eumene rămase uluit de sinceritatea naivă a comandantului, îl salută cu multă politețe și se întoarce la ai săi.

– E absurd – izbucni Lisimah. – Dacă mi-ar fi povestit altcineva, n-aș fi crezut.

– Și de ce nu? – îi replică Eumene. – Mie mi se pare o decizie de bun simț. Omul și-a făcut următoarea socoteală: s-a gândit că, dacă guvernatorul persan contraatacă și ne învinge, el va fi pedepsit pentru că s-a predat fără luptă și probabil că va fi tras în țeapă. Dacă, însă, guvernatorul nu-și va face simțită prezența timp de două zile, înseamnă că nici nu va mai veni vreodată și atunci mai bine să se predea ca să nu aibă necazuri cu noi.

– E mai bine așa – comentă Alexandru. – Comandanții să-și rechiziționeze în oraș casele în care să doarmă; ofițerii de grad inferior vor rămâne cu trupa în tabără. Instalați un batalion de *pezeteri* de jur împrejurul fortăreței și santinele la baza stâncii: nimeni nu va intra și nici nu va ieși. Vreau, de asemenea, ca un escadron de cavalerie ușoară, traci și tesalieni, să patruleze pe toate căile de acces către oraș pentru a evita orice surpriză. Să vedem dacă povestea asta cu cele două zile este un lucru serios sau doar o păcăleală. Vă aștept pe toți aici la cină: m-am instalat în palatul guvernatorului, o reședință foarte frumoasă și bogată. Sper să petrecem o seară plăcută.

La ora stabilită, veni și Calistene care își încheiase turul prin oraș. Un servitor îi aduse cele necesare pentru a se spăla pe mâini și-l invită pe unul dintre paturile așezate în semicerc în jurul aceluia al lui Alexandru. În seara aceea, regele îi mai

invitase și pe actorul Tessalos, interpretul său preferat, pe vizionarul Aristandru și pe medicul său personal, Filip.

– Așadar, ce-ai văzut? – întrebă regele în timp ce servitorii începuseră să servească.

– Este așa cum ți-am spus – răspunse Calistene. Chiar în peștera din care izvorăște râul Marsias, este expusă o piele despre care cei de acolo spun că este a satirului jupuit de Apollo. Cunoașteți povestea: satirul Marsias l-a provocat pe zeul Apollo la o întrecere muzicală. El urma să cânte din nai, iar zeul din țiteră. Apollo a acceptat provocarea, dar cu o condiție: dacă Marsias pierdea, trebuia să se lase jupuit de viu. Așa s-a și întâmplat, poate și pentru că arbitri erau cele nouă Muze care, cu siguranță, nu și-ar fi putut nedreptăți niciodată zeul.

Ptolemeu zâmbi. – E greu de crezut că în peștera aceea s-ar putea afla pielea satirului.

– Așa s-ar părea, însă – îi răspunse Calistene. – Partea superioară seamănă într-un tot cu o piele de om, chiar dacă este mumificată, iar cea inferioară este o blană de țap.

– Nu este un lucru prea greu de realizat – le explică medicul Filip. – Un chirurg bun poate tăia și coase orice. Există taxonomiști care sunt în stare să creeze cele mai ciudate animale: Aristotel mi-a povestit că a văzut cândva un centaur îmbălsămat într-un sanctuar de pe muntele Pelios, în Tesalia, dar m-a asigurat că era vorba doar despre un tors de bărbat atașat cu măiestrie la corpul unui mânz.

Regele se întoarse către Aristandru: – Tu ce părere ai? Calistene a văzut într-adevăr pielea unui satir sau un truc reușit al preoților pentru a atrage daruri cât mai bogate pentru sanctuarul lor?

Mulți dintre comeseni izbucniră în râs, dar vizionarul aruncă înspre cei din jur o privire ca de foc și râsetele încetară destul de curând, chiar și pe buzele bărbaților mai puternici și mai siguri pe ei.

– Este ușor să râdeți de asemenea soluții mărunte – spuse el – dar mă întreb dacă ați râde și de semnificația cea mai

profundă a acestor fenomene. Este vreunul dintre voi, războinici renumiți, care să fi pătruns în zona de dincolo de limitele percepției noastre? Este printre voi cineva care s-ar simți în stare să meargă împreună cu mine într-o călătorie pe tărâmul umbrelor nopții? Voi știți să înfrunțați moartea pe câmpul de luptă, dar ați ști să înfrunțați și necunoscutul? Ați ști să luptați cu monștrii de neatinș, invulnerabili și invizibili pe care natura noastră umană cea mai profundă îi ține ascunși chiar și în conștiința noastră?

„Ați avut vreodată dorința de a vă ucide tatăl? Ați râvnit vreodată să vă tăvăliți cu mama sau cu sora voastră? Ce vedeți în adâncul ființei voastre când vă lăsați în voia beției sau când violați o față nevinovată, bucurându-vă dublu de suferința ei? Aceasta este natura satirului sau a centaurului, fiara ancestrală cu copita despicată și cu coadă de animal care sălășluiește în noi și care, doar într-o singură clipă, ne poate transforma în bestii! Râdeți și de ea, dacă vă dă mâna!”

– Nimeni nu vroia să-și bată joc de religie și de zei, Aristandru – încercă să-l potolească regele – ci doar de nimicnicia unor escroci care profită de credulitatea oamenilor simpli. Haideți să bem ceva și să ne veselim. Mai avem de înfruntat multe până să aflăm ce ne-a fost sortit.

Începură cu toții să bea și să mănânce și, curând, conversația se însufleți, dar, din ziua aceea, nimeni nu mai putu uita privirea lui Aristandru și vorbele sale.

Suveranul își aduse aminte de clipa în care-l întâlnise prima dată și de felul în care clarvăzătorul îi vorbise despre coșmarul care-i tulbura nopțile: un om gol care ardea de viu pe propriul său rug funebru. Și, în învălmășeala de glasuri și de sunete a banchetului, căută pentru o clipă ochii lui Aristandru pentru a încerca să descifreze adevăratul motiv pentru care el îl urma spre inima Asiei, dar nu zări în ei decât o lumină tulbure și o expresie absentă. El se afla în cu totul altă parte.

Comandantul garnizoanei din Kelainai lăsa să treacă încă două zile și capitulă, astfel încât o bună parte din tezaurul guvernatorului intră în lăzile de bani ale armatei macedonene. Alexandru îl lăsa tot pe el să răspundă de fortăreața și mai lăsa câțiva dintre ofițeri și un mic detașament de soldați ca s-o apere. Își reluă, apoi, marșul spre nord.

Când ajunse la Gordion, după cinci zile de mers pe podișul acoperit cu un strat subțire de zăpadă, îl găsi pe Parmenion care-l aștepta. Generalul instalase observatori pe coama dealurilor care înconjurau vechiul oraș frigian și fusese anunțat îndată ce steagul roșu cu steaua argeadă își făcuse apariția prin albul orbitor.

Bătrânul general ieși în întâmpinarea lui Alexandru cu o escortă de onoare aflată sub comanda fiului său Filotas; când acesta ajunse în apropiere, Parmenion ordonă gărzii să se alinieze și înainte de unul singur, ținându-și calul de căpăstru. Suveranul descălecă și el și-i ieși, mergând pe jos, în întâmpinare, pe când mulțimea de soldați înălța strigăte de salut și de bucurie pentru fericita reîntâlnire a celor două corpuri ale armatei.

Parmenion îl îmbrățișă pe rege și-l sărută pe amândoi obraji: – Măria ta, nici nu-ți închipui ce bine-mi pare că te

revăd. Eram foarte îngrijorați pentru că nu reușeam să înțelegem comportarea persanilor.

– Sunt foarte bucuros și eu să te văd, generale. Fiul tău, Filotas, e bine și el? Dar oamenii tăi?

– Sunt bine cu toții, Măria Ta. Și au pregătit o petrecere cu ocazia sosirii tale. Va fi de băut și distracție. În timp ce vorbea, porni pe jos spre tabără, împreună cu Alexandru, iar Ducipal își împingea din când în când stăpânul cu botul pentru a-i atrage atenția asupra lui. Întrega armată venea în urma lor și toată cavaleria, dată fiind câmpia nesfârșită din jurul lor, înainta aliniată pe un front larg, pe numai trei rânduri, astfel încât era un spectacol de-a dreptul impresionant de văzut doi oameni plimbându-se agale pe jos în mijlocul podișului fără de margini, urmați de acea impunătoare desfășurare de forțe și însoțiți de ropotul zecilor de mii de copite ale cailor care mergeau la pas după comandanți.

– Au sosit întăririle noastre? – întreabă regele.

– Din păcate, nu.

– Știi măcar dacă sunt pe aproape?

– Nu știu încă nimic.

Alexandru continuă să meargă alături de el în tăcere pentru că următoarea întrebare pe care vroia să i-o pună îl apăsa foarte tare. Parmenion tăcea ca să nu-l pună în încurcătură.

– El unde este? – întreabă deodată Alexandru ca și cum s-ar fi interesat de ceva fără importanță.

– Sisinus s-a întors cu mesajul tău și eu nu am făcut altceva decât să-ți execut ordinele. Amintas se află sub pază în locuința sa și, provizoriu, l-am numit pe Filotas comandant al cavaleriei tesaliene.

– Cum s-a comportat?

– Rău, dar era de așteptat.

– Îmi pare un lucru imposibil. Mi-a fost credincios întotdeauna: l-am văzut în mai multe rânduri punându-și viața în pericol.

Parmenion clătină din cap. – Puterea ametește mulți oameni – remarcă el. În sinea sa, însă, gândea „toti”. – Totuși, nu avem nici o dovadă pe care el s-o fi recunoscut.

– Persanul care aducea scrisoarea unde este?

– L-am arestat. Și-ți pot arăta scrisoarea pe care o avea la el.

– Este scrisă în grecește sau în persană?

– În grecește, dar mi se pare normal. Marele Rege are la curte mulți greci și nu puțini dintre ei sunt atenieni: cu siguranță, n-a fost nici un fel de problemă să pună pe unul dintre ei să scrie documentul acela.

– Și banii promiși?

– Nici o urmă. Cel puțin până acum.

Ajunseseră acum într-un loc de unde se vedea tabăra macedoneană a armatei lui Parmenion. Era formată în cea mai mare parte din corturi, dar mai fuseseră construite și niște căsuțe din lemn, semn că soldații se instalaseră acolo de mai mult timp.

În acel moment se auziră semnale date de trâmbițe și, în scurt timp, întreaga armată ieși echipată ca de război pe un platou ca să prezinte onorul regelui care se întorcea.

Alexandru și Parmenion încălecară din nou și trecură în revistă trupele care băteau cu săbiile în scuturi făcând mare larmă și scoteau strigăte ritmice:

Aléxandre! Aléxandre! Aléxandre!

Suveranul îi salută emoționat printr-un semn cu mâna și cu priviri pline de mândrie.

– În acest moment, aproape jumătate din Asia se află sub controlul nostru – spuse Parmenion. – Nici un grec n-a mai cucerit vreodată un teritoriu atât de întins: nici măcar Agamemnon. Ceea ce îmi dă de bănuiră este pasivitatea persanilor. La Granicos au luptat împotriva noastră, din propria lor inițiativă, guvernatorii Frigiei și al Bityniei. Nici n-au mai

avut timpul material să se consulte cu Marele Rege. Dar, la ora aceasta, Darius a luat din vreme niște decizii și nu reușesc să înțeleg ce înseamnă tot calmul acesta: nici un atac, nici o ambuscadă... și nici măcar vreo propunere de tratative.

– Mai bine – îi răspunse Alexandru – pentru că nu am intenția să duc tratative cu ei.

Parmenion nu mai spuse nimic: cunoștea de-acum foarte bine temperamentul regelui. El nu respecta decât un singur adversar: Memnon, dar nu se mai știa nimic de el de multă vreme. Doar faptul că întâririle întârziu să sosească lăsa loc presupunerii că puternicul său adversar nu stătea degeaba.

Discuția continuă în locuința bătrânului general și li se alăturară și ceilalți camarazi, Clito cel Negru, Pilotas și Crater, dar se vedea bine că toți aveau chef să petreacă și să se distreze așa încât discuția devie în curând de la problemele strategice și militare la domenii mai plăcute, ca vinul și fetele. Și se aflau deja acolo mai multe fete, unele aflate sub îndrumarea unor impresari, altele care se alăturaseră în mod spontan soldaților, fiind atrase prin daruri sau promisiuni și, în sfârșit, fete cumpărate ca sclave de către unul dintre negustorii care urmau armata ca puricii, câinii.

Alexandru rămase la cină, dar, de îndată ce începu petrecerea și grupuri de fete și de băieți începură să danseze printre mese lepădându-și cu totul veșmintele, se ridică de pe patul său și ieși. Afară era o lună frumoasă și seara era răcoasă și senină. Se apropie de un ofițer de-al lui Parmenion, care inspecta corpurile de gardă, și-l întrebă: – Unde este ținut prizonier prințul Amintas?

Ofițerul înlemni recunoscându-l pe rege care umbla singur prin tabără la o oră așa de târzie și-l conduse chiar el până în fața uneia dintre căsuțele din lemn construite ici-colo. Paznicii traseră zăvoarele și-l conduseră înăuntru.

Amintas era treaz, la lumina unei lămpi și, în încăperea aproape goală, cu un mobilier făcut din bărne negeluite, citea dintr-un sul

de papirus pe care-l ținea deschis pe o măsuță cu ajutorul a două pietre culese de pe jos. Își ridică privirea îndată ce-și dădu seama că intrase cineva și-și frecă pleoapele ca să vadă mai bine. Când văzu cine se afla în fața sa, se ridică în picioare și se retrase către perete: pe față i se putea citi expresia unei adânci suferințe. – Tu ai ordonat să mă aresteze? – întrebă el.

Alexandru dădu aprobator din cap: – Da.

– De ce?

– Nu ți-a spus Parmenion?

– Nu. A ordonat doar să fiu arestat, în plină zi și în fața oamenilor mei, și m-a închis în vizuina asta.

– A interpretat greșit ordinele mele și cu siguranță că a fost exagerat de prudent.

– Și care erau ordinele tale?

– Să te țină sub pază până la sosirea mea, nu să-ți fie pătată onoarea în fața soldaților tăi.

– Și pentru care motiv? – insistă Amintas. Avea o înfățișare îngrozitoare: sigur nu se mai pieptănase de mult timp, barba îi crescuse peste măsură, iar hainele nu și le schimbase niciodată.

– Au prins un curier al Marelui Rege și acesta avea asupra lui o scrisoare pentru tine în care ți se promiteau două mii de talanți de aur și tronul Macedoniei dacă m-ai fi ucis.

– N-am văzut niciodată o asemenea scrisoare și, dacă aș fi vrut să te ucid, ar fi existat sute de ocazii din ziua în care l-au omorât pe tatăl tău.

– Nu puteam risca.

Aminta scutură din cap. – Cine te-a sfătuit să procedezi astfel?

– Nimeni. A fost decizia mea.

Amintas lăsa capul în jos și se rezemă de peretele din lemn. Lumina lămpii lăsa să i se vadă doar partea de jos a feței, iar ochii se aflau în umbră. Se gândea în clipa aceea la ziua în care regele Filip fusese asasinat și el se hotărâse să-l sprijine

pe Alexandru pentru a nu da naștere unui război în cadrul dinastiei. El fusese unul dintre aceia care-l însoțiseră, înarmați, în palat și care, după aceea, luptaseră alături de el.

– Ai pus să fiu închis fără măcar să vezi ce dovezi existau împotriva mea... șopti el cu glas tremurat. – Și eu care mi-am riscat de atâtea ori viața pentru tine.

– Un rege nu are de ales – îi răspunse Alexandru. – În special în momente ca acestea. – Și parcă îl vedea pe tatăl său prăbușindu-se în genunchi într-o baltă de sânge, devenind palid de moarte. – Poate că ai dreptate: probabil că întâmplarea asta este fără sens, dar nu mă pot preface că nu a avut loc. Tu ai fi procedat la fel în locul meu. Pot doar să ușurez, pe cât pot, această stare a ta de umilință. Dar mai întâi trebuie să aflu adevărul. O să-ți trimit un servitor care să te ajute să faci o baie și un bărbier să te tundă și să te bărbierească. Arăți îngrozitor.

Dădu ordin santinelelor să se îngrijească să-i cheme pe cei care trebuiau să aibă grijă de aspectul prințului Amintas, apoi se îndreptă către cortul lui Parmenion unde avea loc banchetul. Se auzeau strigăte și zarvă, zgomote de farfurii, gemete și adevărate grohăituri și sunetul, destul de supărător, al naiurilor și al altor instrumente de-ale barbarilor, necunoscute pentru el.

Intră și traversă cortul sărind de mai multe ori peste grămezi de corpuri despuiate și gâfâind, împreunate în toate felurile posibile pe rogojinile care serveau drept pardoseală. Merse alături de Hefestion, se întinse pe pat și începu să bea. Și continuă să bea toată noaptea, până deveni ca un animal lipsit de rațiune.

Calistene sosi cu puțin înainte de miezul nopții și intră însoțit de una dintre gărzile de corp. Alexandru era așezat la masa sa de lucru și mai avea pe chip semnele cumplitei orgii din noaptea trecută, dar era preocupat de ceva. Avea în față o foaie de papirus desfășurată pe masă și o cupă aburindă în mână, probabil vreun ceai pe care i-l prescrisese medicul Filip ca să înlăture urmele somnului de după beție.

– Vino încoace – îl chemă. – Vreau să arunci o privire pe documentul ăsta.

– Despre ce este vorba? – întreabă Calistene apropiindu-se de masă.

– Este o scrisoare pe care o avea asupra lui un trimis al Marelui Rege, adresată vărului meu, Amintas. Aș vrea ca tu s-o examinezi și să-mi spui ce impresie îți face.

Calistene parcurse scrisoarea fără a se arăta prea surprins, apoi întreabă: – Ce ai nevoie să știi?

– Nu știu... Cine ar fi putut s-o scrie, de exemplu.

Calistene o mai citi o dată, ceva mai atent: – Este scrisă bine, de o persoană cultivată, fără îndoială, și destul de rafinată. În plus, papirusul este de calitate foarte bună și, de asemenea, și cerneala. Ba chiar...

Alexandru îl privi destul de surprins cum își înmoaie în gură vârful degetului arătător, îl pune pe rândurile scrise și din nou pe limbă.

– Pot să-ți mai spun și că tipul acesta de cerneală se prepară în Grecia din zeamă de soc și negru de fum...

– În Grecia? – îl întrerupse regele.

– Da, dar asta nu înseamnă mare lucru. Oamenii își iau cerneala cu ei peste tot pe unde merg. O folosesc și eu, poate că și ceilalți camarazi...

– Nu poți să mai deduci și altceva din document?

Calistene clătină din cap. – Nu cred.

– Dacă-ți mai trece prin cap ceva, să vii imediat să-mi spui – îi spuse Alexandru. Îi mulțumi, apoi, și-l lăsa să plece.

Îndată ce Calistene ieși, regele trimise după Eumene. Așteptându-l, luă călimara sa de cerneală, vârî un deget în ea, o gustă, apoi repetă același gest ca al istoricului și observă că gustul era același.

Secretarul sosi aproape imediat. – Ai nevoie de mine?

– L-ai văzut cumva, pe undeva prin tabără, pe egiptean? – îl întrebă Alexandru.

– Parmenion mi-a spus că, după ce a transmis răspunsul tău, a plecat din nou.

– Și asta este ciudat: încearcă să afli mai multe, dacă poți.

– O să fac tot posibilul – răspunse Eumene. – Vești despre întăririle noastre? – întrebă el înainte de a ieși.

Alexandru scutură negativ din cap. – Încă nimic, din păcate.

Când secretarul dădu la o parte perdeaua de la intrarea în cortul regal pentru a ieși, pe acolo intră o pală de vânt rece care răvăși hârtiile de pe masa regelui. Leptine mai adăugă cărbuni pe vasul cu jar care reușea cu greu să încălzească atmosfera dinăuntru, în timp ce Alexandru luă o foaie de papirus și începu să scrie:

Alexandru, rege al macedonenilor, către Antipatros, regent al tronului și apărător al casei regale, te salut!

Te felicit pentru înțelepciunea cu care conduci patria noastră în timp ce noi luptăm în ținuturi îndepărtate împotriva barbarilor.

În urmă cu câteva zile, Parmenion a capturat un trimis al Marelui Rege purtător al unei scrisori pentru vărul meu, Amintas, în care i se promiteau tronul Macedoniei și două mii de talanți de aur dacă m-ar fi ucis.

Această manevră a fost descoperită datorită unui egiptean, pe nume Sisinius, care susține că ar fi fost prieten cu tatăl meu Filip. Acest om, însă, a dispărut. Este un bărbat cam de șaizeci de ani, cu părul rar, nasul acvilin, ochi negri foarte mobili și cu un neg pe pometul stâng. Aș vrea ca tu să faci cercetări asupra lui și să mă anunți dacă-l vezi prin oraș sau în palat.

Îți doresc sănătate.

Alexandru sigilă scrisoarea și o expedie de îndată cu unul dintre curierii săi, apoi se duse în cortul lui Parmenion. Generalul era întins pe patul de campanie și un servitor îi masa cu ulei și cu suc de urzici umărul stâng care, pe vreme rea, îl dureau cumplit din cauza unei răni mai vechi, primită pe când era tânăr, într-o campanie în Tracia. Se ridică imediat și trase pe el un halat. – Măria Ta, nu mă așteptam la vizita ta. Pot să-ți ofer ceva? Puțin vin fierț?

– Generale, aș vrea să-l văd pe prizonierul persan ca să-l descos puțin. Poți să-mi faci rost de un tălmaci?

– Sigur că da. Chiar acum?

– Da, cât poți de repede.

Parmenion se îmbracă în grabă, îi porunci servitorului să dea fuga să-l caute pe tălmaci și-l conduse pe Alexandru la arestul în care prizonierul era ținut sub pază severă.

– Bănuiesc că l-ai interogat deja și tu – spuse regele în timp ce mergeau spre arest.

– Da – răspunse Parmenion.

– Și ce ți-a spus?

– Tot ceea ce știm. Că Marele Rege i-a încredințat un mesaj personal pentru un șef *yauna*, pe numele său Amintas.

– Nimic altceva?

– Absolut nimic. M-am gândit să-l supun la tortură, dar mi s-a părut zadarnic: nimeni nu i-ar destăinui vreodată unui simplu curier amănunte importante cu caracter secret.

– Și cum s-a făcut că l-ai prins?

– A fost meritul lui Sisines.

– Egipteanul?

– Da. A venit într-o zi și mi-a spus că a văzut un personaj suspect în tabăra negustorilor și a femeilor.

– Dar tu îl cunoșteai pe Sisines?

– Sigur că da. Lucrase pentru noi ca informator când am debarcat pentru prima dată în Asia din ordinul tatălui tău, dar de atunci nu l-am mai întâlnit.

– Și asta nu ți-a dat de bănuț?

– Nu, n-aveam nici un motiv: a fost întotdeauna un bun informator și a fost plătit bine pentru asta, ca, de altfel, și de data asta.

– Ar fi trebuit să-l mai reții pe aici – îi replică Alexandru vădit nedumerit. – Cel puțin până veneam eu.

– Îmi pare rău – spuse Parmenion plecând capul. – N-am considerat că ar fi nevoie, cu atât mai mult cu cât mi-a dat de înțeles că era pe urmele unui alt spion persan, așa că... Dacă am greșit, te rog să mă ierți, Măria Ta, eu...

– Nu face nimic. Ai procedat cum ai crezut de cuviință. Hai să-l vedem, acum, pe prizonierul ăsta.

Ajunseseră între timp în fața barăcii care servea drept arest pentru mesagerul persan și Parmenion îi ordonă paznicului să tragă zăvoarele.

Soldatul se execută și intră el primul, ca să se asigure că totul era în ordine. Se dădu înapoi tulburat.

– Ce este? – întrebă generalul.

– Este... e mort – bâigui soldatul arătând spre interiorul barăcii.

Alexandru intră și îngenunche lângă cadavru. – Chemați-l de îndată pe medicul meu – porunci el. Apoi, către Parmenion:

– Este clar că omul ăsta știa mai mult decât ți-a spus ție, altfel nu l-ar fi ucis.

– Îmi pare rău, Măria Ta... recunosc generalul încurcat. – Eu... eu nu sunt decât un soldat. Pune-mă la încercare pe câmpul de luptă, dă-mi o misiune, chiar și cea mai grea într-o bătălie și voi ști întotdeauna ce să fac, dar în asemenea treburi încurcate mă descurc mai greu. Îmi pare rău...

– Nu-i nimic – spuse regele. – Stai să vedem ce spune Filip.

Medicul veni și el și începu să examineze corpul curierului.

– Sunt ceva semne? – îl întrebă Alexandru după ceva timp.

– Sunt aproape sigur că a fost otrăvit și, aproape sigur, cu ce a mâncat ieri seară.

– Ai putea să-ți dai seama cu ce fel de otravă?

Filip se ridică în picioare și ceru apă ca să se spele pe mâini. – Cred ca da, dar ar trebui să-i fac autopsia...

– Fă tot ce trebuie – ordonă regele – și, când termini, dă dispoziții să i se facă funeralii după obiceiul persan.

Filip privi în jurul său. – Dar pe aici nu sunt turnuri ale tăcerii.

– Atunci, construieți unul – ordonă regele adresându-se lui Parmenion. – Pietrele nu lipsesc și, de asemenea, nici mâna de lucru.

– Am înțeles, Măria Ta – dădu din cap generalul. – Mai este ceva?

Alexandru rămase puțin pe gânduri, apoi răspunse:

– Da, ordonă să fie eliberat Amintas și repune-l în drep-turi. Doar că... fii atent.

– Sigur, Măria Ta.

– Bine. Du-te acum să-ți faci masajul, Parmenion, și ai grijă de umărul tău. Vremea este pe cale să se schimbe – adăugă el privind spre cer – și nu în bine.

I ntr-o seară, pe la jumătatea iernii, comandantul Memnon se simți rău: avea amețeli, o durere puternică în încheieturi și la rinichi și, în scurt timp, temperatura îi crescuse foarte mult. Rămase închis în cabina sa de la pupa, tremurând și clăntănind din dinți, și începu să refuze hrana care îi era adusă.

Nu putea decât să bea puțină supă caldă din când în când, dar uneori o dădea afară. Medicul său îi dădu leacuri care să-i aline durerea și-i recomandă să bea cât mai multe lichide pentru a înlocui ce pierdea prin transpirația abundentă, dar nu reuși să-l vindece.

Boala lui Memnon îi îngrijoră pe toți cei din jurul său, dar mulți dintre ei observară indiferența noului vicecomandant, un persan pe nume Tigran care comandase până atunci flota din Marea Roșie. Era un om ambițios și intrigant care, la curte, nu-și ascunsese niciodată nemulțumirea față de hotărârea regelui Darius de a acorda comanda întregii armate unui mercenar *yauna*.

El fu acela care îi luă locul lui Memnon când fu limpede că grecul nu mai putea face față îndatoririlor sale. Cel dintâi ordin al noului comandant fu de a se ridica ancora și de a porni spre sud, renunțând la blocarea Strâmților.

Memnon ceru, atunci, să fie imediat lăsat pe țărm și Tigran nu se opuse. Comandantul grec ceru să i se dea voie să ia cu

el patru dintre mercenari, soldații săi cei mai credincioși, care să-l ajute în călătoria pe care vroia s-o facă. Noul comandant îi îndeplini cererea din milă, convins că bolnavul, sfârșit cum era, nu putea ajunge prea departe; îi ură, totuși, succes în limba persană și-l lăsa să plece.

Așa încât, în puterea nopții, o barcă fu coborâtă la apă de pe nava-amiral, având la bord cinci oameni, și se îndreptă, purtată de lovituri puternice de vâsle, până la un mic golf de pe țărmul de răsărit al Helespontului. În aceeași noapte, cei cinci porniră la drum pentru că Memnon dorea să fie dus la soția și la fiii săi.

– Vreau să-i mai văd o dată, înainte de a muri – spuse el îndată ce ajunseseră pe uscat.

– N-o să mori, comandante – îi răspunse unul dintre mercenarii săi. – Ai trecut tu prin altele și mai rele. Poruncește și noi te vom duce unde vei voi, chiar și la marginea lumii, chiar și până în infern. O să te ducem și în spinare dacă o fi nevoie.

Memnon îi ascultă cu un surâs trist, dar gândul de a-și revedea familia părea să-i dea o forță misterioasă, o energie nebănuită. Unul dintre oamenii săi merse să caute un mijloc de transport pentru că, în nici un caz, bolnavul nu ar fi fost în stare să călătorească și se întoarce a doua zi cu o căruță trasă de doi catări și cu patru cai pe care-i cumpărase de la niște țărani mai înstăriți.

Tot mergând, mercenarii se sfătuiră și hotărâră ca unul dintre ei s-o ia înainte până ajungea la Calea regală și să trimită de acolo un mesaj către Barsines, astfel încât ea să le poată ieși în întâmpinare. Altfel, nu puteau spera ca bolnavul să poată ajunge viu la Susa, aflată cam la o lună de mers.

Un timp, boala păru să-i mai dea un oarecare răgaz și Memnon începu din nou să mai mănânce câte ceva, dar, când se lăsa seara, febra revenea și-i pârjolea tâmpilele și mintea. În aceste momente, delira și de pe buze îi ieșeau strigătele întregii sale vieți de lupte, de dureri înspăimântătoare pe care le

provocase sau pe care le îndurase, gemetele și tânguirea pentru speranțele pierdute și pentru visele destrămate.

Căpetenia micului grup, un bărbat din Tegeos care lupta de-o viață alături de el, îl privea cu spaimă în acele clipe, îi ștergea fruntea cu o cârpă umedă și șoptea: – Nu-i nimic, comandante, nu-i nimic. O fierbințeală păcătoasă nu-l poate doborî pe Memnon din Rhodos, nu poate... – Și părea că vroia să se convingă pe el însuși de adevărul din vorbele sale.

Omul care fusese trimis înainte ajunsese pe Calea regală la podul de peste râul Halys, despre care se spunea că fusese construit de Cresus din Lidia, și acolo află că nu era nevoie să mai meargă până la Susa. Regele Darius se hotărâse, în sfârșit, să dea o lecție acestui mic și obraznic *yauna*, care îndrăznise să năvălească în provinciile sale din răsărit, și înainta către Porțile Siriei în fruntea unei armate de jumătate de milion de oameni, cu sute de care de război și zeci de mii de călăreți. Întrega curte îl însoțea și, desigur, și Barsines. Așa încât numele lui Memnon alergă iute ca lumina focurilor și sclipirile oglinzilor de bronz de pe un munte pe altul, iute ca galopul neînfrânat al cailor niseeni până ajunsese la cortul de purpură și împodobit cu aur al Marelui Rege. Și Marele Rege trimise după Barsines.

– Soțul tău este grav bolnav – o anunță el – și vrea să te vadă. Mergi pe Calea regală ca să-l mai poți vedea măcar pentru ultima dată. Nu știm dacă-l vei mai prinde în viață, dar, dacă vrei să-i ieși în întâmpinare, îți vom da zece dintre Nemuritorii din garda noastră ca să te însoțească.

Barsines simți că i se oprește inima în piept, dar nici nu clipi din ochi și nici nu vărsă vreo lacrimă. – Îți mulțumesc, Mare Rege, pentru că m-ai anunțat și pentru că mă lași să plec. Plec imediat să-mi văd soțul și nu voi avea liniște, nu voi dormi și nu mă voi odihni până când nu voi ajunge la el și nu-l voi îmbrățișa.

Se întoarse în cortul său, se îmbracă precum o amazoană, cu o tunică din postav și pantaloni de piele, luă cel mai bun

cal pe care-l putu găsi și se avântă în galop, urmată cu greu de oamenii pe care Marele Rege îi trimisese ca escortă.

Călători zile și nopți, odihnindu-se doar din când în când câteva ore, în timp ce-i schimbau calul sau când nu-și mai simțea mâinile și picioarele de oboseală, până când, într-o seară pe la asfințit, văzu în depărtare un convoi care înainta cu greu pe drumul aproape pustiu: o căruță cu coviltir trasă de doi catări, escortată de patru soldați călare.

Dădu pintoni calului și ajunse lângă căruță. Sări din șa și privi înăuntru: comandantul Memnon zăcea pe moarte, pe un așternut din blăni de oaie. Avea barba lungă și buzele crăpate, părul neîngrijit și crescut în voie. Cel care fusese până cu puțină vreme înainte cel mai puternic om din lume după Marele Rege, ajunsese ca un vierme.

Dar încă mai trăia.

Barsines îl mângâie și-i sărută cu dragoste buzele și ochii fără să-și dea seama dacă el o recunoștea, apoi privi în jur, căutând un loc de adăpost. Văzu în depărtare, pe un deal, o casă de piatră, poate că era locuința vreunui țăran mai înstărit din zonă și-i rugă pe oamenii din escortă să ceară găzduire pentru câteva zile, sau pentru câteva ore, nu știa nici ea pentru cât timp.

– Vreau un pat pentru soțul meu, vreau să-l spăl și să-i schimb veșmintele, vreau să moară ca un om și nu ca un animal. – spuse ea.

Căpetenia escortei plecă și, la puțin timp după aceea, Memnon fu dus în casă, primit cu toate onorurile de persanul care locuia acolo. Fu încălzită apa pentru baie și Barsines îl dezbracă, îl spală și-i dădu haine curate. Servitorii îi tăiară părul, ea i-l dădu cu parfum, îi unse fruntea cu o alifie răcoritoare și îl așeză, apoi, în pat rămânând alături de el și ținându-l de mână.

Era târziu și stăpânul casei veni să întrebe dacă distinsa doamnă nu vroia să coboare la cină împreună cu oamenii care o însoțeau, dar Barsines refuză politicos.

– Am călărit zi și noapte ca să ajung până la el și nu-l voi părăsi nici o clipă cât timp va mai trăi.

Omul ieși închizând cu grijă ușa în urma lui și Barsines se așează din nou lângă patul lui Memnon, mângâindu-l și umezindu-i din când în când buzele. Trecuse puțin de miezul nopții când, sfârșită de oboseală și de somn, ațipi pe scaun și rămase câțva timp așa, între veghe și somn.

Deodată, i se păru că aude glasul soțului său și crezu că visa, dar vocea continua să-i rostească numele:

– Bar...si...nes – Tresări și deschise ochii: Memnon își venise în fire și o privea cu ochii să mari albaștri, acum lucind de febră.

– Iubitule – șopti ea întinzând mâna spre el ca să-i mângâie obraji.

Memnon ațintea asupra ei o privire halucinantă și părea că ar fi vrut să spună ceva.

– Ce vrei? Vorbește, te rog.

Memnon deschise din nou gura: părea că în corpul său ar fi revenit un fior al vieții și fața lui parcă își recăpătase frumusețea bărbătească de altădată. Barsines își apropie urechea de buzele lui ca să nu piardă nici un cuvânt din ce spunea.

– Vreau...

– Ce vrei, iubitul meu? Orice... orice ai vrea, spune-mi, iubitule.

– Vreau... să... te văd.

Și Barsines își aminti de ultima noapte pe care o petrecuseră împreună și înțelese. Se ridică brusc de pe scaun, se dădu înapoi astfel încât corpul ei să se afle în lumina celor două lămpi care atârnavă din tavan și începu să se dezbrace. Își scoase corsetul, desfăcu șireturile care țineau pantalonii de piele, lăsând la o parte orice urmă din pudoarea sa înăscută, și rămase goală în toată splendoarea corpului ei.

Îi văzu ochii umezindu-se și două lacrimi mari care i se scurgeau pe obraji supti de boală; înțelese că reușise să-i în-

deplinească dorința. Simți că el îi mângâia cu privirea, încet, blând, fața și corpul și simți că acesta era felul în care el își dorea să facă dragoste cu ea pentru ultima oară.

Memnon mai spuse cu o voce stinsă: – Băieții mei... – Îi căuta mereu ochii pentru a-i transmite, printr-o ultimă privire, arzătoare și disperată, tot ce mai rămânea din viața sa și din iubirea pentru soția lui, apoi își lăsă capul pe pernă și-și dădu ultima suflare.

Barsines se acoperi cu o mantie și se prăbuși peste corpul lui printre hohote de plâns, acoperindu-l cu sărutări și cu mângâieri. În casă nu se mai auzea nimic în afară de plânsul său disperat și mercenarii greci care stăteau de veghe jos, în jurul unui foc, înțelesesă. Se ridicară în picioare și dădură în liniște onorul comandantului Memnon din Rhodos căruia destinul nu-i îngăduise să moară ca soldat, cu sabia în mână.

Așteptară revărsatul zorilor ca să urce în camera sa și să ia în primire corpul pentru funeralii.

– O să-l ardem pe rug, după obiceiul nostru – spuse cel mai în vârstă, cel care venea din Tegeos. – Pentru noi, să lăsăm un corp drept hrană câinilor și păsărilor este o rușine de neîndurat: din asta se vede ce mare diferență este între neamurile noastre. – Și Barsines înțelese. Înțelese că în acele clipe de răscruce trebuia să se dea la o parte și să accepte ca Memnon să se întoarcă alături de neamul său și să aibă parte de onorurile funebre după ritualul grecesc.

Înălțară un rug în mijlocul unei pajiști albite de brumă și așezară deasupra lui corpul comandantului, îmbrăcat în armură și purtând pe cap coiful cu emblema din argint a insulei Rhodos.

Și aprinseră focul.

Vântul care cutreiera întregul podiș făcu să se întetească flăcările care se întinseră lacome și mistuiră în scurt timp rămășițele marelui războinic. Soldații săi, aliniați cu lancea în mână lângă rug, strigară de zece ori numele său către cerul

rece și plumburiu ce acoperea ca un giulgiu ținutul acela pustiu și, când ultimul lor strigăt se stinse, își dădură seama că rămăseseră complet singuri pe lume, că nu aveau nici tată nici mamă, nici frați și nici casă, nici un locșor unde s-ar fi putut adăposti.

– Eu am jurat că o să-l urmez peste tot – spuse atunci cel mai vârstnic dintre ei – chiar și în infern. Îngenunche, scoase sabia din teacă așezând-o în dreptul inimii și se prăvăli în ascuțișul ei.

– Și eu – repetă după el unul dintre camarazi scoțând, la rândul său, sabia.

– La fel și noi – spuseră ceilalți doi. Se prăbușiră unul după altul în propriul lor sânge, în timp ce primul cântec al cocoșilor împrăștia tăcerea fantomatică a zorilor ca un sunet de trâmbiță.

Medicul Filip îi prezintă lui Alexandru ce aflate după examinarea cadavrului mesagerului persan care avea asupra lui scrisoarea Marelui Rege pentru prințul Amintas.

– A fost cu siguranță otrăvit, dar este o otravă pe care n-o cunosc. De aceea, cred că n-are rost să fie interogat bucătarul: este un băiat cumsecade care n-ar fi în stare s-o prepare. Dacă n-aș fi în stare eu însumi, el nici atât.

– Este posibil să se fi otrăvit el singur? – întrebă Alexandru.

– Sigur că este posibil. În rândul gărzilor Marelui Rege sunt oameni care jură să-l servească până la capat, uneori chiar cu prețul vieții. Mă tem că, pentru moment, nu mai putem afla nimic despre această întâmplare.

Mai trecură câteva zile și tot nu primiră vești despre întâririile care trebuiau să sosească din Macedonia și moralul soldaților începu să slăbească din cauza lipsei de activitate și a plictiselii. Într-o dimineață, Alexandru se hotărî să urce la templul Marii Mame a zeilor de la Gordion despre care se spunea că fusese întemeiat de regele Midas.

Îl însoțeau prietenii și preoții care, îndată ce aflaseră de această vizită, se adunaseră cu toții și-și îmbrăcaseră veșmintele de ceremonie.

Templul era un străvechi loc de închinăciune al băștinașilor și în el se afla o statuie a zeiței sculptată în lemn, roasă de carii, împodobită cu o cantitate incredibilă de giuvaeruri și de talismane, oferite de-a lungul secolelor de mulțimea credincioșilor care se perindaseră prin fața ei. Pe pereți atârnavau relicve și daruri votive de toate felurile și multe imagini din teracotă și lemn ale unor membre sau organe omenești care fuseseră tămate sau pentru care se spera o însănătoșire.

Se aflau acolo picioare și mâini cu semne de răie, marcate prin culori vii, ochi, nasuri și urechi, utere care sperau să devină fertile precum și însemne ale bărbăției care, de asemenea, nu mai erau în stare să-și îndeplinească menirea.

Fiecare dintre acele obiecte avea semnificația numeroaselor nenorociri, boli și suferințe care, de la începuturile lumii, se năpustiseră asupra speței umane, după ce nesăbuitul de Epimeteu deschisese cutia Pandorei făcând ca din ea să se reverse peste omenire toate relele posibile.

– Lăsând pe fundul ei doar speranța – le aminti celorlalți Eumene rotindu-și de jur-împrejur privirea. – Și ce altceva sunt toate aceste obiecte dacă nu o expresie a speranței, aproape întotdeauna înșelată, dar care a rămas, în cele din urmă, o însoțitoare prețioasă, dacă nu chiar de neînlocuit, a tuturor oamenilor?

Seleucos, care se afla alături de el, îl privi uluit de acea neașteptată demonstrație de pedanterie filosofică; între timp, preoții îi conduceau pe vizitatori într-o încăpere laterală în care se păstra relicva cea mai prețioasă: carul regelui Midas.

Era un vehicul ciudat cu patru roți, foarte primitiv, cu un fel de parapet în partea superioară. Ca sistem de direcție, avea un proțap care, la un capăt, era legat de osia roților din față, iar la capătul din față avea fixat jugul, printr-o frânghie înfășurată într-un nod foarte complicat care, de fapt, era imposibil de desfăcut.

Un oracol străvechi prezicea că acela care ar fi reușit să dezlege acest nod ar fi dobândit stăpânirea întregii Asii și

Alexandru hotărâse să-și consfințească în acest fel opera de cucerire. Atât Eumene cât și Ptolemeu, ca și Seleucos însuși, insistaseră ca el să facă acest lucru.

– Nu poți renunța la așa ceva – îl avertizase Eumene.
– Toți știu de acest oracol: dacă tu nu ai trece prin această încercare, soldații ar crede că nu ai încredere în tine însuți, că nu crezi că ai putea să-l învingi pe Marele Rege.

– Are dreptate Eumene – fusese de acord și Seleucos. – Nodul acela este un simbol: reprezintă încrucișarea în orașul Gordion a nenumăratelor drumuri și rute ale caravanelor, toate ducând către cele mai îndepărtate hotare ale lumii. De fapt, tu ai deja controlul asupra acestei răspântii de drumuri pentru că ai cucerit-o prin forța armelor, dar trebuie să desfaci și simbolul, altfel s-ar putea să nu fie de ajuns.

Alexandru se răsucise atunci către Aristandru: – Și tu, ce crezi, clarvăzătorule?

Aristandru nu spusese decât câteva cuvinte: – Nodul acela este semnul unei perfecțiuni absolute, al unei armonii desăvârșite, al îngemănării energiilor primordiale care au creat viața pe pământ. Tu vei desface acel nod și vei stăpâni Asia și lumea întreagă.

Un asemenea răspuns îi bucurase pe toți, dar Eumene nu vroia să riște nimic și, înainte de aceasta, adusese pe un ofițer al amiralului Nearchos, care cunoștea toate felurile de noduri folosite pe corăbiile de război sau de transport, ca să-l învețe pe rege acest secret al meseriei de marinar, astfel încât Alexandru era foarte încrezător în șansele sale de a trece cu bine printr-o asemenea încercare.

În plus, era de așteptat ca preoții din sanctuar să facă totul pentru a simplifica lucrurile în favoarea noului stăpân și să nu-l expună la umiliința unui eșec.

– Iată, acesta este carul lui Midas – anunță unul dintre ei, arătându-i suveranului străvechiul vehicul ros de carii – și iată și nodul. – Spuse aceasta zâmbind, așa că toți cei prezenți,

mai ales Eumene, Seleucos și Ptolemeu fură siguri că totul va merge bine. De aceea, îi chemară și pe ofițerii de rang inferior să intre în sanctuar ca să asiste la izbânda regelui lor.

Când, însă, Alexandru se aplecă și încercă să desfacă nodul, își dădu seama că fusese prea optimist. Frânghia de cânepă era strânsă într-o manieră incredibilă și, mai mult, nu se vedea că ar avea vreun capăt, nici deasupra, nici pe margini, de unde să se poată porni pentru a dezlega nodul. Între timp, mulțimea de oameni din jur se înghesuia tot mai tare și nu mai era loc în încăpere nici cât să arunci un ac: chiar și preoții, în odăjdiile lor de ceremonie, se îndesau unii în alții, lac de sudoare.

Regele simțea că se sufocă și fu cuprins de furie: simțea că, în numai câteva clipe, tot prestigiul său personal, dobândit pe câmpul de luptă cu lancea și cu sabia, ar fi putut să fie compromis datorită acelei situații în aparență fără ieșire.

Privi spre Eumene, care ridică din umeri, în semn că, de data aceasta, nu-i putea sugera nici o soluție și, după aceea, spre fața parcă împietrită a lui Aristandru din Thermesos, vizionarul care vorbise o dată și nu avea să mai vorbească din nou.

Îi privi pe Seleucos și pe Ptolemeu, pe Crater și pe Perdicas și văzu dezamăgire și derută în ochii lor. Pe când îngenunchea din nou lângă nodul de nedesfăcut, simți, însă, mânerul sabiei care îi împungea șoldul și se gândi că era un semn din partea zeilor. În aceeași clipă, ca dintr-o întâmplare fericită, printr-un ochi de aerisire din acoperiș, pătrunse înăuntru o rază de soare care îi făcu părul să strălucească aidoma unui nor auriu și făcu să scânteieze broboanele de sudoare care-i apăruseră pe frunte.

În tăcerea fără margini care domnea împrejur, se auzi fâșâitul metalic al sabiei regelui scoasă din teacă; apoi, lama sclipi ca un fulger în raza de lumină și se abătu cu o forță năpraznică asupra nodului din Gordion.

Frânghia, retezată complet, se desfăcu și jugul, eliberat din strânsoare, căzu la pământ cu un zgomot sec.

Preoții se priviră ușurați unul pe altul și își ațintiră privirile asupra lui Alexandru care se ridicase în picioare și-și vâră la loc sabia în teacă. Când regele își înălță fruntea, văzură că ochiul său stâng se întunecase, strălucind între lumină și umbră, în raza care venea din înalțuri, negru ca noaptea.

Ptolemeu strigă: – Regele a dezlegat nodul din Gordion! Regele este stăpânul Asiei!

Toți camarazii îl aclamară cu strigăte puternice pe care le auziră de afară și soldații adunați în jurul templului. Se bucurară și ei, dând frâu liber entuziasmului pe care, până în acel moment, din teamă și din superstiție și-l reținuseră în suflete; strigătele lor erau însoțite de bătăi cu sabia în scuturi, într-o larmă care făcu să se cutremure zidurile străvechiului sanctuar.

Când suveranul apăru în ușa de la intrare, strălucitor în armura lui de argint, îl ridicară pe umeri și-l purtară în triumf până în tabără, ca pe o statuie a unui zeu. Nimeni nu-l mai luă în seamă pe Aristandru care se îndepărta singur, cu o expresie de nemulțumire pe față.

După câteva zile, sosiră întăririle mult așteptate: atât noii recruți cât și tinerii soți plecați din Halicarnas ca să petreacă iarna acasă împreună cu soțiile lor. Aceștia din urmă fură întâmpinați cu fluierături și urlete de către camarazii lor care înduraseră în locul lor necazurile războiului și rigorile iernii și acum strigau tot felul de obscenități. Unii, agitând în mână falusuri enorme din lemn, urlau cât îi ținea gura: – V-a plăcut să vă bucurați de păsărică? Acu, trebuie să plătiți!

Ofițerul care le era comandant era un om al lui Antipatros, fost comandant de batalion din Orestida, pe nume Trassilos. Se prezintă imediat la raport în fața regelui.

– De ce a durat atât? – întreabă Alexandru.

– Pentru că flota persană ținea închise Strâmtoarele și regele Antipatros nu vroia să riște ca escadra noastră să dea nas în nas cu Memnon. Apoi, într-o zi, corăbiile dușmane au ridicat ancora și s-au îndreptat spre sud profitând de un vânt dinspre nord, așa că noi am putut trece.

– Asta-i un lucru ciudat – observă Alexandru. – Și, în orice caz, nu prevestește nimic bun. Memnon nu ar fi renunțat la blocadă decât doar pentru a-și înfinge colții într-un alt loc și mai vulnerabil. Tare aș vrea ca Antipatros...

– Umblă vorba că Memnon ar fi murit, Măria Ta? – întrerupse ofițerul.

– Ce spui?

– Așa am auzit de la informatorii noștri din Bitynia.

– Și din ce cauză se spune ar fi murit?

– Asta n-o știe nimeni. Se spune că ar fi fost o boală ciudată...

– O boală? Greu de crezut.

– Nu este o știre sigură, Măria Ta. Este vorba, cum ți-am spus, de zvonuri care trebuie verificate.

– Sigur că da. Du-te acum și instalează-te împreună cu oamenii tăi, pentru că o vom porni din loc cât de curând. Aveți cel mult o zi de odihnă: am așteptat chiar prea mult.

Ofițerul ceru voie să plece și Alexandru rămase singur în cort meditând la știrea aceea neașteptată care nu-i aducea nici ușurare, nici satisfacție. În mintea și în sufletul lui îl considera de-acum pe Memnon singurul adversar demn de el, ca singurul Hector în stare să lupte cu noul Ahile și de mult timp se pregătise sufletește să-l înfrunte într-o zi într-un duel, ca unul dintre eroii homerici. Nici măcar ideea de a se lupta el însuși cu Marele Rege nu avea pentru el aceeași semnificație.

Își amintea perfect prezența impunătoare a comandantului, coiful care-i acoperea fața, timbrul vocii sale și sentimentul apăsător pe care-l avea în permanență știindu-l mereu la pândă și întotdeauna gata să lovească, neobosit și imposibil de atins. O boală... Nu-și dorise așa ceva, nu acesta era sfârșitul luptei pe viață și pe moarte care se ducea între ei.

Îi chemă la sfat pe Parmenion și pe Clito cel Negru ca să le ordone plecarea peste două zile și le comunică și lor vestea pe care o primise: – Comandantul trupelor sosite de curând mi-a spus că, după unele zvonuri, Memnon ar fi murit.

– Ar fi un mare avantaj – îi răspunse bătrânul general fără a-și ascunde satisfacția. – Faptul că avea flota lui și că ținea sub control marea dintre noi și Macedonia era o amenințare foarte gravă. Zeii îți sunt prielnici, Măria Ta.

– Zeii m-au lipsit de o luptă cinstită cu singurul adversar demn de mine – îi replică Alexandru întunecându-se la față.

Dar, în clipa aceea, pe neașteptate, se gândi la Barsines, la frumusețea ei brună și plină de neliniște, și-și dădu seama că dacă soarta făcuse ca Memnon să se stingă din viață din cauza unei boli, poate că ar fi îngăduit și ca Barsines să nu-l urască. Ar fi fost gata chiar și în clipa aceea să înlătore orice obstacol ar fi stat între el și ea, dacă ar fi știut măcar unde se afla.

– Se pare că se află undeva între Damasc și Porțile Siriei – îl trezi vocea lui Clito.

Alexandru se răsuca fulgerător spre el ca și cum ofițerul i-ar fi ghicit gândurile. Clito îl privi și el, surprins de o asemenea reacție.

– Despre ce vorbești, Negrule? – îl întrebă suveranul.

– Vorbeam despre mesajul pe care ni l-a trimis Eumolpos din Solis.

– Așa este – interveni Parmenion. – Ne-a trimis un curier cu un mesaj verbal.

– Când?

– Pe la jumătatea dimineții. A cerut să-ți vorbească, dar tu erai plecat cu Hefestion și cu ceilalți ca să treci în revistă recruții, așa că l-am primit eu.

– Ai făcut foarte bine, generale – spuse Alexandru – dar putem fi siguri că venea chiar de la Eumolpos?

– Curierul avea parola pe care o știi și tu foarte bine.

Alexandru clătină din cap. – „Creieri de oaie”! Cine a mai auzit vreodată o parolă așa de trăznită?

– Este felul său preferat de mâncare – comentă Clito întinzând brațele în lături în semn de nedumerire.

– După cum îți spuneam – continuă Parmenion – se pare că Marele Rege s-ar afla în marș cu întreaga lui armată în direcția vadului de la Tapsaco.

– Vadul de la Tapsaco... – repetă suveranul. – Așa cum mă așteptam, deci. Darius încearcă să mă oprească din drum la Porțile Siriei.

– Cred că ai dreptate – îl aprobă Clito cel Negru.

- Și câți sunt? – vru să știe Alexandru.
- Mulți – răspunse Parmenion.
- Câți? – întrebă regele nerăbdător.
- Cam o jumătate de milion, dacă informația este exactă.
- Unul la zece. Mulți, într-adevăr.
- Ce-ai de gând să faci?
- Mergem înainte: nu avem de ales. Pregătiți oamenii de

plecare.

Cei doi ofițeri salutară și se îndreptară către ușă, dar Alexandru îl mai reținu pe Parmenion.

– Ce este, Măria Ta? – întrebă generalul.

– Nu crezi că ar trebui să stabilim și noi o parolă pentru schimbul de mesaje vorbite?

Parmenion lăasă capul în jos. – Nu aveam de ales când ți l-am trimis pe Sisines: nu prevăzusem o asemenea eventualitate înainte de a ne despărți.

– Este adevărat, dar acum avem nevoie de o parolă pentru mesajele noastre prin viu grai. Ar mai putea interveni și în viitor o asemenea situație.

Parmenion surâse.

– De ce zâmbești?

– Pentru că îmi amintesc de cuvintele cântecelului pe care-l cântai când erai copil. Te învățase bătrâna Artemisia, doica mamei tale, îți aduci aminte?

Soldatul cel bătrân la luptă a pornit

Pe drum s-a poticnit, pe drum s-a poticnit!

Și, după aceea, te aruncai pe pardoseală.

– De ce nu? – admise Alexandru. – Sunt sigur ca nimeni nu poate bănuî o asemenea parolă.

– Și o putem ține minte ușor. Eu plec, atunci.

– Generale – îl strigă din nou Alexandru.

– Da, Măria Ta.

– Ce face Amintas?

– Își face datoria.

– Bine. Stai însă cu ochii pe el, fără să se observe. Și încercă să afli dacă Memnon este într-adevăr mort și din ce cauză.

– O să fac tot ce pot, Măria Ta. Curierul trimis de Eumolpos din Solis se mai află încă în tabără: o să-i transmit ordinul de a afla și asta.

A doua zi, curierul plecă și armata se pregăti să ridice corturile în zori. Totul fusese pregătit din vreme: animalele fuseseră înhămate, carele umplute cu provizii și cu arme, iar ofițerii care răspundeau de deplasare fixaseră etapele pe care trebuia să le parcurgă armata în șapte zile de marș, până la Porțile Ciliciei, o strâmtoare din munții Taurus atât de îngustă încât nu permitea accesul a două animale de povară unul lângă altul.

În aceeași seară, unul dintre soldații care sosiseră cu trupele de întărire se prezentă la cortul lui Calistene pentru a-i înmâna o scrisoare. Istoricul, ocupat cu scrisul, se ridică pentru a-l răsplăti și, îndată ce omul ieși, deschise scrisoarea și văzu că era un text fără noimă: un mic tratat de apicultură de care nu avea nevoie și care, prin urmare, trebuia descifrat. Mesajul era acesta:

I-am trimis lui Teofrast medicamentul ca să i-l dea medicului din Lesbos, dar vremea este rea și nici o corabie nu va putea pleca în zilele următoare. Nimic nu este sigur, nici măcar rezultatul final.

Urma o scrisoare, de data asta în clar:

Aristotel către nepotul său Calistene, te salut!

Am întâlnit o persoană care-l cunoștea pe Pausanias, asasinul regelui Filip, și ceea ce ni s-a povestit cândva despre el și despre raporturile lui cu suveranul este greu de crezut pentru că nimic

nu este verosimil. L-am identificat pe unul dintre complicii care au reușit să scape și l-am întâlnit într-o cârciumă din Beroea. Era foarte speriat și nega în permanență totul, deși eu încercam în toate felurile să-l liniștesc. N-a fost nimic de făcut. Singurul lucru pe care l-am putut afla a fost adevărata sa identitate, mituind cu bani o sclavă care-i este și concubină. Știu acum că are o fiică tânără pe care o iubește nespuse și pe care o ține ascunsă printre fecioarele dintr-un templu al Artemizei de la hotarul cu Tracia.

Trebuie să plec la Atena, dar îmi voi continua cercetările și te voi ține la curent. Ai mare grijă de sănătatea ta.

Puse documentul într-o mică lădiță de fier și se culcă pentru a fi gata să pornească a doua zi împreună cu ceilalți.

Îl treziră Eumene și Ptolemeu pe când era încă întuneric.

– Ai auzit vestea cea nouă? – îl întrebă Eumene.

– Care veste? – întrebă Calistene frecându-se la ochi.

– Se pare că Memnon a murit. De o boală neașteptată.

Calistene se așează pe marginea patului și turnă puțin ulei în lampa care dădea să se stingă.

– Mort? Când?

– Vestea a fost adusă de unul dintre ofițerii care au condus trupele de întărire. Calculând timpul care le-a trebuit ca să ajungă aici, aş zice că s-ar putea să se fi întâmplat acum cincisprezece zile sau o lună. Toate au mers așa cum le-am plănuțit.

Calistene își aminti data scrisorii abia primite de la unchiul său, Aristotel, și făcu și el în minte un calcul rapid, ajungând la concluzia că nu exista siguranța că evenimentul respectiv fusese provocat, dar nici că trebuia exclusă o asemenea eventualitate. Se mulțumi doar să răspundă: – Mai bine că s-a întâmplat așa. – Apoi, pe când era aproape îmbrăcat, chemă un sclav și-i porunci: – Servește-i cu ceva cald pe secretarul general și pe comandantul Ptolemeu.

— Creier de oaie – anunță bucătarul persan, aducând un platou cu fripturi bine rumenite pe masa aflată în fața lui Eumolpos din Solis. Rostind aceste cuvinte, își dezvelea într-un surâs nu prea liniștitor toți cei treizeci și doi de dinți strălucitor de albi de sub mustățile negre în formă de aripă de corb.

Guvernatorul Siriei, satrapul Ariobarzanes, tolănit pe un pat din fața sa, zâmbi și mai neliniștitor: – Nu este felul de mâncare pe care-l preferi?

– Oh, sigur că da, luminează a arienilor și ilustru cuceritor. Fie ca viitorul să-ți ofere prilejul de a-ți pune pe cap tiara cea înaltă dacă, într-o bună zi, pe care Ahura Mazda n-o dorește, Marele Rege ar trebui să urce în turnul tăcerii pentru a ajunge la glorioșii săi străbuni.

– Marele Rege este perfect sănătos – îi replică Ariobarzanes. – Dar te rog, mănâncă. Cum ți se par creieriiăștia de oaie?

– Mmh... făcu Eumolpos mijind ochii pentru a întâri bucuria de a mânca asemenea bunătăți.

– Asta-i și parola ta când schimbi mesaje secrete cu dușmanii noștri, nu-i așa? – îl întrebă Ariobarzanes fără ca zâmbetul să-i dispară de pe față.

Eumolpos tuși disperat din cauza unei înghițituri care i se oprise în gât.

– Puțină apă? – întrebă grijuliu bucătarul umplându-i cupa dintr-o carafă de argint, dar Eumolpos, vânat la față, făcu semn cu mâna că nu, nu era nevoie.

Când își mai reveni, avea aerul său imperturbabil dintotdeauna și surâsul cel mai atrăgător. – Nu am înțeles această glumă bună.

– De fapt nu este o glumă – îi răspunse grațios satrapul smulgând aripa unui sturz fript și mușcând din ea cu poftă. – Este adevărul adevărat.

Eumolpos își învinse teama care-i intrase în oase, luă o plăcintă prefăcându-se că o savurează pe îndelete, apoi remarcă, luându-și un aer condescendent: – Ei, distinsă gazdă, nu poți să dai atenție, în mod serios, unor bârfe care sigur că ar putea fi luate chiar ca niște glume, atât timp cât nu aduc atingere reputației unui om de onoare care...

Ariobarzanes îl opri cu un gest politicos, își șterse mâinile pe șorțul bucătarului, se dădu jos din pat și se îndreptă spre fereastră, făcându-i semn și lui Eumolpos să vină lângă el.

– Te rog, bunul meu prieten.

Eumolpos nu avu încotro și-l ascultă privind pieziș în direcția lui. Puținii dumicați pe care apucase să-i înghită se transformară în fiere și fața îi deveni cenușie. Curierul său atârna gol-goluț într-un par, legat de brațe, și fâșii lungi de piele îi atârnavă din toate părțile corpului lăsând să se vadă carnea însângeraată de dedesubt. În unele locuri carnea îi fusese smulsă până la os, iar testiculele îi atârnavă la gât ca un colier grotesc. Nu mai dădea nici un semn de viață.

– El este acela care a mărturisit – îi explică Ariobarzanes fără să clipească.

Puțin mai departe, un sclav hircan ascutea un par din lemn de salcâm, cu un cuțit foarte ascuțit, și îl freca apoi cu o piatră aspră astfel încât suprafața ascuțită să fie netedă și aproape lucioasă.

Ariobarzanes se uită la par și apoi îl privi ținută pe Eumolpos făcând și un gest foarte elocvent cu mâinile.

Bietul musafir înghiți în sec, bâțâind convulsiv din cap.

Satrapul zâmbi. – Știam eu c-o să ajungem la o înțelegere, prietene.

– Cu ce... cu ce anume pot să te slujesc? – bâigui iscoada fără a putea să-și dezlipească privirea de la vârful ascuțit al parului, în timp ce anusul i se închidea convulsiv, într-o încercare inconștientă și spasmodică de a opri intrarea unui obiect atât de înfricoșător.

Ariobarzanes se întoarse la masa lui și se tolăni pe pat, invitându-l și pe Eumolpos să se așeze și el. Sărmanul de el respiră adânc și trase nădejde că scăpase de ceea ce era mai rău.

– Ce răspuns aștepta micul *yauna*? – întrebă satrapul referindu-se cu acea poreclă disprețuitoare la macedoneanul care cucerise deja toată Anatolia.

– Regele Alexandru... adică, micul *yauna* – se corectă Eumolpos – vroia să știe unde îl va aștepta Marele Rege ca să poată da bătălia cu armata sa.

– Foarte bine! Vei trimite atunci un curier, nu acesta care mă tem că nu mai pote fi bun la nimic, ca să-i spună micului *yauna* că Marele Rege îl va aștepta la Porțile Siriei cu o jumătate din armata sa, lăsând cealaltă jumătate să păzească vadul de la Tapsaco. Asta îl va convinge să atace.

– Oh, sigur, fără îndoială – îl aprobă în grabă iscoada. – Acel nechibzuit și îngâmfat băiețandru care, te rog să mă crezi, mi-a fost întotdeauna antipatic, se va arunca înainte cu capul în pământ, sigur de victorie, și se va împotmoli în trecătoarea dintre muntele Amman și mare, în timp ce voi, însă...

– Noi, însă, nimic – i-o reteză scurt Ariobarzanes. – Fă ce ți-am spus, și chiar astăzi. Îl vei chema pe omul tău în sala de alături, unde noi te vom putea vedea și asculta, și-l vei trimite imediat la micul *yauna*. După ce vom ieși victorioși, vom vedea ce facem cu tine. Sigur că, dacă vei avea o contribuție

însemnată, parul acela pe care l-ai văzut în curte ar putea fi folosit la altceva. Dar, dacă lucrurile nu merg bine, tac! – Și-și vârî arătătorul mâinii drepte în arătătorul făcut inel al mâinii stângi.

Eumolpos se grăbi să facă tot ce i se ceruse, în timp ce ochi și urechi îl priveau și îl ascultau prin mai multe orificii, desigur bine camuflate, aflate peste tot în pereții împodobiți cu fresce somptuoase.

Îi explică amănunțit totul noului curier: – Îi vei spune că, din păcate, colegul tău s-a îmbolnăvit și de aceea te-am trimis pe tine. Când te vor întreba de parolă, să spui... – tuși – „creier de oaie”.

– „Creier de oaie”, stăpâne? – întrebă uluit curierul.

– Da, „creier de oaie”. De ce, este ceva în neregulă?

– Nu, nu, totul este în regulă. Plec imediat.

– Așa, bravo, pleacă imediat.

Eumolpos din Solis ieși după aceea pe o ușiță de pe perețele opus al sălii, unde îl aștepta Ariobarzanes.

– Pot să plec? – întrebă el nu fără a se arăta îngrijorat.

– Poți pleca – răspunse satrapul. – Deocamdată.

Din Gordion, Alexandru traversă Frigia Mare până la orașul Ancyra, o așezare întemeiată pe câteva dealuri din marginea unei depresiuni cețoase, și îl confirmă în funcție pe satrapul persan de acolo, lăsând pe lângă el câțiva ofițeri macedoneni care comandau și garnizoana.

Își relua, apoi, marșul către răsărit și ajunse pe malul fluviului Halys, un mare curs de apă care se vărsa în Marea Neagră și care fusese, de secole, hotarul dintre lumea egeeană și anatoliană și Asia interioară, limita cea mai îndepărtată peste care se spunea că grecii nu vor putea trece niciodată. Armata merse pe malul fluviului până la cotitura pe care acesta o făcea către răsărit, după care porni pe malul a două mari lacuri cu apă sărată, înconjurate de vaste câmpii albicioase.

Alexandru îl confirmă în funcție și pe satrapul persan din Cappadocia care îi jură credință, apoi se îndreaptă direct spre sud fără a întâlni vreo rezistență și se afundă în podișul întins dominat de înălțimile muntelui Argeos, un vulcan stins, cu crestele sale veșnic înzăpezite care se vedeau apărând dimineața printre aburii zorilor ca o fantomă albă. Câmpiile erau deseori albite de brumă în primele ore ale zilei, dar, mai târziu, pe măsură ce soarele se ridica pe cer, deveneau de o culoare brun-roșcată.

Multe ogoare erau arate și semănate, iar în unele locuri, pe unde plugul nu trecuse încă, se vedea galbenul miriștilor pe care pășteau mici turme de oi și de capre. După două zile de mers, în fața soldaților apărură șirul munților Taurus cu crestele albe care scânteiau ziua, sub razele soarelui sau se colorau în roșu către asfințit.

Părea peste puțină ca tot acel teritoriu imens să se aștearnă în fața lor aproape de la sine și ca o sumedenie de triburi, sate și orașe să se supună fără a opune nici o rezistență.

Faima tânărului cuceritor se răspândise peste tot și se aflate și de moartea comandantului Memnon, singurul, în afară de Marele Rege, care ar fi fost în stare să-i oprească înaintarea.

După cinci zile de mers pe podiș, drumul începu să urce, într-o pantă din ce în ce mai abruptă, spre trecătoarea prin care se pătrundea în câmpia de coastă a Ciliciei. La fiecare popas de seară, Alexandru se așeza în cortul său, singur sau cu Hefestion și cu ceilalți prieteni, citind *Anabasis* a lui Xenofon, jurnalul zilnic al expediției celor zece mii care, cu șaptezeci de ani înainte, trecuse prin exact aceleași locuri. Istoricul atenian descria trecătoarea ca fiind un loc foarte strâmt, îngust și greu de traversat dacă era apărat de dușmani.

Alexandru vru să conducă el însuși coloana în timpul marșului. Oamenii de pază ai persanilor, aflați în trecătoare îl văzură și-l recunoscuseră imediat, în primele raze ale soarelui, prin steagul roșu purtând steaua argeazilor brodată cu aur,

prin uriașul cal negru pe care-l călărea și prin armura de argint ce scânteia la fiecare mișcare a călărețului.

Văzură și nesfârșita coloană șerpuitoare de oameni și de cai care urcau cu pas rar, dar ferm, înțelesesă că erau prea puțini ca să-i poată înfrunța și o luară grăbiți la fugă, așa încât armata putu să treacă mai departe fără nici o opreliște.

Seleucos observă, pe peretele de piatră din stânga drumului, săpate direct în stâncă, inscripții lăsate, poate, de vreunul dintre cei zece mii ai lui Xenofon și i le arată lui Alexandru care le examinează cu multă atenție. Își continuă drumul și zăriră în față valea râului Cydnos și întinsa câmpie plină de verdeață a Ciliciei.

– Suntem în Siria – anunță Eumene. – Anatolia a rămas în urma noastră.

– O altă lume! – exclamă Hefestion scrutând depărtările până la linia subțire și albăstruie care se zărea la capătul câmpiei. – Și acolo este marea!

– Unde o fi Nearchos cu corăbiile noastre? – întrebă Perdicas.

– Pe undeva pe-acolo – îi răspunse Leonatos. – Poate că și el se uită înspre munți și bombăne: „Pe unde or fi ăia? De ce naiba nu apar?”.

– Nimic mai simplu – le răspunse Alexandru. – Tocmai de aceea este bine să ne grăbim să ocupăm porturile de pe țărm. Dacă vine, va putea arunca ancora liniștit, fără să se teamă de vreun pericol.

Îi dădu pintonii lui Ducipal și porni să coboare.

Lisimah îi spuse lui Leonatos care călărea acum alături de el: – Dacă ar fi pus o mână de soldați acolo, pe stâncile alea de deasupra trecătorii, n-ar mai fi trecut pe aici nici musca.

– Le este frică – răspunse prietenul său. – Fug ca iepurii. De-acum, nu ne mai poate opri nimeni.

Lisimah scutură din cap neîncrezător. – Așa crezi tu. Nu-mi place absolut deloc toată liniștea asta. După părerea mea, ne

vârâm capul drept între fălcile leului care ne așteaptă cu botul căscat.

Leonatos mormăi: – O să-i zmulg eu leului limba. – Și se întoarce către coada coloanei ca să supravegheze ce se mai întâmplă pe acolo.

Peste doar câteva zeci de stadii, clima se schimbă complet, de la răcoroasă și uscată, cum era pe podiș, deveni caldă și umedă și asudau cu toții încinși cum erau în armuri.

În numai două etape de marș ajunseră aproape de malul mării, la Tarsus și orașul își deschise porțile în fața lor după ce satrapul Ciliciei fugise, preferând să se alăture armatei Marelui Rege care continua să înainteze. Alexandru hotărî ca armata să-și așeze tabăra în câmpie, iar el, trupele de elită și ofițerii superiori fură găzduiți în cele mai bune locuințe din oraș. Acolo i se anunță vizita cuiva.

– Este aici un curier care insistă să-ți vorbească personal, Măria Ta – spuse una dintre gărzile de pază la intrare.

– Din partea cui?

– Spune că vine din partea unuia, Eumolpos din Solis.

– În cazul ăsta, trebuie să aibă o parolă.

Garda ieși și, după puțin timp, se auzi cum râdea în hohote de ceva. Trebuie că era vorba chiar despre curierul trimis de Eumolpos.

– Parola este... începu să spună soldatul abținându-se cu greu să nu râdă.

– Nu fi caraghios – îl repezi Alexandru.

– Parola este „creier de oaie”.

– El este. Adu-l încoace.

Soldatul se îndepărtă râzând pe înfundate și-l lăasă să intre pe curier.

– Măria Ta, mă trimite Eumolpos din Solis.

– Știu, doar el poate avea o parolă atât de năstrușnică. De ce a venit alt curier? Pe tine nu te-am mai văzut până acum.

– Celălalt curier s-a rănit căzând de pe cal.

– Ce ai să-mi spui?

– Lucruri importante, stăpâne. Marele Rege este acum foarte aproape și Eumolpos a reușit să mituiască un aghiotant al lui Darius și să afle unde urmează să dea bătălia prin care vrea să te nimicească.

– Unde?

Curierul privi în jurul său și văzu că pe un suport se afla harta de care Alexandru nu se despărțea niciodată. Puse degetul pe câmpia dintre muntele Carmel și muntele Amman. – Aici – spuse el. – La Porțile Siriei.

Vestea făcu înconjurul taberei cu iuțeala fulgerului, transmisă din gură în gură, semănând panică peste tot: – Regele a murit! Regele a murit!

- De ce?
- S-a înecat!
- Nu, a fost otrăvit.
- O iscoadă persană.
- Și unde este persanul?
- Nu se știe. A fugit.
- Să-l urmărim, atunci. Încotro a luat-o?
- Stați puțin, așteptați, uite-i pe Hefestion și pe Ptolemeu.
- Uite-l cu ei și pe Filip, medicul regelui.
- Atunci, înseamnă că n-a murit!
- De unde să știu? Mi-au spus alții că a murit.

Soldații se îngrămădiră imediat în jurul celor trei care încercau să-și facă loc prin îmbulzeală înspre poarta taberei.

Un grup de „scutieri” din garda regelui se înșirui pentru a forma un culoar prin care micul grup să poată parcurge mai repede distanța de la cortul lui Filip până la ieșirea din tabără.

- Cum s-a întâmplat? – vru să știe medicul.
- Terminaserăm de luat masa de prânz – începu Hefestion.
- Era o căldură de nesuportat – continuă Ptolemeu.

– Ați și băut? – îi întrebă Filip.

– Regele era bine dispus și a băut o „cupă a lui Hercule”.

– O jumătate de amforă de vin – mormăi nemulțumit medicul.

– Da – recunosc Ptolemeu. – Apoi, a zis că nu mai suportă căldura și, văzând pe fereastră apa pâ râului Cydnos, a strigat: „Eu mă duc să fac o baie!”.

– Cu stomacul plin și înfierbântat peste poate? – strigă scos din fire Filip.

Între timp ajunseseră la locul unde se aflau caii. Încălecară și dădură pintoni pornind în cea mai mare viteză către râul care se afla la două stadii depărtare.

Suveranul era întins pe pământ, la umbra unui smochin. Îl așezaseră pe o rogojină și-l acoperiseră cu o manta. Era pământiu la față, cu orbitele negre și cu unghiile albastrii.

– Fir-ar să fie! – urlă Filip sărind de pe cal. – De ce nu l-ați oprit? Omul ăsta e mai mult mort decât viu. Dați-vă la o parte, plecați de aici!

– Dar noi... – bolborosi Hefestion. Și nu reuși să-și termine vorba. Se întoarse către trunchiul copacului ca să-și ascundă lacrimile.

Medicul îl dezveli pe Alexandru și-i puse urechea pe piept. Inima se auzea, dar bătea foarte slab și neregulat. Îl acoperi imediat la loc. – Repede! – ordonă el întorcându-se spre „scutieri”. – Du-te fuga la locuința în care stă regele și spune-i lui Leptine să pregătească apă fierbinte pentru o baie, spune-i să pună niște apă la încălzit și să pună în ea ierburile pe care ți le dau acum și exact în proporțiile acestea. – Luă din geanta lui o tăbliță și un condei pe care mângăli în fugă o rețetă. – Hai, du-te! Aleargă ca vântul!

Hefestion făcu un pas înainte. – Noi cu ce te putem ajuta?

– Pregătiți imediat o targă împletită din trestie și fixați-o de hamurile a doi cai de povară, unul în dreapta și altul în stânga. Trebuie să-l ducem acasă.

Soldații scoaseră săbiile, tăiară un mănunchi de trestii de pe malul râului și făcură tot ce li se ordonase. Îl ridicară, apoi, pe rege cu toată atenția și-l așezară pe targă, acoperindu-l cu o manta de-a lor.

Micul cortegiu se puse în mișcare sub conducerea lui Hefestion care ținea de căpăstru cei doi cai pentru a-i face să meargă cât mai lin.

Leptine le ieși în întâmpinare cu ochii săi mari deschiși larg și plini de îngrijorare, fără a îndrăzni să întrebe ceva pe vreunul dintre cei de față, îl văzu pe rege și înțelese dintr-o privire care era situația. Se îndreptă în grabă către camera de baie, urmată de cei care purtau targa, mușcându-și buzele ca să nu plângă.

Alexandru nu dădea aproape nici un semn de viață: acum buzele îi erau și ele livide, iar unghiile aproape că se înnegriseră.

Hefestion îngenunchie și-l ridică pe brațe: capul și brațele îi atârnav spre spate ca la un cadavru.

Filip se apropie. – Așază-l în cadă. Încet. Scufundă-l puțin câte puțin în apă.

Hefestion bolborosi ceva printre dinți, blesteme poate sau vorbe de ocară.

Între timp, sosiseră toți ceilalți prieteni și se rânduiseră de jur împrejur, ceva mai departe ca să nu-l incomodeze pe Filip.

– Îi spuseseam să nu se arunce în apă așa de încins de căldură și cu stomacul plin, dar el n-a vrut să înțeleagă – îi șopti Leonatos lui Perdicas. – Mi-a răspuns că a făcut asta de mii de ori și nu i s-a întâmplat niciodată nimic.

– Există întotdeauna și o primă dată – îl corectă Filip întorcându-se spre el. – Sunteți niște nenorociți, niște derbedei. Când o să înțelegeți odată că de-acum sunteți niște oameni în toată firea? Că aveți pe umerii voștri soarta unei țări întregi? De ce nu l-ați oprit? De ce?

– Noi am încercat... încercă să se dezvinovățească Lisimah.

– N-ați încercat nimic, lua-v-ar naiba pe toți! – îi boscorodi Filip începând să maseze corpul regelui. – Știți de ce s-a

întâmpat așa ceva? Știți sau nu? Habar n-aveți. – Tinerii țineau capetele în jos ca niște copii în fața învățătorului lor. – În râul ăsta se varsă zăpezile de pe Taurus care se topesc vara, atunci când dă căldura, dar traseul său este atât de scurt și apele curg atât de repede încât nu au timp să se încălzească și ajung aici, la mare, aproape înghețate, ca și cum abia acum ar fi ieșit din munți. Este ca și cum cineva ar fi îngropat dezbrăcat în zăpadă!

Între timp, Leptine îngenunchease lângă cadă și aștepta ca medicul să-i spună ce mai are de făcut.

– Așa, bravo, ajută-mă și tu. Masează-l așa, de la stomac spre gât, încet. Să încercăm să punem în funcțiune digestia.

Hefestion se apropie de el și îl împunse cu degetul arătător. – Ascultă, el este regele, face ceea ce vrea și nimeni dintre noi nu-l poate împiedica. Tu însă ești medic și trebuie să-l vindeci. Ai înțeles? Trebuie să-l faci bine și gata!

Filip îl privi ținând, drept în ochi. – Nu-mi vorbi pe tonul ăsta, că nu sunt servitorul tău. Fac ceea ce trebuie să fac și cum știu eu, e clar? Și acum, hai, plecați de aici! – Apoi, în timp se îndepărtau cu toții, adăugă: – În afară de unul dintre voi. Unul care să mă ajute.

Hefestion se întoarse către el. – Pot rămâne eu?

– Da – mârâi Filip – dar așază-te pe scaunul ăla și nu mă sâcâi.

Între timp, regele își mai recăpătase puțin din culoarea normală, dar era tot inconstient și nu deschidea ochii.

– Trebuie să dea totul afară din stomac – spuse Filip. – Imediat. Altfel nu o scoatem la capăt. Leptine, ai pregătit ce ți-am cerut?

– Da.

– Atunci, adu-mi-l. Îl masez eu în continuare.

Leptine sosi aducând un vas plin cu un lichid de culoare verde închis.

– Așa, acum ajutați-mă – le porunci Filip. – Tu, Hefestion, ține-i gura deschisă: trebuie să bea zeama asta.

Hefestion se supuse și medicul turnă, picătură cu picătură, lichidul în gura lui Alexandru.

Pe moment, suveranul nu avu nici o reacție, dar, la puțin timp după aceea, tresări și avu un acces violent de vomă.

– Ce i-ai dat? întrebă Leptine înspăimântată.

– Un vomitiv care-și face acum efectul și încă un medicament care să trezească la viață organismul pe cale să moară.

Alexandru vomită de mai multe ori, în timp ce Leptine îi susținea fruntea iar servitorii, veniți în grabă, ștergeau pardoseala de sub cadă. Apoi fu cuprins de convulsii violente care îi zguduiau pieptul cu horcăituri și sughituri.

Medicamentul pe care i-l dăduse Filip era puternic: provocă o reacție în corpul regelui, dar îl slăbi peste măsură. Bolnavul rezistă, dar fu nevoit să treacă printr-o lungă convalescență cu dese reveniri ale bolii, însoțite de accese persistente de febră care îl chinuiau zile întregi.

Trecură câteva luni până când starea lui se îmbunătăți și, în tot acest timp, soldații erau disperați și vorbeau între ei că regele murise, și că nimeni nu îndrăznea să le dea o asemenea veste. În sfârșit, pe la începutul toamnei, Alexandru se putu ridica din pat, arătându-se în fața trupelor sale pentru a le îmbărbăta, dar trebui să se întoarcă din nou în pat.

Mai târziu începu să se miște câte puțin prin cameră și Leptine se ținea după el cu ceașca de supă, rugându-l mereu:

– Bea, stăpâne, bea că-ți face bine.

Filip trecea, de obicei seara, și-l consulta în fiecare zi. Restul timpului îl petrecea în tabără pentru că o parte dintre soldați se îmbolnăviseră din cauza schimbărilor de climă și de alimentație. Mulți dintre ei sufereau de diaree, alții aveau febră, amețeli și senzație de greață.

Într-o seară, Alexandru era așezat la masa de lucru unde începuse să citească scrisorile venite din Macedonia și din provinciile cucerite, când sosi un curier care-i înmână un mesaj sigilat și secret din partea generalului Parmenion. Regele deschise scrisoarea, dar tocmai atunci sosi și Filip.

– Cum ne simțim astăzi, Măria Ta? – îl întrebă el, apucându-se să prepare o soluție pe care vroia să i-o dea.

Alexandru citi mesajul bătrânului general care spunea:

Parmenion către regele Alexandru, te salut!

Conform unor informații care au ajuns în posesia mea, medicul tău Filip a fost mituit de persani și acum te otrăvește. Fii atent.

Răspunse: – Destul de bine. – Și întinse mâna ca să apuce cupa cu doctoria.

Cu cealaltă îi întinse lui Filip biletul abia primit și acesta îl citi în timp ce pacientul său sorbea medicamentul.

Medicul nu avu nici o reacție și, când regele termină de băut, turnă ce mai rămăsese din soluția preparată într-un alt vas și spuse: – O să mai bei o porție în seara asta, înainte de culcare. Măine poți începe să mănânci și ceva mai consistent: o să-i spun lui Leptine ce trebuie să-ți pregătească. Fă ce-ți va spune ea.

– Așa am să fac – îl asigură regele.

– Atunci, eu mă întorc în tabără. Sunt mulți soldați bolnavi, știi asta?

– Știu – răspunse Alexandru. – Darius se apropie, simt eu. Trebuie neapărat să mă fac bine. – Apoi, pe când Filip se pregătea să plece, îl întrebă: – Ai idee cine ar fi putut fi?

Filip ridică din umeri: – N-am nici cea mai vagă idee. Dar sunt destui chirurghi tineri și foarte ambițioși care aspiră la funcția de medic-șef. Dacă mie mi s-ar întâmpla ceva, oricare dintre ei mi-ar putea lua locul.

– Spune-mi doar cine este și eu...

– Mai bine nu, Măria Ta. Peste puțin timp, vom avea nevoie de toți chirurghii noștri și nici nu știu măcar dacă vom avea destui. Oricum, mulțumesc pentru încredere – adăugă și ieși, închizând ușa în urma lui.

Escadra lui Nearchos aruncă ancora în dreptul orașului Tarsus pe la jumătatea toamnei și amiralul coborî pe uscat ca să-l salute și să-l îmbrățișeze pe Alexandru care, acum, se restabilise complet.

– Știi că Darius intenționează să ne bareze drumul la Porțile Siriei? – îi spuse regele.

– M-a informat Perdicas. Din păcate, boala ta i-a dat, probabil, tot timpul necesar ca să-și consolideze pozițiile.

– Da, așa-i, dar ascultă care este planul meu: vom merge de-a lungul țărmului, vom urca spre trecătoare și vom trimite cercetași ca să aflăm exact unde se află Darius. Trebuie să nimicim garnizoana lăsată de el acolo și să coborâm, apoi, cu întreaga armată să-l atacăm în câmp deschis. Oricum, au o superioritate numerică zdrobitoare: unu la zece.

– Unu la zece?

– Astea sunt informațiile. Îi voi lăsa la Issus pe cei bolnavi sau în convalescență și voi porni în marș către punctul de trecere prin munți. Plecăm mâine dimineață. Tu vei veni în urma noastră cu flota: de-acum înainte ne vom menține la distanța potrivită pentru a putea comunica prin semnale.

Nearchos se întoarse la bordul corabiei sale și a doua zi ridică ancora, îndreptându-se spre sud, în timp ce armata pornea de-a lungul țărmului în aceeași direcție.

Ajunseră la Issus, un oraș așezat la poalele munților care se înălțau de jur împrejur ca treptele unui amfiteatru și regele dădu dispoziții să fie găzduiți aici soldații care nu erau capabili să lupte și-și reluă marșul către pasul denumit Porțile Siriei.

În seara care urmă, îi trimise pe cercetași în recunoaștere, în timp ce, de pe nava-amiral, Nearchos semnala că marea se monta și că era posibil să se dezlănțuie furtuna.

– Asta ne mai lipsea! – bombăni Perdicas. Oamenii săi încercau să ridice corturile, dar vântul, din ce în ce mai puternic, le făcea să fluture ca pânzele unor corăbii pe vreme de furtună.

La căderea nopții, când tabăra fu, în sfârșit, instalată, se porni furtuna, cu rupere de nori, fulgere orbitoare și tunete care răsunau în nenumărate ecouri răsfărânte de munții din jur.

Corăbiile lui Nearchos reușiseră să acosteze la mal în ultima clipă și marinarii înfingeau în nisip, cu lovituri de mai, parii de care urmau să lege parâmele de ancorare aruncate de la pupa.

În cele din urmă, se părea că situația se află sub control și întregul stat-major se adună în cortul lui Alexandru pentru a lua o cină frugală și a discuta planurile pentru a doua zi. Erau gata aproape toți să meargă la culcare când sosi un curier de la Issus, ud și murdar de noroi din cap până în picioare, și se prezentă gâfâind în fața regelui. Se ridicară cu toții în picioare.

– Ce s-a întâmplat? – îl întreabă Alexandru.

– Măria Ta – începu să spună omul după ce-și mai trase sufletul – armata lui Darius este în spatele nostru, la Issus.

– Ce tot spui? Nu ești cumva beat? – strigă suveranul.

– Nu, îmi pare rău. Au năvălit pe neașteptate peste noi la căderea serii, au atacat prin surprindere santinelele care se aflau în afara orașului și au luat prizonieri toți soldații bolnavi sau convalescenți pe care i-ai lăsat în urmă.

Alexandru lovi cu pumnul în masă. – Fir-ar să fie! Acum trebuie să tratăm cu Darius ca să ne dea înapoi prizonierii.

– N-avem încotro – spuse Parmenion.

– Dar cum este posibil să apară în spatele nostru? – întrebă Perdicas.

– Pe aici nu puteau să treacă: aici suntem noi – remarcă Seleucos pe un ton oarecum detașat, ca și cum ar fi vrut să-i îndemne pe toți să fie calmi. – De pe mare, nici atât: i-ar fi observat Nearchos.

Ptolemeu se apropie de curier. – Și dacă este o cursă pentru a ne face să ne îndepărtăm și să-i dea Marelui Rege timpul necesar pentru a urca în munți și a ne lovi de acolo? Eu nu-l cunosc pe omul ăsta. Voi îl cunoașteți?

Se apropiară cu toții și-l priviră cu atenție pe curier care se dădu înapoi speriat.

– Eu nu l-am mai văzut niciodată – spuse Parmenion.

– Nici eu – spuse și Crater privindu-l cu neîncredere.

– Dar, Măria Ta... – se rugă de el curierul.

– Ai o parolă? – întrebă Alexandru.

– Dar eu... n-a mai fost timp, mărite rege. Comandantul meu mi-a zis să dau fuga iar eu am încălecat și am pornit în goană.

– Și cine este comandantul tău?

– Amintas din Lincestides.

Alexandru rămase fără grai și schimbă o privire plină de înțeles cu Parmenion. În aceeași clipă, un fulger căzu cu atâta forță încât sclipirea sa intră și în cort, luminând fețele celor prezenți cu reflexe fantomatice. Îndată după aceea, se auzi și un tunet asurzitor.

– Nu există decât o singură modalitate de a afla ce naiba se întâmplă – spuse Nearchos îndată ce bubuitul se domoli, îndepărtându-se către mare.

– Adică? – întrebă regele.

– Eu mă întorc acolo să văd ce se întâmplă. Cu corabia mea.

– Dar ești nebun! – exclamă Ptolemeu. – O să te răstoarne furtuna.

– Nu neapărat. Vântul se schimbă, venind dinspre sud: cu puțin noroc, pot reuși. Nu vă mișcați de aici până când nu mă întorc sau nu trimit pe cineva. Parola va fi „Poseidon”.

Își trase mantaua până peste cap și alergă afară prin ploaia care cădea din ce în ce mai des.

Alexandru și prietenii lui îl urmară cu felinare în mâini. Nearchos urcă la bordul navei-amiral și dădu ordin să se desfacă parâmele și să se lase vâslele la apă. Puțin după aceea, corabia viră îndreptându-se spre nord și, în timp ce se îndepărta de plajă, înălță la proră fantasma albă a unei vele.

– E nebun – bombăni Ptolemeu încercând să-și ferească ochii de șuvoaiele de apă ale ploii. – A ridicat și o pânză.

– Nu este deloc nebun – îl corectă Eumene. – Este cel mai bun marinar care a navigat vreodată de aici până la Coloanele lui Hercule și el știe asta.

Pata alburie a velei de la prova dispăru curând în beznă și se întoarseră cu toții în cort ca să se încălzească puțin în jurul vasului cu jărat înaintea de a merge la culcare. Alexandru era prea tulburat pentru a mai putea adormi și rămase până noaptea târziu sub pânza care acoperea intrarea în cort, privind furtuna care se întetea, aruncând din când în când câte o privire la Peritas care schelălăia speriat la fiecare tunet. La un moment dat, văzu un trăznet căzând peste un stejar de pe culmea unui deal și incendiindu-l.

Trunchiul uriaș luă foc și, în reflexele flăcărilor, i se păru că zărește mantia albă a lui Aristandru și figura clarvăzătorului, nemișcată în ciuda vântului și a ploii, cu mâinile înălțate spre cer. Alexandru simți un fior înghețat de-a lungul spinării și i se păru că aude strigătele a nenumărați oameni care mureau, vaietul deznădăjduit al multor suflete care se îndreptau prea devreme spre infernuri, apoi mintea sa păru să se prăbușească într-un fel de inconștiență întunecată.

Furtuna bântui toată noaptea și abia spre dimineață norii începură să se destrame lăsând să se vadă câteva petece de cer senin. Când soarele apăru în cele din urmă din spatele

munților Taurus, cerul redevenise senin și marea trimitea către plajă șiruri lungi de valuri brodate pe margini cu spumă albă.

Înainte de amiază sosiră cercetașii trimiși către sud, la Porțile Siriei și se prezentară în fața regelui ca să raporteze: – Măria Ta, nu este nimeni acolo sus și nici pe câmpie.

– Nu pricep – spuse regele. – Nu pricep. Cei „zece mii” au trecut și ei pe aici. Nu mai există altă trecătoare...

Răspunsul veni o dată cu corabia lui Nearchos la căderea serii: oamenii se spetiseră vâslind împotriva vântului și foarte aproape de țărm pentru a-i aduce lui Alexandru știrile așteptate. Îndată ce corabia putu fi văzută, regele se năpusti în fugă pe plajă pentru a ieși în întâmpinarea amiralului care coborâse deja într-o barcă.

– Ei? – îl întreabă îndată ce puse piciorul pe țărm.

– Din păcate, cele spuse de curier sunt adevărate. Sunt în spatele nostru și sunt sute de mii. Au cai, care de război, arcași, prăștiași, lăncieri...

– Dar cum ...

– Mai există și o altă trecătoare: Porțile Ammanice, la cincizeci de stadii spre nord.

– Eumolpos ne-a făcut-o! – răbufni Alexandru. – Ne-a atras în locul ăsta strâmt, între munți și mare, în timp ce Darius cobora în spatele nostru, tăindu-ne drumul către Macedonia.

– S-ar putea să n-o fi făcut cu intenție – observă Parmenion. – Poate că a fost descoperit și l-au obligat să facă asta. Sau poate că Darius spera să te surprindă chiar pe patul de suferință la Tarsus.

– Asta nu schimbă cu nimic situația – reflectă Ptolemeu.

– Așa este – întări Seleucos. – Suntem la strâmtoare.

– Ce facem? – întreabă Leonatos ridicându-și fața pistruiată pe care o ținuse până atunci lăsată în jos.

Alexandru rămase o vreme tăcut, rumegându-și gândurile, apoi spuse: – În clipa aceasta, Darius știe exact unde suntem. Dacă rămânem aici o să ne zdrobească.

Alexandru îi chemă pe toți la sfat în cortul său, înainte de răsăritul soarelui. Dormise foarte puțin, dar părea stăpân pe el și într-o formă fizică perfectă.

Le prezintă în câteva cuvinte planul său: – Prieteni, armata persană ne este cu mult superioară prin număr, așa că trebuie să plecăm de aici, unde suntem prea expuși. Avem în spate o câmpie destul de întinsă iar în față munții: Darius ne-ar zdrobi după ce ne va încercui complet. Trebuie, deci, să ne întoarcem înapoi și să-i înfruntăm într-un loc mai îngust în care să nu-și poată pune în valoare întreaga superioritate.

„El nu se așteaptă să ne întoarcem înapoi, așa că-l vom lua prin surprindere. Vă amintiți locul acela în care râul Píramos se varsă în mare? Iată, acela ar putea fi locul potrivit. Ofițerii care răspund de desfășurarea marșului mi-au spus că acolo distanța dintre dealuri și mare este de maximum zece, douăsprezece stadii, dar terenul cu adevărat neted și fără obstacole nu este mai lat de trei stadii și asta ne convine. Dispozitivul pentru luptă va fi cel care oferă cea mai mare siguranță: în centru, batalioanele falangei *pezeterilor* și ale aliaților greci; în dreapta, pe partea dealurilor, voi fi eu, cu Vârful, în fruntea escadroanelor de cavalerie ale *eterilor*; pe aripa stângă, generalul Parmenion ne va acoperi dinspre mare

cu restul infanteriei grele și cu cavaleria tesaliană. Tracii și agrienii vor sta cu mine în linia a doua, ca rezervă.

„Falanga va ataca frontal, iar cavaleria pe margini, la fel ca la Cheroneea și ca la Granicos.

„Nu mai am altceva să vă spun. Zeii să fie de partea noastră! Mergeți acum la trupele voastre și aliniați-le în ținuta de luptă pentru că vreau să le trec în revistă.”

Nu se luminase încă de ziuă când regele, îmbrăcat în armura de luptă, cu pieptul acoperit de o platoșă de fier împodobită cu săgeți de argint și cu o gorgonă în dreptul inimii, își trecu armata în revistă, călare pe Ducipal. În dreapta și în stânga lui se aflau gărzile de corp și camarazii săi: Hefestion, Lisimah, Seleucos, Leonatos, Perdicas, Ptolemeu și Crater, acoperit cu toții de fier și de bronz din cap până în picioare, purtând coifuri cu creste înalte care unduiau în vântul rece al dimineții de toamnă.

– Bărbați macedoneni! – strigă el. – Pentru prima dată, de când am pus piciorul în Asia, avem în față armata persană aflată sub comanda Marelui Rege în persoană. Ne-a căzut în spate și armata sa ne blochează orice cale de retragere. Cu siguranță că el are de gând să înainteze de-a lungul coastei și să ne strivească de munții aceștia, bazându-se pe superioritatea sa numerică. Noi, însă, nu vom sta să-l așteptăm, îi vom ieși în întâmpinare, îl vom surprinde într-un loc strâmt și-l vom învinge. Nu avem altă soluție, soldați! Nu putem decât să învingem, altfel vom fi nimiciți. Tineți minte! Marele Rege se află întotdeauna în centrul armatei sale. Dacă reușim să-l ucidem sau să-l luăm prizonier, vom câștiga războiul și vom cuceri astfel întregul său imperiu. Și acum, vreau să aud glasul vostru, soldați! Vreau să aud glasul armelor voastre!

Armata răspunse cu un vuiet de glasuri, apoi toți ofițerii și soldații își scoaseră săbiile din teacă și începură să bată ritmic cu ele în scuturi, răspândind pe câmpie un zăngănit asurzitor. Alexandru înălță lancea și-l îndemnă înainte pe Ducipal, care porni cu pasul său maiestuos, însoțit în dreapta și în stânga de

alți călăreți încinși în armuri. În urma lor răsună curând pasul greu și cadentat al falangei și tropotul miilor de copite.

Merseră timp de câteva ceasuri spre nord, fără a se fi întâmplat nimic deosebit, dar, pe mijlocul dimineții, un grup de cercetași se întoarse într-un galop nebunesc din recunoaștere.

– Măria Ta – strigă comandantul lor cu o expresie îngrozită – barbarii ne-au trimis înapoi oamenii pe care-i lăsaserăm la Issus. – Alexandru îl privi fără să înțeleagă despre ce era vorba.

– I-au schilodit pe toți, Măria Ta, le-au tăiat mâinile. Mulți au murit cu sângele scurs, alții se târăsc cu greu pe drum scoțând vaiete și țipete de durere. E ceva înspăimântător.

Suveranul ajunsese călare în fața soldaților săi masacrați. Văzându-l, ei întindeau spre el brațele însângerate, cioturile retezate cu cruzime de săbiile persanilor.

Fața regelui se crispă într-o expresie de groază adâncă; descălecă dintr-o săritură și, strigând și plângând ca ieșit din minți, începu să-i îmbrățișeze pe rând pe fiecare.

Un veteran se târî până la picioarele sale ca să-i spună ceva, dar forțele îl părăsiră și se prăbuși pe moarte în noroi.

Alexandru începu să urle: – Chemați-l pe Filip, chemați-i pe medici, repede! Repede! Să-i îngrijească pe oamenii ăștia. – Apoi, adresându-se armatei: – Priviți ce le-au făcut camarazilor voștri! Știti acum ce vă așteaptă și pe voi dacă vom fi învinși. Nici unul dintre noi nu trebuia să aibă liniște până când măcelul acesta nu va fi răzbunat.

Filip le dădu primul ajutor răniților, puse să fie urcați în care pentru a fi transportați înapoi, în tabără, și veni din nou în preajma armatei, știind bine că, înainte de apusul soarelui, va avea din nou mult de lucru.

Armata lui Darius apăru pe la amiază, desfășurată larg pe malul de nord al râului Piramos. Era un spectacol impresionant: cel puțin două sute de mii de oameni așezați în formație de luptă, pe mai multe rânduri și având în față care de război cu

seceri care ieșeau amenințătoare de la butucul roților. Pe margini erau cavalerii mezi, cisieni, saka, hircani; în centru, în urma carelor, se afla pedestrima Nemuritorilor, garda lui Darius, cu tolbele lor de argint pentru săgeți, cu lăncile cu vârf de aur și purtând pe umăr arcuri lungi, având curbura dublă.

– Zei din Olimp, mulți mai sunt! – exclamă Lisimah.

Alexandru nu spuse nimic, se uita atent în centrul frontului inamic, căutând din priviri carul Marelui Rege. Ptolemeu îi atrase atenția: – Privește! Persanii ne ocolesc prin dreapta!

Regele se întoarse cu fața către dealuri și văzu că un escadron de cavalerie gonia pe înălțimi într-o manevră de învăluire.

– Nu putem lupta cu ei la distanța aceea. Trimiteți-i pe traci și pe agrieni ca să-i oprească. Nu trebuie lăsați cu nici un chip să treacă pe acolo. Dați semnalul, atacăm!

Ptolemeu porni în galop către detașamentele de traci și de agrieni și-i trimise către coline, Hefestion făcu un semn trâmbișilor și aceștia dădură semnalul pentru atac. Alte sunete răspunseră de pe aripa stângă și întreaga armată se puse în mișcare la pas, atât infanteria cât și cavaleria.

– Uitați-vă și acolo! – spuse Hefestion. – Infanteria grea a grecilor! I-au așezat pe centru.

– Și acolo – interveni și Perdicas – înfig pari ascuțiți în pământ.

– Și râul este destul de involburat – adăugă Lisimah. – Cu ploaia de astă-noapte...

Alexandru rămăsese tăcut și privea atent spre traci și agrieni care îi loveau pe persani și-i respingeau.

Mai aveau puțin de-acum până la Píramos. Râul nu era adânc, dar curgea umflat, cu ape tulburi, între cele două maluri mocirloase. Regele înălță din nou mâna și trâmbițele dădură semnalul atacului decisiv.

Falanga coborî sarisele și porni la atac, pe stânga, cavaleria tesaliană porni în galop și Alexandru îi dădu pînteni lui

Ducipal conducându-i pe *eteri*. Coti cât putu de mult spre dreapta, își împinse calul în râu, acolo unde acesta era mai îngust și fu urmat de întregul escadron înainte ca persanii să-l poată împiedica, apoi făcu o întoarcere în unghi drept și porni, cu lancea în mână, atacând din flanc trupele dușmane.

În aceeași clipă, falanga intră în râu și începu să urce pe malul drept, dar se găsi în fața mercenarilor greci pedestri, grupați strâns unul lângă altul. Terenul accidentat și alunecos, pietrele din albia râului și de pe mal stricară formația macedoneană și grecii se aruncară prin spațiile libere apărute luptând cu *eterii* într-o înclăștare furibundă corp la corp.

Crater, care lupta pe jos în dreapta falangei, văzu pericolul mortal în care se aflau și puse să sune trâmbițele pentru a chema în ajutor „scutierii” ca să umple golurile apărute. Mulți dintre *eteri* trebuiseră să renunțe la sarise și să-și scoată săbiile scurte pentru a se apăra de atacul furios al mercenarilor greci, dar se aflau într-o situație grea.

Între timp, pe stânga, Parmenion își aruncase călăreții tesalieni asupra aripii drepte a persanilor, în valuri, escadron după escadron. Fiecare val arunca un nor de sulite și apoi se retrăgea, pe când al doilea și al treilea val se aruncau înainte la intervale scurte. Hircanii și saka contraatacară cu furie la rândul lor, sub acoperirea valurilor de săgeți ale arcașilor cisieni, și un grup de care fu amestecat și el în învălmășeală, dar terenul accidentat nu le era propice: multe dintre ele se răsturnară și caii fugiră speriați care încotro, târându-i după ei pe vizitii cu hățurile înnodate de încheieturile mâinilor și zdrobindu-i de bolovani.

Înclăștarea ținu ore întregi și persanii aruncau mereu în luptă trupe proaspete din uriașele lor rezerve. La un moment dat, un detașament de scutieri condus de Crater reuși să pătrundă în spatele infanteriei mercenare grecești, s-o izoleze de restul pozițiilor persane și să-i învălmășească rândurile până atunci compacte.

Cu puterile sleite de atâtea eforturi, apăsați de greutatea armurilor devenite dintr-o dată prea grele, mercenarii pedestri începură să dea înapoi și să se împrăștie devenind o pradă ușoară pentru cavaleria tesaliană. „Scutierii” se deplasară către marginile câmpului de luptă, falanga *eterilor* își strânse din nou rândurile, înclină în față sarisele și înaintă către frontul larg desfășurat al celor zece mii de Nemuritori ai lui Darius care înaintau cu pas apăsător, scut lângă scut și cu lăncile îndreptate amenințător înspre inamic. O trâmbiță dădu, de undeva din spate, un semnal ascuțit și un tunet se făcu auzit peste tot acel vălmășag de strigăte, nechezături și scrâșnete de arme care se înfruntă: tunetul de la Cheroneea!

Uriașa tobă transportată pe bucăți fusese montată și adusă, cu ajutorul a șase cai, în apropierea liniilor macedonene ca să-și alăture semnalele la strigătele luptătorilor.

Eterii strigară:

Alalalai!

și porniră înainte aproape alergând, fără a mai ține seama de oboseală și de durerea pe care le-o dădeau rănilor. Murdari de noroi și plini de sânge până la umeri, erau ca niște furii dezlănțuite ale infernului, dar Nemuritorii nu se lăsară înspăimântați și atacă la rândul lor cu o energie furibundă. Cele două formații de luptă se încleștară într-o luptă pe viață și pe moarte și liniile războinicilor înaintară și se retraseră de mai multe ori după cum, dintr-o parte sau din alta, porneau șarjele furibunde.

Pe aripa dreaptă, Alexandru, aflat mereu printre primii, avându-l în față doar pe stegarul său care ținea sus steagul roșu cu steaua argeadă în șaisprezece colțuri, conducea asalt după asalt, dar escadroanele de călăreți arabi și asirieni contraatacau curajos de fiecare dată, susținuți de norul des și neîntrerupt al săgeților trimise de arcașii mezi și armeni. Când

soarele stătea să coboare spre mare, tricii și agrienii reușiră, în sfârșit, să învingă cavaleria persană cu care luptaseră până atunci, se regrupară și porniră să dea o mână de ajutor batalioanelor de infanterie aflate într-o crâncenă încheștare corp la corp cu dușmanul. Venirea lor dădu parcă forțe noi *eterilor*, sleiți de energie după această nesfârșită bătălie și Alexandru porni într-o nouă șarjă în fruntea Vârfului, scoțând un urlet sălbatic și împungându-l cu pintenii pe Ducipal. Puternicul animal simți îndemnul călărețului său, se înalță nechezând pe picioarele dinapoi, după care porni la atac călcând în picioare cu o forță de nestăvilit toți dușmanii pe care-i întâlnea în cale.

Se putea vedea acum și carul de luptă al lui Darius, la o depărtare mai mică de o sută de picioare, și aceasta îl întârâtă peste măsură pe Alexandru care își deschise drum doborându-i cu sabia unul câte unul pe dușmanii care-i stăteau în cale.

Deodată, aproape amețit de efortul pe care-l făcuse până atunci, suveranul macedonean se află față în față cu adversarul său și cei doi regi se priviră țintă unul pe altul, timp de o clipă. În aceeași clipă, însă, Alexandru simți o durere sfâșietoare într-o coapsă și văzu că o săgeată i se înfipsese într-un picior puțin mai sus de genunchi. Strânse din dinți și o smulse stăpânindu-și durerea, dar, când își ridică din nou privirea, Darius dispăruse: vizitiul său întorsese caii și-i biciuia sălbatic mânându-i înspre dealuri, pe drumul care ducea spre Porțile Ammanice.

Perdicas, Ptolemeu și Leonatos veniră în preajma regelui rănit doborându-i pe dușmanii din jur, în timp ce Alexandru striga fără încetare: – Darius fuge! Urmăriți-l! Urmăriți-l!

În urma atacului concentrat al escadroanelor macedonene, persanii începură să șovăie și să se împrăstie în toate părțile. Doar Nemuritorii rămaseră pe loc, formară un pătrat compact și continuă să respingă atacurile inamice.

Alexandru sfâșie o poală a mantiei, își bandajă rana, după care porni și el în urmărirea regelui fugar. Un călăreț din garda

lui Darius îi apăru în față cu sabia scoasă din teacă, dar regele smulse de la oblânc securea cu două tăișuri și lovi din toate puterile, rupând în două sabia persanului care, pentru o clipă, rămase năucit și dezarmat. Regele mai înălță încă o dată arma pentru a-l ucide, dar în același moment, într-o ultimă rază a soarelui care apunea, îl recunosc.

Recunosc chipul măsliniu și barba ca pana corbului a unui arcaș care doborâse, de la o sută de pași depărtare și dintr-o singură lovitură de sulită, leoaica gata să-l atace cu atâția ani în urmă. O zi de demult, o zi de vânătoare și de petrecere pe câmpia presărată cu flori de undeva, din Eordeea.

Și persanul îl recunosc și rămase fără grai privindu-l, ca și cum l-ar fi lovit trăznetul.

– Nu vă atingeți de omul acesta! – strigă Alexandru și porni în galop pe urma prietenilor săi.

Goana pe urmele lui Darius continuă mai multe ore. Cvadriga regelui persan apărea din când în când în depărtare pentru a dispărea iarăși pe cărările pierdute în vegetația deasă care acoperea dealurile. La un moment dat, după o cotitură a drumului, Alexandru și prietenii săi dădură peste carul de luptă al Marelui Rege, abandonat într-un șanț, cu mantia regală atârnată pe o latură, având alături tolba de aur pentru săgeți, lancea și arcu.

– N-are rost să mai continuăm – spuse Ptolemeu. – S-a lăsat noaptea și Darius are un cal odihnit: nu-l mai putem ajunge din urmă. Iar tu ești rănit – adăugă privind coapsa în-sângerată a lui Alexandru. – Să ne întoarcem: astăzi zeii au fost buni cu noi.

Alexandru se întoarse în tabără noaptea târziu, plin de sânge și de noroi din cap până în picioare, după ce trecuse pe câmpia pe care ardeau focurile și peste tot se puteau vedea cadavre de oameni și leșuri de animale. Ducipal era acoperit și el de un fel de mocirlă însângерată, aproape uscată, ceea ce îi dădea o culoare fantomatică asemenea unei vedenii de coșmar.

Prietenii săi călăreau pe margini și în urma lui trăgând după ei, agățat de hamurile cailor, carul de luptă al Marelui Rege.

Tabăra persană fusese complet scotocită și prădată de soldații macedoneni, dar de corturile regale nu se atinseseră pentru că acestea îi aparțineau de drept lui Alexandru.

Cortul lui Darius era uriaș, făcut cu totul din piele bătută și împodobită cu tot felul de ornamente, cu perdele din purpură și țesături cu fir de aur. Stâlpii de susținere erau din lemn de cedru sculptat și acoperit cu plăci din aur curat. Pe jos erau așternute cele mai de preț covoare care puteau exista. În interior, draperii de pânză fină, albă, roșie și albastră despărteau diferitele încăperi, ca și cum ar fi fost vorba despre o reședință regală propriu-zisă, cu o sală a tronului pentru primiri, sală de ospete, dormitor în care se afla un pat monumental cu baldachin și sala de baie.

Alexandru privea în jur aproape fără să-i vină să creadă că atâta bogăție și luxul acesta de necrezut se aflau acum în mâinile sale. Cada de baie, amforele și toate celelalte vase erau din aur masiv iar slujnicele și tinerii eunuci ai lui Darius, cu toții neasemuit de frumoși, pregătiseră baia pentru noul stăpân și erau gata, tremurând de spaimă, să-i satisfacă toate dorințele.

Își mai plimbă împrejur privirea uluită și șopti ca pentru sine: – Deci, după cât s-ar părea, asta ar însemna cu adevărat să fii rege. – Obișnuit cu simplitatea austeră a palatului regal de la Pella, cortul acela i se părea a fi asemenea locului în care trăiesc zeii.

Se apropie, șchiopătând de durerea pe care i-o dădea piciorul rănit și femeile îl înconjurară de îndată, îl dezbrăcară și-l ajutară să se întindă pe pat. Între timp sosise în goana mare Filip ca să-i vadă rana și să i-o trateze: medicul fu acela care le învăță pe slujnice cum să-l îmbăieze fără a-i mai provoca o altă hemoragie. Apoi, îl întinse pe rege pe o masă și, cu ajutorul unuia dintre sanitari, îl operă. Curăță și drenă rana, o cusu și o bandajă cu grijă. Alexandru nu scoase nici cel mai mic geamăt, dar suferința atroce din timpul operației, adăugată la oboseala din bătălia de peste zi îl făcură să cadă, pe când Filip nici nu-și terminase bine ce avea de făcut, într-un somn ca de plumb.

Leptine îi scoase afară pe toți, îl vârî în așternuturi și se întinse și ea goală alături de el ca să-l încălzească în noaptea rece de toamnă.

Regele se trezi a doua zi auzind vaiete disperate care veneau de undeva din corturile vecine. Puse, din obișnuință, piciorul jos din pat și imediat se strâmbă de durere. Piciorul îl dureau, totuși drenajul pe care-l aplicase Filip cu un tub subțire de argint nu lăsase rana să se umfle. Regele era slăbit, dar putea să se miște și să treacă peste recomandarea medicului de a nu se ridica din pat timp de o săptămână.

Se îmbracă în grabă și, fără a mai mânca nimic, ieși schiopătând ca să vadă de unde veneau acele vaiete. Hefestion, care dormise în atrium cu Peritas, se apropie de el ca să-l susțină, dar Alexandru îl refuză. – Ce s-a întâmplat? – întrebă el – Cine geme așa?

– În cortul acela se află regina-mamă, soția lui Darius și câteva dintre cele trei sute șazeci și cinci de concubine. Celelalte au rămas la Damasc. Au văzut carul de luptă al lui Darius, mantia și tolba lui de săgeți și acum cred că el a murit.

– Atunci, hai să mergem să le potolim.

Spuseră unui eunuc să-i anunțe ca să nu le găsească nepregătite și intrară amândoi. Regina-mamă, care avea obrajii scăldați în lacrimi și cu dăre din negrul cu care îi fuseseră machiați ochii, avu un moment de rătăcire și de ezitare, după care se aruncă la picioarele lui Hefestion crezând că el era regele, fiind cel mai înalt și mai impunător dintre cei doi. Eunucul, care își dădu seama de încurcătură, păli și-i șopti în persană că suveranul era celălalt bărbat.

Regina clătină din cap dezorientată și se prăbuși la picioarele lui Alexandru tânguindu-se și mai tare și rugându-l fierbinte s-o ierte pentru greșeală, dar regele se aplecă, o ajută să se ridice și, servindu-se de eunucul de alături ca tălmăci, îi spuse: – N-are importanță, doamna mea, și el este un Alexandru. – Și, văzând că ea își recăpătase oarecum curajul, adăugă: – Nu plânge și nu dispera, te rog. Darius trăiește. Și-a lăsat cvadriga și hlamida regală, fugind cu un cal pentru a se putea mișca mai ușor și mai iute. În aceste momente, este, cu siguranță, la adăpost.

Regina-mamă se aplecă din nou, apucându-i mâna pe care o acoperi cu sărutări nesfârșite. Soția Marelui Rege se apropie și ea ca să-i mulțumească în același fel și suveranul rămase înmărmurit de frumusețea ei de neînchipuit. După aceea, însă, rotindu-și privirea în jur, își dădu seama că și celelalte femei erau minunat de frumoase, astfel că-i șopti la ureche lui

Hefestion: – Pe Zeus, femeile astea te amănesc numai când le privești! – Se vedea, însă, bine că el căuta din priviri o anumită figură.

– Nu mai sunt și alte femei în tabără? – întrebă el.

– Nu – răspunse Hefestion.

– Ești sigur?

– Absolut sigur. – Apoi, crezând că deslușește în vorbele prietenului său o nuanță de dezamăgire, adăugă: – La Damasc, însă, se află întreaga curte a regelui. Poate că acolo ai putea găsi ceea ce cauți.

– Nu caut pe nimeni – îi răspunse grăbit Alexandru. Se adresă, apoi, eunucului: – Spune-i reginei-mame, soției lui Darius și celorlalte că vor fi tratate cu tot respectul și că nu au a se teme de nimic. Să ceară fără frică tot ceea ce le trebuie și, pe cât posibil, vor primi.

– Regina și regina-mamă îți mulțumesc, Măria Ta – traduse eunucul – și, pentru îndurarea și bunătatea ta, se roagă ca Ahura Mazda să te binecuvânteze.

– Alexandru salută aplecându-și capul, ieși urmat de Hefestion și dădu ordin să fie adunați cei căzuți și să li se facă toate cele cuvenite.

În seara aceea, Calistene scrise în însemnările sale că muriseră trei sute nouă macedoneni, dar bilanțul era, de fapt, mult mai trist și regele zăbovi timp îndelungat șchiopătând printre șirurile de corpuri neînsuflețite sfărtecate și mutilate, dându-și seama că, în realitate, pierduse mii de oameni. Pierderile cele mai mari fuseseră în centrul formației de luptă, acolo unde luptaseră mercenarii greci.

Fură doborâți zeci de copaci de pe dealuri și se înălțară ruguri uriașe pe care fură arse cadavrele, în fața întregii armate înșiruite ca pentru un ultim omagiu. Când funeraliile se încheiară, Alexandru își trecu în revistă soldații, mergând în urma drapelului său roșu și având coapsa frumos bandajată și cu o pată mare pe ea, de culoarea steagului. Avu pentru fiecare

detașament câte un cuvânt de laudă și de încurajare, ca și pentru toți aceia pe care el însuși îi văzuse luptând eroic. Multora dintre ei le dăruia câte ceva, un obiect pe care să-l aibă ca amintire din această luptă.

Când inspecția se termină, le strigă: – Soldați, sunt mândru de voi! Ați înfrânt cea mai puternică armată de pe tot pământul. Nici un grec și nici un macedonean nu au mai cucerit vreodată până acum un teritoriu atât de întins! – Sunteți cei mai buni, sunteți de neînvins: nu există forță în lume care să vă poată opri!

Soldații răspunseră printr-un cor de strigăte frenetice, în timp ce vântul împrăștia cenușa camarazilor căzuți și înălța roiuri de scântei către cerul cenușiu al toamnei.

Când se lăsă seara, Alexandru dori să fie condus la războinicul persan a cărui viață fusese cruțată din ordinul său în toiul bătăliei. Omul ședea pe pământ, cu mâinile și cu picioarele legate, dar, îndată ce-l văzu, regele îngenunche lângă el și-l dezlegă. Îl întreabă, apoi, ajutându-se cu gesturi din mâini: – Ți amintești de mine?

Omul înțelese și dădu din cap afirmativ.

– Tu mi-ai salvat viața.

Războinicul zâmbi și spuse prin semne că mai era acolo și un alt băiat, la vânătoarea aceea de lei.

– Hefestion – îi explică Alexandru. – Trebuie să fie și el pe aici, pe undeva. E neschimbat.

Omul zâmbi iarăși.

– Ești liber – spuse Alexandru și-și însoți cuvintele cu un gest grăitor. – Te poți întoarce la poporul și la regele tău.

Omul părea că nu înțelege; atunci, regele porunci să fie adus un cal și-i puse în mâini frâiele. – Poți pleca. Poate că ai pe cineva care te așteaptă acasă. Ai copii? – întreabă arătând cu mâna în jos cam la înălțimea unui copilăș.

Omul ridică palma până la înălțimea unui adult și Alexandru zâmbi. – Așa este, trece timpul...

Persanul îl privi cu o expresie serioasă și concentrată și ochii săi ca tăciunele străluciră de emoție când își duse o mână la piept și atinse, după aceea, pieptul lui Alexandru.

– Du-te – îl îndemnă suveranul – înainte de a se lăsa noaptea.

Războinicul murmură ceva în limba sa, apoi sări pe cal și dispăru în depărtare.

În aceeași noapte, fu descoperit în tabăra persană egipteanul Sisines care cu un an înainte făcuse ca, prin mărturia sa, prințul Amintas din Lincestides să fie arestat și ținut prizonier sub acuzația că Darius l-ar fi plătit pentru a-l ucide pe Alexandru și a-i lua locul pe tron. Ptolemeu ținu un scurt proces prin care fu declarat fără dubii ca spion persan, dar, înainte de a-l trimite la execuție, trimise după Calistene fiind sigur că acesta ar fi avut multe întrebări să-i pună condamnatului.

Îndată ce-l văzu, egipteanul i se aruncă la picioare. – Fie-ți milă! Persanii m-au luat prizonier ca să mă oblighe să le dau informații despre armata voastră, dar eu nu le-am spus nici o vorbuliță, nu am...

Calistene îl tăie vorba cu un gest al mâinii. – Nu mă în-
doiesc că persanii îi tratează foarte bine pe prizonieri, din
moment ce aveai un cort luxos, doi sclavi și trei slujnice. Și
unde sunt urmele torturilor la care te-au supus? Văd că arăți
grozav de bine.

– Dar eu....

– Singurul mod în care te poți salva este să vorbești – îl
amenință istoricul. – Vreau să știu totul, în special despre po-
vestea cu prințul Amintas, cu scrisoarea lui Darius, cu banii
pe care i-ar fi promis pentru a-l ucide pe Alexandru, totul.

Lui Sisines parcă îi mai revenise culoarea în obraji. – Ilustrul
meu prieten – începu el – nu aveam de gând să destăinui aspecte
secrete și foarte delicate ale muncii mele, dar fiind în joc viața
mea, cu părere de rău trebuie să mă hotărâsc... – Calistene îi făcu
semn că n-avea prea mult timp de pierdut cu el. – Deci, după
cum spuneam, pot să-ți demonstrez că nu am făcut altceva decât

să servesc cu credință tronul macedonean: toată această poveste am urzit-o la ordinul reginei-mame Olimpia.

Calistene își aduse aminte de gustul pe care îl avea cerneala de pe scrisoarea aceea, un gust destul de cunoscut.

– Ei bine, regina-mamă Olimpia era foarte îngrijorată că Amintas ar fi putut deveni mai devreme sau mai târziu o amenințare pentru fiul său Alexandru. Îl știa departe, pe pământ străin, expus la o mulțime de riscuri. Ce s-ar fi întâmplat dacă Alexandru ar fi fost înfrânt? Armata l-ar fi putut proclama ca rege pe Amintas și ar fi obținut prin aceasta întoarcerea acasă și o viață mai tihnită. A poruncit atunci unui sclav persan pe care i-l dăruise Filip să scrie acel mesaj, a imitat perfect sigiliile barbarilor de pe documentele existente în arhiva cancelariei regale și m-a onorat pe mine cu încrederea sa pentru ca...

– Am înțeles – i-o reteză Calistene. – Dar... mesagerul persan? – Sisines își drese glasul: – Îndeletnicirile mele m-au obligat să frecventez deseori societatea persană în care mi-am făcut prieteni influenți. Nu mi-a fost prea greu să-l conving pe guvernatorul din Nisibis să-mi dea un curier persan și să-l însărcinez pe el cu transmiterea unui document.

– Și să-l otrăvești apoi când te temeai că ar fi putut vorbi.

– Trebuie să te asiguri întotdeauna – îi răspunse impasibil egipteanul. – Asta chiar dacă bietul om nici nu ar fi avut prea mare lucru de spus.

„În felul acesta” se gândi Calistene în sinea sa „rămâi singurul care cunoaște adevărul: dar care este acest adevăr?”

Imediat după aceea continuă: – Toate astea explică multe lucruri, dar nu justifică prezența ta aici, în lux și înconjurat de o mulțime de atenții. În realitate, nimic nu m-ar împiedica să cred că scrisoarea ar fi autentică.

– Sunt de acord cu tine că ar trebui ținut seama și de o asemenea posibilitate.

Istoricul tăcu din nou căzând din nou pe gânduri: rămânea totuși în picioare posibilitatea ca Marele Rege să fi vrut cu adevărat să-l corupă pe Amintas, dar nu exista nici un alt

indiciu care să arate că prințul era complice la așa ceva, în afară de insinuările lui Sisines. Hotărî să ia el însuși responsabilitatea de a rezolva cazul. Își ridică ochii și-l privi drept în ochi pe omul din fața sa: – Ai face mai bine să-mi spui adevărul. Ești un informator al regatului macedonean găsit într-o tabără persană și într-o situație foarte compromițătoare. Ptolemeu nu are nici o îndoială că ești un spion dușman.

– Nobile stăpân, – răspunse egipteanul – eu mulțumesc zeilor că mi-au trimis un om inteligent și cu scaun la cap cu care se poate discuta. Am la dispoziție o sumă de bani importantă pe care o păstrez la Sidon și, dacă am ajunge la o înțelegere, ți-aș oferi o versiune demnă de crezare pe care ai putea să i-o sugerezi comandantului Ptolemeu.

– E mai bine să-mi spui adevărul – repetă din nou Calistene.

– Să zicem că am dorit să mă fac util și, datorită relațiilor mele, Marele Rege credea că m-aș putea întoarce în Anatolia pentru a-i convinge pe conducătorii unor orașe să-și redeschidă porturile pentru flota sa și...

– Și, în felul acesta, să ne taie căile de comunicație cu Macedonia.

– Cincisprezece talanți ar fi de ajuns ca să te convingă de nevinovăția mea?

Istoricul îi aruncă o privire nehotărâtă.

– Și alți douăzeci pentru comandantul Ptolemeu?

Calistene avu un moment de ezitare înainte de a răspunde:

– Cred că vor fi de ajuns. Ieși, apoi, din cort și se duse la Ptolemeu. – Cu cât mai repede, cu atât mai bine – îi spuse. – Pe lângă că este spion, deține și secrete destul de periculoase care o acuză pe regină și...

– Nu vreau să mai aud nimic altceva. În plus, egiptenii nu mi-au plăcut niciodată.

– Mai așteaptă până să spui așa ceva – îi răspunse Calistene. – În curând o să-i cunoști pe mulți dintre ei. Se aude că Alexandru ar dori să cucerească Egiptul.

De la Damasc, unde fusese trimis în marș forțat, Parmenion anunță că ocupase domeniile regale, capturând rezervele de bani și arestându-i pe curtenii Marelui Rege:

În total două mii șase sute de talanți-aur în monede și cinci sute de mine în lingouri, peste trei sute cincizeci de concubine, trei sute douăzeci și nouă de cântărețe la flaut și la harpă, trei sute de bucătari, șaptezeci de degustători de vinuri, treisprezece cofetari și patruzeci de parfumieri.

– Pe Zeus! – exclamă Alexandru când termină de citit mesajul. – Asta chiar că înseamnă să știi să trăiești!

– Am și un mesaj personal pe care trebuie să ți-l transmit prin viu grai – adăugă curierul după ce regele înfășurase la loc foaia de papirus.

– Spune. Despre ce este vorba?

– Generalul Parmenion dorește ca tu să știi că va aduce cu el o nobilă din Damasc împreună cu cei doi fii ai săi. Se numește Barsines.

Alexandru scutură din cap ca și cum nu și-ar fi crezut urechilor. – Nu se poate – șopti el.

– Oh, ba da – îi răspunse curierul. – Generalul mi-a spus că un bătrân soldat îți va aduce parola, dacă nu ai încredere.

– Am înțeles – îl întrerupse Alexandru. – Am înțeles. Poți pleca.

O revăzu opt zile mai târziu, timp care i se păru o veșnicie. Pe când se afla printre soldații săi, o văzu trecând călare în cortegiul suitei regale care era încadrat de două șiruri de *eteri* din garda lui Parmenion. Purta pantaloni de piele ca ai sciților și o tunică de postav gri, avea părul strâns la ceafă cu două agrafe și era, dacă putea fi posibil, mai frumoasă decât atunci când o întâlnise prima oară.

Figura sa era ușor palidă și trăsăturile erau parcă mai fine, așa încât ochii mari negri ieșeau și mai mult în evidență strălucind de o lumină intensă și vibrantă asemenea stelelor.

Se duse la ea mult mai târziu, când tabăra se cufundase de-acum în tăcere și începuse primul schimb al gărzilor. Purta doar un chiton militar scurt, pe umeri avea o mantie de lână cenușie și puse o slujnică să-l anunțe.

Ea se îmbăiaase și-și schimbase veșmintele: purta acum o rochie persană lungă până la călcâie care abia lăsa să i se ghicească formele și în cort se simțea o mireasmă puternică de levănțică.

– Stăpâne – șopti ea aplecând capul.

– Barsines...

Alexandru făcu câțiva pași spre ea. – Am așteptat clipa asta încă de când te-am văzut ultima oară.

– Sufletul meu e plin de durere.

– Știu: ți-ai pierdut soțul.

– Omul cel mai bun, tatăl cel mai iubitor, soțul cel mai blând.

– Era singurul dușman pe care l-am respectat și de care, poate, m-am temut.

Barsines își ațintise privirea în pământ pentru că știa bine că era doar o pradă, știa că femeia dușmanului este trofeul pe care și-l dorește cel mai mult învingătorul, cel care a luptat

îndurând durerea și rănilor, oboseala și groaza de a vedea sângele curgând, urletele, măcelul, dar aflase, totuși, că tânărul acela fusese îndurător și se purtase frumos cu bătrâna regină-mamă, cu soția și cu copiii lui Darius.

Alexandru întinse mâna și-i atinse ușor bărbia, iar ea își ridică ochii întâlnindu-i privirea, culoarea diferită a ochilor tânărului rege. Văzu în ei albastrul pur al cerului senin, albastrul din ochii lui Memnon, și văzu culoarea întunecată a morții și a nopții; se simți parcă atrasă într-un vârtej de ape, fu cuprinsă de o ameteală nesfârșită, ca și cum ar fi privit în față un zeu sau o creatură fantastică.

– Barsines... – repetă Alexandru și în sunetul vocii sale se simțea vibrând o patimă fără margini, o dorință arzătoare.

– Poți face cu mine ce vrei, tu ești învingătorul, dar eu voi avea întotdeauna în fața ochilor imaginea lui Memnon.

– Morții cu morții și viii cu viii – îi răspunse regele. – Tu mă ai acum pe mine în fața ochilor și eu n-am să te mai las să pleci pentru că am văzut că în tine viața vrea să uite moartea. În clipa asta, eu însemn pentru tine viața. Privește-mă. Privește-mă, Barsines, și spune-mi că nu este adevărat.

Barsines nu răspunse, dar îl privi țintă cu o expresie disperată și, în același timp, rătăcită. Două lacrimi mari îi străluciră între pleoape ca apa cristalină de izvor, coborâră încet de-a lungul obrazilor și se împreunară umezindu-i buzele. Alexandru se apropie și mai mult de ea până simți pe față respirația mângâietoare, până-i simți sfârcurile sânilor atingându-i pieptul.

– O să fii a mea – îi șopti. Se răsuci, apoi, fulgerător și plecă. Imediat ce ieși, se auzi nechezatul lui Ducipal, tropăitul apăsător de copite și, apoi, zgomotul ritmic al unui galop dezlănțuit rupse tăcerea adâncă a nopții.

A doua zi, Calistene primi o altă scrisoare cifrată de la unchiul său, prin curierul care aducea știrile din Macedonia, de la Antipatros.

Am descoperit unde se află fiica lui Nicandros, omul care i-a fost complice lui Pausanias în asasinarea lui Filip. Fata se află sub ocrotirea preotului din templul Artemizei de la hotarul cu Tracia. Preotul, însă, este de origine persană și rudă cu satrapul din Bitynia care de mult timp îi trimite regulat bani și daruri destul de prețioase pentru templu. Acest lucru m-a făcut să cred că regele Darius a fost amestecat în uciderea lui Filip și am reușit să citesc pe ascuns o scrisoare păstrată în templu, scrisoare din care reiese ca fiind foarte probabilă o asemenea ipoteză.

Calistene se duse la Alexandru.

– Cercetările asupra morții tatălui tău continuă și am primit informații importante: se pare că persanii ar fi amestecați direct și îi mai ocrotesc încă pe unii dintre cei care au participat la complot.

– Asta ar explica multe lucruri – comentă regele. – Și când te gândești că Darius are îndrăzneala să-mi trimită o scrisoare ca asta!

Îi dădu un mesaj pe care un sol i-l adusese de curând din partea Marelui Rege.

Darius, Rege al Regilor, stăpân peste cele patru colțuri ale pământului, luminează a arienilor, către Alexandru, regele macedonenilor, te salut!

Tatăl tău, Filip, a fost primul care a adus ofense persanilor în vremea regelui Xerxe, deși aceștia nu erau vinovați cu nimic. Când am devenit eu rege, tu nu ai trimis nici o solie pentru a reînnoi vechea prietenie și alianță și ai năvălit în Asia aducându-ne mari daune. În această situație, a trebuit să te înfrunt pe câmpul de luptă pentru a-mi apăra țara și a-mi redobândi vechile posesiuni. Rezultatul luptei a fost cel pe care l-au hotărât zeii, dar mă adresez ție, de la suveran la suveran, pentru ca tu să redai libertatea copiilor mei, mamei mele și soției mele. Sunt gata să închei cu tine un tratat de prietenie și de alianță: de aceea, te rog să trimiți un reprezentant al tău împreună cu solul meu pentru a putea purta tratative.

Calistene închise scrisoarea. – Te face, de fapt, vinovat pe tine pentru toate, își arogă dreptul de a se apăra, totuși admite că a fost înfrânt și este dispus să devină prietenul și aliatul tău cu condiția să-i eliberezi familia. Ce ai de gând să faci?

În clipa aceea intră Eumene aducând o ciornă a răspunsului pe care-l pregătise pentru rege și Alexandru îl rugă să-l citească. Secretarul își dres glasul și începu:

Alexandru, rege al macedonenilor, către Darius, rege al persanilor, te salut!

Strămoșii tăi au năvălit în Macedonia și în Grecia făcându-ne mari pagube fără nici un motiv. Eu am fost ales drept comandant suprem al grecilor și am intrat în Asia pentru a răzbuna agresiunea făptuită de voi. Tot voi ați fost aceia care ați dat ajutor Perintului împotriva tatălui meu și ați ocupat Tracia care este un teritoriu de-al nostru.

Alexandru îl opri. – Adaugă ce-ți dictez acum.

Regele Filip a fost ucis printr-un complot pe care voi l-ați susținut și există dovezi despre aceasta în scrisorile scrise de voi.

Eumene îi privi surprins atât pe Alexandru, cât și pe Calistene și acesta din urmă spuse: – Îți explic eu pe urmă.

Atunci, secretarul continuă să citească:

În plus, ți-ai obținut tronul prin înșelăciune, i-ai plătit pe greci ca să mă atace și ai făcut tot posibilul pentru a distruge pacea pe care eu, cu atâta greutate, reușisem s-o clădesc. Eu i-am înfrânt pe generalii tăi și te-am învins pe tine însuși pe câmpul de luptă, așa că eu decid asupra aceloră dintre soldații tăi care au trecut de partea mea, ca și asupra celorlalte persoane pe care le am pe lângă mine. Tu ești, prin urmare, acela care trebuie să mi te adresezi ca unui stăpân al Asiei ce sunt. Cere ce crezi de cuviință, fie venind la mine tu în persoană, fie prin intermediul vreunui trimis de-al

tău. Cere ce dorești referitor la soția ta, la copiii tăi sau la mama ta și vei obține, dacă vei reuși să mă convingi.

Pe viitor, însă, dacă vei dori să-mi comunici ceva, va trebui să te adresezi regelui Asiei și nu unui egal de-al tău; va trebui să ceri ce dorești aceluia care este acum stăpân peste tot ceea ce mai demult era al tău. Dacă nu vei face așa, voi lua măsuri împotriva ta la fel ca împotriva unuia care a încălcat regulile și legile conviețuirii dintre popoare. Dacă mai pretinzi încă să mai fii considerat un suveran, vino pe câmpul de luptă, apără-ți această calitate și nu fugi, pentru că eu te voi urmări pretutindeni.

– Nu-i lași prea multe posibilități de alegere – comentă Calistene.

– Nu, sigur că nu, – îi răspunse Alexandru – și, dacă este bărbat și rege, va fi nevoit să se comporte ca atare.

Armata se puse în mișcare la începutul iernii, pornind către sud, spre coasta Feniciei. Alexandru se hotărâse, într-adevăr, să cucerească toate porturile care ar mai fi rămas accesibile persanilor, astfel încât să zădărnicească orice acțiune a inamicului în Marea Egee și chiar și în Grecia.

Orașul Aradus îl primi cu mari onoruri și Sidonul promise chiar că-și va retrage cele cincizeci de corăbii ale sale din flota imperială pentru a le pune la dispoziția sa. Entuziasmul macedonenilor era uriaș: părea că zeii înșiși netezeau calea tânărului cuceritor, iar expediția sa de cucerire aproape că devenea doar o călătorie aventuroasă pentru descoperirea unor lumi noi, a unor alte popoare, a unor locuri de poveste.

La Sidon sosi și restul suitei Marelui Rege pe care Parmenion o capturasese la Damasc: un cortegiu incredibil de sclavi, cântăreți la diferite instrumente, bucătari, degustători, eunuci, maștri de ceremonie, dansatoare, flautiste, magi, ghicitori, scamatori care provocară un haz de nedescris în rândul soldaților și al ofițerilor lui Alexandru. Regele, însă, îi primi cu mare bunăvoință și omenie, se interesă de soarta sau de peripețiile prin care trecuseră și porunci să fie tratați cu respect.

Când se părea că întregul cortegiu trecuse prin fața suveranului și a prietenilor săi, mai sosi un mic grup escortat de o echipă de agrieni.

– Pe ăștia i-am găsit la cartierul general al satrapului Siriei
– le explică ofițerul care comanda soldații din escortă.

– Dar eu pe acela de-acolo îl cunosc – spuse Seleucos arătând înspre un bărbat corpulent, cu păr cărunt care forma un fel de coroană în jurul țestei pleșuve.

– Eumolpos din Solis! – exclamă Ptolemeu. – Ce surpriză!

– Domnii mei, Măria Ta! – salută informatorul aplecându-se până la pământ.

– Ia te uită, ia te uită... Nu știu de ce, dar eu parcă am o anume bănuială... – spuse ironic Perdicas.

– Și eu – interveni Seleucos. – Uite cum a făcut Darius ca să apară în spatele nostru la Issus. Ia spune, Eumolpos, câți-au dat ca să ne trădezi?

Omul era alb ca varul la față și încerca să schițeze un zâmbet chinuit. – Dar, Măria Ta, stăpânii mei, doar n-o să credeți că eu aș fi putut...

– Oh, sigur că a putut – afirmă ofițerul care-l păzea, adresându-se lui Alexandru. – Mi-a povestit satrapul Siriei care o să vină cât de curând ca să-ți jure credință.

– Aduceți-l înăuntru! – ordonă regele, intrând în cortul său. – Va fi judecat imediat.

Se așază înconjurat de prietenii săi și-l întrebă pe informator: – Vrei să mai spui ceva înainte de a muri?

Eumolpos își coborî privirea și nu spuse nimic. Tăcerea lui avea o demnitate surprinzătoare care-l făcu să nu mai semene cu bărbatul caraghios și mereu pus pe glume pe care îl cunoșteau cu toții.

– N-ai nimic de spus? – repetă Eumene. – Cum ai putut să faci așa ceva? Puteau să ne zdrobească pe toți până la unul. Mesajul adus de curierul tău ne atrăsese într-o cursă fără posibilitate de scăpare.

– Porc ce ești! – îl înjură Leonatos. – Dacă ar fi după mine, n-ai scăpa cu o moarte rapidă. Mai întâi aș pune să ți se smulgă toate unghiile și după aia...

Eumolpos ridică o privire apoasă către judecătorii săi.

– Ei, vorbește! – îl încolți Alexandru.

– Măria Ta... – începu să spună informatorul – eu de când mă știu am fost spion. Încă de când eram copil, îmi câștigam pâinea spionându-le, la cererea soților încornorați, pe soțiile lor infidele. Eu nu știu să fac altceva. Și am alergat întotdeauna după bani, servindu-i mai ales pe cei care plăteau cel mai bine. Totuși...

– Totuși? – îl întreabă Eumene care avea rolul unui anchetator.

– Totuși, din ziua în care am intrat în serviciul tatălui tău, regele Filip, n-am mai fost decât spionul lui, o jur. Și știi de ce, stăpâne? Pentru că tatăl tău era un om extraordinar. Oh, sigur, mă plătea bine, dar nu era vorba numai despre asta. Când mă întâlneam cu el ca să-i dau raportul despre ce aflatam, mă poftea să mă așez ca pe un vechi prieten, îmi turna el însuși de băut, mă întreba cum o mai duc cu sănătatea și alte lucruri de astea, înțelegi?

– Cum asta, eu m-am comportat oare urât cu tine? – îl întreabă Alexandru. – Nu te-am tratat și eu ca pe un vechi prieten, mai mult decât ca pe o iscoadă prețioasă?

– Este adevărat – recunosc Eumolpos – și ți-am fost credincios pentru asta. Dar la fel aș fi fost chiar dacă n-aș fi avut alt motiv decât acela că erai fiul tatălui tău.

– Și atunci, de ce m-ai trădat? Trebuie să existe vreun motiv pentru care să-ți trădezi un prieten!

– Frica stăpâne. Satrapul care va veni în curând ca să-ți jure credință, uitând de cuvântul dat regelui său, mă înspăimântase de moarte privindu-mă drept în ochi în timp ce rupea carnea de pe oasele unui sturz fript, ca și cum ar fi spus: „Uite ce-o să pățești: o să fii sfârtecat bucată cu bucată ca sturzul ăsta”. După aceea, m-a tras lângă fereastră ca să privesc în curte.

„Acolo se afla curierul meu, băiatul acela simpatic pe care ți-l trimiteam de fiecare dată: îl jupuiseră de viu, îl castraseră

și-i atârâneră testiculele la gât. „Vocea îi tremura acum și ochii apoși de pește bătrân erau umflați de lacrimi fierbinți. „Îi smulseseră carnea de-i rămăseseră oasele goale... Și asta nu era tot. Mai era acolo și un barbar ce ascutea un par de salcâm și-i lustruia vârful pe o piatră. Îl pregătea pentru mine dacă n-aș fi făcut ceea ce îmi cereau. Ai văzut vreodată un om tras în țepă, stăpâne? Eu da. Îi vâră un par ascuțit în corp, dar fără să-l ucidă de la început și stă ăla acolo și îndură tot ce poate îndura un om timp de ceasuri, câteodată chiar zile întregi. Te-am trădat pentru că mi-a fost frică, pentru că de când sunt nimeni nu mi-a pretins să am un asemenea curaj.

„Si acum, dacă vrei, pune să mă omoare, merit o asemenea pedeapsă, dar, te rog, măcar să fie o moarte iute. Știu că ai pierdut mulți oameni și că ai purtat o bătălie foarte grea, dar eu presimțeam că vei învinge, o simțeam. Și, de fapt, la ce ți-ar mai folosi să torturezi un biet bătrân care nu ți-ar fi făcut nici un rău dacă totul ar fi depins de el și care a suferit mult că trebuia să te trădeze, mult mai mult decât ți-ai putea închipui, băiatul meu.”

Tăcu și-și suflă cu zgomot nasul.

Alexandru și prietenii săi se priviră în tăcere și-și dădură seama că nici unul dintre ei n-ar fi avut curajul să pronunțe un verdict de condamnare la moarte a lui Eumolpos din Solis.

– Ar trebui să pun să fii ucis – afirmă regele – dar tu ai dreptate: ce-aș câștiga? Și, în plus... – Eumolpos înălță capul pe care-l ținuse până atunci aplecat. – În plus, știu că și curajul este o calitate pe care zeii o acordă doar câtorva muritori. Ție nu ți-au dat-o, dar ai de la ei alte daruri: șiretenia, inteligența, poate că și fidelitatea.

– Vrei să spui că n-am să mor? – întrebă Eumolpos.

– Nu.

– Nu? – repetă iscoada și parcă nu-i venea să-și creadă urechilor.

– Nu – repetă Alexandru fără a reuși să-și rețină un zâmbet ușor.

- Și-o să mai pot lucra pentru tine?
- Voi ce spunei? – îi întrebă regele pe prietenii săi.
- Eu i-aș mai da o șansă – fu de părere Ptolemeu.

– De ce nu? – i se alătură Seleucos. – La urma urmelor a fost întotdeauna un spion excelent. Și, apoi, acum noi suntem învingătorii.

– Suntem deci cu toții de acord – hotărî regele. – Dar va trebui, totuși, să schimbi parola aia nenorocită dat fiind că ai dezvăluit-o și dușmanului.

- Oh, da, sigur că da – spuse Eumolpos ușurat de-a binelea.
- Care era parola? – întrebă curios Seleucos.
- Creier de oaie – îi răspunse sec Alexandru.

– Eu aș fi schimbat-o în orice caz – declară Seleucos.
– Cred că este cea mai năstrușnică parolă pe care am auzit-o vreodată.

– Așa este – admise și Alexandru. Îi făcu semn lui Eumolpos să se apropie. – Spune-mi acum care este cea nouă.

Informatorul veni lângă el și-i șopti la ureche: – Sturz fript.

Se înclină, apoi, și-i salută cu respect pe toți cei de față.

– Vă mulțumesc, stăpânii mei, Mărie Tale, pentru bunătatea voastră. Și ieși din cort clătînându-se pe picioarele ce-i mai tremurau încă din cauza spaimei prin care trecuse.

– Cum e noua lui parolă? – întrebă Seleucos îndată ce bătrânul ieși.

– Alexandru clătină din cap. – Năstrușnică.

Locuitorii din Sidon, care, doar cu câțiva ani în urmă, înduraseră multe suferințe din partea garnizoanei persane, întâmpinară cu mult entuziasm sosirea lui Alexandru și promisiunea că le va reinstala vechea orânduire. Dinastia domnitoare se stinsese, însă, de o bună bucată de vreme și trebuia ales un nou rege.

– De ce nu te ocupi tu de asta? – îi propuse Alexandru lui Hefestion.

– Eu? Dar eu nu cunosc pe nimeni, nici nu știu unde să caut așa ceva și de fapt...

– Deci, ne-am înțeles – i-o reteză scurt regele. – O să te ocupi tu de asta. Eu trebuie să duc tratative cu celelalte orașe de pe coastă.

Atunci, Hefestion își căută un interpret și începu să colinde incognito prin Sidon, luând seama în jurul lui prin piețe, mâncând prin cârciumi populare sau primind invitații la câte un prânz oficial în cele mai simandicoase familii. Nu găsea, însă, pe nimeni potrivit pentru o asemenea funcție.

– Tot nimic? – îl întreba Alexandru când se întâlneau la consiliile de război. Și Hefestion clătina din cap negativ.

Într-o zi, avându-l alături pe tălmăci, trecu prin fața unui zid scund din piatră care se prelungea până departe, în direcția dealurilor, și dincolo de el se zăreau coroanele multor specii

de copaci: cedri maiestuoși de Liban, smochini seculari cu crengi cenușii și zgrunțuroase, o mulțime de arbori de fistic și tufe bogate de sulfină. Trase cu ochiul prin canaturile porții de la intrare și rămase uluit de minunățiile pe care le văzu: tot felul de arbori fructiferi, tufe și arbuști frumos combinați și tunși, mici fântâni și pâraiașe, stânci printre care creșteau plante suculente și cu țepi, unele nemaivăzute vreodată de el.

– Toate astea vin din Libia dintr-un oraș care se numește Lixos. – îi explică tălmaciul.

La un moment dat, apăru un bărbat cu un măgăruș care trăgea un cărucior plin cu bălegar. Începu să pună pe rând, la fiecare plantă, câte puțin îngrășământ și făcea aceasta cu atât drag și cu atâta grijă, încât cei doi fură uluiți.

– Când a avut loc răscoala împotriva guvernatorului persan, oamenii au hotărât să dea foc acestei grădini – își continuă tălmaciul povestirea – dar omul acesta s-a așezat în fața porții de la intrare și le-a spus că, dacă vroiau să comită o asemenea crimă, ar fi trebuit să-și păteze mai întâi mâinile cu sângele lui.

– El este regele – spuse hotărât Hefestion.

– Un grădinar? – întrebă uluit tălmaciul.

– Da. Un om care este gata să moară pentru a salva plantele dintr-o grădină, care nici măcar nu este a sa, n-ar face orice ca să-i protejeze pe concetățenii săi și pentru ca orașul acesta să se dezvolte?

Și așa se făcu. Într-o zi, umilul grădinar văzu sosind un alai de demnitari însoțiți de gărzile lui Alexandru și fu condus cu mari onoruri la palatul regal pentru a fi instalat în funcție. Avea mâini mari și bătătorite care îi amintiră suveranului macedonean de cele ale lui Lisip și o privire liniștită și senină. Se numea Abdalonimus și deveni cel mai bun rege pe care și-l puteau aminti oamenii locului.

De la Sidon, armata înaintă și mai mult spre sud, către Tyr, acolo unde se afla un grandios templu al lui Melqart, un Hercule al fenicienilor. Orașul era format din două părți: un

cartier vechi, pe continent, și un oraș nou, pe o insulă aflată la o depărtare de un stadiu de coastă. Fusesse construit de curând și era incredibil de frumos prin clădirile sale impunătoare și grandioase. Avea două porturi fortificate și ziduri împrejmuitoare înalte de o sută cincizeci de picioare, cele mai înalte pe care le construise omul vreodată.

– Să sperăm că vom fi primiți și aici la fel ca la Byblos, Aradus sau Sidon – comentă Seleucos. – Fortăreața aceea este imposibil de cucerit.

– Ce ai de gând? – îl întrebă Hefestion privind formidabilul zid care înconjură orașul și care se oglindea în apele albastre ale golfului.

– Aristandru m-a sfătuit să ofer un sacrificiu în templul strămoșului meu Hercule, pe care locuitorii îl numesc Melqart – răspunse Alexandru. – Uite că pleacă solii noștri – adăugă el arătând spre o barcă mare ce traversa încet canalul scurt dintre oraș și uscat.

Răspunsul sosi în aceeași după-amiază și-l făcu pe rege să se înfurie.

– Spun că, dacă vrei să aduci un sacrificiu lui Hercule, este pentru asta un templu în cartierul vechi de pe țărm.

– Știam eu – remarcă Hefestion. – Aia stau acolo, în cuibul lor de piatră de pe insula aia nenorocită, și le dă mâna să-și bată joc de oricine.

– Nu și de mine – spuse Alexandru. Trimiteți alți soli. De data asta o să fiu mai limpede.

Noii trimiși plecară a doua zi ducând un mesaj în care se spunea: „Dacă doriți, puteți avea parte de un tratat de pace și de alianță cu Alexandru. Dacă refuzați, regele va porni războiul cu voi pentru că sunteți aliați ai persanilor”.

Din păcate, răspunsul fu la fel de clar: solii fură aruncați de la înălțimea zidurilor și se zdrobiră de stâncile de pe malul mării. Printre ei se aflau prieteni și tovarăși de joacă din copilărie ai regelui și moartea lor îl făcu să se cufunde într-o

stare de amară tristețe, transformată curând într-o furie oarbă. Se închise două zile în cortul său fără a vedea pe nimeni: numai Hefestion îndrăzni să intre la el a doua zi seara și-l găsi neașteptat de calm.

Alexandru era treaz și, la lumina lămpii, citea ceva.

– Este, ca de obicei, Xenofon? – întrebă Hefestion.

– De la Xenofon nu mai avem nimic de învățat din momentul în care am lăsat în urmă Porțile Siriei. Citesc din Filistos.

– Nu este un scriitor sicilian?

– Este un istoric de la curtea lui Dyonisios din Siracuza care, acum șaptezeci de ani, a cucerit o cetate feniciană construită pe o insulă, exact ca Tyr: Motya.

– Cum a făcut?

– Stai jos și uită-te aici. – Alexandru luă o pană și începu să deseneze pe o foaie de papirus. – Asta este insula și aici este uscatul: el a construit un dig până la insulă și a trecut peste el cu mașinile de război. Când flota cartagineză a apărut pentru a-l opri, el a adus o mulțime de catapulte cu harpoane de o construcție nouă, a provocat spărturi corăbiilor scufundându-le sau arzându-le cu ghiulele încinse în foc.

– Vrei să construiești un dig până la Tyr? Bine, dar distanța este de două stadii.

– La fel ca la Motya. Dacă Dyonisios a reușit să facă așa ceva, o să reușesc și eu. De mâine începeți să dărâmați orașul vechi și veți folosi materialele recuperate pentru construirea digului. Trebuie să înțeleagă cât mai curând că eu nu glumesc.

Hefestion înghiți în sec. – Să demolăm orașul vechi?

– Ai înțeles perfect: dărâmați-l și aruncați totul în mare.

– Cum vrei tu, Alexandru.

Hefestion plecă să transmită ordinul camarazilor săi și regele se cufundă din nou în lectură.

A doua zi îi chemă la el pe toți inginerii și mecanicii care însoțeau expediția. Își aduseră instrumentele și tot ce era

necesar pentru a desena și a face însemnări. Șeful lor era Diades din Larisa, un discipol al lui Faillos, care fusese inginer-șef sub domnia lui Filip și construise turnurile de asalt cu care fuseseră dărâmate zidurile Perintului.

– Dragii mei – începu regele – acesta este un război care nu va putea fi câștigat fără contribuția voastră. Îi vom învinge pe dușmani mai întâi pe planșetele voastre de desen și abia apoi pe câmpul de luptă. Asta și din cauză că nu va exista un câmp de bătlie propriu-zis.

De la fereastră se putea vedea marea care strălucea de jur împrejurul bastioanelor impresionante ale cetății Tyr și inginerii înțelesesă perfect ce intenții avea suveranul.

– Deci, iată care este planul meu – reluă Alexandru. – Noi vom construi un dig până la insulă, iar voi veți proiecta mașini mai înalte decât zidurile.

– Măria Ta, – îi atrase atenția Diades – vorbești despre turnuri înalte de o sută cincizeci de picioare.

– Cred că da – îi răspunse regele netulburat. – Aceste mașini trebuie să fie invulnerabile și prevăzute cu berbeci și cu catapulte mai moderne. Îmi trebuie mașinării în stare să arunce bolovani de cel puțin două sute de livre la o distanță de opt sute de picioare.

Inginerii se priviră dezorientați unul pe altul. Diades nu spuse nimic, dar desena ceva care părea că n-are nici un sens pe papirusul din fața lui, în timp ce Alexandru îl privea țintă și cu toții simțeau că acea privire era mai grea decât pietrele pe care trebuiau să le arunce catapultele lor. La sfârșit, tehnicianul își înălță privirea și spuse: – Da, se poate face.

– Foarte bine. Atunci, puteți să vă apucați de treabă.

În acest timp, afară, în orașul vechi se auzeau vaietele oamenilor care erau gonți din case și zgomotul acoperișurilor și al zidurilor care se prăbușeau. Hefestion pusese să se monteze berbeci mai mici, basculanți, pe care-i folosea la demolare. În zilele următoare, echipele de tăietori de lemne

escortați de cercetașii agrieni urcară pe munți ca să taie cedrii de Liban pentru a-i transforma în cherestea pentru construcții.

Se lucra zi și noapte la dig, în schimburi, folosindu-se care trase de boi și de măgari pentru a transporta materialul care trebuia aruncat pe fundul mării. De la înălțimea zidurilor, locuitorii din Tyr râdeau și făceau glume, luând în batjocură truda uriașă a inamicului lor, dar, în seara celei de-a patra zi, încetară să mai râdă.

Într-o dimineață, la revărsatul zorilor, santinelele care-și făceau rondul pe metereze, rămaseră fără grai văzând doi coloși înalți de peste o sută cincizeci de picioare, înaintând singuri, scârțâind din roți, pe platforma nou apărută. Erau cele mai mari mașini de asalt care fuseseră construite vreodată și îndată ce ajunseră la capătul digului intrară în acțiune. Pietre enorme și mingi de foc șuierară prin aer, se abătură asupra meterezelor și în oraș, răspândind peste tot distrugerea și groaza.

Locuitorii răspunseră aproape imediat urcând alte catapulte pe ziduri și atacându-i pe lucrătorii care construiau digul și chiar și mașinile de asalt.

Alexandru ordonă atunci să se pregătească locuri de adăpost și paravane de protecție din lemn acoperit cu blănuri netăbăcite de animale ca să nu poată lua foc. În felul acesta, lucrul la dig putu continua nestingherit. Turnurile de asalt erau împinse tot mereu înainte și tirul lor deveni din ce în ce mai precis și mai distrugător. Dacă lucrurile ar fi putut continua tot așa, în scurt timp zidurile ar fi putut fi atacate de aproape.

Între timp sosiseră flota din Sidon, cea din Byblos și mai multe corăbii din Cipru și din Rhodos care se puseseră sub comanda lui Nearchos, dar flota din Tyr, închisă în porturile ei inaccesibile, nu accepta băătălia. Mai mult, pregătea un contraatac neașteptat și devastator.

Într-o noapte fără lună, după o zi de atacuri neîntrerupte, două trireme ieșiră din port trăgând după ele o ambarcațiune ciudată: un vas enorm, plin cu materiale incendiare. La prora

ei se aflau, îndreptate înainte, două grinzi lungi de lemn de care atârnavă alte două butoaie pline cu smoală și cu păcură. Când ajunseră foarte aproape de dig, triremele întetiră la maximum ritmul vâslitului, apoi dezlegară vasul pe care-l remorcau după ce-i dăduseră foc și după ce aprinseseră și cele două bârne din față.

Vasul incendiar, învăluit într-un vârtej de flăcări, merse drept înainte, purtat de inerție, în timp ce triremele coteau brusc în lături, și se ciocni de dig în apropierea turnurilor de asalt. Bârnelor de la prora, mistuite de foc, se rupseră și butoaiele explodară într-o vâlvătaie uriașă, aprinzând la bază turnurile.

De la posturile de gardă alergară imediat trupele macedonene de contraatac pentru a stinge focul, dar de pe corăbiile inamice debarcară câteva cete de atacatori înarmați care intrară în luptă cu cei de pe uscat, astfel încât începu o încăierare crâncenă în lumina sângerie a incendiului, în fumul și în vârtejul de scântei, în aerul care devenise irespirabil din cauza mirosului de păcură și de smoală care ardeau. Nava care pusese focul se sfărâmă într-o ultimă și înspăimântătoare explozie, iar cele două turnuri fură complet învăluite de flăcări.

Înălțimea lor alimenta, prin tirajul creat în interior, flăcările și scânteele ce se ridicau cu peste o sută de picioare mai sus decât înălțimea zidurilor, luminând ca ziua întregul golf și aruncând reflexe ca de sânge pe zidurile orașului.

De pe metereze se auzeau strigătele de satisfacție ale locuitorilor din Tyr și fu doar o palidă consolare pentru macedoneni faptul că îi măcelăriseră în totalitate pe cei care debarcaseră pe dig și că distruseseră cele două trireme. Munca de luni și luni, iscusința celor mai buni ingineri din lume se pierduseră în numai câteva ore.

Alexandru sosi în galop pe dig, călare pe Ducipal, trecu printre focuri ca o furie a infernului și se opri în apropierea turnurilor care tocmai atunci se prăbușeau cu zgomot, într-o nouă izbucnire de flăcări, fum și scântei.

Prietenii alergară imediat în jurul lui și, după câțva timp, veniră în fugă inginerii și mecanicii care construiseră acele minunății. Inginerul-șef, Diades din Larisa, privea împietrit dezastrul, cu ochii plini de o furie neputincioasă, dar pe fața lui nu se putea vedea nici o urmă de emoție.

Alexandru coborî de pe cal, privi îndelung zidurile orașului, mașinile distruse, apoi își mută privirea către inginerii care păreau paralizați în fața acelui spectacol și ordonă:

– Construiți-le din nou.

La numai câteva zile după aceea, pe când inginerii se frământau să găsească o posibilitate de a reconstrui cât mai repede mașinile distruse, o furtună de pe mare sfărâmă în totalitate digul ridicat cu prețul atâtor eforturi: se părea că, dintr-o dată, zeii își întorseseră fața de la protejatul lor astfel încât moralul oamenilor fu pus și el la grea încercare după atâtea nenorociri.

Regele deveni morocănos și nimeni nu se mai putea apropia de el: călărea singur de-a lungul țărmului mării, privind insula aceea înconjurată de ziduri care își bătea joc de strădaniile lui ori se așeza pe un bolovan privind ore întregi cum se sparg valurile de mal.

Barsines obișnuia și ea să meargă călare pe malul mării la revărsatul zorilor, înainte de a se refugia în cortul ei cu slujnicele și cu doica, și într-o zi o întâlni: mergea pe jos urmat de Ducipal și se vedea că încă îl mai durea coapsa rănită la Issus; părul său lung, fluturând în vânt, aproape că-i acoperea fața. Ca și ultima oară când îl văzuse, Barsines fu cuprinsă, din nou, de un fior, ca și cum ar fi avut în față o ființă ireală.

El o privi, dar nu spuse nimic și ea descălecă pentru a nu-i vorbi de la înălțime. Își plecă fruntea și șopti: – Măria Ta.

Alexandru se apropie de ea, îi atinse ușor obrazul cu palma mâinii și o privi lung, înclinându-și ușor capul spre umărul

drept cum făcea întotdeauna când se lăsa pradă unor sentimente puternice și adânci. Ea închise ochii pentru că nu reușea să susțină privirea sa care scânteia printre șuvițele de păr agitate de vânt.

Regele o surprinse cu un sărut arzător dat pe neașteptate, apoi încălecă și-l îndemnă pe Ducipal de-a lungul malului acoperit de spuma mării. Când Barsines se întoarse ca să privească în urma lui, era deja departe, învăluit în norul de stropi fini stârnit de copitele lui Ducipal.

Se întoarse în cortul său și se lăsă, plângând, să cadă pe pat.

După ce i se mai domoli furia, Alexandru deveni din nou stăpân pe situație și ordonă convocarea unui consiliu de război lărgit: îi chemă pe generali, pe arhitecți, pe tehnicieni, pe ingineri și pe Nearchos împreună cu comandanții flotei.

– Ceea ce s-a întâmplat nu este din cauza mâniei zeilor, ci a nechibzuinței noastre. O să ne îndreptăm greșelile și Tyrul nu va mai avea scăpare. Mai întâi digul: căpitani corăbiilor noastre vor trebui să studieze vânturile și curenții din acest braț al mării și să-i instruiască pe arhitecți astfel încât aceștia să poată proiecta o nouă construcție prin care să fie folosită forța și direcția lor, în loc să încerce să li se opună.

„În al doilea rând, mașinile” spuse adresându-i-se lui Diades și inginerilor săi. „Dacă am aștepta să se termine noul dig, am pierde prea mult timp. Trebuie să facem astfel încât locuitorii din Tyr să nu aibă liniște și nici timp de odihnă. Trebuie să știe că nu vor putea fi liniștiți nici ziua, nici noaptea. Vom avea, deci, două echipe care vor lucra în același timp: unii vor proiecta și vor construi mașinile ca ele să poată înainta pe dig îndată ce acesta va fi gata, iar ceilalți vor proiecta mașini de război plutitoare.”

– Plutitoare, Măria ta? – întrebă Diades făcând ochii mari.

– Întocmai. Nu știu cum le veți face, dar sunt sigur că sunteți în stare și încă repede. Prietenilor mei le revine misiunea

de a liniști triburile care locuiesc în munții Libanului pentru ca tăietorii noștri de lemne să poată lucra nestingheriți.

La primăvară, vom intra în Tyr, sunt absolut sigur de asta și vă spun și de ce. Astă-noapte am avut un vis: se făcea că Hercule îmi apărea pe zidurile orașului și cu un gest al mâinilor mă chema la el.

„I-am povestit visul lui Aristandru și el l-a interpretat fără sovăire: eu voi intra în Tyr și îi voi oferi eroului un sacrificiu chiar în templul lui de dincolo de ziduri. Vreau ca această veste să fie cunoscută și de soldați pentru ca și ei să fie siguri de victorie.”

– Așa vom face, Alexandru – spuse Eumene și se gândi că visul acela era cum nu se poate de bine venit.

Lucrările fură reluate imediat: se porni la reconstruirea digului urmând indicațiile marinarilor din Cipru și din Rhodos care cunoșteau foarte bine acele ape, în timp ce Diades, căruia îi revenea misiunea cea mai dificilă, proiectă niște turnuri de asalt montate fiecare pe o platformă fixată pe puntea superioară a două corăbii de război legate între ele. După o lună, fură gata două turnuri complete și, îndată ce apărură o zi cu mare calmă, începură să se apropie, purtate prin forța vâslelor, de fortificațiile orașului. Când fură foarte aproape, corăbiile aruncară ancora și berbecii intrară în acțiune lovind fără încetare în ziduri.

Locuitorii Tyrului ripostară destul de repede și trimiseră în timpul nopții scufundători care tăiară parâmele ancorelor și ambarcațiunile plutiră în derivă spre stâncile de pe plajă. Nearchos, care se afla la comanda navei-amiral cu cinci rânduri de vâsle, dădu imediat alarma și se repezi cu zece corăbii către platformele plutitoare care nu mai reușeau să manevreze din cauza vântului. Veni lângă ele, le opri aruncând la bordul lor frânghii cu cârlige și le remorcă la locul lor cu ajutorul vâslelor. Parâmele fură înlocuite cu lanțuri de fier și berbecii începură din nou să lovească în fortificații, dar în acest timp locuitorii

oraşului căptuşiseră zidurile saci pline de alge pentru a amortiza loviturile. Rezistenţa înverşunată a oraşului părea să nu cunoască limite.

Într-o zi, pe când Alexandru se afla prin munţi luptând împotriva triburilor din Liban care deveniseră din ce în ce mai agresive, la digul cel nou acostă o corabie care venea din Macedonia cu provizii şi cu corespondenţă şi Parmenion fu anunţat că avea un musafir deosebit: bătrânul profesor al suveranului, Leonidas, ajuns acum la vârsta de optzeci de ani, auzind de faptele glorioase ale elevului său ceruse să se îmbarce pentru ca, înainte de a muri, să-l mai vadă şi să-l felicite pentru reuşitele lui. Când afluă vestea, toţi ceilalţi elevi ai săi vrură să-l vadă. Seleucos, Leonatos, Crater, Perdicas, Filotas, Ptolemeu, Hefestion şi Lisimah veniră chiuind ca atunci când erau copii şi strigând în cor cântecelul care-l făcea să-şi iasă din fire:

*Ek korì korì koròne!
Ek korì korì koròne!*

„Uite-l că vine, vine corbul!”

Începură, apoi, să bată din palme, strigând:

Didàskale! Didàskale! Didàskale!

Auzindu-se strigat „Învăţătorule! Învăţătorule! Învăţătorule!” ca atunci când îl salutau dimineaţa şezând în sala de clasă, cu tăbliţele pe genunchi, bătrânul Leonidas fu mişcat, dar n-o arată şi-i puse imediat pe toţi în rând.

– Faceţi linişte! – strigă cu gura lui fără dinţi. – Aţi rămas aceiaşi ştrengari! Şi pot să pun pariu că n-aţi mai citit o carte de când aţi plecat de acasă.

– Ei, învăţătorule! – strigă Leonatos. – N-o să începi acum să ne scoţi la lecţie, nu vezi câte avem pe cap?

– N-ar fi trebuit să pornești la un asemenea drum – spuse Ptolemeu – iarna și pe așa o vreme. Cum se face că ai venit pe la noi?

– Pentru că am auzit despre isprăvile elevului meu și vroiam să-l mai văd o dată înainte să crăp.

– Și noi? – întrebă Hefestion. – Și noi am făcut destule lucruri bune.

– Cât despre crăpat, învățătorule, întotdeauna este timp pentru așa ceva – comentă Perdicas. – Ai fi putut să aștepti până-n primăvară.

– Of! – răbufni Leonidas. – Știu eu ce fac, n-am nevoie de părerile voastre, țancilor. Dar unde este Alexandru?

– Regele este în munți – îi explică Hefestion – ca să lupte împotriva triburilor din Liban care i-au rămas credincioase lui Darius.

– Duceți-mă, atunci, la el, în munți.

– Dar, eu zic că... vru să spună ceva Ptolemeu.

– În munți este deja zăpadă, învățătorule – protestă Leonatos. – O să te alegi cu o răceală.

Leonidas fu, însă, de neclintit:– Corabia asta pleacă înapoi peste cinci zile. Doar n-am făcut degeaba tot drumul ăsta. Vreau să-l văd pe Alexandru. De data asta e un ordin.

Leonatos clătină din capul lui creț și ridică din umeri. – A rămas același – bombăni el. – Nu s-a schimbat absolut deloc.

– Tu să taci, păcătosule! N-am uitat, să știi, cum îmi puneai broaște în supă – cârâi bătrânul.

– Atunci, cine-l duce până acolo? – întrebă Leonatos.

Se oferă Lisimah. – Îl duc eu și, cu ocazia asta, îi duc regelui și corespondența.

Porniră la drum a doua zi, cu o escortă de *eteri* și ajunseră pe seară la Alexandru. Regele rămase uluit și mișcat de vizita aceea la care nu s-ar fi așteptat nici în ruptul capului; îl luă el în primire pe bătrân și-i dădu drumul lui Lisimah care se întoarse în tabăra de pe malul mării.

– Ai fost foarte imprudent, *didaskale*, să vii până aici. Este și foarte periculos: mai avem de urcat până să ajungem la trupele noastre auxiliare, la agrienii care păzesc trecătoarea.

– Mie nu mi-e frică de nimic. Și deseară o să stăm să pălăvrăgim nițel: cred că ai multe să-mi povestești.

Porniră la drum, dar măgarul lui Leonidas nu ținea pasul cu caii celorlalți soldați, așa că Alexandru îi lăsă pe ei să o ia înainte și el rămase în urmă cu bătrânul său învățător. La un moment dat, după ce se lăsase întunericul, se treziră în fața unei răspântii: în amândouă direcțiile pe pământ se vedeau urme de copite de cai astfel încât Alexandru alese prin intuiție una dintre poteci, dar ajunse curând în niște locuri pustii pe care nu le mai văzuse niciodată.

Între timp, bezna nopții devenise și mai deasă și, în plus, începuse să bată un vânt rece dinspre miazănoapte. Leonidas era zgribulit de frig și încerca să-și acopere cât putea mai bine umerii cu mantaua lui de lână groasă. Alexandru îl privi, așa vânat de frig, cu ochii obosiți și lăcrimoși și fu cuprins de o milă nesfârșită. Bietul bătrân, care trecuse marea pentru a veni să-l vadă, nu ar fi putut rezista o noapte întreagă sub vântul acela înghețat. Era limpede că o apucase pe un drum greșit, dar era prea târziu ca să se mai întoarcă înapoi și să-i ajungă din urmă pe ceilalți și, în plus, nu se mai putea vedea nimic în jur. Trebuia să aprindă neapărat un foc, dar cum? Nu avea jărat și nici lemne uscate nu se zăreau în jur: toate crengile erau ude și acoperite de zăpadă iar vremea se înrăutățea văzând cu ochii.

În clipa aceea zări prin întuneric un foc aprins, nu prea departe de ei, apoi altul și încă unul. Spuse: – Învățătorule, nu te mișca de aici, mă întorc îndată. Îl las aici și pe Ducipal.

Calul protestă cu un sforăit, dar se lăsă convins să rămână cu Leonidas și regele se strecură prin întuneric până în apropierea focurilor. Erau niște războinici inamici care se pregăteau să înnopteze și aprinseseră focurile ca să se încălzească și să mănânce.

Alexandru se apropie de un bucătar care înșira bucăți de carne pe o frigare; îndată ce omul se îndepărtă ca să mai ia ceva din desagi, se târî rapid până lângă foc, luă un cărbune aprins, îl ascunse sub mantie și porni înapoi, dar zgomotul crengilor rupte îi trădă prezența. Unul dintre luptători strigă: – Cine-i acolo? – și, scoțând sabia din teacă se apropie de locul în care regele se ascunsese în spatele unui trunchi de copac, cu ochii în lacrimi din cauza fumului și reținându-și răsuflarea ca să nu tușească sau să strănute. Din fericire, un alt soldat care se dusesse puțin mai departe ca să se ușureze, se întoarce chiar atunci la locul de popas.

– Ah, tu erai – spuse omul, aflat acum la doar câțiva pași de Alexandru. – Hai, că aproape am terminat.

Regele se îndepărtă cu mare atenție ca să nu facă nici cel mai mic zgomot și ajunse după un timp la cărare, ținând în tot acest timp tăciunele aprins sub mantie. Începea să ningă și sufla un vânt înghețat, tăios ca o lamă de cuțit: bătrânul poate că ajunsesse la capătul puterilor.

Ajunse curând la el. – Am venit, *didaskale*. Ți-am adus un cadou – spuse el arătându-i tăciunele. Căută apoi un loc mai adăpostit, sub o stâncă, și începu să sufle în cărbune ca să aprindă focul. Adăugă, apoi, crenguțe și lemne mai groase până când fumul lăsă loc jăriticului și avură căldură suficientă.

Leonidas se coloră din nou în obraji și se învioră. Alexandru luă desaga de la oblâncul șei lui Ducipal și scoase pâine, o tăie în bucățele pentru învățătorul lui știrb, apoi se așeză și el lângă foc.

Leonidas începu să-și molfăie pâinea. – Deci, măi băiete, este adevărat că ai luat armele lui Ahile iar scutul lui este la fel cum l-a descris Homer? Și Halicarnasul? Se spune că Mausoleul este înalt cât Partenonul și templul Herei de la Argos puse unul peste altul, este posibil așa ceva? Și Halysul? Tu l-ai văzut, băiete. Nu prea-mi vine să cred râul acela este de trei ori mai lat decât Haliakmon al nostru, dar ce spun eu, tu

l-ai văzut și știi care este adevărul. Și amazoanele? Este adevărat că lângă Halys se află mormântul amazoanei Pentesileea? Și, apoi, mă întrebam dacă Porțile Ciliciei sunt chiar atât de înguste după cum se povestește și...

– *Didaskale* – îl opri Alexandru – tu vrei să știi prea multe lucruri deodată. Mai bine îți răspund pe rând la câte o întrebare. Cât despre armele lui Ahile, cam așa s-a întâmplat...

Vorbi toată noaptea cu învățătorul lui și împărți cu el mantaua sa, după ce-și riscase viața ca să-l apere de gerul din munți. A doua zi, se întâlniră sănătoși și teferi cu ceilalți și Alexandru îl rugă pe Leonida să rămână în tabără: nu vroia să-l expună la riscurile unei traversări a munților pe timp de iarnă. Urma să plece o dată cu sosirea primăverii.

Pe la sfârșitul iernii, fu gata digul cel nou, partea superioară fiind nivelată cu pământ bătut astfel încât să poată permite trecerea celor două noi turnuri de asalt pe care Diades le pregătise incredibil de repede. Pe platformele de la o înălțime egală cu cea a zidurilor el așezase mai multe catapulte de concepție nouă care puteau arunca orizontal sulite grele de oțel, iar în vârful turnurilor montase baliste care aruncau bolovani cu traiectorie curbă și ghiulele incendiare cu smoală, ulei și păcură.

Alte două platforme, instalate pe trireme legate între ele în pereche și având turnuri prevăzute cu berbeci se apropiară de ziduri ca să deschidă o breșă, iar câteva corăbii se apropiară de mal debarcând mii de cercetași care trebuiau să creeze un cap de pod în dreptul uneia dintre porțile orașului.

Riposta celor din oraș fu plină de furie și meterezele erau pline de luptători, la fel ca vârful unui furnicar pe care un copil l-a deranjat cu un băț: urcaseră și ei pe parapete zeci de catapulte și răspundeau la fiecare lovitură a asediatorilor. Când îi văzură pe cercetașii care încercau să dea foc porții, aruncară asupra lor cu nisip pe care-l încălziseră la foc, în scuturi de bronz, până îl aduseseră în stare de incandescență.

Nisipul încins pătrundea pe sub haine și pe sub armuri făcându-i pe atacatori să înnebunească de durere și obligându-i

să se arunce în mare urlând din cauza chinului insuportabil. Alții își scoteau armurile și imediat erau străpunși de săgețile arcașilor, alții erau agățați cu cârlige pe care mașini necunoscute până atunci le coborau de pe ziduri la capătul unor frânghii și erau apoi trași la înălțime și lăsați acolo să strige până mureau. Vaietele lor sfâșietoare îl chinuiau pe rege, care nu se putea odihni nici ziua, nici noaptea și umbla de colo până colo ca un leu înfometat în jurul unui saivan de oi. Soldații se înfuriau și ei văzând asemenea grozăvii.

Alexandru nu se grăbea, totuși, să ordone atacul final care s-ar fi încheiat cu un masacru și se gândea la alte soluții mai puțin dure care să-i salveze onoarea și să ofere o cale de scăpare locuitorilor din Tyr, pe care îi admira în sinea lui pentru marele lor curaj.

Se sfătui cu Nearchos, omul cel mai potrivit pentru a înțelege situația și mentalitatea unui oraș de marinari.

– Ascultă-mă – îi spuse amiralul. – Am pierdut deja aproape șapte luni aici și am suferit pierderi serioase. Eu cred că ar trebui să pleci cu armata și să mă lași pe mine să mențin asediul. Am acum o sută de corăbii de război și vor mai sosi altele din Macedonia. Nu voi lăsa pe nimeni să intre sau să iasă, până se vor preda, și atunci le voi oferi condiții de pace onorabile.

„Tyrul este un oraș minunat din toate punctele de vedere; marinarii săi au navigat până la Coloanele lui Hercule și chiar dincolo de ele. Se spune că ar fi vizitat ținuturi pe care nici o ființă omenească nu le-a văzut vreodată și că ar cunoaște chiar și calea de navigație pe care s-ar putea ajunge la Insulele celor Fericiți, aflate dincolo de Ocean. Gândește-te, Alexandru: din moment ce acest oraș va face parte din imperiul tău, n-ar fi mai bine pentru tine să-l păstrezi întreg în loc să-l distrugi?”

Regele medită adânc la această propunere, dar își aduse aminte de alte informații pe care le primise de curând. – Eumolpos din Solis mi-a comunicat că Tyrul a primit o ofertă de ajutor din partea cartaginezilor și că sosirea unei flote

trimise de ei ar putea fi iminentă. Să nu uităm nici faptul că persanii mai navighează încă prin Marea Egee și ar putea să vină peste tine în orice moment dacă eu aş pleca. Nu, trebuie să capituleze. Dar le voi lăsa o ultimă posibilitate de scăpare.

Se hotărî să trimită o solie și-i alese în acest scop pe cei mai bătrâni și mai înțelepți consilieri ai săi. Auzind de plecarea acestei solii, bătrânul Leonidas veni la rege.

– Măi băiete, lasă-mă și pe mine să merg cu ei. Tu nu știi, dar tatăl tău, Filip, mi-a încredințat de mai multe ori misiuni secrete și extrem de delicate pe care eu le-am îndeplinit întotdeauna, pot să spun, cu deosebită pricepere.

Alexandru clătină din cap. – Nici vorbă de așa ceva, *didaskale*. Asta este o treabă foarte riscantă și eu nu vreau să te expun inutil la...

Leonidas își puse mâinile în șolduri. – Inutil? – îi replică el. – Nu știi ce vorbești, băiețuș: misiunea asta nu are sorti de izbândă fără bătrânul tău Leonidas. Sunt omul cel mai priceput și mai capabil pe care îl ai la dispoziție și dă-mi voie să-ți spun că tu mai făceai încă în pat când eu conduceam, din ordinul tatălui tău, fie-i numele în veci nemuritor, o solie la cruzii și barbarii triballi și am reușit să-i aduc la sentimente mai bune fără a mai fi nevoie de luptă. Mai citești *Iliada*?

– Sigur că o citesc, *didaskale* – răspunse regele. – În fiecare seară.

– Și? Pe cine a trimis pe Ahile ca sol la căpeteniile aheilor? Nu cumva pe bătrânul său învățător, Phoenix? Și, dat fiind că tu ești noul Ahile, este de la sine înțeles că eu trebuie să fiu noul Phoenix. Lasă-mă pe mine să merg, îți spun, și-ți garantez că-i voi face să devină mai cumiști pe căpățânoșii ăia.

Leonidas era atât de insistent că Alexandru nu mai putu să-i refuze acele clipe de glorie și acceptă ca el să facă parte din delegație. Trimise grupul de soli pe o corabie cu însemne de armistițiu, pentru a trata capitularea orașului și el se retrase în cortul său de la capătul digului, așteptând cu mare nerăbdare

rezultatul misiunii. Orele treceau, însă, fără să se întâmple nimic.

Pe la amiază Ptolemeu intră la el în cort negru la față.

– Ei? – îl întrebă Alexandru. – Ce răspuns au dat?

Ptolemeu îi făcu semn să vină până afară și-i arătă turnurile cele mai înalte din fortificațiile orașului: pe turnuri, cinci cruci cu cinci corpuri ținute cu piroane și pline de sânge. Cel al lui Leonidas se putea recunoaște ușor după capul pleșuv și membrele scheletice.

– După ce i-au torturat, i-au răstignit – spuse el.

Văzând o asemenea scenă, Alexandru păli și rămase ca paralizat. Pe cer se adunau nori negri, iar privirea lui se întuneca din ce în ce mai mult până când ochiul stâng deveni un abis de tenebre.

Apoi, deodată, scoase un strigăt, de fapt un urlet animalic care părea să vină din adâncul ființei sale. Crizele de furie ale lui Filip și cruzimea barbară a Olimpiei parcă-i invadară sufletul în acele clipe, provocând o furie oarbă a distrugerii, dar regele își reveni repede trecând într-o stare de liniște mohorâtă și îngrijorătoare, ca aceea a cerului înainte de furtună.

Îi chemă la el pe Hefestion și pe Ptolemeu. – Armele mele! – ordonă el și Ptolemeu le făcu semn ordonanțelor care răspunseră: – La ordin, mărite rege! – și alergară să-l îmbrace cu cea mai strălucitoare armură, în timp ce un altul aducea steagul regal cu steaua argeadă.

– Trâmbițași! – mai ordonă Alexandru. – Dați semnalul de atac pentru toate turnurile.

Trâmbițele sunară și, imediat după aceea, bubuiturile berbecilor care loveau în ziduri și şuieratul proiectilelor aruncate de catapulte și de baliste făcură să răsunе întregul golf.

Se întoarse, apoi, către amiralul său: – Nearchos!

– La ordin, Măria Ta!

Alexandru arătă spre unul dintre turnurile de asalt, cel mai apropiat de ziduri. – Du-mă pe platforma aceea, dar, între timp,

ordonă flotei să intre în luptă, strecoară-te în porturi și scufundă toate corăbiile pe care le găsești acolo.

Nearchos privi cerul care devenea din ce în ce mai negru, dar se supuse și-i duse pe rege și pe prietenii săi pe nava-amiral cu cinci rânduri de vâsle. Dădu imediat ordin să se coboare pânzele tuturor navelor, apoi ridică steagul de luptă și ridică ancorele. De pe toate cele o sută de corăbii ale flotei se auzi bubuitul tobelor care băteau în același ritm și marea clocoti sub forța vântului și loviturile miilor de vâsle.

Nava-amiral ajunse la platformă sub o ploaie de proiectile venite din înaltul zidurilor. Alexandru sări peste bord urmat de camarazii săi și se strecurară cu toții în turn, urcând în fugă scările dintre diferitele niveluri într-un adevărat infern de praf și de strigăte, în bubuiturile asurzitoare ale berbecilor care loveau în ziduri, în strigătul ascuțit, strident, continuu, ritmic al oamenilor care îi puneau în mișcare.

Țâșni dintr-o săritură în vârful turnului, pe când cerul, devenit negru ca smoala, era sfâșiat de un fulger orbitor care luminează pentru o clipă paloarea fantomatică a celor răstigniți, armura aurie a lui Alexandru și pata roșie a stindardului regal.

O punte fu lăsată spre metereze și regele, urmat de prietenii săi, se avântă la atac avându-i alături pe Leonatos, înarmat cu o secure uriașă, pe Hefestion, cu sabia scoasă din teacă, pe Perdicas, care învârtea o lance enormă, pe Ptolemeu și pe Crater, cu armurile lor din oțel strălucitor. Ușor de recunoscut din cauza armurii strălucitoare, a crestei albe de pe coif, a stindardului roșu cu auriu, Alexandru deveni imediat ținta arcașilor și a atacului înverșunat din partea apărătorilor. Unul dintre cercetași, un soldat din Lincestides, pe numele lui Admetos, se avântă primul, dornic să-i arate regelui cât de curajos era și fu de îndată secerat, dar Alexandru înaintă în locul lui învârtindu-și sabia și doborându-i pe dușmani cu lovituri de scut, în timp ce Leonatos făcea gol în jurul său cu lovituri năprasnice de secure.

Suveranul, aflat deja pe metereze, arunca de pe ziduri un soldat inamic, îl despica pe altul de la bărbie până la brâu, îl împingea pe un al treilea peste acoperișurile caselor de dincolo de zid, în timp ce Perdicas înfigea vârful sulitei în altul, îl ridica în sus ca pe un pește prins în harpon și-l arunca peste capetele dușmanilor. Alexandru striga, din ce în ce mai tare, trăgând după el șuvoiul dezlănțuit al soldaților săi și furia sa ajunsese la culme, ca și cum ar fi fost susținut de forța fulgerelor și de bubuiturile tunetelor care zguduiau cerul și pământul până în adâncuri. Înainta pe metereze, imposibil de oprit, și alerga acum, fără să ia în seamă ploaia de săgeți și de sulite oțelite aruncate de catapulte, alerga spre crucea lui Leonidas, aflată de-acum aproape de el. Apărătorii făcură zid pentru a-l opri, dar el îi doborî ca pe niște păpuși de cârpă, unul după altul, pe când Leonatos, cu forțe parcă înzecite, lovea orbește la grămadă cu securea, făcând să sară roiuri de scânteii din scuturi și din coifuri, sfărâmând săbii și lănci.

În cele din urmă, regele ajunsese sub cruce, unde se afla o catapultă cu servanții ei. Strigă: – Puneți mâna pe catapultă și îndreptați-o către celelalte! Dați-l jos pe omul ăsta! Dați-l jos. – Și, în timp ce prietenii săi îi executau ordinul și capturau catapulta, el văzu pe jos o lădiță cu scule, luă din ea un clește de cuie și lăsă scutul jos.

Unul dintre dușmani îl ținti încordându-și arcul, dar o voce răsună în aceeași clipă în urechile regelui: vocea mamei sale, plină de neliniște, care îl striga:

Aléxandre!

Suveranul văzu, ca prin minune, primejdia în care se afla: își smulse fulgerător pumnalul de la cingătoare și-l aruncă în arcaș străpungându-i gâtul.

Camarazii săi făcură în dreptul lui un zid de scuturi și el scoase piroanele, unul după altul din mâinile și din picioarele

schingiuite ale învățătorului său. Luă în brațe corpul gol, slab ca un schelet, și îl așază pe pământ. Revăzu, parcă, în acele clipe membrele goale ale unui alt bătrân într-o după-amiază cu lumină aurie din Corint, Diogene, înțeleptul cu ochii senini, și-și simți sufletul sfâșiat. Șopti: – *Didaskale...* – Și, la ultimul cuvânt, firicelul de viață care mai rămăsese în Leonidas avu o ultimă tresărire și învățătorul deschise ochii.

– Băiete, n-am reușit... – Apoi, își dădu sufletul pe brațele sale.

Norii se rupseră deasupra orașului și, peste mare, peste pământ și peste mica insulă plină de strigăte și de sânge, se revărsă o ploaie torențială, o vijelie grozavă care aduse în cele din urmă și valuri de grindină. Furia războinică nu se opri, însă: afară din port, printre valurile care parcă fierbeau, flota orașului lupta într-un efort disperat cu puternicele corăbii cu cinci rânduri de vâsle ale lui Nearchos, în interiorul orașului apărătorii se baricadau în fiecare casă, luptau pe fiecare stradă, luptau chiar la poarta propriilor case, până la ultima picătură de sânge.

Către seară, când soarele răzbătu printre nori iluminând apele tulburi, zidurile pe jumătate dărâmate, resturile de corăbii plutind în derivă, corpurile înecaților, ultimele puncte de rezistență fură nimicite.

Mulți dintre supraviețuitori se refugiară în temple, la picioarele statuiilor care întruchipau divinitățile lor, și regele porunci să le fie cruțată viața. Fu însă imposibil de oprit setea de răzbunare care se abătu asupra celor care fuseseră prinși pe străzi.

Două mii de prizonieri fură răstigniți de-a lungul digului. Corpul lui Leonidas fu așezat pe un rug și cenușa trimisă în țară pentru a fi îngropată sub platanul la umbra căruia, primăvara, obișnuia să le împărtășească elevilor învățăturile sale.

Alexandru dădu ordin flotei să plece spre sud și să ducă mașinile de război demontate la Gaza, ultima cetate fortificată care separa Palestina de Egipt.

Zece corăbii fură, însă, trimise în Macedonia pentru a înrola alți soldați care să-i înlocuiască pe cei căzuți. Tot în perioada aceea suveranul primi o nouă scrisoare de la regele Darius.

Darius, rege al persanilor, Rege al Regilor, lumină a arienilor și stăpân peste cele patru colțuri ale pământului, către Alexandru, rege al macedonenilor, te salut!

Doresc să știi că îți recunosc vitejia și, de asemenea, norocul pe care zeii ți l-au hărăzit din belșug. Îți propun, încă o dată, să fii aliatul meu și chiar să stabilim legături de rudenie.

Îți ofer drept soție pe fiica mea, Statira, și-ți dau în stăpânire teritoriile care se întind de la Efes și Milet, orașe al poporului *yauna*, până la râul Halys, ca și un dar de două mii de talanți de argint.

Te sfătuiesc să nu provoci destinul care ți-ar putea întoarce spatele în orice moment: amintește-ți că, dacă ți-ai continua expediția, ai îmbătrâni înainte de a parcurge întregul meu imperiu, chiar dacă n-ar trebui să mai dai nicăieri vreo luptă. Teritoriul meu este, în plus, apărat și de fluvii uriașe ca Tigrlul, Eufratul, Araxes și Ydaspes, imposibil de trecut.

Gândește-te, deci, și ia hotărârea cea mai înțeleaptă.

Alexandru citi scrisoarea celor prezenți la consiliul de război și, după ce termină, întrebă: – Ce părere aveți de asta? Ce-ar trebui să răspund?

Nimeni nu îndrăznește să-i sugereze regelui ce ar fi trebuit să facă așa că nu deschise gura nici unul dintre cei de față, cu excepția lui Parmenion care, prin vârstă și prin prestigiu, credea că este îndreptățit să-și exprime punctul de vedere. Spuse doar atât: – Eu aș accepta dacă aș fi în locul lui Alexandru.

Regele își înclină capul ca și cum ar fi vrut să reflecteze asupra acestei afirmații, apoi răspunse cu răceală: – Și eu, dacă aș fi în locul lui Parmenion.

Bătrânul general îl privi dureros surprins; se vedea că fusese atins în demnitatea sa. Se ridică și se îndepărtă în tăcere. Camarazii lui Alexandru priviră și ei surprinși unul la altul, dar suveranul continuă pe un ton blând: – Este de înțeles punctul de vedere al generalului Parmenion, dar cred că vă dați seama că Darius nu-mi oferă nimic, în afară de fiica sa, din ce eu n-am cucerit deja. Ba, mai mult, îmi cere chiar să renunț la toate provinciile de la est de Halys care ne-au costat atâtea sacrificii. Încearcă doar să ne sperie pentru că el este acela care se teme. Noi vom merge înainte. Vom lua Gaza și, apoi, Egiptul, țara cea mai veche și mai bogată din toată lumea.

Îi trimise Marelui Rege un răspuns plin de dispreț și plecă în marș cu armata de-a lungul coastei, în timp ce flota, sub comanda lui Nearchos și a lui Hefestion, se deplasa în strânsă legătură cu el.

Gaza era o fortăreață destul de impunătoare, dar zidurile sale erau din cărămidă și se înălța pe un deal argilos cam la cinci stadii de malul mării. Comandantul era un eunuc negru cu numele de Batis, foarte curajos și fidel regelui Darius; el refuză să capituleze.

Alexandru se hotărî să atace cetatea și făcu un tur de recunoaștere în jurul zidurilor pentru a vedea unde s-ar fi putut săpa galerii și pe unde s-ar fi putut apropia mașinile de ziduri,

o problemă destul de greu de rezolvat din cauza terenului nisipos care înconjura dealul din aproape toate părțile.

Pe când se gândea la toate astea, un corb trecu pe deasupra lui și lăsă să-i cadă pe cap un smoc de iarbă pe care-l ținea în gheare, după care zbură pe zidurile orașului și acolo se împotmoli în bitumul care le acoperea și care se topise la căldura soarelui.

Regele rămase uimit de această întâmplare și-l întrebă pe Aristandru care se ținea acum după el ca o umbră: – Ce înseamnă toate astea? Ce prevestire îmi trimit zeii?

Clarvăzătorul își ridică privirea spre discul de foc al soarelui și privi, apoi, cu pupilele care deveniseră mici ca niște puncte la corbul care se zbătea disperat cu aripile năclăite în smoală. Pasărea se zbătu cât putu de tare și, până la urmă, reuși să scape din capcană, smulgându-și din aripi penele pe care nu le mai putea desprinde.

– Vei cuceri Gaza, dar, dacă o vei face astăzi, vei fi rănit.

Alexandru se decisese să înceapă, totuși, lupta pentru ca soldații să nu creadă că se temea de prevestirea unei dureri și, în timp echipele de mineri începeau să sape galerii sub ziduri pentru a le face să se surpe, el atacă frontal pe urcușul care ducea spre cetate.

Batis, profitând de poziția sa mai avantajoasă, ieși de după ziduri cu armata lui și contraatacă viguros trimițându-i în luptă pe războinicii săi persani împreună cu zece mii de mercenari arabi și etiopieni, bărbați cu pielea neagră, pe care soldații lui Alexandru nu-i mai văzuseră până atunci.

Regele, deși vechea rană de la Issus îl mai durea încă, se afla în primele rânduri printre pedestrașii săi și încercă să ajungă la un duel direct cu Batis, un negru uriaș și strălucind de sudoare care făcea prăpăd în fruntea etiopienilor săi.

– Pe toți zeii! – strigă Perdicas. – Omul ăla arată a bărbat adevărat chiar dacă este castrat!

Alexandru doborî cu lovituri de sabie soldații inamici care se aruncaseră asupra lui, dar în aceeași clipă, de pe înaltul zidurilor, un servant de la o catapultă observă steagul său roșu, creasta albă de pe coif și armura strălucitoare și-l luă la ochi.

Depart, în vârful unui alt turn, în palatul de la Pella, Olimpia simți pericolul de moarte și încercă, disperată, să strige:

Aléxandre!

Dar vocea sa nu putea străbate eterul, fiind oprită de o prevestire negativă, și săgeata ucigașă porni. Șuieră străbătând aerul parcă încremenit și lovi drept la țintă: trecu prin scut și prin armură și se înfipse în umărul lui Alexandru care se prăbuși la pământ. Mai mulți dușmani se repeziră spre el ca să-l ucidă și să-i ia armele, dar Perdicas, Crater și Leonatos făcură zid în fața lui, respingându-i cu scuturile sau străpungându-i pe mulți dintre ei cu lăncile.

Suveranul, care se strâmba de durere, strigă: – Chemați-l pe Filip!

Medicul veni imediat în fugă. – Repede! Luați-l de aici! Duceți-l! – Și doi brancardieri îl așezară pe rege pe o targă și-l scoaseră din învălmășeală.

Mulți dintre soldații macedoneni văzuseră, însă, ce paloare ca de mort avea, precum și săgeata înfiptă în umărul său, și imediat se răspândi zvonul că murise, astfel încât liniile atacatorilor începură să șovăie sub loviturile dușmanului.

Alexandru își dădu seama de cele ce se întâmplau după urletele care îi ajungeau la urechi, îi apucă mâna lui Filip care alerga alături de targă și-i spuse: – Trebuie să mă întorc de îndată în luptă: scoate săgeata și arde-mi rana.

– Dar n-o să fie de ajuns! – exclamă medicul. – Măria Ta, dacă te întorci acolo o să mori.

– Nu. Am fost deja rănit. Prima parte a prevestirii s-a adeverit. Mai rămâne cea de-a doua: voi intra în Gaza.

Se aflau de-acum în cortul regelui și Alexandru spuse din nou: – Scoate-mi imediat săgeata. Îți ordon să faci asta.

Filip se supuse și, în timp ce regele mușca din centura sa de piele ca să nu urle de durere, medicul făcu o incizie în umăr și-i scoase vârful săgeții. Un val de sânge izvorî din

rană, dar Filip luă imediat o lamă de cuțit înroșită în jar și o vârî în rană. Cortul se umplu de un miros pătrunzător de carne arsă și regele lăsă să-i scape un geamăt prelung de durere.

– Coase – scrâșni el printre dinți.

Medicul îi cusu rana, puse un tampon curat și-i făcu un bandaj strâns, încrucișat în față și în spate.

– Puneți-mi acum armura.

– Măria Ta, te rog din tot sufletul... îl imploră Filip.

– Puneți-mi armura!

Cei de față se supuseră și Alexandru se întoarse pe câmpul de bătaie, unde armata, dezorientată, începea să dea înapoi sub presiunea dușmanilor, deși Parmenion mai aruncase în luptă alte două batalioane ale falangei de rezervă.

– Regele trăiește! – strigă Leonatos cu o voce de tunet. – Regele e viu! *Alalalài!*

– *Alalalài!* – răspunseră luptătorii și reluară lupta cu forțe înzecite.

Alexandru se afla din nou în primele rânduri ale atacatorilor, în ciuda durerii sfâșietoare pe care i-o dădea rana și trăgea după el întreaga armată, uluită de acea apariție neașteptată, ca și cum ar fi avut în frunte nu un om ca toți oamenii ci un zeu invincibil și invulnerabil.

Inamicii fură copleșiți și împinși către porțile cetății. Mulți căzură uciși pentru că nu-și mai găsiră scăparea după ziduri.

Dar, în timp ce porțile se închideau cu mare greutate și macedonenii înălțau spre ceruri strigăte victorioase, un războinic care părea mort aruncă pe neașteptate scutul care-l acoperea și-i străpunse lui Alexandru coapsa stângă.

Regele îl străpunse cu sulița, dar se prăbuși imediat după aceea, sfârșit de durere.

Trei zile și trei nopți deliră pradă febrei, în timp ce oamenii săi continuau să sape fără încetare sub marele deal pe care se înălța cetatea Gaza.

Barsines veni la el în a patra zi și rămase mult timp privind-l, impresionată de curajul nebunesc care-l făcuse pe tânărul acela să îndure atâta durere. O văzu pe Leptine care plângea umilă într-un colț, apoi se apropie de Alexandru și-l sărută ușor pe frunte înainte de a ieși fără a scoate o vorbă, la fel cum intrase.

Către seară, regele își recăpătă cunoștința, dar durerea rămânea insuportabilă. Privi spre Filip care se afla lângă el cu ochii înroșiți de multe ore de nesomn și-i spuse:

– Dă-mi ceva care să-mi treacă durerea... Nu mai pot: simt că înnebunesc.

Medicul ezită o clipă, apoi văzând fața schimonosită de durere a regelui își dădu seama că suferința lui era atroce: – Medicamentul pe care am să ți-l dau – spuse el – este un drog puternic ale cărui efecte, totuși, nu le cunosc în totalitate, dar nu mai poți rezista prea mult cu durerea asta fără a-ți pierde mințile: trebuie să riscăm.

În clipa aceea, se auzi din depărtare zgomotul asurzitor al zidurilor cetății Gaza care se năruiau din cauza galeriilor săpate pe sub ele și urletul luptătorilor care se înfruntau într-o luptă furibundă. Regele începu să șoptească, parcă aiurând: – Trebuie să merg acolo... Trebuie să merg acolo... Dă-mi ceva să-mi treacă durerea.

Filip dispăru câteva clipe și se întoarse aducând un borcănaș din care scoase o substanță de culoare închisă și cu miros înțepător. Luă puțin din ea și-i dădu regelui. – Înghite-o – îl îndemnă el cu o oarecare îngrijorare în priviri.

Alexandru înghiți ce-i dăduse medicul și așteptă, cu speranța că durerea îl va lăsa. Larma luptei care se auzea dinspre ziduri îi dădea o ciudată, din ce în ce mai puternică energie și, puțin câte puțin, în mintea sa apărură imagini războinice din poemele lui Homer pe care le citea în fiecare seară încă din adolescență. Deodată, se ridică în capul oaselor: durerea încă mai persista, dar se schimbase, era ceva diferit și nu-și putea da seama ce, o forță crudă care-i aducea în întreaga ființă mânie oarbă și nemiloasă. Mânia lui Ahile.

Se ridică de pe pat parcă visând și ieși din cort. În urechi îi răsunau cuvintele medicului care-l implora: – Nu te duce, Măria Ta... Ți-e rău. Mai așteaptă, te rog. – În mintea lui, erau, însă, cuvinte fără nici un înțeles. El era Ahile și trebuia să alerge în bătălia în care camarazii săi aveau o nevoie disperată de ajutorul său.

– Pregătiți-mi carul de luptă – ordonă el și ordonanțele, uluite, făcură întocmai. Pivirea îi era sticloasă și absentă, vocea metalică și aproape fără nici o inflexiune. Urcă în car și vizitiul dădu bice cailor înspre zidurile cetății Gaza.

Tot ceea ce urmă fu ca într-un coșmar: era conștient doar că era Ahile care, în acele momente, înconjura în carul său o dată, de două, de trei ori zidurile Troiei, târând după el prin pulbere corpul fără viață al lui Hector.

Când își reveni în fire, îl văzu pe vizitiul său oprind carul în fața armatei aliniate. În spate, legat cu două curele de car, văzu un cadavru care ajunsese o grămadă de carne însângera- rată. Cineva îi spuse că era leșul lui Batis, curajosul apărător al cetății Gaza pe care-l aduseseră în fața lui ca prizonier.

Coborî privirea cuprins de groază și fugi departe, spre mare, unde durerea reveni, mai crudă decât oricând, să-i chinuie corpul sfârtecat. Se întoarse în cortul său noaptea târziu, copleșit de rușine, de remușcări și torturat de dureri cumplite în umăr, în piept și în picioare.

Barsines îl auzi gemând de o durere atât de sfâșietoare și de disperată, că nu se putu abține să nu meargă la căpătâiul lui. Când ea intră în cort, Filip ieși și-i făcu un semn și lui Leptine să iasă.

Barsines se așeză pe pat, îi mângâie fruntea brobonată de sudoare și-i șterse buzele cu apă proaspătă. Când Alexandru o îmbrățișă și o strânse la piept, pradă delirului, ea nu îndrăzni să-l respingă.

Filip se spală pe mâini și începuse să schimbe compresele și bandajele de la rănilor lui Alexandru. Trecuseră cinci zile de la masacrarea lui Batis și regele încă mai era tulburat de ceea ce făcuse.

– Eu cred că ai acționat sub efectul medicamentului pe care ți l-am dat. Poate că ți-a alinat durerea, dar a descătușat în tine alte forțe pe care n-ai mai reușit să le ții în frâu. Nu puteam să prevăd asta... nimeni n-ar fi putut să prevadă.

– Am schingiuit un om care nu era capabil să se apere, un om care merita să fie respectat pentru vitejia și credința sa. Voi fi aspru judecat pentru asta...

Eumene, așezat la fel ca Ptolemeu pe scăunele, de partea cealaltă a patului, se ridică în picioare și se apropie. – Tu nu poți fi judecat ca oricare alt om – spuse el. – Tu ai trecut dincolo de orice limite, ai suferit răni grozave, ai suportat dureri pe care nimeni nu le-ar fi putut îndura, ai ieșit învingător în confruntări în care nimeni n-ar fi îndrăznit să se angajeze.

– Tu nu ești la fel ca alți oameni – îi continuă spusele Ptolemeu. – Ești la fel ca Hercule și Ahile. Ai lăsat deja în urma ta condiția și regulile după care se conduce viața muritorilor de rând. Nu te mai chinui singur, Alexandru: dacă ai fi căzut tu în mâinile lui Batis, el te-ar fi făcut să suferi mult mai mult.

Între timp, Filip terminase de curăţat rănila şi de bandajat şi acum îi dădea o infuzie pentru a-i calma durerile. Îndată ce Alexandru aţipi, Ptolemeu se aşeză alături de el, iar Eumene veni după Filip afară din cort. Medicul înţelese imediat că avea să-i spună ceva între patru ochi.

– Ce s-a întâmplat? – întrebă.

– A sosit o veste proastă – răspunse secretarul. Regele Alexandru al Epirului a căzut într-o ambuscadă în Italia şi a fost ucis. Regina Cleopatra este distrusă şi nu ştiu dacă pot să-i dau regelui scrisoarea de la ea.

– Ai citit-o?

– N-aş deschide niciodată vreo scrisoare pecetluită destinată lui Alexandru. Dar curierul ştia de asta şi m-a pus la curent.

Filip stătu şi se gândi câteva clipe. – E mai bine să nu i-o dai. Starea sa sufletească şi fizică este încă în cumpănă. O asemenea veste i-ar putea aduce o durere fatală: este mai bine să aştepţi.

– Până când?

– Am să-ţi spun eu când, dacă ai încredere în mine.

– Am. Cum se simte?

– Are nişte suferinţe îngrozitoare, dar se va vindeca. Poate că tu ai dreptate, poate că el nu este un om ca noi toţi.

Barsines suferea şi ea în zilele acelea, pradă remuşcării că trădase memoria soţului ei. Nu-şi găsea liniştea pentru că-i cedase lui Alexandru, dar, în acelaşi timp, ştia cât de mult suferea şi dorise să fie împreună cu el. Avea o doică, o bătrână cumsecade pe nume Artemas care fusese întotdeauna aproape de sufletul ei şi care observase cât de mult se schimbase în ultimul timp şi cât de tulburată era.

Într-o seară, doica se apropie de ea şi o întrebă: – De ce te chinui aşa, fata mea?

Barsines stătea cu capul plecat şi plângea.

– Dacă nu vrei să-mi spui, eu nu te pot forţa – spuse bătrâna, dar Barsines simţea nevoia să se destăinuiască unei per-

soane apropiate și începu: – I-am cedat lui Alexandru, doică. Atunci când s-a întors de pe câmpul de luptă, l-am auzit strigând și gemând din cauza suferinței sale înspăimântătoare și n-am putut să-i rezist. A fost bun cu mine și cu copiii mei și simțeam că trebuie să-l ajut cumva în acele clipe... M-am apropiat de el și i-am șters sudoarea de frunte, l-am mângâiat... Era, pentru mine, doar un tânăr cuprins de febră, tulburat de coșmaruri groaznice, de imagini pline de sânge și de orori. – Femeia o asculta, atentă și gânditoare. – Dar, deodată, m-a atras spre el, m-a îmbrățișat cu o forță irezistibilă și eu n-am știut cum să-l resping. Nu mai știu cum de s-a întâmplat... – șopti ea cu o voce care tremura. – Nu știu. Corpul său martirizat emana, parcă, un fel de parfum misterios iar privirea sa înfierbântată de febră avea o forță irezistibilă. – Izbucni în lacrimi.

– Nu plânge, copila mea – o liniști doica. – N-ai făcut nimic rău. Ești tânără și viața își cere drepturile. În plus, ești o mamă căzută împreună cu copiii săi în mâna unei puteri străine. Instinctul tău te învață să te unești cu omul care are putere asupra tuturor și poate să-i protejeze pe copiii tăi împotriva oricărui pericol.

„Asta este soarta tuturor femeilor frumoase și dorite: știe că este o pradă și știe că doar dacă oferă dragoste sau se supune bărbatului poate spera să se salveze pe sine și pe cei care depind de ea. – Barsines continua să plângă acoperindu-și fața în mâini. – Dar bărbatul căruia i-ai cedat este un tânăr foarte frumos care s-a purtat întotdeauna cu tine frumos și plin de respect, arătând că merită dragostea ta. Suferi pentru că porți în sufletul tău, în același timp, două sentimente adânci și foarte puternice: dragostea pentru un om care nu mai există și care, prin urmare nu ar mai trebui să fie prezent, deși el refuză să dispară, și dragostea instinctivă pentru un om pe care ai vrea să-l refuzi, pentru că este un dușman și, într-un fel, este cel care a dus la moartea soțului tău iubit. N-ai făcut nimic rău. Dacă vezi că în sufletul tău apare un sentiment, nu-l îndepărta

pentru că nimic din ce se întâmplă în sufletele oamenilor nu este în afara voinței lui Ahura Mazda, focul veșnic aflat la originea oricărui foc ceresc sau pământesc. Dar, ține minte, Alexandru nu seamănă cu ceilalți oameni. Este ca vântul care vine, trece și pleacă mai departe. Și nimeni nu este în stare să oprească vântul. Nu te lăsa cuprinsă de dragoste dacă știi că nu vei putea suporta despărțirea.

Barsines își șterse lacrimile și ieși să ia puțin aer. Era o noapte frumoasă cu lună plină și razele ei lăsau o dâră lungă argintie pe apele liniștite ale mării. În apropiere se vedea cortul regelui și flacăra lămpilor proiecta pe pânză umbra lui neliniștită și singuratică. Merse spre mare și intră în valuri până când apa îi ajunsese până la genunchi și, la un moment dat, i păru că simte parfumul lui și că-i aude vocea care șoptea: – Barsines.

Nu era posibil și totuși era în spatele ei, atât de aproape că-i simțea răsuflarea.

– Am visat, nu mai știi când – îi spuse cu blândețe – că tu îmi dăruiai dragostea ta, că-ți mângâiam tot corpul, că mă contopeam cu tine. Dar când m-am trezit, am găsit asta pe patul meu. – Lăasă să-i cadă o batistă albastră din pânză fină care se pierdu curând în valuri. – Este a ta?

– Nu era un vis – răspunse Barsines fără a se întoarce spre el. – Intrasem pentru că-ți auzisem strigătele de durere și mă așezasem lângă tine. Tu m-ai îmbrățișat cu o forță de neînvins și eu n-am știut să te resping.

Alexandru își puse mâinile pe soldurile ei și o făcu să se întoarcă spre el. Lumina lunii îi așternea pe față o paloare ca de fildeș și se reflecta în umbra ochilor ei.

– Acum poți, Barsines. Acum poți să mă respingi când îți cer să mă primești în brațele tale. În numai câteva luni, am suferit și am provocat tot felul de chinuri, mi-am pierdut toate amintirile adolescenței, am ajuns la fundul tuturor prăpăstiilor, am uitat că am fost cândva și copil, că am avut un tată, o

mamă... Flacăra războiului mi-a pârjolit sufletul și eu trăiesc în fiecare clipă cu imaginea morții care călărește mereu alături de mine fără a mă putea lovi. Simt în acele momente ce înseamnă să devii nemuritor și asta mă umple de neliniște și de teamă. Nu mă respinge, Barsines, acum când mâinile mele îți mângâie obrazul, dăruiește-mi căldura ta, îmbrățișarea ta.

Corpul său purta semnele de pe toate câmpurile deătălie: nici un locșor de pe pielea sa nu era cruțat de semne ale unor zgârieturi sau cicatrice. Doar fața îi rămăsese ca prin minune neatinsă și pletele lungi îi cădeau mătăsoase pe umeri dându-i figurii regelui un aspect delicat și plin de grație.

– Iubește-mă, Barsines – îi spuse el atrăgând-o spre el și strângând-o la piept.

Luna se ascunse în spatele norilor aduși de vântul dinspre apus și el o sărută cu patimă. Barsines răspunse acelui sărut ca și cum, dintr-o dată, ar fi fost cuprinsă de flăcările unui rug, dar în aceleași clipe simți în adâncul sufletului durerea unei disperări nelămurite.

Armata porni din nou în marș, în direcția deșertului, îndată ce regele fu în stare să pornească la drum. După șapte zile, ajunseră în fața orașului Pelusium, la marginea Egiptului, pe latura de răsărit a Deltei Nilului. Guvernatorul persan, conștient că rămăsese complet izolat, se supuse și lăsă țara și tezaurul regal pe mâinile lui Alexandru.

– Egiptul! – exclamă Perdicas contemplând din înaltul turnurilor fortăreței ținuturile care se întindeau până la orizont, apele leneșe ale marelui fluviu, frunzișul unduitor al papiruşilor înșirați de-a lungul digurilor și canalelor, palmierii încărcăți de curmale deja mari ca nucile.

– Eu nici măcar nu credeam că așa ceva ar exista în realitate – remarcă Leonatos.

– Credeam că era una dintre poveștile pe care ni le spunea bătrânul Leonidas.

O fată purtând pe cap o perucă neagră și cu ochii violent fardați, înfășurată într-o rochie de în atât de mulată pe corp încât părea goală, îi servi pe tinerii soldați cuceritori cu vin de palmier și cu prăjituri.

– Continui să fii la fel de sigur că nu-i poți suporta pe egipteni? – îl întreabă Alexandru pe Ptolemeu care o urmărea cu o privire admirativă pe frumoasa fată.

– Nu chiar atât de sigur – îi răspunse Ptolemeu.

– Priviți, priviți acolo, în mijlocul fluviului! Ce-or fi monștrii ăia? – strigă deodată Leonatos arătând spre un loc în care apa parcă fierbea și apăruseră niște spinări solzoase care luciră câteva clipe în soare, după care dispărură.

– Crocodili – le explică tălmaciul, un grec din Naucrates, pe nume Aristossenos. – Sunt peste tot, trebuie să Țineți minte: poate fi extrem de periculos să faci baie în apele astea. De asta trebuie să fiți atenți pentru că...

– Și ăia de acolo? Uitați-vă la ăia! – strigă din nou Leonatos. – Par niște porci uriași!

– *Ippopotamoi*: noi, grecii, le-am dat numele acesta – le mai explică tălmaciul.

– „Cai de râu” – spuse Alexandru. – Pe Zeus, cred că Ducipal s-ar simți jignit dacă ar ști că le spunem „cai” arătărilor astea.

– Este doar o denumire populară – îi replică tălmaciul. – Nu sunt periculoși pentru că se hrănesc cu ierburi și cu alge, dar sunt în stare să răstoarne o barcă prin greutatea lor și, într-un asemenea caz, cine ajunge în apă poate cădea pradă crocodililor.

– O țară periculoasă – remarcă Seleucos care până atunci admirase în tăcere tot spectacolul. – Și acum, ce crezi că se va întâmpla? – întreabă el, întorcându-se spre Alexandru.

– Nu știu, dar cred că aici am putea fi primiți cu prietenie, dacă vom ști să-i înțelegem pe toți acești oameni. Am impresia că este un popor binevoitor și înțelept, dar foarte mândru.

– Așa este – confirmă Eumene. – Egiptul n-a suportat niciodată o stăpânire străină și persanii n-au înțeles niciodată asta: au pus întotdeauna un guvernator cu trupele sale de mercenari la Pelusium și asta n-a dus decât la răscoale după răscoale, toate înăbușite în sânge.

– Și de ce cu noi ar trebui să se întâmple altfel? – întrebă Seleucos.

– Ar fi putut să fie așa și cu persanii, dacă le-ar fi respectat religia și dacă Marele Rege ar fi acceptat să devină faraon al Egiptului. Într-un anume sens, totul n-ar fi fost decât o formalitate.

– O... formalitate? – repetă mirat Ptolemeu.

– Așa este – întâri Eumene. – De formă. Un popor care trăiește pentru zei și pentru lumea de dincolo, un popor care cheltuiește bogății uriașe pentru a cumpăra de pe alte meleaguri tămâia de ars în temple acordă, cu siguranță, o importanță deosebită formei.

– Cred că ai dreptate – fu de acord Alexandru. – Oricum, o să descoperim asta în curând. Măine ar trebui să sosească aici flota noastră și după asta o să urcăm pe Nil până la Memfis, capitala țării.

Două zile mai târziu, corăbiile lui Nearchos și ale lui Hefestion aruncară ancora la intrarea pe brațul de răsărit al Deltei și suveranul, însoțit de camarazii săi navigară pe Nil până când ajunseră la Heliopolis și, în cele din urmă, la Memfis, iar armata parcurgea același drum pe uscat.

Plutind pe uriașul fluviu, trecură prin fața piramidelor care străluceau ca niște diamante în soarele amiezii și prin fața sfînxului gigantic, aflat acolo de mii de ani ca să vegheze somnul marilor regi.

– După cum spune Herodot, treizeci de mii de oameni au trudit treizeci de ani pentru a-l înălța – le explică Aristossenos.

– Și crezi că-i adevărat? – întrebă Alexandru.

– Eu cred că da, chiar dacă în țara asta se spun mai multe povești decât oriunde în lume, pur și simplu pentru că s-au adunat extrem de multe pe parcursul atâtor ani.

– Este adevărat că în deșertul răsăritean trăiesc șerpi cu aripi? – mai întreabă Alexandru.

– Nu știu – răspunse tălmaciul. Nu am fost niciodată acolo, totuși, cu siguranță, este unul dintre cele mai neprimitoare locuri de pe pământ. Dar, uite, ne apropiem de locul de acostare. Cei cu capul ras pe care-i vezi în fruntea tuturor sunt preoții templului lui Zeus Amon. Tratează-i cu respect: s-ar putea să te scutească de multe eforturi și de mult sânge.

Alexandru dădu aprobator din cap și se pregăti să coboare de pe corabie. Îndată ce puse piciorul pe uscat, se apropie cu respect de preoți și ceru să fie condus de îndată la templu pentru a aduce un omagiu zeului.

Preoții se priviră unul pe altul schimbând între ei câteva cuvinte în șoaptă, apoi răspunseră cu o plecăciune politicoasă și se îndreptară în procesiune către grandiosul sanctuar, intonând un imn religios acompaniat de flaute și de harpe. Ajunși în fața atriumului cu coloane, se răsfirară în evantai ca pentru a-l invita pe Alexandru să intre. Și Alexandru intră, de unul singur.

Razele soarelui, care pătrundeau în interior printr-o deschizătură din tavan, traversau un nor des de fum de tămâie ce se ridica dintr-un vas de aur așezat în mijloc, dar restul sanctuarului rămânea cufundat în penumbră. Pe un soclu de granit se înălța statuia zeului, cu cap de berbec, ochi de rubin și coarne acoperite cu plăci de aur. Alexandru privi în jurul său: templul părea complet pustiu și cufundat într-o tăcere adâncă, iar zgomotele care mai răzbăteau de afară păreau să se piardă prin pădurea de coloane care susțineau tavanul din lemn de cedru.

Deodată statuia păru să se miște: ochii de rubin străluciră ca și cum ar fi fost însuflețiți de o lumină interioară și o voce profundă, vibrantă răsună în sală.

– Ultimul suveran legiuit al acestei țări a trebuit să se refugieze în deșert acum douăzeci de ani și nu s-a mai întors

de atunci. Tu ești, oare, fiul său despre care se spune că s-a născut departe de Nil și pe care îl așteptăm de ani și ani?

În clipa aceea, Alexandru înțelese tot ceea ce auzise spunându-se despre Egipt, despre sufletul poporului care trăia aici și răspunse cu voce sigură: – Da, eu sunt.

– Dacă tu ești – continuă vocea – dovedește-o.

– Cum? – întrebă suveranul.

– Numai zeul Amon te poate recunoaște ca fiu al său, dar el nu vorbește decât prin oracolul de la Siwa care se află în inima deșertului. Acolo va trebui să mergi.

„Siwa” gândi Alexandru. Și-și aminti o poveste pe care i-o spunea mama sa când era copil, povestea celor doi porumbei eliberați de Zeus la începutul timpurilor: unul se așezase pe un stejar la Dodona, iar celălalt pe un palmier la Siwa și, de acolo, începuseră să facă profetii. Ea îi mai povestea că-l simțise mișcându-i pentru prima dată în pânțec pe când se afla în fața oracolului de la Dodona și că o altă naștere a lui, o naștere divină, se va petrece după ce va vizita celălalt oracol, cel de la Siwa.

Vocea se stinse și Alexandru ieși din marea sală cufundată în întuneric, reapărând în lumina soarelui întâmpinat fiind de un cor de cântece și de imnuri sacre.

Fu adus în fața sa taurul Apis și el îl omagie punându-i pe frunte o ghirlandă de flori, apoi oferă din partea sa o antilopă ca sacrificiu zeului Amon.

Preoții, cuprinși de admirație față de pioșenia sa, se apropiară și-i oferiră cheile orașului, iar Alexandru ordonă chiar atunci să se înceapă imediat lucrări de restaurare a templului care se vedea că era deteriorat în mai multe locuri.

Porniră la drum către îndepărtata oază Siwa la câteva zile după aceea, când rănilor lui Alexandru păsură definitiv închise. Armata plecă în marș spre mieznoapte, iar o parte dintre soldați însoțea flota. Întâlnirea era stabilită într-o lagună din apropierea brațului apusean al Deltei Nilului.

Când, însă, Alexandru ajunsese în acel loc, rămase vrăjit de întinderea golfului, de insula plină de palmieri care ofereau adăpost împotriva vânturilor reci dinspre nord, de câmpia largă ce se așternea în jurul plajei.

Hotărî să poposească aici și dădu o petrecere pentru a sărbători cu prietenii săi și cu întreaga armată succesul acestei etape a expediției și primirea pașnică de care avuseseră parte în Egipt. Înainte ca banchetul să se transforme în orgie, cum se întâmpla de obicei în asemenea situații, Alexandru vru ca prietenii săi să asculte un program muzical interpretat de artiști greci și egipteni și să asiste la un moment dramatic de excepție datorat lui Tessalos, actorul său preferat, care interpretează magistral monologul lui Oedip din tragedia *Oedip la Colonos*.

Aplauzele celor de față nu se potoliseră când fu anunțată o vizită pentru rege.

– Cine este? – întreabă Alexandru.

– Un individ ciudat – răspunse Eumene nedumerit – dar el susține că te cunoaște foarte bine.

– Ah, da? – spuse regele bine dispus. – Adu-l, atunci, aici. Dar de ce ți se pare atât de ciudat?

– O să vezi tu – îi răspunse Eumene și ieși ca să-l aducă pe musafir.

La apariția sa, în sală se stârni un murmur, pe alocuri chiar câteva râsete și toate privirile se ațintiră spre noul venit. Era un bărbat de circa patruzeci de ani, gol pușcă, acoperit doar cu o blană de leu ca aceea a lui Hercule și ținând o măciucă în mâna dreaptă.

Alexandru își stăpâni cu greu râsul în fața celui omagiu neobișnuit adus strămoșului său și, căznindu-se să rămână serios, îl întreabă:

– Cine ești, tu oaspete străin, care semeni atât de bine cu eroul Hercule, strămoșul meu?

– Sunt Dinocrate – răspunse omul. – Un arhitect grec.

– Ești îmbrăcat cam ciudat pentru un arhitect – remarcă Eumene.

– Ceea ce contează – declară omul – nu este felul în care te îmbraci, ci proiectele pe care ești în stare să le creezi și, eventual, să le realizezi.

– Și tu ce proiect ai vrea să-mi propui? – întreabă suveranul.

– Dinocrate bătu din palme și intrară doi tinerei care desfășurară la picioarele lui Alexandru un papirus mare.

– Pe Zeus! – exclamă regele. – Dar ce-i asta?

Dinocrate nu-și ascunse mulțumirea că-i atrăsese atenția lui Alexandru și începu să explice: – Este un proiect ambițios, fără îndoială, dar, cu siguranță, demn de măreția și de gloria ta. Ceea ce intenționez să fac este să sculpez muntele Athos și să-i dau forma unui colos care să aibă trăsăturile tale, adică, de fapt, ceea ce vezi aici, în aceste desene. Și gigantul va ține în palma sa întinsă un oraș pe care-l vei întemeia chiar tu. Nu-i așa că este extraordinar?

– Ah, sigur că este extraordinar – comentă Eumene. – Mă întreb dacă este realizabil.

Alexandru privi cu atenție neobișnuitul proiect care-l înfățișa înalt cât muntele, ținând un oraș întreg în palmă și spuse: – Mă tem că este cam prea mult pentru posibilitățile mele... Și, apoi, dacă aș dori să mi se facă o statuie atât de mare, m-aș adresa unui băiat tare bun pe care l-am cunoscut pe când învățam la Mieza cu Aristotel. Un elev al lui Lisip, pe nume Caretes, și care visează să construiască într-o zi un uriaș din bronz înalt de optzeci de coți. Îl cunoști?

– Nu.

– În orice caz, dacă nu te superi, aș avea eu un proiect să-ți propun.

– Nu-ți place acesta, Măria Ta? – întrebă dezamăgit arhitectul.

– N-aș putea spune că nu-mi place. Pur și simplu, mi se pare cam prea mare... Proiectul meu, în schimb, s-ar putea pune în aplicare începând chiar de mâine, dacă te simți în stare de așa ceva.

– Cum să nu mă simt în stare, Măria Ta. Doar să-mi spui despre ce este vorba.

– Vino, atunci, cu mine – îl chemă regele și ieși afară, îndreptându-se spre malul mării. Era o seară frumoasă de vară și luna, ca o seceră, se oglindea în apa liniștită a golfului.

Alexandru își luă mantia de pe umeri și o întinse pe pământ. – Uite, eu vreau ca tu să-mi proiectezi un oraș de forma unei mantii macedonene, așa, în jurul golfului pe care-l vezi în fața ta.

– Chiar aici? – întrebă Dinocrate.

– Chiar aici – răspunse regele. – Vreau să începi să lucrezi chiar de mâine, o dată cu revărsatul zorilor. Trebuie să plec într-o călătorie și când mă întorc vreau să văd că se ridică deja casele, se pavează străzile, se construiesc cheiurile portului.

– O să fac tot ce pot, Măria Ta. Dar cine-mi va da banii necesari?

– Eumene, secretarul meu general. – Se răsuca ca să se întoarcă în cortul său, lăsându-l pe ciudatul arhitect în mijlocul câmpiei pustii, cu măciuca și cu pielea lui de leu. – Și ai grijă să faci treabă bună! – îl sfătui el.

– Un ultim amănunt, Măria Ta! – strigă după el Dinocrate, înainte ca regele să se întoarcă la banchet în mijlocul prietenilor săi. – Cum se va numi orașul?

– Alexandria. Va trebui să se numească Alexandria și să fie cel mai frumos oraș din lume.

Lucrările începură foarte curând și Dinocrate, schimbând pielea de leu cu haine mai obișnuite, se arătă a fi cu totul demn de această misiune, deși ceilalți arhitecți, care însoțeau de mult timp armata macedoneană fură destul de invidioși pentru faptul că regele încredințase o asemenea lucrare unui necunoscut. Însă Alexandru acționa, deseori, din intuiție și rareori greșea.

O singură întâmplare aruncă o oarecare umbră asupra acestei lucrări. Dinocrate trasase planul orașului, apoi își instalase instrumentele pentru a adapta planul la terenul existent și începuse să marcheze prin diferite semne perimetrul, străzile principale, străzile secundare, locurile unde urmau să fie piața principală, piața și templele. La un moment dat, însă, terminând creta, pentru a-și putea continua lucrarea ceruse de la serviciul de intendență al armatei câțiva saci cu făină cu care putea să realizeze marcasele și să încheie această fază a lucrării. După aceasta, trimisese pe cineva să-l invite pe rege pentru ca el să-și poată face o idee despre cum va arăta Alexandria, dar, pe când suveranul sosea, însoțit de ghicitorul său, Aristandru, un stol de păsări se așezase pe pământ și începuse să ciugulească făina ștergând astfel o bună parte din planul viitorului oraș.

Clarvăzătorul observă imediat o oarecare tulburare în privirea lui Alexandru, ca și cum ar fi văzut în acea întâmplare

un semn rău, dar îl liniști: – Nu-ți face griji, Măria Ta, este chiar un semn bun: înseamnă că orașul va fi atât de bogat și de prosper încât vor veni oamenii din toate colțurile zării ca să găsească aici de lucru și ajutor. – Dinocrate se simți și el ușurat auzind acea prevestire și-și reluă lucrul cu și mai mult sârg, cu atât mai mult că, între timp, primise și creta de care avea nevoie.

În noaptea aceea, regele avu un vis minunat. Se făcea că orașul creștea, că peste tot apăreau case și palate cu grădini neînchipuit de frumoase. Visă că, în golful adăpostit în spatele unei insule lungi, era un furnicar de corăbii care descărcau mărfuri de tot felul venind din toate țările lumii cunoscute. Mai văzu, de asemenea, un dig care se prelungea până la insulă și un turn gigantic înălțându-se pe ea, răspândind lumină pentru orientarea navelor care se apropiau de port. I se părea, însă, că auzea chiar vocea lui care întreba: „Voi vedea eu vreodată toate acestea? Când mă voi mai întoarce în orașul meu?”

A doua zi îi povesti visul lui Aristandru și îi repetă și lui aceeași întrebare: – Când mă voi întoarce în orașul meu?

Aristandru se întoarse cu spatele în clipa aceea pentru că, în sufletul său, lupta cu o presimțire tristă, dar se întoarse numaidecât și spuse cu seninătate: – Te vei întoarce, Măria Ta, îți jur că te vei întoarce. N-aș putea să-ți spun când, dar te vei întoarce...

Porniră din nou spre apus, având marea mereu în dreapta și deșertul nemărginit în stânga, până când ajunseră, după cinci etape de marș, la Paretonion, o ultimă așezare înainte de intrarea în deșert, care servea ca punct de întâlnire între locuitori, în parte egipteni și în parte greci originari din Cirenaica, și triburile nomade din interior: nasamonii și garamanții.

Aceștia își împărțiseră litoralul în sectoare și, când o corabie naufragia, era jefuită de tribul în sectorul căruia avea loc această nefericită întâmplare. Naufragiații erau vânduți ca sclavi pe piața din Paretonion. Se spunea că nasamonii ar fi traversat cu două secole înainte marea întindere de nisip, despre care nu se știa unde se sfârșește, și ar fi ajuns, de cealaltă parte a ei, la un lac enorm, plin de crocodili și de hipopotami, cu arbori de toate felurile care făceau fructe în toate anotimpurile. Se mai spunea și că, prin acele locuri, se afla peștera lui Proteus, zeul care-și putea schimba înfățișarea după cum vroia, trăind în tovărășia focilor, și care știa să prezică viitorul.

Alexandru lăsa o parte a armatei la Paretonion, sub comanda lui Parmenion căruia i-o dădu în grijă și pe Barsines. Se duse s-o salute în seara dinaintea plecării ducându-i și un dar: un colier din aur care aparținuse unei regine a Nilului.

– Nu există nici un giuvaer care să poată sta alături de frumusețea ta – îi spuse el punându-i la gât minunata bijuterie.

– Nu există limpezime care să se poată măsura cu lumina ochilor tăi, nu există nestemate care să se poată compara cu strălucirea surâsului tău. Aș da toate bogățiile lumii ca să pot sta în fața ta și să te văd zâmbind. Mi-ar dăruia mai multă bucurie surâsul tău decât dacă ți-aș săruta buzele sau ți-aș mângâia pânțele și sânii.

– Surâsul este un dar pe care Ahura Mazda mi l-a luat de mult, Alexandru – îi răspunse Barsines – dar acum, când pleci, într-o călătorie lungă și plină de primejdii, simt că voi fi îngrijorată tot timpul cât nu vei fi cu mine și mai simt că îți voi surâde atunci când te voi vedea întorcându-te. – Îi atinse buzele cu un sărut și adăugă: – Întoarce-te la mine, *Aléxandre*.

Călătoria continuă cu un număr mai mic de soldați și Alexandru, însoțit de prietenii săi, se afundă în deșert mergând spre sanctuarul lui Zeus Amon, după ce luaseră apă și provizii suficiente pe o sută de cămile.

Toată lumea încercase să-l facă pe rege să renunțe la un asemenea drum în plină vară pentru că, în această perioadă, căldura putea fi greu de îndurat, dar el era de-acum convins că putea înfrunta și învinge orice obstacol, că se putea vindeca de orice rană, că putea lupta împotriva oricărui pericol și dorea ca și oamenii săi să se comporte la fel. După primele două zile de mers, însă, arșița deveni insuportabilă, iar oamenii și animalele consumau din ce în ce mai multă apă, astfel încât erau cu toții îngrijorați de riscurile continuării drumului.

În plus, în a treia zi, se porni o furtună de nisip care puse la grea încercare oamenii și animalele și șterse cu totul urmele drumului. Când, după ore și ore de chin, vârtejurile de nisip se potoliră, de jur împrejur nu se mai vedea altceva decât întinderea nesfârșită și ondulată a aceluia deșert fără margini: nu se mai distingeau nici drumul și nici pietrele care serveau pentru orientare. Oamenii se afundau în nisipurile din ce în ce mai încinse, astfel încât făceau bășici la picioarele insuficient protejate de jambiere. Trebuiră să se bandajeze cu fâșii din

tunici și din mantii până la genunchi pentru a putea continua acel marș extenuant.

În a patra zi, mulți începură să dea semne de disperare și numai exemplul regelui care mergea în fruntea lor, pe jos, la fel ca ultimul soldat, care bea apă întotdeauna ultimul și se mulțumea seara doar cu câteva curmale pentru ca fiecare dintre oamenii lui să aibă de mâncare cât de puțin, avea darul să le insufle tuturor energia și hotărârea necesare pentru a merge înainte.

În a cincea zi, apa aproape că era pe sfârșite și la orizont nu se zărea, ca de obicei, nimic: nici cel mai mic semn de viață, nici un fir de iarbă, nici urmă de ființă vie.

– Și, totuși, oamenii sunt pe aici prin jur – afirmă călăuza, un grec din Cirenaica negru ca tăciunele, cu siguranță fiu al unei mame libiene sau etiopiene. – Dacă s-ar întâmpla să ne dăm sufletul, totul în jur s-ar însufleți dintr-o dată, ca prin farmec, ar ieși cu toții de prin ascunzători ca furnicile, din toate părțile, și în scurt timp leșurile noastre ar rămâne, fără nimic pe ele, să se usuce la soarele deșertului.

– O perspectivă îmbietoare – remarcă Seleucos care se chinuia și el cu drumul, purtând pe cap pălăria macedoneană cu boruri largi.

În clipa aceea, Hefestion observă ceva și le atrase atenția celorlalți: – Uitați-vă acolo!

– S-ar părea că sunt păsări – spuse și Perdicas.

– Corbi – le explică imediat călăuza.

– Vai de noi! – se plânse Seleucos.

– Este, totuși, un semn bun – îl liniști călăuza.

– Că leșurile noastre o să fie de folos – comentă din nou Seleucos.

– Asta nu. Înseamnă că suntem aproape de o așezare ome-nească.

– O fi aproape pentru cei cu aripi, nu pentru noi care mergem pe jos, fără apă și fără hrană....

Deodată, Aristandru, care mergea singur la mică distanță de ei, se opri: – Stați pe loc – ordonă el.

– Ce este? – întrebă Perdicas. Alexandru se opri și el și se întoarse către clarvăzător care se așezase pe pământ și-și trăsese mantia peste cap. O pală de vânt veni dinspre dunele care străluceau ca bronzul topit.

– Se schimbă vremea – spuse Aristandru.

– Pe Zeus, să nu fie altă furtună de nisip! – se rugă disperat Seleucos. Dar adierea de vânt deveni mai puternică alungând aerul sufocant de deasupra lor și aducând un miros vag de mare.

– Nori – mai spuse Aristandru. – Vin niște nori.

Seleucos schimbă cu Perdicas o privire care vroia parcă să spună: „Aiurează”. Dar vizionarul simțea într-adevăr norii apropiindu-se și, după aproape o oră, văzură înspre miazănoapte o perdea de nori care întunecau orizontul.

– Să nu ne facem iluzii – le spuse călăuza. – Aici nu plouă niciodată, după câte știu eu. Să pornim din nou la drum.

Coloana se puse din nou în mișcare înaintând sub soarele orbitor, dar oamenii se întorceau mereu să privească masa compactă de nori care se apropia, din ce în ce mai neagră, străbătută de pâlpâirea neconținută a fulgerelor.

– Poate că nu plouă niciodată – spuse Seleucos. – Totuși tună.

– Ai auzul bun – îi replică Perdicas. – Eu nu aud nimic.

– Așa este – confirmă călăuza. – Tună. În orice caz, n-o să plouă, dar, cel puțin, norii o să ne mai apere de soare și vom putea merge la umbră și la o temperatură suportabilă.

După o oră, primele picături de ploaie căzură cu un zgomot înfundat pe nisipul încins și în aer se răspândi mirosul puternic și plăcut de praf udat. Oamenii, epuizați de efort, cu pielea arsă și cu buzele crăpate, parcă înnebuniseră, strigau, își aruncau în aer pălăriile, căscau gurile însetate ca să prindă picăturile de ploaie parcă nu vroiau să le piardă în nisipul fierbinte.

Călăuza clătină din cap. – Ar bine să le spuneți să-și cruțe forțele. Ploaia se evaporă din cauza căldurii chiar înainte de a ajunge pe pământ și se întoarce în atmosferă sub formă de ceață ușoară. Și asta-i tot. – Nu-și terminase vorba că picăturile rare până atunci se transformară într-o ploaie, întâi rară, apoi într-un ropot des însoțit de fulgere și de tunete asurzitoare.

Soldații înfipseră lăncile în nisip și prinseră de ele mantalele ca să adune cât mai multă apă, puseră pe jos coifurile și scuturile cu partea adâncită în sus și, peste puțin timp, putură să bea din ele. Când ploaia torențială încetă, norii acopereau în continuare cerul, mai rari acum, dar suficienți pentru a opri razele soarelui și pentru ca soldații să fie feriți de căldură.

Până în acele momente, Alexandru nu scosese o vorbă și continua să meargă cufundat în gânduri, ca și cum ar fi ascultat un glas misterios. Toți priveau înspre el, siguri acum că aveau drept conducător o ființă supraomenească, în stare să supraviețuiască unor răni care l-ar fi ucis pe oricare dintre ei, capabilă să aducă ploaia în deșert și poate era în stare să facă să răsară acolo chiar și flori.

Oaza de la Siwa apăru la orizont după două zile, în zori: o fâșie de un verde incredibil de proaspăt care traversa reflexele orbitoare ale nisipurilor. La vederea ei, oamenii începură să strige de entuziasm, mulți plâneau de emoție văzând că viața putea triumfa, totuși, în mijlocul acelei întinderi infinite și aride, alții înălțau mulțumiri zeilor pentru că-i salvaseră de la o moarte atroce, dar Alexandru continua să mărșăluiească în tăcere, ca și cum nu s-ar fi îndoit niciodată că își putea atinge ținta.

Oaza era imensă, acoperită de palmieri încărcăți cu curmale și alimentată cu apă de la o fântână miraculoasă aflată în centrul ei. Limpede precum cristalul, în ea se oglindeau verdele proaspăt al palmierilor și monumentele milenare ale străvechii și misterioasei comunități care trăia acolo. Oamenii alergară

ca să se arunce asupra ei, dar medicul Filip începu să strige: – Opriți-vă! Stați pe loc! Apa este foarte rece. Beți încet, încet și cu înghițituri mici. Alexandru fu primul care-l ascultă dând un exemplu pentru ceilalți.

Ceea ce le apăru ca incredibil tuturor fu faptul că erau așteptați. Erau acolo preoți înșirați pe treptele templului, având în fața lor ajutoarele care agitau o mulțime de cădelnițe scoțând nori deși de fum de tămâie, dar călătoria aceea îi obișnuise de-acum cu gândul că pe acele pământuri totul putea fi posibil.

Călăuza, care făcea și pe talmaciul, îi traduse lui Alexandru cuvintele preotului care-l întâmpinase cu o cupă de apă rece și cu un coșuleț de curmale coapte. – Ce dorești, oaspete care vii din deșert? Dacă ne ceri apă și hrană, aici le vei avea pentru că legea ospitalității este sfântă în acest loc.

– Doresc să cunosc adevărul – răspunse Alexandru.

– Și de la cine aștepti să afli adevărul? – îl mai întrebă preotul.

– De la cel mai mare peste zei, de la Zeus Amon care sălășluiește în acest lăcaș solemn.

– Întoarce-te, atunci, la noapte și vei afla ceea ce dorești să știi.

Alexandru se înclină în semn de salut și merse la prietenii săi care își instalau tabăra în apropierea izvorului. Îl văzu pe Calistene care își cufunda mâinile în apă și-și uda fruntea.

– Este adevărat ceea ce se spune? Că, spre seară, apa se încălzește și că, apoi, pe la miezul nopții, va deveni de-a dreptul caldută.

– Eu am o altă teorie. După mine, apa din fântână are întotdeauna aceeași temperatură: temperatura exterioară este aceea care variază într-un mod incredibil, așa încât, dimineața, când afară este foarte cald, apa pare ca de gheață, în timp ce, pe seară, când afară începe să fie răcoare, apa pare mai caldă și la miezul nopții este chiar caldută. Totul este relativ, ar fi spus unchiul Aristotel.

– Așa este – fu de acord Alexandru. – Are ceva noutăți în urma cercetărilor sale?

– Nu, de la ultimele lucruri despre care ți-am vorbit. Dar vom avea cu siguranță altele când se vor întoarce corăbiile noastre cu noii recruți. Se pare că ar fi găsit unele urme care ar dovedi un amestec al persanilor, dar știu deja ce ar fi spus el însuși, dacă ar fi fost aici, cu noi.

– Și eu. Ar spune că persanii erau cu siguranță interesați să fie ucis tatăl meu, dar că ar fi răspândit zvonul că ei au fost autorii, chiar dacă nu era adevărat, pentru ca viitorii regi ai Macedoniei să se ferească în viitor ca de foc să întreprindă acțiuni ostile împotriva lor.

– Este foarte probabil și așa ceva – admise Calistene și-și cufundă din nou mâinile în apa din fântână.

În clipa aceea apărură medicul Filip. – Uite ce au găsit oamenii noștri – spuse el arătându-i un șarpe mare cu un cap zbârcit, de formă triunghiulară. Mușcătura lui poate ucide în numai câteva clipe.

Alexandru îl privi. – Fă-i atenți pe soldați să ia seama la așa ceva și, apoi, pune să fie împăiat ca să i-l trimiți lui Aristotel pentru colecția sa. Fă același lucru și dacă găsești ierburi interesante sau cu proprietăți necunoscute. Ți voi da eu o scrisoare pentru a însoți fiecare lucru.

Filip dădu afirmativ din cap și se îndepărtă cu tot cu șarpe, iar Alexandru așteptă, șezând pe marginea fântânii, să se lase seara. Văzu deodată imaginea lui Aristandru reflectându-se, din spatele lui, în oglinda apei.

– Tot mai ai coșmarul acela? – îl întreabă regele. – Îl mai visezi pe omul acela care arde de viu?

– Dar tu? – întreabă la rândul său Aristandru. – Ce coșmaruri se mai cuibăresc în mintea ta?

– Multe... poate prea multe – răspunse regele. – Moartea tatălui meu, schingiuirea lui Batis pe care l-am târât pe când încă mai trăia, legat de carul meu, în jurul zidurilor de la Gaza,

fantoma lui Memnon care se vâra între mine și Barsines de fiecare dată când o strâng în brațe, nodul de la Gordion pe care l-am tăiat cu sabia în loc să-l desfac și...

Se opri ca și cum ar fi ezitat să mai continue.

– Și ce altceva? – întrebă Aristandru privindu-l drept în ochi.

– Un cântecel – răspunse Alexandru coborându-și privirea.

– Un cântecel? Care?

Regele îngână încetișor:

Soldatul cel bătrân la luptă a pornit

Pe drum s-a poticnit, pe drum s-a poticnit!

Apoi, se întoarse cu spatele.

– Înseamnă ceva anume pentru tine?

– Nu, este doar un cântecel pe care-l cântam pe când eram copil. Îl învățasem de la doica mamei mele, bătrâna Artemizia.

– Atunci, nu te mai gândeai la el. Cât despre coșmarurile tale, nu există decât o singură cale de ieșire – afirmă Aristandru.

– Care?

– Să devii un zeu – îi răspunse clarvăzătorul. Și, după ce spuse toate acestea, imaginea sa dispăru din cauza unei insecte care căzuse în apă și acum îi tulbura suprafața, făcând eforturi disperate pentru a scăpa de la moarte.

La căderea nopții, Alexandru trecu pragul marelui templu iluminat din interior de un șir dublu de lămpi care atârnau din tavan și de un lampadar mare aflat pe pardoseală, care răs-pândeă o pâlpâire slabă pe statuia colosală a zeului Amon.

Alexandru își îndreptă privirea spre chipul de fiară al gigantului, spre enormele lui coarne îndoite, de berbec, spre pieptul larg, spre brațele puternice care atârnau pe lângă corp, cu pumnii strânși. Se mai gândi și la cuvintele pe care mama sa i le spusese într-o zi, înainte de a pleca în expediție: – Oracolul din Dodona și-a pus pecetea pe nașterea ta, un alt

oracol, aflat în mijlocul unui deșert arzător, va însemna pentru tine o altă naștere pentru o viață fără moarte.

– Ce-i ceri zeului? – răsună pe neașteptate o voce din pădurea pietrificată de coloane care suținea tavanul. Alexandru privi în jurul său, dar nu văzu pe nimeni. Privi țință uriașul cap de berbec cu ochi mari, galbeni, traversați de o crăpătură întunecată: acea ființă era, oare, un zeu?

– Mai este vreunul... începu el. Și ecoul îi răspunse: – Vreunul...

– Mai este vreunul dintre cei care l-au ucis pe tatăl meu și pe care să nu-l fi pedepsit?

Cuvintele sale se pierdură răsfrânte și deformate de miile de suprafețe curbe și urmă un moment de tăcere. Apoi, vocea aceea vibrantă și profundă răsună din nou în pieptul gigantului: – Fii atent cum vorbești pentru că tatăl tău nu este un muritor. Tatăl tău este Zeus Amon!

Regele ieși din templu noaptea târziu, după ce primise răspuns la întrebările pe care le pusese, dar nu vru să se întoarcă la cortul său, în mijlocul soldaților. Trecu prin grădinile de palmieri până când ajunse, singur, la marginea deșertului, sub nesfârșitul cer înstelat. Auzi pași care se apropiau și se întoarse ca să vadă cine era. În fața sa era Eumene.

– În clipa asta n-aș vrea să vorbesc cu nimeni. – Eumene nu se mișcă din loc. – Dar, dacă este vorba despre un lucru important și trebuie să-l știu, am să te ascult.

– Din păcate, este o veste proastă pe care o țin în mine de ceva timp, așteptând momentul potrivit...

– Și crezi că acesta este momentul potrivit?

– Poate. Oricum, n-o mai pot ține în mine. Regele Alexandru al Epirului a murit luptând vitejește, copleșit de o mulțime de barbari.

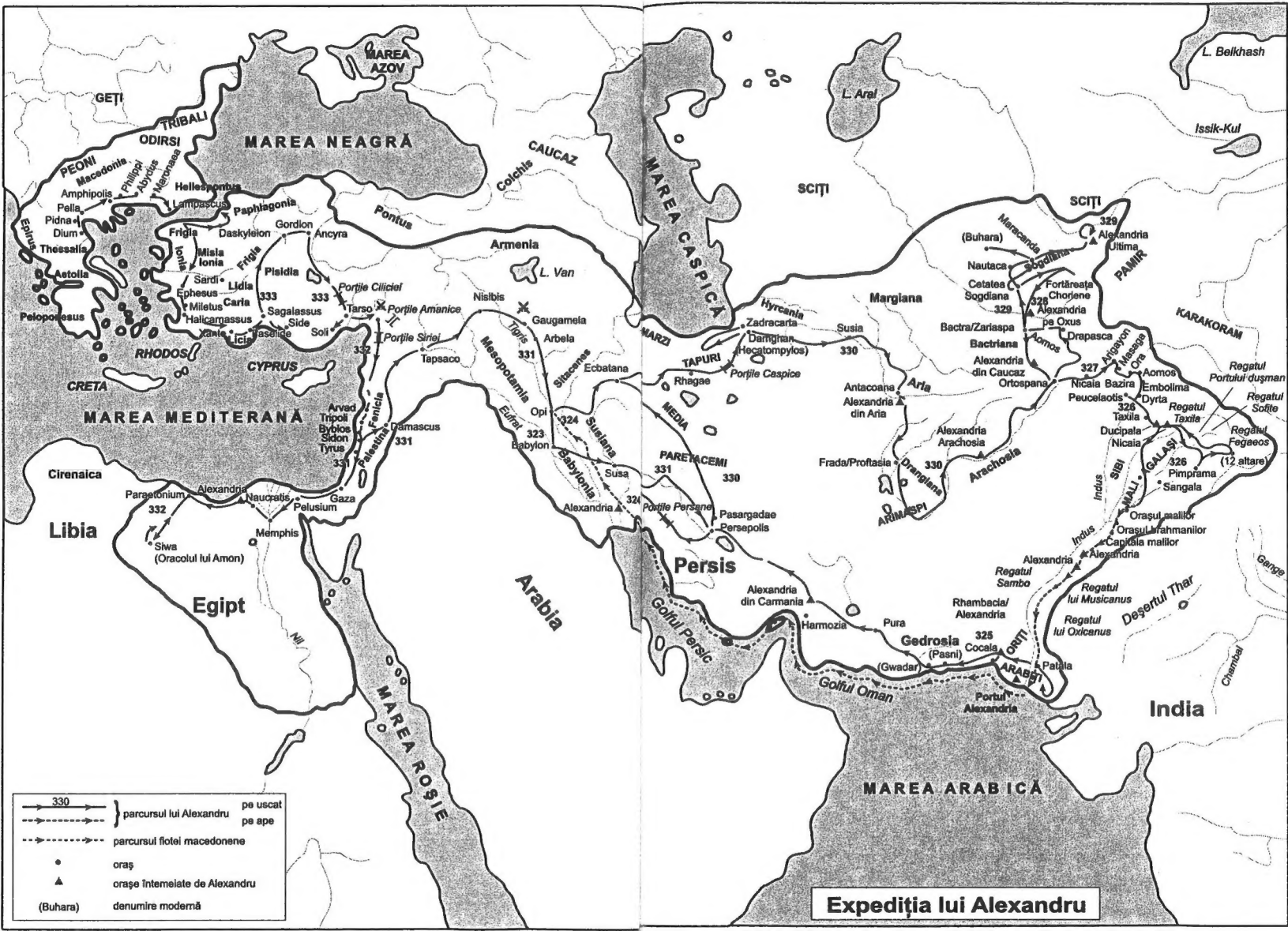
Alexandru dădu grav din cap și, în timp ce Eumene se îndepărta, își îndreptă din nou privirea către imensitatea cerului și a deșertului, plângând în tăcere.

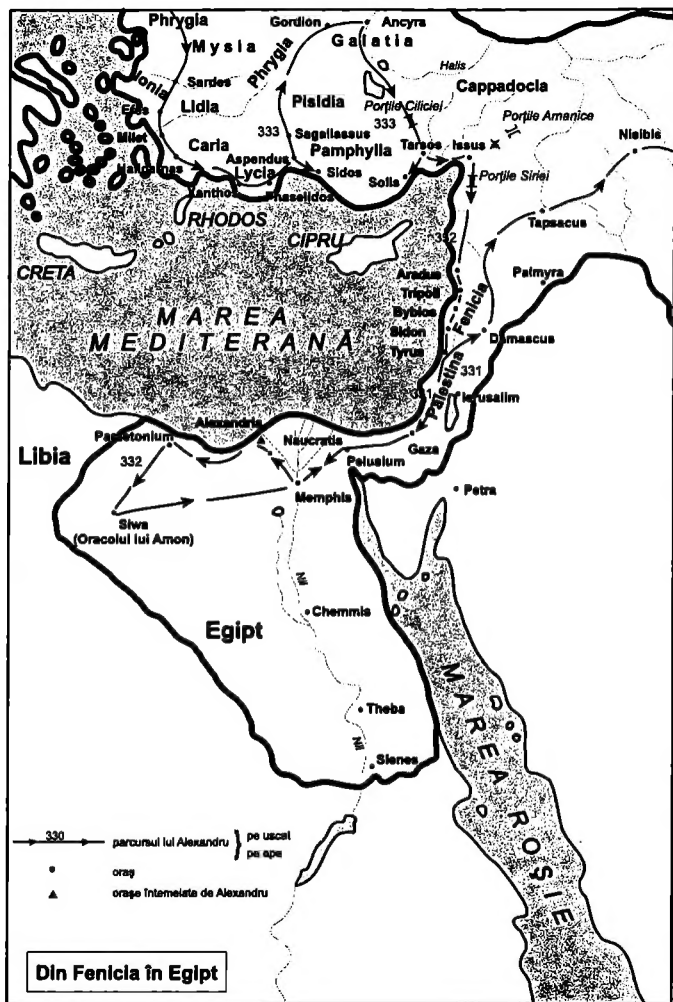
Nota autorului

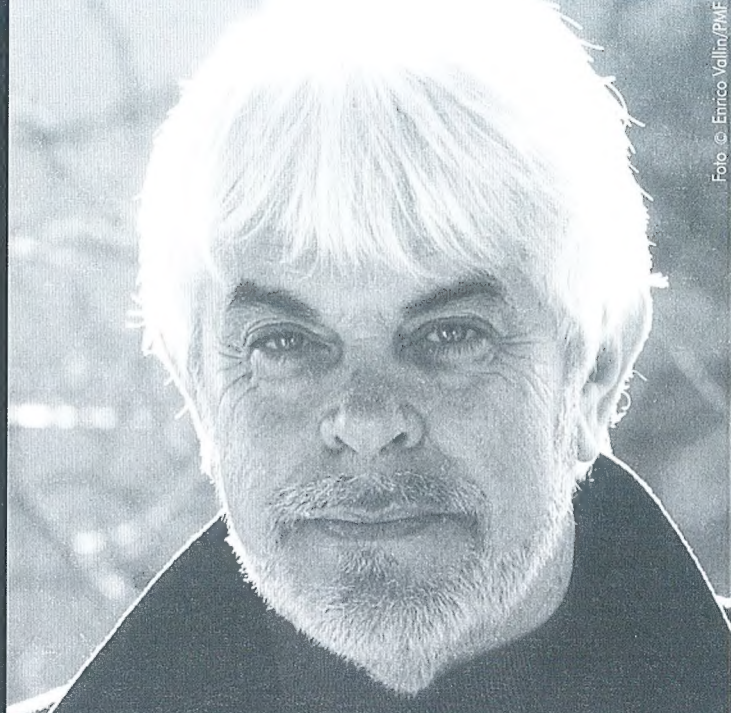
În momentul în care întâmplările prin care trece cuceritorul macedonean intră în etapa cea mai apropiată de istorie, a trebuit să recurg la opțiuni narrative care devin, în realitate, opțiuni istorice, chiar dacă, uneori, nu respectă interpretările tradiționale. Așa s-a întâmplat în cazul bătăliei de la Granicos, pentru care am preferat o reconstituire, după părerea mea, mai realistă, destul de departe de paginile laudative ale lui Calistene.

Am contopit două personaje diferite, Alexandru din Lincestides și Amintas, într-un singur personaj, Amintas, pentru a evita o confuzie în percepția cititorului care cunoaște deja doi „Alexandru”, dar am păstrat situațiile problematice (privitoare la dinastie, politică, psihologie) care se înregistrau în evoluția lor. Reconstituirea topografică, tactică și strategică a asediilor orașelor Milet, Halicarnas și Tyr s-a făcut cu atenție meticuloasă și la fel s-a întâmplat și în cazul bătăliei de la Issus pentru care am beneficiat și de recunoaștere directă la fața locului. Izvoarele literare sunt, în general, cele deja citate în nota de la primul volum la care se adaugă informații din Herodot (șerpii zburători) și citate din Homer și Hesiod ca și câteva referiri la paginile tehnice despre tactica lui Enea și din *Stratagemata* lui Frontinus. Mărturiile arheologice au fost utilizate în număr mare și destul de multe imagini descrise vor putea fi recunoscute de cititorul avizat ca provenind din opere de artă, monede sau mozaicuri. Am acordat destul de mare atenție conturării portretelor, ca și celor mai recente date obținute prin săpături efectuate în unele dintre localități menționate în roman. În toate aceste locuri au fost efectuate, cu diferite ocazii, cercetări topografice exhaustive.

Valerio Massimo Manfredi

Asia, leagănul unor civilizații de legendă, domeniul de necontestat al marelui rege al persanilor: nimeni nici măcar nu a visat vreodată să cucerească un imperiu nemărginit, ca acesta. Dar Alexandru, împreună cu tovarășii săi, iubește aventura imposibilă. Acum se va da palpitanta luptă cu armata persană și va avea loc confruntarea pe viață și moarte cu Memnon din Rodos, pentru cucerirea mândrei cetăți Halicarnas și totodată a inimii lui Barsines, soția acestuia.

Spada lui Alexandru taie nodul din Gordion și îl pune pe fugă, la Issus, pe marele rege Darius. Nimeni nu îl poate opri pe regele macedonean. Prăbușește invincibilele ziduri din Tyr și Gaza, iar misteriosul Egipt îi deschide larg porțile.

Oracolul zeului Amon îl așteaptă în sanctuarul din inima deșertului, pentru a-i dezvălui taine cutremurătoare: originea lui divină, destinul și gloria nepieritoare care-l vor aștepta pe Alexandru.

www.all.ro

ISBN 978-973-724-062-0

ISBN 973-724-062-6

9 789737 240620

ISBN 978-973-724-060-6

ISBN 973-724-060-X

9 789737 240606